

NUREDIN IBRAM

**ISLAMUL PUR ȘI SIMPLU
MUSULMANII DIN ROMÂNIA**

Editura GOLDEN

Dr. NUREDIN IBRAM

**ISLAMUL PUR ȘI SIMPLU
MUSULMANII DIN ROMÂNIA**

De același autor:

- **Dicționar de concepte și idei filosofice.** Tipografia Universității „Ovidius” Constanța, 1994
- **Filosofie concepte și idei fundamentale.** Editura Fundației „Andrei Șaguna”, Constanța, 1996
- **Comunitatea musulmană din Dobrogea. Repere de viață spirituală.** Editura ExPonto, Constanța, 1998
- **Literatură și filosofie. Volum coordonat împreună cu Celia Ionescu.** Ovidiu University Press, Constanța 1998
- **Dobruca'daki müslüman topluluğu. Manevi hayatından sayfalar. Dini hayat ve ana dilinde'ki eğitim.** Editura ExPonto, Constanța, 1998
- **Islamul și valențele lui. Pelerinaj în locurile sfinte ale Islamului.** Editura ExPonto, Constanța, 2000
- **Filosofia și istoria religiilor. Curs universitar.** Ovidius University Press, Constanța 2001
- **Filosofia și istoria esteticii (I). Note de curs.** Ovidius University Press, Constanța, 2001
- **Tradiții și obiceiuri ale turcilor din România. Romanya Türklerin'in adetleri ve gelenekleri.** Editura ExPonto, Constanța 2003

Dr. NUREDIN IBRAM

ISLAMUL PUR ȘI SIMPLU
MUSULMANII DIN ROMÂNIA

**Din iubire și respect
pentru frații musulmani și nu numai.**

Tipar executat la Golden Print

Bun de tipar

PARTEA ÎNTÂI

ISLAMUL PUR ȘI SIMPLU

1. ISLAMUL - RELIGIE DIVINĂ

Islamul este o religie dumnezeiască, legitimă, dreaptă. Musulmanul mărturisește sinceritatea și coerența angajării supunerii sale față de Allah cel Unic și îl recunoaște pe Profetul Muhammad ca trimis al lui Allah. Musulmanul (în arabă, “**muslim**” este cel supus față de Allah) situează existența lui Allah și puterea Sa în afara oricărei contestări; în plus, orice musulman se află în pace cu Allah (în arabă “**salam**” înseamnă pace, mântuire; de aici și “**aslama**” cu sens de a aduce pacea cuiva, a-și găsi pacea). Islamul este supunere, iar “Cel care s-a supus lui Allah și face bine va avea răsplata de la Domnul lui! Ei nu au a se teme și nici nu vor fi măhniți.”¹ În Sura Pribegiei (Haşr Suresi) din Cartea Sfântă a Islamului, Coranul se spune: “El este Allah, afară de care nu este alt dumnezeu, Stiutorul celor văzute și al celor nevăzute. El este Cel Milostiv și Îndurător”, “El este Allah, afară de care nu este alt dumnezeu: Stăpânitorul, Cel Sfânt, Cel Curat, Apărătorul Credinței, Veghetorul, Cel Tare, Atotputernicul, Cel Prea Înalt Mărire lui Allah! El este mai presus de ceea ce voi asociați”. “El este Allah: Făcătorul, Creatorul, Dătătorul de chipuri. Ale Lui sunt numele cele mai frumoase. Pe El Îl laudă cele din ceruri și cele de pe pământ. El este Cel Puternic și Înțelept”²

Potrivit Coranului “Ale lui Allah sunt numele cele mai frumoase”! “Chemăți-L cu ele și depărtați-vă de aceia care schimonosesc numele Lui”³. Invocarea numelor lui Allah face să se îndeplinească dorințele.

Este un uriaș păcat să negi pe Allah și Unicitatea Lui. Un asemenea păcat încalcă adevărul, încalcă evidența, încalcă logica, este o lipsă de discernământ, este o dovadă de ignoranță și rea intenție. În Coran stă scris: “Allah nu iartă să i se facă vreun părtaș. Afară de aceasta El iartă cui voiește. Iar acela care pune în rând cu Allah un părtaș, născocoște un mare păcat!”⁴ Islamul promovează nu

¹ Coranul..., Ediția I, Edit. Islam, Timișoara, 1998, 2:112, p.152.

² Coranul..., 59:22-24, p.1949-1950. În limba arabă, denumirile și calitățile lui Allah sunt, potrivit versetelor 22-24 din această sură: **Ar-Rahman** (Cel Indurător), **Al-Malik** (Stăpânitorul), **Al-Quddus** (Cel Sfânt), **As-Salam** (Cel Curat), **Al-Mumin** (Apărătorul Credinței), **Al-Muhaymin** (Veghetorul), **Al-Aziz** (Cel Tare), **Al-Jabbar** (Atotputernicul), **Al-Mutakabbir** (Cel Preaînalt), **Al-Khaliq** (Făcătorul), **Al-Bari** (Creatorul), **Al-Musawir** (Dătătorul de chipuri), **Al-Aziz** (Cel Puternic) și **Al-Hakim** (Cel Înțelept).

³ Coranul..., 7:180, p.598.

⁴ Coranul..., 4:48, p.342.

doar teza Unicității lui Allah ci și teza Unicității autorității și voinței Lui. Numai El este singurul demn de a fi venerat. Numai Lui trebuie să i se supună credinciosul (**muslim**).

Dumnezeul lui Adam, al lui Noe, al lui Avraam, Cel care i-a dezvăluit lui Moise cele zece porunci, și i-a adus alinare lui Isus este totuna cu Dumnezeul ce a revelat lui Muhammad, minunea sfântă a Coranului. Allah este Domnul și Stăpânul universurilor, potrivit Surei Poetilor (**Șu'ara Suresi**), este Cel “Care m-a creat și mă călăuzește, Care mă hrănește și-mi dă de băut, Iar când sunt bolnav, El mă tămăduiește, Care mă lasă să mor și-apoi la viață mă trezește, Care nădăjduiesc că-mi va ierta păcatele în Ziua Judecării de Apoi”⁵

Credința în Unicitatea lui Allah (**Tewhid**) este semn al inteligenței și al împlinirii musulmanului. Negarea Unicității lui Allah este dovada ignoranței sau a refuzului de a (ex)trage învățături din ceea ce apare ca evidență în lumea omului și în univers. Și în plan practic, etic, este injust, este nedrept. “Sura Devoțiunii” (**Al-Iklas**) este poate, după “Sura Liminară (**Al Fatiha**)” cea mai importantă, ades recitată și se mai numește și sura unității, al curățirii de zei mincinoși. Textual, sura glăsuiește:

“Spune: El este Allah, cel Unic/ Allah este Stăpânul!/ El nu zămislește și nu este născut/ Și El nu are pe nimeni egal!”⁶

Coranul condamnă aspru magia, asociaționismul (**shirk**), credința în idoli, prezicerile. Coranul condamnă atribuirea unor puteri ce aparțin lui Allah altor ființe sau obiecte.

Allah este fără egal, este Unic, ceea ce El are nu posedă nici o altă existență. Coranul spune clar, fără nici o umbră de îndoială, că Allah nu are asociat la creație, la adorare și la stabilirea rânduielilor pentru viața oamenilor. El este Preaslăvitul de care lumea are nevoie fără ca El să aibă nevoie de nimeni. El nu are tată, nu este tată și nu a zămislit nici un fiu. El nu are printre făpturi pe nimeni care să-I fie egal sau să-I semene. El este Unic, fără egal (**Vahdaniyet**) “Și El nu are pe nimeni egal”⁷, are Existență (**Vücüd**), este dintotdeauna, are o vechime ce se pierde în negura timpurilor (**Kidem**). În afară de Allah orice, oricare are un început, Allah nu. Allah este o Existență fără sfârșit, perenă (**Bekâ**). De altfel, dacă o casă se va prăbuși cândva, un om va muri cândva, un copac se va ofili cândva, Allah va exista întotdeauna. În afară de Allah, totul este eveniment, s-a întâmplat. Allah nu este asemănător cu ceea ce a apărut (**Muhalefetün Li'l havadis**). În fine, tot ceea ce este și tot ceea ce are vine de la El însuși, prin El însuși (Kiyam Binevsihi).

Pe lângă aceste virtuți obligatorii (**vacib**) legate de personalizarea lui Allah, Creatorul Suprem este Viața (**Hayat**). El însuflețește, animă, este

⁵ Coranul..., 26:78-82, p.1277

⁶ Coranul..., 112:1-4, p.2232

⁷ Idem, 112:4, p.2232

prezent, le știe pe toate trecut, viitor, ceea ce este -. Cunoașterea, Știința (**Ilim**) Lui nu sporește, nu scade, nu se schimbă. Pentru El, tainicul și dezvăluitorul este identic, ”Și la El sunt cheile necunoscutului și nu le știe decât El. Și El cunoaște ceea ce este pe uscat și ceea ce este pe mare. Și nu cade nici o frunză fără ca El să o știe. Și nu există bob în întunericurile pământului, nimic proaspăt și nimic uscat, fără ca ele să fie însemnate într-o Carte Limpede”.⁸

Allah aude totul, orice sunet, orice voce (**Semi**), vede orice (**Basar**) așa cum este, indiferent dacă e aproape sau departe, este în lumină sau întuneric. Nu există putere, forță care să împiedice voința (**Irade**) Lui, “Și dacă voiește El un lucru, porunca Lui este numai să zică “Fii” și el este”.⁹ Astfel Allah a vrut ca noi, oamenii, să avem voință liberă pentru că a vrut să ne individualizeze, a vrut să fim răspunzători de faptele noastre. El are putere, forță, vigoare (**Kudret**). Ceea ce El dorește apare, ceea ce nu dorește dispăre, pierde, “Și nimic din ceruri și de pe pământ nu poate să scape de pedeapsa lui Allah, căci El este Atotștiutor și Atotputernic”.¹⁰

Printre semnele lui Allah, Coranul enumără în Sura **Ar-Rum**, (Sura Romanii): creația omului Adam din țărână, crearea pentru bărbat a unei soții, crearea cerurilor și a pământului, deosebirea dintre limbi și culori, somnul în timpul nopții și al zilei, arătarea fulgerului și a trăsnetului, coborârea apei cu rezultatul pozitiv, pentru oameni, al “învierii” pământului și al roadelor lui atât de necesare.¹¹

Prin ele, prin aceste semne și altele, Allah a îndemnat oamenii la chibzuință, la adoptarea unui sistem de viață ce are ca temelie Legea Lui. Allah încurajează știința, rațiunea, gândirea să ajungă la Adevăr. La Adevărul Islamului.

Cărțile sfinte, Tora (**Tevrat**), Psalmii (**Zabur**), Evanghelia (**Incil**), Coranul “cel măreț” sunt ieșite din Cuvântul (**Kelam**) Lui, și tot ceea ce apare, El le face să fie (**Tekvin**).

Aceste virtuți, însușiri formează un tot. Nici una nu este lipsă în Allah, care nu poate fi orb, surd, ignorant (**cahil**), nu poate muri. Allah este transcendent, este Stăpânul, este Regele, știe totul, le Cuprinde pe Toate prin știința și prin puterea Sa”.

Islamul este o religie universală, mesajul lui se adresează tuturor oamenilor și este valabil până la Judecata de Apoi. Religie bazată pe revelație, Islamul este “Religia cea adevărată”, “este firea creată de Allah, după care El i-a creat pe oameni”, “este Religia cea dreaptă, dar cei mai mulți oameni nu știu”.¹² În zilele noastre, cea mai autentică religie este Islamul ca “singura

⁸ Idem, 6:59, op.cit.,p.478.

⁹ Idem, 36:82, op.cit.p.1540.

¹⁰ Idem, 35:44, op.cit., L518.

¹¹ Idem, 30:20-25, p.1397-1398.

¹² Coranul..., 30:30, p.1401.

religie acceptată de Allah”¹³, iar “Acela care dorește o altă religie decât Islamul, nu-i va fi acceptată și el se va afla în Lumea de Apoi printre cei pierduți”¹⁴. Spre deosebire de Islam, -religie divină-, religiile inventate de oameni nu au nici o valoare.

Islamul are izvoare limpezi, ce s-au reînnoit mereu. Inițial lui Adam (**Adem**), primul om și primul Profet i-a fost revelată o învățătură în zece pagini, suficientă pentru o foarte mică comunitate. Cu timpul, oamenii s-au înmulțit și a fost necesar o adăugare de noi articole de credință, o dezvoltare a principiilor. Astfel că, potrivit sfântului Coran, Allah a trimis lui Șit, o învățătură în cincizeci de pagini, lui Idris, în treizeci de pagini, lui Ibrahim, în zece pagini. Apoi a urmat trimiterea celor patru mari cărți: Tora (Tevrat) pentru Moise (**Musa**), Psalmii (**Zebur**) pentru David (**Daud**), Evanghelia (**Incil**) pentru Isus (**Isa**) și, în fine Coranul pentru Muhammad. Coranul a fost revelat, treptat, verset cu verset, sură cu sură, timp de 23 de ani, în perioada 610-632. Unul din ultimele versete, revelat Profetului în anul lo după Hegira, în timpul ultimului său pelerinaj la Mecca, cu trei luni înainte de a se săvârși din viață spune:” În ziua aceasta am desăvârșit religia voastră și am împlinit harul meu asupra voastră și am încuviințat Islamul ca religie pentru voi”¹⁵.

Dacă preceptele din cărți n-au fost bine apărute și s-au schimbat, cărțile care au venit apoi le-au corectat, le-au întregit, le-au înnoit. În funcție de dezvoltarea numerică a comunităților, de situația și nevoile lor s-au dezvoltat și completat preceptele din cărți. Ele au fost consemnate sub formă de foi (“**suhuf**”) pe tăblițe, plăci, papirus, au fost adunate în cărți, ultima, cea mai completă fiind Coranul, Carte ce nu poate fi pusă la îndoială de nimeni, căci a sosit întreagă și fără stricăciuni. În timp, această Carte nu s-a alterat, iar toți musulmanii citesc același Coran.

Islamul consemnează că profeții au transmis aceleași principii de bază, că izvorul revelației este divinitatea unică, este Allah Preasfântul: De la primul om și până spre timpurile cele mai apropiate, toți aleșii au comunicat același principiu al Unicității lui Allah (**Tewhid**). Se accentuează că este vorba de o dezvoltare, de o maturizare și o împlinire în propriul crez al divinității unice și nu de o trecere de la religiile primitive (totemism, animism, fetișism, naturism, magie) la politeism și de aici la monoteism.

Pentru a realiza o comunicare optimă cu intenția divinității unice, fiecare Ales al lui Allah a folosit limbajul propriu, adecvat, comunității: “Și noi nu am trimis nici un profet decât cu limba neamului său, pentru ca să le facă limpede [revelația]”¹⁶ Evanghelia, trimisă prin Isus, a întărit, a confirmat Tora, care se

¹³ Ibid, 3:19, p.243.

¹⁴ Ibid, 3:85, p.272.

¹⁵ Ibid, 5:3, p.400-401.

¹⁶ Ibid, 14:4, p.870.

afla înaintea lui, fiind “îndreptare și lumină”¹⁷. Isus, fiul Mariei, spune într-un verset din Coran: “O, fii ai lui Israel! Eu sunt trimisul lui Allah la voi, întărind Tora de dinainte de mine și vestind un trimis ce va veni după Mine și al cărui nume este **Ahmad** (Muhammad-subl.ns)¹⁸. **Hamd**, în arabă, înseamnă slăvit.

Religiile lui Allah, religiile divine (iudaismul, creștinismul, Islamul) au aceeași substanță căci nu există schimbare în creația lui Allah, sunt monoteiste. Islamul, religia cea dreaptă (**Hak din**) sau cea foarte dreaptă (Dosdoğru din), prin faptul că este cronologic ultima, este și cea mai desăvârșită, iar Coranul musulmanilor a corectat, a întregit, a înnoit cărțile inițiale: Tora lui Moise, Psalmii lui David, Evanghelia creștină. Neschimbat este doar faptul că izvorul revelației lor este Allah Preaînaltul, este divinitatea.

Într-unul din hadith-urile lui Buhari se arată că “fiecare nou născut, se naște în firea Islamului. Apoi dacă tata, mama sunt evrei, îl vor face pe el evreu, dacă sunt creștini, el va fi creștin”.

Așa cum creștinii afirmă că este o legătură indisolubilă, organică, o armonie în Vechiul și Noul Testament, și musulmanii consideră că Islamul este religia desăvârșită, iar Muhammad este Profetul în condiție absolută ce a coborât gloriosul Coran, Cartea în condiție absolută.

Este dreptul și credința fiecărui om de a se atașa de una din religiile divine și nu facem judecăți de valoare, ci doar constatăm. Din păcate principiile și sentințele divine s-au stricat cu timpul și și-au pierdut autenticitatea. Astfel, azi sunt trei Tore și patru Evanghelii ce nu concordă între ele. Or, Allah a Trimis o unică Toră și o unică Evanghelie. În plus, în aceste cărți este negată Unicitatea lui Allah (**Kelime-I Tevhid**) așa cum se prezintă Sfânta Treime (Dumnezeu-Tatăl, Dumnezeu-Fiul și Dumnezeu-Sfântul Duh) în religia creștină sau se fac afirmații mincinoase despre comportamentul Profeților. Cartea veșnică, Coranul, ne învață: “Spune: El este Allah, Cel Unic!, Allah este Stăpânul, El nu zămislește și nu este născut, și El nu are pe nimeni egal!”¹⁹

Spre deosebire de alte religii, Islamul este singura care își ia numele din propria carte sfântă, Coranul. Coranul nu datorează nimic experiențelor anterioare ale omenirii, nici activității intelectuale a Profetului, nici împrejurărilor istorico-sociale ale timpului, ci este copia fidelă, literară, în formă și conținut, a unui arhetip ceresc. Textul divin, transmis prin intermediul îngerului Gabriel (**Gebrail**), are aceeași autoritate pentru orice musulman, sunnit, šiit, kharijit, și face din Islam, “religie a Cărții”.

Islamul nu schimbă nimic esențial din principiile fundamentale ale religiilor monoteiste anterioare, care în raport cu trecerea timpului au venit cu elemente noi. Un musulman trebuie să venereze toți profeții, de la Adam la

¹⁷ Ibid, 5:46, p.422.

¹⁸ Ibid, 61:6, p.1966.

¹⁹ Ibid, 112:1-4, p.2232.

Muhammad. Toate religiile monoteiste au o origine divină, au o singură rădăcină, sunt opera divinității atotputernice, denumit Iahve, Dumnezeu sau Allah.

Coranul vorbește despre Isus (**Isa**), fiul Fecioarei Maria, în mai multe rânduri. În Coran , Isus este Cuvântul lui Dumnezeu întrupat. Pruncul Isus se naște dintr-un cuvânt al lui Allah, fără să fie la mijloc nici un tată. Cum Allah a creat cerul și pământul cu verbul “Să fii”, cu același verb, la imperativ, Allah a creat pe Isus. Isus nu este nici Dumnezeu, nici semi-dumnezeu, nici fiu al lui Dumnezeu, nici o combinație între natura divină și natura umană. Isus este un Profet, creație, făptură a lui Dumnezeu, desigur nobil și demn de a fi acceptat venerat ca toți profetii. Isus este om, este fiul Mariei “Înainte de Allah, Isus este asemenea lui Adam, pe care El l-a făcut din lut și apoi l-a zis lui “Fii” și el a fost”²⁰. Isus este robul lui Allah, Trimisul Său și Cuvântul Său, pe care l-a trimis Fecioarei Maria.

În Islam, unicitatea lui Allah capătă forma cea mai frumoasă, mai originală, mai consecventă. În Islam, calitățile lui Allah nu pot fi atribuite creațiilor sale, oamenilor, altor existențe vii sau lipsite de viață. În Islam, Allah nu se compară, nu seamănă cu nimeni și cu nimic, nici Allah nu se “omenește”, nu capătă calități umane, cum nici omul nu s-a “îndumnezeit”, n-a căpătat calități divine.

În Islam rugăciunile se adresează lui Allah și numai Lui, la fel invocările, închinările, prosternările. Allah este singurul implorat și numai El.

Dacă în creștinism, Isus ocupă un loc central, i se dă, se pare, mult mai mare importanță decât lui Dumnezeu însuși, el fiind aici Mesia și Judecătorul din Ziua de Apoi și este o prezență aproape permanentă a ritualului creștin, în Islam, Isus e doar un profet, ca toți ceilalți, căruia , desigur, nu i se pot atribui situații nepotrivite și despre care nu se pot folosi expresii inadecvate. Isus (**Isa**), spune Coranul, “va învăța scriptura și înțelepciunea, Tora și Evanghelia”²¹, de la Allah, va fi mesagerul pentru fiii lui Israel, și le va zice: Eu vin la voi cu semn de la Domnul vostru! Eu plămădesc pentru voi din lut ca un chip de pasăre și suflu asupra sa și se va face o pasăre vie, cu voia lui Allah. Și-i voi tămădui pe orb și pe lepros și-i voi învia pe morți, cu voia lui Allah. Eu vă voi vesti ceea ce mâncați și ceea ce păstrați în casele voastre. În aceasta este un semn pentru voi, dacă voi sunteți credincioși”.²²

Întărind ceea ce a fost revelat în Tora, Legea lui Moise mai înainte de el²³, Isus vine și cu o Lege nouă ce “îngăduie o parte din cele ce v-au fost oprite” și îndeamnă la aderare și supunere față de Allah, “Stăpânul meu și Stăpânul vostru”. **Sura Al-Imran**, Imran fiind după tradiție tatăl Fecioarei Maria,

²⁰ p.Ibid, 3:59, p.252.

²¹ Coranul... 3:48, p.257.

²² Coranul... 3:49, p.257.

²³ Idem, 3:50, p.258.

prezintă noua doctrină a Islamului, respinge suspiciunile stârnite de neamul Cărtii, iudei și creștini, în legătură cu Islamul, cu Coranul, cu Muhammad și pledează pentru unicitatea lui Allah Cel Viu (**Al-Hayy**) și Cel Veșnic (**Al-Qayyum**) de la care cere protecție împotriva israeliților ce au încercat să-lucidă și să-l răstignească.

În Islam, Allah nu are nici un asociat, nici un fiu, iar Avraam (**Ibrahim**) nu a fost nici evreu, nici creștin, deși este revendicat de fiecare din părți, ci “credincios adevărat”, strămoșul religiei islamice integral monoteiste, adevărate. Isus a primit “Cartea, Înțelepciunea și Profetia” de la Allah astfel că este firesc ca oamenii să se închine lui Allah și nu lui Isus.

Profetul Muhammad a cărui venire trebuia să fie anunțată de profetii, de trimișii anteriori, realizează prin Coran o împlinire a religiei divine, în noi condiții. El, Profetul Muhammad spune: “Noi credem în Allah, în ceea ce ne-a trimis nouă și a trimis lui Avraam, lui Ismail, lui Isaac, lui Iacob și seminiților, precum și în cărțile date lui Moise, lui Isus și tuturor profetilor de către Domnul lor. Noi nu facem nici o deosebire între ei și noi Lui îi suntem supuși.”²⁴

Pentru Islam, Allah este Unic, este Unitate, toate și orice depinde de El. Adică Allah este pretutindeni și în toate ființele și lucrurile “îl vedem” spiritual, pe El. Profetul, el însuși, a spus: “Cine m-a văzut, l-a văzut pe Dumnezeu”. Mai exact, numele Profetului, Muhammad desemnează lumea ca realitate, lumea ca manifestare a lui Allah.

Islamul promovează realitatea Absolutului în persoana lui Allah și dependența tuturor ființelor și lucrurilor, dependența a tot ce există de Absolut. Formula “**Inșallah**” atât de răspândită în Islam, rostită în toate momentele existențiale, de venerare, de muncă de acțiune și creație a musulmanului, tradusă aproximativ prin: “Dacă Allah vrea, voiește” exprimă recunoașterea dependenței, slăbiciunii și ignoranței musulmanului în fața lui Allah. Formula certifică și faptul că Allah este sfârșitul, fericit, al tuturor lucrurilor și acțiunilor, că fără El, noi, oamenii, nu avem viitor. Formula „**Inșallah**” nu induce fatalismul și pesimismul, ci ordinea ce are la bază voința lui Allah și se aproximează cu credința creștină în predestinare. Ea nu anulează voința și acțiunea omului, gândirea și fapta lui pozitivă căci omul este liber, are autonomie, are demnitate, este responsabil.

În Islam nu există, ca în creștinism noțiunea de păcat originar cum nu există Mântuitorul (Mesia). Omul se poate mântui prin el însuși, singur, mergând pe cale dreaptă, prin propria voință și hotărâre în acțiune.

Formula complementară “**Mașallah**” cu sens de “Allah a voit”, cu sens de “s-a întâmplat” (în sens direcționat pozitiv) este expresia destinului acceptat, suportat pasiv, dar în deplină mulțumire. Fatalismul musulmanului e în acord deplin cu acțiunea, cu creația. Chiar dacă totul depinde de Allah și se

²⁴ Coranul..., 3:84, p.272.

întoarce la El, noi, oamenii ne implicăm. Evenimentul în curs de a se petrece sau chiar consumat este prezență pentru noi și în noi.

Spre deosebire de creștinism care este religia iubirii și a miracolului, Islamul este primordial religia Absolutului. Dacă, ideal, toate religiile monoteiste sunt absolute și exclusive, este pentru că, prin fiecare, Dumnezeu a spus: “Eu”, este pentru că, prin fiecare Dumnezeu este Cel care a vorbit. În fiecare, la început a fost Cuvântul divin. Prin Dumnezeu aceste religii sunt adevărate, împlinesc Adevărul divin. Cum Dumnezeu a vorbit, în timpuri și contexte sociale diferite, El a îmbrăcat mesajul său în limbaje diferite, pentru comunități umane istoricește, cultural și civilizatoriu diferite. Diversitatea mesajelor religioase este expresia Unității religioase. Mesajele sunt fațete ale Absolutului divin.

Fiind un musulman autentic, adică recunoscând că Islamul este cronologic ultima, dar deplina religie monoteistă, religia unui Dumnezeu Unic, fără alt Dumnezeu, religia în care Dumnezeu nu are nevoie de nimic, dar totul are nevoie de El, religia unui Dumnezeu care nu s-a născut și nu a născut, religia unui Dumnezeu care nu are nevoie de ajutoare, religia unui Dumnezeu creator, nemuritor, atotputernic, religia unui Dumnezeu al omului, ființă nobilă, demnă, marele purtător al gnozei islamice Mohyiddin ibn Arabi a mărturisit: “Inima mea s-a deschis către toate formele: este pâșune pentru gazele(adică stări spirituale:subl.ns.) și mănăstire pentru călugării creștini, e templu de idoli și Kaaba pelerinului, și tablele Torrei și cartea Coranului. Practic, religia Iubirii”²⁵

Islamul, spre deosebire de iudaism și creștinism, are o mai pronunțată conștiință a Absolutului, care nu dă prilej îndoielii și respinge categoric orice punere în discuție a Absolutului. Către Absolutul care luminează și eliberează, către Allah omul merge prin intermediul Intellectului. Un Intellect care este conform cu Allah ca Spirit pur. Un Intellect care este complementar și superior iubirii. Prin cunoaștere intelectuală omul realizează un maximum de unitate și străpunge iluzia pluralității, depășește dualitatea subiect-obiect.

Omul, dorință și iubire, este în Islam primordial intelect. Profetul a spus într-un hadith: “Dumnezeu nu a creat nimic mai nobil decât inteligența și mânia sa cade asupra celui ce o disprețuiește. Lumea, creație a divinității, vorbește doar “înțelegerii” noastre și se adresează prin semne și simboluri doar “celor ce pricep”. Astfel că, dacă creștinismul marșează pe formula: “iubește-ți aproapele” și este, prin excelență, religia iubirii și a sacrificiului, Islamul pune accent pe convingerea intelectuală și pe combativitatea credinței sale într-un Dumnezeu Unic.

Desigur, nici o religie, dintre cele monoteiste, nu deține monopoluri, dar

²⁵ apud.Fr.Schuon, **Introducere în spiritualitatea lumii musulmane**, Ed.Humanitas, Buc., 1994, p.47-48.

fiecare accentuează pe ceva, fiecare are o cale specifică spre Adevăr. În Islam, omul este primordial inteligența transcendentă și voință liberă, în creștinism omul este primordial iubire, compasiune, generozitate. În Islam, cuvântul este vehicul al inteligenței și voinței, în creștinism el este vehicul al iubirii și dăruirii. În Islam, inteligența este cunoaștere a Unității sau a Absolutului, a dependenței tuturor de Unul, iar voința este conformitate cu voința absolută a lui Allah. Mărturisirea de credință (**shahada**) determină inteligența, iar Legea (**Shari'a**) determină voința. În creștinism, inteligența și voința, ambele corupte, cer, presupun, cheamă intervenția divină, sacramentul.

Islamul, deși nu respinge miracolul, are o atitudine rezervată față de miracol. Aceasta pentru că Islamul se întemeiază pe predominantă polului "inteligență" asupra polului, "existență", pe natura omului ca inteligență teomorfă și nu atât ca voință ce poate fi sedusă, pozitiv sau negativ, acumulativ sau distructiv, în sens bun sau rău. Creștinismul pare a fi mai accentuat o religie care acceptă și cultivă miracolul. El se adresează preponderent sentimentului, inimii. Pentru un bun creștin, Dumnezeu cere sacrificiu, chiar suferință înainte de împlinirea propriu-zisă religioasă. Acestea sunt anticamere obligatorii ale martirajului, ale sfințeniei, ale curățeniei spirituale.

Dacă Islamul se întemeiază pe o "Ființă", pe o "natură a lucrurilor", creștinismul se întemeiază pe un "eveniment", pe nașterea Domnului Isus, pe viața, faptele, pildele și vorbele Dumnezeului-Fiu.

Pentru Islam, Allah este Unic, în creștinism funcționează triada: Dumnezeu-Tatăl, Dumnezeu-Fiul, Dumnezeu-Sfântul Duh.

Pentru Islam, ideea de Unitate e suportul întregii spiritualități, în creștinism în plan central este doctrina Întrupării și Mântuirii concepută universal în Sfânta Treime, cu aplicație în tainele Bisericii și participarea la trupul mistic al lui Isus.

Dacă pentru creștini, Isus era logos-ul dumnezeiesc, pentru musulmani, Coranul este logos-ul divin. Pentru creștini Isus este Fiul-Domnului, este Dumnezeu-Fiul, pentru musulmani această interpretare este politeism, este **sirk**, este blasfemie..

Dintr-o altă perspectivă, cel al ritualului, musulmanul este și rămâne propriul său preot; el este o unitate autonomă, separarea de comunitate pe el "nu-l deranjează", "nu-l afectează" în măsura în care l-ar deranja, l-ar afecta pe creștin care e "prizonierul" bisericii sale, al preotului său, fără de care și-ar "subția" sau chiar anula identitatea religioasă. Prin chipul Bisericii, creștinismul stă "deasupra oamenilor" în timp ce în Islam, omul îl înnobilează, este nisipul-ciment al acestuia. Islamul, prin Coran, nu încurajează asceza, nici monahismul. Creștinismul în schimb, are ca marcă tocmai asceza, monahismul.

Sinceritatea, puritatea și integralitatea credinței că Allah este Unul

reprezintă pentru musulmani cheia mântuirii. La creștini, după spusa Sfântului Ioan al Crucii pentru a ajunge la Dumnezeu e necesar ca omul “să renunțe cu adevărat la el însuși”, este necesar ca omul să-și modifice trupul și să-și “devieze” sufletul impur spre ceea ce este pur, nobil, cast. În dorința de a păstra atributul divin de dreptate, creștinismul asociază răul liberului arbitru, voinței omului de a alege răul și nu binele, în timp ce Islamul îl consideră pe Allah Creator, al binelui, ca să-i păstreze atotputernicia.

Islamul este “Religia cea adevărată”²⁶ și “cea dreaptă”.²⁷ În creația lui Allah nu există schimbare. Religia Islamului nu poate fi schimbată de nici un om. Ea este crezută și adoptată doar de cei înțelepți și inteligenți, deși mulți nu o cunosc și nu înțeleg însemnătatea ei.

Islamul este o religie a bucuriei și a vestei bune și interzice ca cineva să fie forțat să devină musulman. El se poate răspândi doar prin exemplu, prin cucerirea inimilor. Indiferent de limba, rasa și credința oamenilor, cine rostește profesiunea de credință (**Kelime-i Şahadet**) se numește musulman, intră în rândul musulmanilor. Islamul nu diferențiază după studii, avuție, rasă, sex, convingere politică, nu recunoaște nimănui vreun privilegiu (**imtiyaz**), El se bazează pe egalitate, toleranță, justiție, respectul demnității umane. Fundamentele credinței și conceptele religiei islamice, sunt sănătoase, clare, de înțeles, transparente, se pot asimila ușor, nu forțează mintea și logica.

Islamul se adresează inteligenței, rațiunii, îl face răspunzător pe cel rațional, sănătos mintal, pune în prim plan lumina științei și culturii. Măsura, echilibrul, respectul celuilalt sunt pilonii Islamului. Locul individului în comunitate este obținut prin credință, efort, valoare individuală și socială.

Înzestrat cu toate posibilitățile, omul, în orice loc geografic și social, este calif, este înainte-mergător, este, poate fi conducător. Omul, în Islam, nu are nici o vină de la naștere, nu este păcătos, el nu răspunde de faptele, acțiunile părinților lui, antecesorilor lui. El este, din naștere, inocent, nevinovat, pur, alb ca laptele. Răspunderea, meritul și vina, lumina și întunericul existențial, dreptatea și nedreptatea, corpul (sănătatea și boala acestuia) sunt individuale, le gestionează individual în existența, de aici, pământească.

În fața lui Allah, omul musulman se prezintă singur, fără pile și sprijin, fără relații, fără ajutoare. Îl vor ajuta doar dreapta credință și faptele bune. Îl vor dezavantaja ipocrizia, fățărnicia, necredința și faptele rele. Va fi recompensat sau condamnat după o cântărire riguroasă a ceea ce a realizat sau nu în lumea pământească, de aici. Nu există o teamă, o frică față de Ziua de Apoi. În Islam există un echilibru între lumea aceasta și lumea de dincolo, nu se exagerează nici una din ele.

Relația musulmanului cu Allah este una directă, fără intermediar.

²⁶ Coranul..., 30:30, p.1401.

²⁷ Ibid.

Rugăciunea, chemarea și adorarea lui Allah, nu e legată de un loc anume, se poate face oriunde, dar în condiții și cu anume cerințe bine fixate. În locurile de rugăciune nu sunt icoane, statui. În Islam nu există excomunicare (**afaroz**). Nu sunt ordine, dispoziții, edicte de excludere. Clasa imamilor nu are greutatea pe care o are ierarhia de popi, de preoți, de înalte fețe bisericești din creștinism. În Islam se acordă atenție doar curățeniei interioare și corporale. Există doar cerințe de îndeplinit și răsplata este firească.

Credința (**iman**), în Unicitatea Lui Allah (**Tewhid**), în îngerii Lui, în Cărțile Sfinte, în Profetii Lui, în Ziua Judecării de Apoi (**Kiyamet**), în destin (**Kader**) asigură egalitatea credincioșilor: bărbați sau femei, tineri sau bătrâni, sărmani sau bogăți.

Sprijinit de credință, omul poate ajunge prin propriile mijloace: știință, bun-simț, logică, raționalitate, fapte morale la optimizarea relației cu lumea, cu ceilalți oameni. Credința adevărată nu șubrezește, ci fortifică, raționamentul logic și metodic, luminează fapta, acțiunea. Cu teamă și supunere de Allah, oamenii de știință sunt călăuziți, sunt pe drumul cel bun, sunt luminați de învățăturile Coranului. Islamul și știința (**ilim**) se susțin, se completează, se fortifică reciproc.

Spre Allah se cuvine să te îndrepti în mod direct și individual, cu conștiința că elementele credinței formează un tot unitar. Nu există “condici”, registre, însemne scrise care să dovedească calitatea de musulman. Nici botezul, nici circumcizia ca elemente de rit nu sunt suficiente, dar nici nu anulează credința. Ca să fii musulman este suficient să crezi. Practica circumciziei prezentă și la evrei este nu atât o obligație religioasă, cât urmarea unei recomandări de igienă personală denumită tradițiile naturii (**sunan al fitra**) sau tradițiile avraamice (**sunan al brahimiyya**). Cât privește botezul, el nu are amploarea și semnificația din creștinism, ci este un ritual pe care imanul are obligația să-l efectueze pentru a întări calitatea de musulman a celui în cauză. La naștere, se șoptește la urechea nou-născutului formula de chemare la rugăciune pentru a face din el un viitor musulman. Dacă acesta devine sau nu un musulman, sau cât de bun este, se formează sau nu ca musulman, aceasta este deja o altă chestiune. Căci potrivit preceptelor islamice, toți oamenii sunt din naștere musulmani, sunt robii lui Allah. Numai că, în diferite contexte, unii devin evrei, creștini sau de altă religie, sau rămân musulmani, mai buni sau mai răi. Pentru Islam, nu există silire la credință (2:256).

Rostirea, prin viu grai, a mărturiei de credință (**shahada**), este suficientă pentru ca un om să aibă identitatea de musulman. Cum credința este o chestiune intimă, din rațiune (**akil**) și știință (**ilim**) dar și din inimă, cum nimeni dintre oameni, nu poate măsura tăria, forța, intensitatea sentimentului religios, rostirea formulei: “Mărturisesc că nu există Dumnezeu în afară de Allah și Muhammad este Trimisul Său” îl înmatriculează inclusiv formal pe

respectivul în comunitatea dreptcredincioșilor, a musulmanilor. Fiecare musulman, prin chiar această rostire de bunăvoie și nesilit de nimeni este apoi singurul responsabil de gradul său de angajare față de Allah, de religia ultimă și desăvârșită care este Islamul. Allah este Mare (**Allah ekber**) și spre el se îndreaptă cele cinci rugăciuni zilnice (**beş vakit namaz**). Umilința față de Allah Cel Măreț, umilința primită de bunăvoie, face să vibreze întreaga ființă a credinciosului, exprimă totodată dragoste sau teamă însoțită de dragoste față de Cel ce poartă 99 de nume sublime în Coran, anume Allah.

Credinciosul trebuie să afirme Unicitatea lui Allah (**Tewhid, Birlème**), să se prosterneze doar Lui și să-I ceară ajutor doar Lui, să-L pomenească cu venerație, să-I pronunțe numele cu teamă și respect, să-I îndeplinească poruncile și interdicțiile, să așeze în sufletul lui dragostea față de El, să-I aducă mulțumiri pentru binefacerile nenumărate, să-I menționeze numele în orice clipă pentru a se îndepărta de rău și a face binele. A spune Allah înseamnă să spui: “A fi”, “A crea”. “A revela”. Allah este, astfel Realitate, Manifestare, Reintegrare.

Credința și practica sunt chestiuni diferite în Islam. Dacă femeile, călătorii, bolnavii nu pot participa, din pricini diferite, la îndeplinirea unor rugăciuni zilnice sau a rugăciunii de vineri, nu înseamnă că “au fost șterși” din rândul credincioșilor. Sau, omul bolnav și omul sărman, nevoiaș, nu sunt răspunzători de Danie (**zekât**) și de Pelerinaj (**hajj**). Sau, dacă nu există posibilitatea curățeniei ritualice (**abdest, wudu**) nu se poate pune mâna pe Cartea sfântă, nu se poate îndeplini rugăciunea, nu se poate intra în geamie, nu poți înconjura Kaaba. Religia islamică e permisivă. Nu provoacă daune neîndeplinirea unei practici sau alta. Dacă unii au fost dovediți ca hoți și au fost pedepsiți, sau dacă au comis adulterul, asta nu înseamnă că au fost fără credință. Desigur, sus, în ceasul din urmă, totul se contabilizează și fiecare răspunde de ceea ce face. Nu există, în Islam, practica indulgențelor, a răscumpărării păcatelor, ca în creștinism, de pildă.

Unii nu pot ține postul, dar se roagă. Însă, dacă respectivii nu cred, de exemplu, în Allah, în Profetii Lui, sau în îngerii Lui, atunci este clar că nu este credincios.

Între credință și ritual nu se cascadează o prăpastie, dar ele sunt oarecum independente. Desigur, credința sporește valoarea ritualului, așa cum aceasta întărește credința. Dar, ești socotit credincios musulman, afirmând, cu voce tare, mărturisirea de credință (Shahada) și în detaliu incantând, tot cu voce tare “**Amentü**”, care sintetizează elementele credinței islamice.

Shari'a, legea islamică vizează nu atât îndatorirea morală cât respectarea “drepturilor lui Allah”, ca obligații fundamentale, și respectarea “drepturilor omului” (dreptul penal, pozitiv, instituit de statul de drept din țara respectivă).

Drepturile lui Allah semnifică cultul Lui, obligațiile față de El, obligații

ce își au sursa în Coran, anume: mărturisirea de credință, milostenia(dania), postul din luna Ramadan, cele cinci rugăciuni zilnice(**beş vakit namaz**), Pelerinajul la Marea Moscheie din Mecca. Omul îl venerează pe Allah așa cum vrea El, Allah, să fie venerat. Ca atare musulmanul nu pune întrebarea: “de ce?” (de exemplu, de ce ne rugăm de cinci ori și nu de trei sau de șase ori pe zi?).

Legea (**Shari'a**), corpus de reglementări ale musulmanului și comunității musulmane clasifică actele de credință și faptele oamenilor în: obligatorii (**wagib**), dorite și recomandate, dar nu impuse (**mandub**), cele tolerate, permise prin nepronunțare (**mubah**), cele neagreate (**makruh**) și, respectiv, interzise strict (**haram**).

Sunna, ca tradiție profetică, materializată în **hadith-uri** (acte, cuvinte, îngăduințe și preferințe ale Profetului), împreună cu consensul comunității (**umma**), consens numit **ijma**, cu tradițiile locale, cu efortul intelectului uman (**ijtihad**), formează, în ansamblu, sursa drepturilor umane și naturale, cărora li se acordă încredere. Împreună cu Coranul, ele conturează norma de viață a musulmanului. Unele hadith-uri sunt certificate, sunt autentice, altele sunt “mai slabe”, mai puțin viabile, mai puțin demne de încredere (**dhaif**).

Delictele care fac obiectul pedepselor canonice (**hudud**) sunt: furtul, pedepsit prin tăiere mâinii drepte, tâlhăria, pedepsită în unele țări, foarte drastic, chiar cu moartea, adulterul, pedepsit cu o sută de lovituri de bici, consumul de vin și de orice altă băutură alcoolică. Jocurile de noroc, cămătăria, consumul de droguri, perversiunile sexuale, alte delictes fac obiectul unor pedepse din legislația laică, ale statului de drept, din țara respectivă.

Consensul (**ijma**) canonic în privința unui detaliu de drept este foarte greu sau imposibil de realizat, mai ales într-o religie ca Islamul, unde rolul imamilor nu este atât de mare și unde autoritatea, prestigiul nu au legitimare în diplome și titluri. Și apoi, cum putem cuantifica gradul de evlavie și cucernicie, de cunoștințe și experiență, de recunoaștere socială ale teologilor musulmani (**ulemale**) care de cele mai multe ori nu sunt membri ai unei comunități academice religioase, al unor societăți, comitete, comisii, asociații, organisme religioase cu caracter național, regional sau internațional. Sub aspect instituțional se pare că în Islam lucrurile nu stau ca în lumea creștină, unde stratificările fac parte din însăși substanța religii creștine, unde, de pildă, rolul sinoadelor ecumenice a fost și este imens.

În Islam, religie personalizată, fără intermediari, mai democratică, relația musulmanilor cu Allah este una directă, nemediată de imam (preot). Aici se recunoaște, fără nici o urmă de îndoială, rolul inteligenței umane proprii de a înțelege textele, de a găsi rațiunea pozitivă și cauza ascunsă în spatele fiecărei porunci. Islamul cultivă autodisciplina și autocenzura dar și respectul pentru textul divin. Chiar dacă sunt voci autorizate care amintesc de slăbiciunea rațiunii umane și nevoia de a avea o călăuză supremă dovadă mesajele divine

successive - partizanii meditației (**al'aql**) pun în prim plan efortul de gândire personal sau colectiv, fără a pune la îndoială utilitatea mesajului coranic și fără a limita rolul Revelației. Profetul a spus: „Primul lucru creat de Allah a fost intelectul. Nimic nu este mai nobil decât inteligența și mânia lui Allah cade asupra celui ce o disprețuiește”. Legătura cu Adevărul Suprem stimulează voința bine direcționată, capacitatea de a deosebi binele de rău, de a acționa în cunoștință de cauză.

Religia, în Islam, este trăită ca o convingere, nu ca ansamblu de obligații și interdicții. Îndatoririle dorite și răsplătite de Allah și de societate, au drept complement recomandări și nu obligații precum: ospitalitatea, generozitatea, pudoarea, intrajutorarea, cumpătarea, sobrietatea, iertarea.

Islamul este joncțiunea ideală între Allah ca atare și om ca atare, joncțiunea între Adevăr și Lege, fațete ale Absolutului. Iar dacă Adevărul se adresează inteligenței, Legea (**shari'a**) se adresează voinței. Omul merge spre Allah prin intermediul Intelectului, căci Intelectul este în conformitate cu Allah ca Spirit pur. Intelectul este, totodată, pătrundere și contemplare a Absolutului care iluminează și eliberează.

Cunoașterea prin intelect străpunge iluzia pluralității, depășește dualitatea subiect-obiect, este calea către maximum de unitate din Unitatea lui Allah. Iubirea, altă fațetă a personalității umane, este doar o etapă în drumul spre cunoașterea unitivă, o etapă necesară dar nu și suficientă. În spiritualitatea musulmană, omul este dorință și iubire, dar preponderent este inteligență. Plină de semne (**ayat**) sau simboluri ca elemente de frumusețe, lumea vorbește înțelegerii noastre și se adresează “celor ce pricep”.

Caracterul unei căi (ihsan) spre Dumnezeu este în raport de cum înțelegem și definim omul, este în raport de accentul sau accentele puse. Dacă omul este preponderent dorință, calea va fi renunțare; dacă omul este preponderent voință, calea va fi efort, dacă omul este iubire, calea va fi suferință, dacă omul este inteligență, calea va fi discernământ, concentrare și contemplare.

Calea (**ihsan**) determină gradul, nivelul (**maqam**) sau secretul (**sirr**) credinței, inefabila ei realizare. Atotprezentul text introductiv al Coranului, “Liminarea” (**El Fatiha**) invocă prezența și călăuzirea lui Allah pentru a izbăvi pe cei care merg pe calea Islamului: “Pe drumul drept Tu fi-ne Călăuzitor, Domnul celor cu care fost-ai Tu dăruitor, nu al celor pe care Tu te-ai mâniat, nici al rătăciților”²⁸. Versetul ultim îi are în vizor pe păgânii idolatri care își începeau o faptă rostind numele zeilor în care credeau, dar și pe evreii și creștinii care s-au abătut de la credința în Allah cel Unic, Cel Măreț și s-au abătut de la calea trasată de El, au diluat Scriptura.

²⁸ Idem, I:6-7, p.111

Calea (**ihsan**) reprezintă perfecțiunea și încoronarea credinței, a supunerii (**islam**). Ea este în ele, în interiorul lor și deasupra lor. În orice om există ceva, inefabil, necuantificabil, ceva ce îl poartă spre Unitate și Totalitate, ceva absolut și infinit. Omul, ființă ce știe, împlinește anumite lucruri luate de inteligență. Aceasta îl ajută pe om să discearnă contingentul de Absolut, îl pune pe calea spre Allah, “Adevăr ce luminează și eliberează”, “Cel Preaînalt” “Tubire izbăvitoare”.

Credința este condiția sine qua non a răscumpărării păcatului. Credința impulsionează drumul, calea. Lumina conștiinței drumului este Allah, iar intelectul este mijlocul împlinirii comuniunii cu Absolutul suprem. Un autentic dreptcredincios nu trebuie să-i disprețuiască pe aceia care nu au ajuns la credință, n-au atins-o și nu s-au contopit cu ea. Un autentic dreptcredincios trebuie să treacă peste sentimentele de inamicitate față de cei care i se împotrivesc, îi stau în cale. Un autentic dreptcredincios nu-și pierde niciodată încrederea în Allah “Cel care ne-a trimis Cartea cu Adevărul și cu Balanța”.²⁹ Prin credință omul este ceea ce este, prin credință se personalizează și se împlinește.

Încă de timpuriu arabii musulmani au condamnat adulterul și homosexualitatea³⁰, lesbianismul, “căsătoria cu soțiile părinților” considerată josnicie și păcat cumplit. Ei au numit diversele tipuri de inversiune sexuală prin cuvântul **luttiya**, derivat de la numele propriu Lut și le-au pus în legătură cu păcatele locuitorilor Sodomei și Gomorei. O relație sexuală în afara căsătoriei este, conform Coranului, o josnicie.³¹

În Islam, vinul, în general băuturile fermentate, drogurile, jocurile de noroc (**maysir**) sunt interzise, sunt păcate. Și dacă, ele au unele foloase, păcatul este mai mare decât folosul temporar. Allah respinge vanitatea, trufia, hoția, înșelăciunea. Dreptcredincioșii frați³² nu se cade să fie batjocoriți sau să se batjocorească între ei, nu trebuie să cadă pradă zvonurilor neverificate, bănuielilor și gândurilor rele despre cineva, fără dovezi și nici se dedau ponegririi, asemănată cu mâncarea cărnii fratelui mort³³, lucru desprins de firea, de natura omenească. Atingerea onoarei oamenilor prin defăimare, calomnie, discreditare, disprețuire și luare în derâdere este un mare păcat și este condamnată în Islam.

Coranul încurajează proprietatea, comerțul, chiria și munca salarială, dar condamnă camăta, câștigul ilicit, nelegal, exorbitant. Profetul Muhammad a spus că omul va fi judecat pentru trei lucruri: bogăția de care dispune și felul în

²⁹ Coranul..., 42:17, p.1688.

³⁰ Coranul..., 4:15-16, p.326.

³¹ Coranul..., 4:22, p.329.

³² Coranul..., 49:10, p.1811.

³³ Coranul..., 49:12, p.1811.

care a irosit-o, tinerețea lui și felul în care a trăit-o, sănătatea lui și felul în care a menținut-o sau nu. Ca daruri oferite de Allah omului, bogăția, tinerețea și sănătatea trebuie bine gestionate. Chiar dacă aceste daruri nu sunt egal distribuite, responsabilitatea gestionării lor se întinde și asupra săracului ce se poate îmbogăți brusc și asupra bogatului care sărăcește nefiresc de brusc. Dacă nu toți au avere, bogăție, putere, toți musulmanii trebuie să fie credincioși și au obligații față de Allah și Profet, au obligații față de ei înșiși și de propria familie, față de comunitate și vor fi făcuți răspunzători pentru îndeplinirea sau neîndeplinirea lor, conform preceptelor Islamului.

Credința are prelungire în moralitatea cotidiană. Numai cei care au crezut în Allah, au mers pe calea religiei revelate de Profetul Muhammad și au săvârșit fapte bune “aceia sunt oaspeții Raiului și în el vor rămâne veșnic”³⁴. Instituind diferențe între oameni, Allah îi pune la încercare și va aprecia meritele lor eventuale în funcție de ceea ce au făcut cu darurile cu care i-a înzestrat, căci “la Allah este întoarcerea voastră a tuturor și el vă va vesti despre ceea ce ați împlinit”³⁵.

Înclinat natural spre călăuzire sau rătăcire, spre bine sau rău, sufletul omenesc se purifică prin Islam. Omul este creatorul propriului său destin, faptele lui îl însoțesc ca un colier în jurul gâtului.³⁶ Dar Allah este ocrotitorul și asociatul omului³⁷. El va fi Iertător (**Ghafur**) și Îndurător (**Rahim**) față de cei care au săvârșit rău întru neștiință, s-au căit și s-au îndreptat...³⁸

Pentru Islam, fiecare om este liber și responsabil de ceea ce a fost, este și va fi, aici în lumea pământească dar și în lumea viitoare, “de dincolo”. Orice om este dator să-și câștige existența, prin efort, prin strădanie, prin muncă. Pare ciudat, dar pentru cunoscători nu este, în viziunea Islamului credința este susținută și fortificată de implicarea în autoconservare, în supraviețuire, în obținerea câștigului necesar traiului de fiecare zi ca factor de menținere a demnității.

Islamul nu iubește leneșii, umilii, datornicii, deși îi compătimizește. Sărăcia este combătută. Bogăția, bunăstarea, hrana (**Rizik**) nu legată doar de inteligență (căci nu toți cei bogați sunt inteligenți, nu toți cei săraci sunt proști, nu e legată doar de moralitate (căci nu toți cei bogați sunt educați și drepti, cum nu toți săracii sunt lipsiți de educație și sunt imorali), nu e legată nici doar de credință (sunt mulți bogați și în rândul necredincioșilor). Bogăția ține de o șansă (uneori ea este pentru noi un mister, o taină) dar în mod sigur ține de muncă și de încrederea în Allah. Cel ce nu muncește nu poate aștepta nimic de la Allah, căci din cer nu curge nici aur, nici argint. Omul “nu va dobândi decât

³⁴ Coranul...,2:82,p.142.

³⁵ Coranul..., 5:105,p.447.

³⁶ Coranul... , Surat Al-Isra, 17:13, p.972.

³⁷ Coranul..., L6:100,p.953.

³⁸ Coranul...,l6:119,p.960.

rodul celor pe care le-a agonisit”³⁹. Profetul Muhammad a spus chiar că sărăcia se aseamănă cu lipsa de credință, adică este detestabilă ca și lipsa de credință. Munca care aduce independență financiară și existențială este mai prețuită în Islam decât evlavia fără suport. Intr-o zi, adepții și discipolii Profetului au venit să laude evlavia și cucernicia unui om spunând că el postește toată ziua și se roagă toată noaptea. La întrebarea Profetului: “Cine-l întreține?”, răspunsul a venit sec: “Fratele lui”. Replica Profetului, a fost uluitoare, poate consternantă: “Fratele lui prețuiește mai mult decât el în ochii lui Allah”. Într-un alt hadith, Profetul considera că forma cea mai înaltă, elaborată a adorării lui Allah rămâne, alături de profesiunea de credință (**shahada**), asumarea existenței proprii prin muncă și activitate, fără a depinde în condiții normale, de alții. Căci doar mâna care muncește este o mână iubită de Allah. Mai mult, mâna care dă (mâna superioară) este mai bună decât mâna care primește (mâna inferioară). Desigur, comunității i se recomandă îngrijirea săracilor, căci “cei sărmani sunt copiii lui Allah”. Munca este mai bună decât cerșitul. În Ziua de Apoi, a cerși apare ca un balast, ca o pată neagră cum aprecia Profetul.

Allah dă cele de trebuință, din belșug, cui voiește El sau îi privează tot după neimplicarea omului. El, Cel Înțelept (**Hakim**) și Atotputernic (**Aziz**) ne îndrumă să-l ajutăm pe sărman, pe cerșetor și pe călătorul lipsit de mijloace de subzistență. El nu acceptă camăta ci doar milostenia, dania.

Potrivit Islamului, viața de aici, cea pământească, “este numai joacă și glumă”⁴⁰, o podoabă, o goană după averi, după laude între oameni⁴¹, adică o aparență frumoasă, o alergare după o plăcere înșelătoare, vremelnică.

Podoabele de aur ale lumii pământești trecătoare au în viziunea Islamului o strălucire înșelătoare și nu valorează, pentru Allah Cel Vrednic de Laudă (**Al-Hamd**), “nici cât o aripioară de țânțar”. Acumularea de averi peste măsură în această lume nu aduce, de la sine, nemurirea ci îl aruncă pe respectivul în **Al-Hutama**, în “focul aprins al lui Allah”⁴², adică în Infern.

Totuși, așa fiind, viața pământească este o selecție, o competiție pentru fericirea ce va veni în Viața de Apoi. Noi oamenii, potrivit Islamului, vom fi răsplătiți din “două părți”, în această viață terestră și în Viața de Apoi, dacă ne vom împărtăși din lumina călăuzitoare a Islamului și vom fi cu frică de Allah Cel Iertător (**Rahman**) și Îndurător (**Rahim**).

Sintagma de rob se referă la cel ce a îmbrățișat în cunoștință de cauză religia islamică, o supunere ce rezultă din cunoaștere, știință și adeziune voluntară la poruncile Celui Preaslăvit, Stăpân Atotputernic, Milostiv. Robul

³⁹ Coranul..., 53:29,p.1863.

⁴⁰ Coranul..., 47:36,p.1785.

⁴¹ Coranul..., 57:20,p.1918.

⁴² Coranul..., 104:6,p.2212.

lui Allah caută protecție la El, “împotriva răului”, care poate veni de la ceea ce El a creat, de la întunericul care se așterne, de la vrăjitoare, de la “pizmuitor, când pizmuiește”⁴³. Un rob care: “Spune: Eu caut adăpost la Domnul oamenilor / Stăpânul oamenilor / Dumnezeuul oamenilor / Împotriva răului ademenitor fugar / Care șoptește în piepturile oamenilor, / Împotriva șoptelor djinnilor și oamenilor.”⁴⁴

Relația dintre om și Allah nu este una de la slugă la stăpân (în arabă, **samad**), ci una dintre copil și părinte, dintre cel ce are nevoie de lumina spirituală și Cel care a trimis neamurilor prin profeți legi clare, scrise fie pe foi (cazul lui Avraam), fie în cărți (cazul lui Moise, Isus și Muhammad). Este relația caldă, apropiată, părintească, naturală dintre cel care are nevoie de un sfat bun, adică omul și Sfetnicul Atotștiutor, Allah, care știe ceea ce oamenii țin ascuns sau spun deschis, care cunoaște intențiile noastre, orice șoptă și orice suflare⁴⁵: Știutor al celor nevăzute (**Şakur**) și al celor văzute (**Halim**), Allah îl întărește pe dreptcredincios, îl ajută să exprime o opinie dreaptă, să dea o sentință corectă și să procedeze adecvat în orice situație. În Sura **Al-Asr** (Sura Timpului) sunt chiar enumerate, în ordine logică și valorică, principalele virtuți ale omului, virtuți ce se constituie în bazele moralei islamice. Ele sunt: credința, săvârșirea de fapte bune, îndemnul la adevăr și la răbdare. Fără ele “omul ar fi în pierdere”.

Viața, onoarea, demnitatea, libertatea sunt bunurile cele mai de preț ale Islamului. Ele nu se negociază, se apără, se trăiesc. După necredința în Allah, omorul este cea mai mare crimă. Uciderea unui om, a unui singur suflet este o agresiune împotriva întregii specii umane. Într-un hadis relatat de Abu Dawud se spune: „Nu face parte dintre noi acela care a luptat cu fanatism, nu este dintre noi acela care moare fanatic”.

Islamul respinge tradițiile preislamice ale Jahilyy-ei, ale perioadei ignoranței și neluminii care se bazau pe fanatism, pe aroganță și pe laudarea tribului propriu. Pentru un dreptcredincios musulman, nici o rasă, nici un neam, nu are, nu poate avea anumite privilegii, nu este, nu poate fi superioară alteia. Islamul, Cartea Sfântă a Coranului, Profetul Muhammad resping orice chemare printre musulmani la fanatism rasial, regional sau religios. Profetul i-a spus lui Abu Zurr, unul din primii aderenți la Islam: „Să știi că tu nu ești mai bun decât cineva care este roșu sau negru, ci superioritatea se află în evlavia față de Allah”. Deci lauda cu obârșia, cu neamurile nobile, cu părinții și bunicii este neproductivă. Fiecare este răspunzător pentru valoarea sau lipsa lui de valoare.

Principial, nici o confesiune, nici o religie nu este mai bună ca alta, nu

⁴³ Coranul..., 113:5,p.2234.

⁴⁴ Coranul..., 114:1-6,p.2236.

⁴⁵ Coranul..., 64:4,p.

este mai adevărată ca alta. Orice confesiune, orice religie este o chestiune de opțiune individuală, de grup sau colectivă, comunitară.

Dialogul, comunicarea, lipsa prejudecăților, combaterea lor ne pot pune pe calea înțelegerii, promovării și păstrării identității religioase, etnice, culturale și civilizatorii. Dacă ne definim identitatea, obligatoriu intrăm în dialog cu ceilalți, inclusiv într-un dialog cu alte confesiuni și religii. Politica demnității este politica diferenței. Câtă dreptate avea poetul și filosoful turc Yunus Emre (sec.13) când plastic, sugestiv scria:

„Veniți dar să ne cunoaștem
În bună pace să trăim
Să iubim, iubiți să fim
Căci lumea nu o s-o moștenim.”

2. REVELAȚIA ÎN ISLAM

Islamul înseamnă supunere față de voința divină, pace (**islam**), credință (**iman**) și săvârșirea faptelor bune (**ihsan**). Astfel, Islamul ne ferește de politeism și politeiști, credința ne apără de nenorociri și rele, de uneltirile dușmanilor, aduce mulțumire și pace sufletească, aduce împlinire.

Islamul promovează încrederea în Allah, în îngerii Săi, în cărțile Sale, în trimișii Săi, în Ziua Judecății, în destin și viața de după moarte. Islamul îndeamnă și răsplătește faptele bune, binele săvârșit din dragoste, din adorație și supunere față de Allah, din dragoste față de oameni. Astfel, Islamul este și religia iubirii.

Allah nu este doar Creatorul și Susținătorul Universului, ci El este și Sursa Călăuzirii, căci totul există și funcționează conform legilor naturii stabilite de El, împlinind Voia Lui. Înzestrat cu libertate și voință, având libertate de alegere, omul se poate încadra în voința Domnului său Cel Preaînalt.

În Islam, Revelația nu este nici o auto-dezvăluire Divină, primară și predominantă a Persoanei Sale, a Spiritului Divin. Ca atare nu culminează cu Christos și Biserica purtătoare de Spirit care ar dezvălui pe loc, în faptă, realitatea, caracterul și scopul Divin exprimat în cuvânt. Nu este nici revelarea Scopului Său sub forma unui popor (ales) a cărui istorie și experiență capătă întruchipări ale Divinului, ci este revelația Voinței Divine, astfel ca omul să afle și să învețe ce se așteaptă de la el și să pună aceste lucrări în practică. Iar această Voință este întruchipată în mesajul comunicat de Allah prin intermediul profeților Săi. Esențial, în Islam (calea dreaptă) este **Hidaya** (Călăuzirea divină, Harul Divin). Harul divin este o nevoie morală și socială a omului o nevoie, mai presus de supraviețuirea fizică sau bunăstarea economică. Sura Al-Fatiha care deschide Sfântul Coran, sură recitată în toate momentele existențiale ale omului, exprimă tocmai nevoia de Allah, Cel cu 99 de nume și atribute sublime, un Allah căruia dreptcredinciosul îi exprimă adorarea și mulțumirea, căruia i se încredințează.

Sura **Al-Fatiha**, cea care deschide Coranul numită și: „Deschizătoarea”, „Liminara”, este dăruită Profetului. Ea este numită de Profet, sura cea mai minunată dintre surele Coranului. **Al-Fatiha** este o sură concisă și exprimă concentrat sensurile esențiale ale Coranului cel glorios, adică principiile de bază ale religiei și dreptului canonic. Ea se referă la dogmă, la actele de cult, la legislația religioasă, la credința în Ziua de Apoi, la credința în atributele sublime ale lui Allah, la adorarea exclusivă a lui Allah, la cererea ajutorului numai de la El, la invocarea exclusivă a Lui pentru întărirea întru credință.

În Sura **Al-Mülk** (Sura „Împărăției”, după primul verset), sură care se mai numește și „Apărătoarea” sau „Izbăvitoarea” pentru că ea îl apără pe cel care o recită de chinurile mormântului se precizează că lui Allah i se cuvine toată mărirea. El este mai presus de orice imperfecțiune și este Stăpân peste toate fapturne Sale, cu înțelepciunea și dreptatea Sa.

Sura vorbește de măreția Lui Allah, Unicul Stăpân al lumilor, de puterea Sa de a da viață și a lua viața. Dar și de lămpile ce luminează cerul cel mai de jos, despre stelele care se transformă în meteoriți care îi lovesc pe diavoli (**șeitani**), atunci, când ascultă pe furiș, despre Iadul, Gheena ce-i așteaptă pe necredincioși, cu vuietul și clocotul său.

În Islam, instrumentele Călăuzirii Divine sunt Scriptura lui Allah și Profeții Săi. Și Scriptura și Profeții, invită omul, îi oferă posibilitatea să-și armonizeze voința cu Voința Divină și astfel să trăiască în pace cu Domnul, cu sine însuși și cu semenii săi. De altfel, literal, Islamul înseamnă supunere și pace, prin armonizarea voinței omenești cu voința Divină.

Coranul conține Cuvântul Divin, necreat, nealterat și intact. Adevărata intenție a Revelației nu este dezvăluirea Pesoanei lui Allah, ci a Voinței Sale. Accentul cade nu pe Persoana lui Allah, ci pe legătura dintre Allah și om. Iar această legătură are doi piloni: credința și acțiunea.

Credința (**iman**) înseamnă acceptarea realității Divine Unitatea Sa, Supremația Sa, Providența, Mărinimia, Suveranitatea Sa așa cum a făcut-o El cunoscută omului, recunoașterea Autorității Sale și încredințarea în Călăuzirea pe care El a revelat-o.

Acțiunea individuală și socială este în concordanță cu Voința Divină, cu țelul de a face ca această Voință să predomină asupra omului și asupra întregii lumi. Izbânda și salvarea omului constă în a se strădui, a impune Împărăția lui Allah pe pământ, în a schimba lumea în lumina acestei Călăuziri, în a stabili o nouă ordine socio-morală.

Islamul este îndreptat spre om și legătura lui cu Creatorul, spre acceptarea, realizarea și împlinirea vieții, nu spre negarea ei. Islamul îl face pe om participant activ la drama vieții, îl integrează cu Allah, Creatorul său și Dătătorul de Legi, îl conștientizează pe om să înțeleagă țelul divin în Univers și propria sa misiune în viață, de a-l împlini. Salvarea în Lumea de Apoi și reușita în lumea aceasta nu sunt antagonice: ele coincid și converg, se sprijină și se întăresc reciproc. Nu există o divizare a vieții în religios și laic, o distincție între sacru și profan, între lucrurile de pe această lume și lumea această. Parafrazând una dintre tradițiile Profetului, lumea de aici reprezintă pentru Lumea de Apoi ceea ce o fermă reprezintă pentru producția fermei.

Revelația are ca scop să ofere omului posibilitatea să înțeleagă adevărata sa legătura cu Domnul Său. Ea îi comunică omului unele dintre Atributele Divine și anumite fațete ale Creației Sale. Revelația se referă și la unele aspecte

legate de metafizică și escatologie, de etică și moralitate, de istorie și civilizație, de lege și politică, de economie și sociologie.

Laicul, adică omul independent față de Allah și Călăuzirea Revelată a aspectelor colective ale vieții în societate, nu-și găsește locul în Islam. Islamul instituie suveranitatea lui Allah asupra întregului tărâm omenesc și impune omului să dea tot, să ofere tot ce are (iubire, dragoste, trăire sufletească) lui Allah. Acceptarea și supunerea față de Voința Divină sunt condițiile esențiale ale reușitei și salvării.

Voința Divină prezentată în Cărțile Sfinte a fost transmisă prin profeți (Avraam, Moise, David, Isus, Muhammad). Coranul constituie o reafirmare, o corecție, o completare și o desăvârșire a mesajului străvechi. Profetul este ființă omenească care acceptă Călăuzirea Divină și primul care o practică, fiind un exemplu, un model. Profetul explică și implementează mesajul divin, inițiază procesele lui de implementare.

În Islam, nu există preoție sau popor ales. Toți oamenii sunt egali în fața lui Allah și a Legii Divine. Nimeni nu are nici o autoritate supraomenească sau religioasă asupra celorlalți. Autoritatea este a Domnului și a profeților Săi. Șefii religioși sau instituțiile religioase nu au nici un drept să pretindă că sunt reprezentanții lui Allah și al Voinței Sale. Comunitatea (umma), comunitate de credință, reprezintă poporul devotat Cărții. Crede în ea, o urmează, din ea își trage identitatea.

Nu este necesară prezența stăpânilor spirituali (preoții), a intermediarilor între Allah și om; în sistemul islamic nu este loc pentru spovedanie. Iertarea păcatelor se obține automat: prin respectarea poruncilor coranice (**hudud**) stabilite în Sfântul Coran cu privire la anumite infracțiuni: adulter, furtul, consumul de băuturi alcoolice, etc; prin fidelitatea față de **ibadat**: rugăciunea, postul, pelerinajul, etc; prin pomană (2:273; 9:103); prin aplicarea legii și căința vinovatului, iar mărturisirea de credință (**Shahada**) păzește de caznele veșnice ale Iadului.

Slujitorii cultului (imami, predicatori, muezini) trebuie doar să-și recunoască îndatoririle și să le îndeplinească; circumcizia poate fi săvârșită de orice bărbier, muezinul cheamă din slujbă din înaltul minaretului, rolul de a conduce rugăciunea poate fi îndeplinit de orice credincios, bun musulman, ce stăpânește suficient momentele rugăciunii; imamul poate prezida căsătoriile în prezența a cel puțin 2 martori, delagați (reprezentantul femeii luate în căsătorie și al mirelui).

3. CELE 99 NUME SUBLIME, PEA FRUMOASE ALE LUI ALLAH

1) ALLAH (Allah Unicul)

Allah, Dumnezeu Omniscient, Creator și Increat este principiul unificator al Islamului monoteist. Allah este cel mai minunat Nume dintre cele 99 impuse de canonul islamic, deoarece aduce, subsumează, adună laolaltă toate celelalte calități, epitete, atribute divine, este esența lor. Allah Unicul, este numele specific al lui Dumnezeu în Islam. În versetele Sfântului Coran, formula „**Hunallahul-lezi La ilahe illa hu**” „Allah” semnifică ideea unei religii radical monoteiste care este Islamul, adică „El, Allah este Allah Unicul”. „În Sfântul Coran stă scris: „El este Allah, afară de care nu este alt Dumnezeu. Știutorul celor nevăzute și al celor văzute. El este Cel Milostiv, Îndurător”. (59:22). El, Atotputernicul și Preaînaltul este mai presus „de ceea ce voi îi asociați”(59:23).

Profetul Muhammad (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra Lui) a spus: „Allah are 99 de Nume, cine le memorează întră în Rai (**Cennet**)” și tot Muhammad Profetul a grăit: „Ale Lui Allah sunt Numele cele mai frumoase. Chemați-L cu ele și depărtați-vă de aceia care schimonosesc numele Lui”. (7:180).

Allah „Cel Milostiv, Îndurător” (**Al-Baqara: 163**) este Stăpânul lumilor. „Eu nu am creat pe djini și oameni decât pentru ca ei să Mă adore” (**Adh-Dhariyat: 56**). El nu are nici un părtaș.

Unicitatea lui Allah Preaînaltul aduce cu sine doar adorarea Lui, exprimă credința și supunerea numai față de El. Chestiune reiterată în Sfântul Coran care ne spune că nu există altă divinitate afară de Allah. „Pe cel care așează lângă Allah pe altcineva, Allah îl va opri de la Rai, iar adăpostul lui va fi Focul” (**Al-Ma'ida: 72**).

Adorația este supunere totală poruncită de Allah. Adorarea, sinceră, implică Unicitatea lui Allah, convingerea față de unicitatea Lui, implică, în fine, consimțirea la Legea divină (**Shari'a**) și conduita conformă cu Sfântul Coran și **Sunna** (tradiția despre Profetul Muhammed). Unicitatea lui Allah poartă denumirea de **Tawhid**, iar facerea de asociați, „Facerea de părtași (lui Allah) este fărădelege mare!” (**Luqman: 13**). Este un păcat, este cel mai mare păcat, să adori pe altcineva decât pe El (**Al Isra: 23**), să te închini altcuiva (**Az-Zukhruf: 26-27**), „să-i faci lui Allah un egal, în vreme ce El te-a creat pe tine” (hadis consemnat de Al-Bukhari și de Muslim). Musulmanul îl adoră numai pe Allah, se dedică doar Lui prin fapte, prin actele de cult, ritualul musulman îi

este dedicat Lui. Musulmanul îl invocă doar pe Allah, se încrede doar în Allah (**Al-Ma'ida**: 23), se prosternează doar Lui și îl adoră doar pe El (**An-Najm**: 62). Dacă cineva, oricare, transformă mormintele în locuri de prosternare și de Rugăciune, sau construiește o moscheie la unul dintre morminte, spunem că se face vinovat de asociaționismul mic. Acel supus care dedică unul din actele de cult altcuiva decât lui Allah Preaînaltul se face vinovat de asociaționismul mare.

Adorarea lui Allah se exprimă prin preamărirea numelor și calităților Lui, nume și calități cunoscute din Sfântul Coran și Sunna. Allah Preaînaltul este mai presus decât vreuna din făpturile sale. Allah are 99 de nume și calități, inconfundabile, unice, dincolo de numele și calităților oamenilor, creaturilor Sale. Allah poate și trebuie invocat mereu prin numele și calitățile Sale. A-L invoca implică și a-I cere ajutorul pentru a ajunge în Paradisul Lumii de Apoi. Dar credința în Allah are urmări bune și în viața de aici, în viața pământească. Căci „Allah îi apără pe cei care cred” (**Al-Hajj**: 38).

Credința în Allah Preaslăvitul, Prea Înaltul, Atotputernicul, Cel Milostiv și Îndurător, (ne) curăță sufletele de superstiții, (ne) dă speranță, (ne) alungă teama, (ne) îndrumă la fapte caritabile, la generozitate și dăruire. Față de semeni. Credința în Allah (ne) conduce la reușită, la izbândă. Rezultatul practic al credinței în El este mulțumirea, liniștea și mântuirea sufletului drept-credinciosului musulman, obținerea fericirii veșnice.

Allah este singura divinitate adorată prin dragoste și preamărire, cu smerenie și supunere. Trimițându-l pe Mu'az ben Jabal la Yemen, Profetul i-a zis: „Tu mergi la un neam dintre oamenii Cărtii. Primul lucru care trebuie, acela să-i chemi pe ei la mărturisirea că nu este altă divinitate în afară de Allah!” (hadis consemnat de Al-Bukhari și de Muslim).

Iar într-un alt hadis consemnat de Muslim se spune: „Acela care moare știind că nu este nici o altă divinitate afară de Allah, acela va ajunge în Rai”. Chiar expresia: **La Ilaha/Ilaha(a)llah** spune de fapt că „Nu există altă divinitate afară de Allah”. Crede în Allah spune de fapt, crede doar în El, în afara Lui nu este altă divinitate. Chestiune reiterată în versetul: „Deci să știi că nu este nici un Dumnezeu afară de Allah” (**Muhammad**: 19). Nu te poți îndoii de El și de Trimisul Său (**Al-Hujurat**: 15). Cel care se supune Lui „acela s-a prins de toarta cea mai tainică” (**Luqman**: 22). Pe cel care așează lângă Allah pe altcineva, „Allah îl va opri de la Rai, iar adăpostul lui îi va fi Focul” (**Al-Ma'ida**: 72).

Allah, Creatorul universului, este blând, Stăpân Bland, Milostiv și Atotputernic. El nu este doar un Creator care, din motive practice, s-a retras după ce a creat Universul și omul. El este, de asemenea, Susținătorul, Furnizorul, Conducătorul și Stăpânul a tot ce există. Autoritatea Sa este supremă și implacabilă. El este Singurul și Unicul. El este Creatorul, Domnul,

Legiutorul și Suveranul. Tot ce există, reprezintă creația Sa și este guvernată de Legea Sa. Încălcarea Voinței Sale și a Legii Sale atrage responsabilitatea pentru orice dezordine sau confuzie ce se află în lume. Tot ce corespunde Voinței Sale se află în armonie cu Realitatea și într-o stare de pace și liniște. În versete admirabile, prin precizie și concizie, aflăm că: El este Allah, Cel Unic! / Allah este Stăpânul! / El nu zămislește și nu este născut / Și nu are pe nimeni egal! (112:1-4).

Allah nu poate fi înfățișat. El este lipsit de descrieri speculative. Ghazali (1058-1111) a spus că nu putem concepe ca El să fie reprezentat ca un simbol. El n-are corespondență analogică. El este Principiul, Realitatea, este „Primul și Ultimul”, nu poate fi văzut și preceptat decât de El însuși.

Ibn Arabi (1165-1241) în, „**La sagesse des Prophètes**” spune că: „Nu există persoană în afară de El care poate să-l vadă și nimeni care se poate ascunde de El; El este acela care se manifestă Lui însuși” (Malek Chebel, **Dicționar de simboluri musulmane**, Paralela 45, 2005, p.68).

Allah conține toate realitățile și toate reprezentările.

Cele 99 de Nume frumoase (**esma-ül hüsna**) ale lui Allah sunt primordiale, înainte de orice, din punctul de vedere al timpului, ordinii, locului și însemnătății. Unul din aceste Nume, este foarte deosebit de toate celelalte nume. Fiindcă orice alt Nume, indiferent ce semnificație are este cuprins, înglobat în numele Allah. Un nume din cele 99 este un Nume Maxim (**Ism'i A'zam**). Cel mai Mare, cel mai Înalt, cel mai Mult. Allah îndrumă, direcționează Numele spre un tâlc, dar toate celelalte însușiri, mărețe, impunătoare nu le adună doar spre El. De pildă calitatea de „Învățat” (**Alim**) vizează știința Lui, însușirea de Iertător (**Rahim**) trimite spre compasiunea Lui. Dar Numele Suprem, denumirea de Allah înglobează toate cele 99 de Nume ce cuprind, exprimă sensurile, proprii, adjuvante, Allah se definește prin cele 99 de Nume. După un hadis a lui Tirmizi „Acela care le va ști, le va cunoaște, le va citi sau le va învăța pe de rost va intra în Paradis”(Buhari). Tot ceea ce se va cere de la Allah se va cere rostind în timpul rugăciunilor, aceste nume Sublime Prea Frumoase.

Omul poate fi învățat, milostiv, răbdător. La fel Allah este Învățat, Milostiv, Răbdător. Dar este o deosebire între statutul omului și statutul lui Allah, între calitățile omului și cele ale lui Allah . Allah poartă altfel calitățile decât omul (de rând). În Cuvântul Allah este o așa particularitate încât nimeni altcineva, nici un om, nu poate purta acest Nume. Allah nu-și poate împărți calitatea, calitățile sale cu altcineva. El este Unul, este Unic. În afară Lui, nimeni nu poate purta, nu poartă acest Nume. Ca atare, Cartea Sfântă, Coranul începe cu Numele Lui, cu Allah. Musulmanii îi acordă Lui, în principiu, nume precum Frumusețe, Perfecțiune, Măreție, Esență, adică acele însușiri care echivalează cu tot atâtea atribute sublime.

Știind de existența lui Allah, cineva, oricine, orice om trebuie să creadă în El, în Unicitatea Lui. Să creadă că El nu are tovarăș de același rang nu are ajutoare. Omul trebuie să se încline doar Lui, Singurul Dumnezeu. Omul trebuie, știind de atotprezența Lui, să-și umple sufletul, gândurile inima, sensibilitatea cu El, se înalță în dragostea pentru El, în adorația de El. Această dragoste este diferită față de alte tipuri de dragoste. Ea cuprinde ceva teamă, dragoste și taină. Musulmanul trebuie să se încline doar Lui și să ceară ajutor doar de la El. Și trebuie să se străduiască să câștige doar consimțământul Lui. Această stare, musulmanul o poate transforma din vis, din năzuință, în realitate morală de fapt. Și astfel, omul, el se poate ridica la treapta de om personalizat ca musulman ca drept credincios.

Allah, Creatorul, Făcătorul, Dătătorul de chipuri nu are asociați, este mai presus de ceea ce oamenii îi asociază. Ale Lui sunt numele cele mai frumoase (**esma-ül hüsna**). Pe El îl laudă cele din ceruri și de pe pământ. El este Atotputernicul (**Al-Aziz**), Înțeleptul (**Al-Hakim**). Unicitatea divină este, la musulmani, simbolizată cu precădere prin multitudinea atributelor lui Allah.

Nimeni nici o altă existență nu se compară cu Allah. Allah este Absolut, Inconștientul, fără Egal, Atotputernicul, Preaslăvitul, Preaînaltul. Lui i se datorează totul. Lui îi datorăm totul. Pe El și numai pe El îl adorăm, îl venerăm. Lui și numai Lui, îi dedicăm dragostea și iubirea. Lui ne încredințăm. Pe El îl purtăm în inimă, în suflet și în gând. El, Allah, este peste tot. Toate aceste principii, teze de bază ale Islamului sunt exprimate concis în Sura Devoțiunii (**Al-Iklas**): „Spune: „El este Allah, Cel Unic / Allah este Stăpânul / El nu zămislește și nu este născut / Și El nu are pe nimeni egal!” (112:1-4).

Dacă toate numele lui Allah au o valoare spirituală egală, totuși șapte dintre ele sunt apreciate de dreptcredincioși: Allah, **Huwa** (El), **El-Hakk** (Cel Drept), **Al Hayyu** (Cel Veșnic Viu), **El-Kayyum** (Cel Etern), **El-Kahhar** (Biruitoarea), **Er-Rabb** (Domnitorul).

Tradiția islamică interzice re-prezentarea lui Allah Unic și prin prelungire, interzice reprezentarea Profetului Muhammad căci nu se poate asocia relativul la absolut, creatul la increat. Orice idolatrizare sau orice referință materială imediată pângărește metaforele lingvistice și gândurile, simbolurile abstracte. În Islam sunt limitate imaginile și figurile antropomorfe. Doar arabescul, tehnică decorativă extraordinară abundentă de reprezentări geometrice și abstracte, talentul trasării liniare și al miniaturii a ocupat spațiul sacru al moscheii și al dependențelor sale, ca și caligrafierea textului Sfânt al Coranului inimitabil. Cărțile Coranului au primit splendoarea liniilor penei caligrafului și gravorului. Arabescul este nu atât formă, cât idee, mesaj de mediere între om și Allah, este omagiu adus dumnezeirii. Anumite arte ale Islamului: epigrafie, caligrafie, miniatură, decorarea, arhitectura, arta lucrăturii în sticlă, în fier și în lemn, arta broderiei, trebuie considerate ca o

continuare a sacrului pe teritoriul profan și comun. Ele reprezintă în esență, înălțare și transcendență, căci cum ar fi spus Profetul: „Allah este frumos, El iubește Frumusețea”.

2) ER-RAHMAN (Cel Milostiv)

Rădăcina **RHM** al cuvântului, **Rahman, Rahim** are sensul de ființă mărinimoasă „a avea milă de”.

Allah PreaÎnaltul a grăit: „Dumnezeu vostru este un Dumnezeu Unic. Nu este Dumnezeu în afară de El. El este cel Milostiv și Îndurător”. Allah „și-a prescris Lui însuși îndurarea” (6:12).

Expresia „Cel Milostiv, Îndurător” are sensul de Domnul binefăcător, care-și revarsă harul Său, deopotrivă, asupra oamenilor și asupra tuturor făpturilor, Cel care ne dorește binele, Singurul la care găsim îndurare, căci legătura cu făpturile Lui se întemeiază pe îndurare.

3) ER-RAHIM (Cel Îndurător)

Cuvintele **Rahma** (Mila Divină), **Rahman** (Cel Milostiv) și **Rahim** (Cel Îndurător) au ca rădăcină cuvântul rahmet (iertare), cu sens de a compătimi, de a fi milos. Allah cel Preaînalt, Cel care a creat toate existențele, toți existenții în primul rând pe oameni în situațiile lor de a fi compătimiți și iertați, îi iartă. Lui I se face milă. El, Allah, dă dovadă de generozitate, mărinimie. Această calitate a Lui se aplică tuturor, credincioși sau necredincioși, atunci când situația o cere, iese la iveală. Cu numele de AtotȘtiutorul, AtotIertătorul, El se îndură, cruță, iartă, menajează pe toți. Dar în Ziua de Apoi, El, Atotputernicul îi va ierta numai pe drept credincioși. Allah a poruncit ca mărinimia, generozitatea să-i însoțească și pe oameni, să se aplice în relațiile dintre ei. Iertarea este o cerință și pentru practica raporturilor interumane, nu doar între Allah și creaturile sale. În sura **Furkan**, versetul 63 se spune: „Robii celui Milostiv sunt aceia care merg pe pământ cu smerenie, iar atunci când cei neștiutori le vorbesc lor, ei le răspund: Pace”. Și în alte sure din Sfântul Coran se spune că Allah este Iertător; “O, voi robii Mei, care ați întrecut măsura în defavoarea voastră, nu deznădăjduiți în privința îndurării lui Allah. Allah iartă toate păcatele. El este Iertător, Îndurător” (39:53). Cei care cred și se căiesc, cu excepția politeiștilor, vor fi iertați de păcate. Păcatele acționează împotriva celor ce păcătuiesc. Allah este milostiv, “Cel mai bun dintre cei îndurători”(23:118).

4) EL-MELIK (Stăpânul Lumii, al împărățiilor și al bogățiilor)

Cuvântul **melik**, este sinonim cu **padișah, hükümdar, hakan**, adică

suveran, monarh, rege.

Acest nume, arată că El, Allah este suveranul, atotstăpânitorul, posesorul și conducătorul a tot ce este, există, a universului, a lumii. Și între oameni sunt regi și conducători. Viața acestora este efemeră, nu este niciodată mai de preț decât a celorlalți. Ei sunt sortiți, în fiecare clipă, să fie condamnați la pieire cu prilejul unei revolte, răzvrătiri, revoluții. Prea Înaltul Allah, fără de Egal, este adevăratul Suveran, adevăratul Sultan. Nu asuprește, este Milos, este Iertător. Mereu vrea binele robilor săi. Allah nu are nevoie de nimic, nu îi lipsește nimic, fiecare existent sau existență îi este îndatorat, este creația Lui: “El este Allah, afară de care nu este alt dumnezeu, Stăpânitorul [**Al-Malik**], Cel Sfânt [**Al-Kuddus**], Făcătorul de pace [**As-Salam**], Apărătorul Crediței [**Al-Mu'min**], Veghetorul [**Al-Muhaymin**], Cel Tare [**Al-Aziz**], Atotputernicul [**Al-Jabbar**], Cel Preaînalt [**Al-Mutakabbir**] Mărire lui Allah! El este mai presus de ceea ce voi îi asociați. (59:23).

5) EL-KUDDŪS (Cel Preaplin, departe de lipsuri, Cel Sfânt)

Preaînaltul Allah nu are asemănare cu vreo creatură, făptură. Ca să ajungă la perfecțiune, desăvârșire ființa umană se străduie, face efort, dar în nici un moment nu ajunge să fie perfect. Omul trebuie, din această denumire a lui Allah, să tragă învățăminte și pentru a fi pe calea împlinirii, pentru a ajunge la perfecțiune să-și consume toată puterea, energia. Estimată prin raportare la lipsă (imperfect-**noksan**), cuvântul, de **el-Kuddus** apare în toată plenitudinea lui și este o calitate, o însușire caracteristică (vasıf) a lui Allah Cel Sfânt.

6) ES-SELAM (Eliberatorul, Sursa păcii)

Cel care este departe de faptele rele, rușinoase, de neajunsuri, de cultivarea egoului personal, nu este egoist și dă sănătate, eliberează mulțimea, colectivitatea, poporul. Acțiunile lui Allah sunt sănătoase, departe de orice lipsă, cusur, neajunsuri. Allah, niciodată, nu vrea răul. Dacă omul în sufletul lui stă departe de dorințe (**arzu**) și nădejdi, aspirații rele, se curăță de rele, atunci cu atât se va apropia el de această caracteristică a lui Allah, sănătatea, dezrobirea. Allah este teafăr, este sănătos, departe de orice frică, griji, temere, de orice primejdie. El este eliberatorul, dezrobitorul. El face pacea. Noțiunea de pace (**salam**) apare de 18 ori în Islam, o pace cu sens de respect față de aproapele dar și cu sens de supunere față de El, cu sens de fidelitate la „calea dreaptă” a Islamului. Pacea este considerată drumul drept, calea corectă de la necredință la credință, de la întuneric și ignoranță la lumina și știința Islamului, de la frustrare la înțelepciunea, al cărui garant este Allah. Numai dreptcredincioșii „vor avea Casa Păcii la Domnul lor” (6:127). Casa Păcii (**Dar**

al Islam) este în opoziție cu Casa Războiului (**Dar al-Harb**), teritorii neislamic, eventual cel al ateismului. Casa Păcii este de fapt Paradisul, privilegiul Creatorilor acordat celor aleși, care l-au ales pe El. Pacea este la intersecția unei etici în care relația cu Allah și cu oamenii primează tuturor celorlalte circumstanțe: impolitețe, bătărbănie, conflict, război. Sfântul Coran precizează că atât timp cât negocierile între părțile adverse nu s-au încheiat, sabia trebuie să rămână în teacă, și dacă adversarii Islamului „vor înclina către împăcare, înclină și tu către ea. Și încrede-te în Allah, căci El este Cel care aude Totul [și] Atotștiutor [**Sami', Alim**]” (8:61).

7) EL-MÜ'MİN (Apărătorul Credinței)

Allah este cel care dă robilor săi încredere, siguranță, onoarea și mândria credinței. Allah este unicul izvor al siguranței și încrederii. Omul a fost creat cu lipsuri, cu o natură slabă, el se teme de orice, este fricos, temător de foame, de accidente, de seisme. Dar omul credincios nu se teme de toate acestea, sau mai degrabă, contrabalansează toate acestea prin credința în El. Crede că Allah Preaînaltul nu-l va părăsi. Pentru că unul din numele lui frumoase este El-Mümin, adică Încredințatul, Apărătorul credinței. El, Allah dă siguranță și încredere creaturilor, fapturilor, ființelor (**mahlûk**) Sale. El, Allah este un exemplu. În orice practică, conduită, acțiune El, Allah este menționat.

Într-un hadith se spune, de asemenea, că “este credincios acela care dacă se iubește pe sine îl va iubi și pe cel cu aceeași credință cu el (**Hadis-i şerif Risâle-i Münîre**). Credincioșii sunt unul și același trup, un identic organism, se iubesc, se compățimesc, unii pe alții, se apără unii pe alții. Dacă un organ al organismului suferă, se îmbolnăvește, atunci suferă și celelalte, organe. Ele nu au liniște, nu dorm, au febră (**humma**) (**Hadis-i şerif Sahîh-i Müslim**). Un credincios nu spune doar rugăciunea de bază, mărturia de credință (**Kelime-i şehâdet**) ci trebuie să îndeplinească și poruncile morale ale Islamului. Un credincios matur are patru trăsături: își exprimă verbal credința, își păstrează neostentativ gândurile (a rămâne fără glas), cunoaște învățăturile și pildele și practică faptele bune. Sura dreptcredinciosului (**Mü'min Süresi**) în Sfântul Coran, a fost revelată la Mecca și „Fără îndoială că izbândesc și sunt fericiți dreptcredincioșii, / care sunt smeriți în Rugăciunea lor, / Și care rămân departe de vorbele deșarte / Și care fac Dania/ și care își păzesc castitatea” (23:1-5). Iar cei care nu calcă strâmb, /Și aceia care nu-l fac asociații Domnului lor/ „Aceia care au teamă de Domnul lor / Și aceia care cred în versetele Domnului lor/ Aceia se grăbesc către faptele bune și ei se întrec în ele” (23:57-60), aceia, dreptcredincioșii vor fi răsplățiți.

8) EL-MÜHEYMIN (Veghetorul)

Allah este Cel care veghează, observă, supraveghează și apără creatura. Allah Preînaltul este la curent cu toată starea și faptele creaturilor sale. El știe cât vor trăi, monitorizează viața, faptele oamenilor, modul lor de întreținere, sorocul (ceasul morții), respirația, și spusele lor. Acest nume, de El-Müheymin, nu poate și nu-l va purta niciodată, robul lui Allah. Ar fi un păcat inadmisibil. Se spune că acest nume se regăsește și în vechile cărți de rugăciune.

9) EL-AZIZ (Cel tare, Cel care nu poate fi învins)

Allah este iubire supremă, venerație, adorație, dragoste necondiționată.

Căci Allah este izbânditor, victorios în toate, Atotputernic, este Cel care nu poate fi reținut, oprit să facă ceea ce dorește. Pentru ca cineva să fie stăpân, venerat, trebuie să îndeplinească, să aibă niște caracteristici. Este desăvârșit, fără egal. Este Cineva care este indispensabil pentru alții și la care ajungi foarte greu. Aceste caracteristici, în grade mai mici s-ar putea găsi și la anumiți oameni. Dar ei sunt limitați. Calitatea de Stăpân al lui Allah, Cel Venerat, Cel care nu poate fi învins, nu se poate compara cu a acestora. El este Unic din toate privințele și nevoia de El este fără de sfârșit. Fără El nu se întâmplă nimic. Allah l-a înălțat pe Isus la ceruri, a adus prin Mohammed, Adevărul, Sfântul Coran „Allah trebuie prețuit după adevărata Sa măsură”. Căci „Allah este Cel Tare, Preaputernic” [Qawiyy, Aziz] 22:74 și la Allah se întorc [toate] lucrurile (22:76). El știe ce au săvârșit și ceea ce vor săvârși creaturile sale.

10) EL-CEBBAR (Atotputernicul, Constrângătorul)

Allah face tot ce dorește, El posedă întreaga putere și măreție. Allah este Cel capabil să-ți impună să faci ceea ce vrea, ceea ce dorește, tot ceea ce îți cere. Acest Nume al lui Allah are ca rădăcină cuvântul **cebir** (coerciție, constrângere) sau **cebretmek** (a sili, a te obliga). Pe drumul executării prin sentința constrângerii înlătură lipsurile. Ordinea existenței în orice loc se desfășoară conform legilor, dispozițiilor Lui. În fiecare punct al universului, al existenței, este valabilă porunca Lui. Cu această însușire, El controlează, dar și elimină lipsurile oamenilor, acoperă golurile și satisface nevoile lor.

11) EL-MÜTEKKEBIR (Cel Preaînalt)

Allah, este Cel care își arată, Superioritatea, Măreția, Grandoarea. Nimeni în afară de El nu are aceste calități (**ululuk, yükseklik, büyüklük**), nu-și însușește, nu se poate caracteriza cu aceste calități. Pentru că nici un om

nu poate avea acest orgoliu. Chiar dacă se poate încrede pe avuție, bogăție, acestea, într-o zi, se pot risipi. Dacă se poate încrede pe funcție, pe putere, acestea îi pot scăpa omului, le poate pierde. Dacă se poate sprijini pe părinți, pe rude și suporteri, într-o zi și aceștia îl pot lăsa, înșela, neîndreptăți sau condamna. Dacă se încrede în știință, în cunoștințe, acestea nu i le poate lua nimeni sunt ale Lui. Dar știința și vanitatea nu se împacă, nu pot sta împreună. Și chiar știința poate să te părăsească, într-un timp. Boala care poate veni îți poate lua toată știința. Așa că omul n-are dreptul de a fi vanitos, îngâmfat. Numai Allah, pe drept, poate fi superior, măreț, grandios (**El Mütəkkebir**). Pe El trebuie să te bazezi, Lui trebuie să i te încredințezi, la El trebuie să te înalți prin rugă, prin cucernicie, prin supunere și faptă. Allah nu trădează, El este Preaînaltul.

12) EL-HÂLIK (Cel Creator)

Un vechi proverb popular spune: Fă un bine și aruncă-l în mare; dacă peștele nu-l știe a-l aprecia, lasă pe seama Creatorului”. Adică al lui Allah.

Adică Allah este Cel ce face din nimic, crează Universul. Știm din știință că universul a fost creat. În crearea cosmosului făptura, creatura nu are nici un amestec, nici o contribuție, nici o imixtiune. Ea a fost creată doar de Preaînaltul Allah. Chiar dacă despre crearea universului Coran-ul ne dă niște repere, puncte de plecare, omul nu are chiar la nivelul științei de azi posibilitatea de a înțelege aceasta. Preaînaltul Allah a dat oamenilor din această capacitate de înțelegere foarte puțin. Oamenii de știință în acest domeniu au câmp larg de a descoperi, de a inventa, se află mereu pe acest drum al cunoașterii, al înțelegerii, al explicației naturiste, fizice, materiale, al raționamentului științific, complementar, deci nu unic. Cu atât mai mult definitiv.

Allah este „Creatorul cerurilor și al pământului” (35:1), „El lasă ca noaptea să intre în zi și lasă ca ziua să intre în noapte” și „El a supus Soarele și Luna” (35:13), „a făcut să coboare din cer apă” (35:27), apa dulce, bună, plăcuta la băut și apa sărată și amară, (35:12), a dat la iveală „roduri cu felurite culori, a făcut oamenii din țărână și „nici o femeie nu rămâne grea și nici nu naște decât cu știrea Lui” (35:11). Allah a dăruit pe oameni cu cele de trebuință și la El „se întorc lucrurile”(35:11). Allah a dăruit pe oameni cu cele de trebuință și la El „se întorc lucrurile”(35:4). Allah creează, veghează și stăpânește totul. Lui, Creatorului, îi mulțumim, pe El îl adorăm.

Allah Creatorul „face să crape semințele și sămburii. El dă viață la ceea ce este mort și face să moară ceea ce este viu. El face să iveauă zorile și a statornicit noaptea pentru odihnă și Soarele și Luna pentru socotirea (timpului)...El este cel care v-a făcut stelele. El este cel care v-a creat dintr-un singur suflet și v-a dat loc de odihnă și loc de repaus. El este Acela care a făcut

să coboare apă din cer. (6:95-104)

Allah este Autorul Suprem „este mai presus de ceea ce spun ei”, „nu este întrebat despre ceea ce face, pe când ei vor fi întrebați”. (21:23)

13) EL-BARI (Făcătorul, Cel ce creează în totală armonie)

El este știutorul celor dinlăuntru piepturilor (57:6). Ca și numele de dinainte și acest nume vizează pe Creator, dar cu un sens diferit, complementar. Numele de Hâlik în general dă seama de creație, de planul și determinarea creației. Numele **Bari**, se referă la faptul că ceea ce este creat de Allah este creat cu sistem, ordonat, armonios (**düzenli, ahenkli**). Allah „ține cerurile și pământul ca să nu se prăbușească” (35:41), „a trimis Cartea cu Adevărul și cu Balanța” (41:17), „trimite cu măsură ceea ce voiește” (42:27). Allah „știe ce intră în pământ (morții, semințele, animalele-nota ns) și ce iese din el, ce coboară din cer (destinele, ploaia, zăpada, frigul-nota ns) și ce se înalță la el (îngerii, faptele nota ns). El este cu voi (oamenii nota ns), oriunde v-ați afla. Și Allah vede bine ceea ce faceți” (57:4). În univers există o ordine desăvârșită. Planetele, luna, stelele, soarele, milioanele de galaxii, plantele și animalele, tot ce există, este în afara puterii de înțelegere a oamenilor. Natura și în-temeierea lor, reală, o știe doar Creatorul.

14) EL-MUSAVVIR (Dătătorul de chipuri, Plăsmuitorul)

Și acest preafrumos nume, se înscrie în categoria precedentelor două, le completează și înseamnă Creator. Dar acest nume se deosebește de precedentele. Musavvir înseamnă Creatorul care dă fiecărei făpturi o formă, un specific, o înfățișare aparte. În lume sunt miliarde de oameni, dar fiecare om este unicat, are o amprentă diferită. Înfațișări, particularități și voci diferite. Ca și faptele și motivațiile lor. Allah este „Făcătorul [**Al-Khaliq**], Creatorul [**Al-Bari**], Dătătorul de chipuri [**Al-Musavir**]”. Ale Lui sunt numele cele mai frumoase. (59:24)

15) EL-GAFFÂR (Cel ce iartă, Atotiertătorul)

La rădăcina acestui cuvânt se află verbul a acoperi. Deci Allah, acoperă, înveșmântează, iartă. Allah acoperă lucrurile, ascunde lucrurile care nu trebuie văzute, știute de alți oameni. Și în primul rând păcatele. Noi, în turcă, spunem, exprimăm aceasta prin cuvântul a ierta (bağışlamak). Dacă în această lume fiecare păcat săvârșit ar fi ieșit la iveală, nu am găsi cuvinte care să redea situația noastră. Allah PreÎnaltul numit prin acest cuvânt **El-Gaffar** „Cel care iartă” iese în față și generos, iartă pe robii săi. Îi iartă și îi previne. Este

„cenzura”, „autocenzura” oamenilor. Când vine biruința lui Allah și a religiei sale, „Atunci slăvește-l cu laudă pe Domnul și roagă-l pe El de iertare, fiindcă el este Iertător cu cel care se căiește” (110:3). Oricât de păcătos ar fi un om, cât timp are remușcări și regretă faptele sale, se străduie să-și îndrepte greșelile, face eforturi spre bine, Allah va ascunde, va tăinui păcatele lui, le va ierta. Aceasta calitate a lui Allah îi dă omului speranță, îi întărește dragostea și încrederea în El. Un dreptcredincios este acela care nu arată cu degetul și nu aruncă cu piatra în alt dreptcredincios. Profetul a spus că „Dacă cineva acoperă păcatele unui dreptcredincios, în Ziua de Apoi va primi răsplata lui Allah, care va acoperi și defectele lui”.

16) EL-KAHHÂR (Biruitoarul necredincioșilor)

Numele acesta are la bază, la origine termenul de „a pedepsi”, a condamna, a nimici. Înseamnă a distruge, a omorî, a ucide, „a nimici” până la dispariție. Allah, atunci când dorește, poate să nimicească tot ce este în univers. Știm din istorie că diferite popoare și tiranii au pierit (**mevcudatî**) în diferite moduri. Dacă Allah ar fi exprimat, scos la iveală, adesea, această calitate, atunci s-ar fi aflat în lume foarte puțini oameni. Dar, El cu numele de Atotiertător (**Rahim**) arată milă, compătimire, compasiune. El pedepsește pe politeiști, pe fățarnici, pe necredincioși. Orgoliul, mândria, ispita, păcatul sunt cei mai mari dușmani ai omului însuși. Dacă se adaugă necredința, atunci acel om este pierdut este supus mâniei lui Allah față de care este neputincios.

17) EL-VEHHÂB (Cel Darnic, Cel Binefăcător)

Allah face, dăruiește, ajută fără a vrea reciprocitate, El binecuvântează robii săi, le dă robilor săi, mereu, multe binefaceri. Verbul „a da” este și la oameni. Dar noi dacă dăm, de regulă, așteptăm ceva de la cei cărora le dăm. Pentru Allah nu se pune o asemenea problemă. El nu are nevoie de sprijin de la robii săi, nu așteaptă nimic de la ei. Ceea ce El vrea, este doar ca ei să fie credincioși într-un mod drept și să ajungă la fericire. Dărnicia lui Allah este dincolo de înțelegerea noastră. Dărnicia Lui este fără sfârșit El sprijină pe săraci, dă sănătate bolnavilor, învățătură neștiutorilor, liniște sufletească celor cu probleme, cale de urmat și speranță tuturor.

18) ER-REZZÂK (Înzestrătorul, Cel care dă daruri)

Doar Allah este fără îndoială cel care dă alimente, este Stăpân al forței și puterii. Continuarea vieții implică lucruri deschise dar și lucruri ascunse cum ar fi: alimentele, îmbrăcăminte, avuție, proprietăți, loc de muncă, sănătate,

educație, învățatură, etc. În univers totul este teaurizat, este comoară. Și Allah ne invită să găsim aceste comori ascunse ale Lui. Și „În crearea cercurilor și a pământului și în schimbarea nopții și a zilei sunt semne pentru cei dăruți cuminte” (Sura Al'Imran, verset 190).

Adică dă creaturilor sale, întâi de toate pâine, alimentele, merindele, bunurile necesare traiului. Indiferent unde trăiesc. Dar chiar dacă robul zice că oricum Allah imi dă alimente, el trebuie să muncească pe ele, să asude, să depună efort. Fizic, mental, spiritual. Apoi îi va mulțumi căci Allah este și Cel care merită cea mai marte mulțumire.

19) EL-FETTÂH (Deschizătorul, Cel care deschide porțile faptelor bune)

La origine numele de El-Fettâh are sensul de a deschide robilor săi, porțile grele, dificile. El le face mai ușoare și pune în fața robilor toate binefacerile. Allah deschide robilor săi, iertarea, cunoștința și priceperea, abilitatea (**marifet**). Astfel, El ne obligă să-L avem în cuget și în simțuri. Să-L invocăm în faptele noastre.

Termenul de deschidere (feth) are aici un sens material (**cismâni**) și un sens spiritual (**ruhâni**). El deschide toate porțile pentru robii săi. Cu puterea Lui îi face bogați pe cei săraci, iar cei asupriți vor fi liberi. El le poate dăruii bani, case frumoase, un trai liniștit, mașini de tot felul. El le poate deschide porțile cosmosului, luna, Venus, Marte, orice vis.

În plan spiritual, îl duce pe drumul călăuzitor și salvator. Chiar și atunci când sunt supărați. El îi poate face să se simtă fericiți. Allah va da această deschidere cu două fațete, două planuri, două sensuri doar celor care o doresc și care apreciază că ea vine de la El celor ce cred în El, Allah Deschizător.

20) EL-ÂLİM (Cel care le știe pe toate, Atoateștiutorul)

Orice informație, cunoștință despre un lucru mic sau mare, ascuns sau dorit sunt la El. Adică Cel ce (le) știe pe toate. Știința, cunoașterea Lui nu are graniță. De la începuturile neștiute „de demult” și până la eternitate, Allah știe tot ce a fost și va fi. Cunoașterea, știința Lui nu este ca știința oamenilor căpătată prin instrucție. El, știe tot ce este ascuns dar și deschis. Știința Lui cuprinde tot universul. Cunoștințele Lui n-au ca temei cunoștințele ce s-ar ivi din cercetarea existențelor ci provin, vin de la El. Dimpotrivă orice obiect orice lucru, își are temeiul în El.

Și omul este stăpânul științei. Dar este clar că știința lui este limitată, are margini. Omul ca să își sporească știința face eforturi, și dacă face progrese are posibilitatea de a-L ști, a-L cunoaște mai bine pe Allah. Omul știe cât și ce îi

permite Allah. La bătrânețe și când ajunge neputincios, el uită, chiar pierde și bruma de cunoștințe, de informații acumulate. Căci:

Știința înseamnă a ști, a cunoaște (cauzal)

Știința înseamnă a-L ști pe El, Allah Cel Drept

Știința fără puterea lui Allah Cel Drept

Este o știință goală, fără obiect și teme

21) EL-KÂBID (Cel care ne strâmtorează dorințele, ispitele)

Allah este Cel care, spiritual, ne ține în picioare, Cel de care ne ținem, Cel la care apelăm în mai toate momentele existențiale grele. El ne însoțește mereu și la bine dar și la rău. El ne ține, ne menține nealterată speranța în mai bine, în mântuire dar ne ia și sufletele, ne judecă. „Și dacă te vor întreba robii Mei (ai lui Allah nota ns) despre Mine, [spune-le]. Eu sunt aproape, răspund rugii celor care Mă cheamă, atunci când Mă cheamă, dar și ei să-Mi răspundă și să creadă în Mine. Poate că ei vor fi bine călăuziți” (2:186). Cât timp este sănătos, bogat și fericit, omul trebuie să-I mulțumească lui Allah, iar cât timp este bolnav, sărac și nefericit omul nu trebuie să-și piardă speranța în Allah, el trebuie să se roage Lui, căci este în puterea Lui să i se schimbe soarta.

22) EL-BÂSIT (Cel ce lărgeste, Cel ce favorizează)

Dacă **El-Kâbid** înseamnă și a strâmta, a îngusta, a diminua, deci Allah poate lua robului său, când vrea, binefacerile pe care i le-a dat, poate să-i ia copiii, sănătatea, bunurile, viața, înseamnă că omul se diminuează, se strâmtorează, este dator Celui ce l-a creat. În schimb, **El-Bâsit** înseamnă dimpotrivă Cel Infinit, Cel ce deschide, Cel ce lărgeste, dezvoltă. Allah Preîntalul îi poate da robului binefacere, fericirea sufletului. Îi face favoarea să fie sănătos și teafăr. Desigur toate acestea au un motiv, o cauză, o rațiune (hikmet) divină.

23) EL-HÂFID (Cel care îi coboară pe necredincioși)

Nimic nu este mai de condamnat decât necredința. Proximitatea cu Allah, Atotputernic este simbolizată prin imaginea coranică a venei jugulare. „Noi l-am creat pe om și Noi știm ce-i șoptește sufletului său”, căci „Noi suntem mai aproape de el decât vena gâtului” (50:16). Cel necredincios va fi aruncat în Iad, căci necredinciosul împiedică binele, este nelegiuit și bănuitor. El este un rătăcit, dar Allah, coborâtorul necredincioșilor nu uită pe cei care cred în El și în Profetul Său. El, Allah mărește credința lor cu credința, îi călăuzește „pe calea cea bună” (2:185) și va face dreapta judecată. La dreapta Lui, se vor afla

credincioșii, îngerii, Moise, Isus, Muhammad.

24) ER-RÂFI (Înălțătorul)

Sunt cele două noțiuni la prima vedere contradictorii: **El-Hâfid** înseamnă Cel care îi coboară, îi diminuează, îi înjosește, îi umilește, cu sens de a-i lăsa de izbeliște pe necredincioși. Robii necredincioși care sunt renumiți, celebri, aici pe pământ, pot, prin voia lui Allah , să se facă de răs (**rezil olmak**), să fie batjocoriți. Robului necredincios îi poate veni oricând pe cap întâmplare (nefericită), încât în cel mai scurt timp el poate demisiona (din rang, post) și o ia la goană „din prima”, se leapădă de cele lumești (politice, administrative, de demnitate publică) Această situație umilitoare este pentru acela care nu recunoaște pe Allah, este rebel, insurgent față de El și îngâmfat, arogant.

Er-Râfi înseamnă Cel care înalță. Allah deschide deodată, parcă din nimic, întâmplător, ușile pentru robii care îi plac. Le luminează sufletul cu lumina credinței. Pentru a câștiga bunăvoința lui Allah cel Drept, aceștia se străduie să fie dreپți, fideli, devotați lui Allah, trudes. Și meritând, adorându-l pe Allah, oamenii se înalță (și) în ochii celorlalți. Omul este dator să se elibereze de o morală a păcatului, a desfrâului și răului, să-l iubească pe celălalt, să-l ajute.

25) EL-MUIZZ (Cel care cinstește, Cel care dă onoare)

Valoare fundamentală a Islamului, onoarea este o legătură socială trainică, este pact cu valoare juridică-religioasă, este jurământ și contract de prietenie și asistență, este încredere în cuvântul dat, în Cuvântul lui Allah, este fidelitate față de crezul Islamului.

Allah onorează, cinstește, este garantul onoarei, cinstei, demnității. Onoarea conduce la inviolabilitatea căminului, a patrimoniului, a legii divine (**shari'a**). Cel care nu-L venerează și nu-L respectă pe Allah este de demn de milă, este chiar sancționat în Viața de Apoi.

26) EL-MUZILL (Cel care umilește)

Și aceste nume, denumiri, calități ale lui Allah sunt, parțial, contradictorii. Primul, El- Muizz înseamnă Cel care dă onoare și venerație (**aziz**). Preaînaltul dă binefaceri (**nimetler**) cui vrea și îl onorează (**azizkîlar**). Cel onorat de Allah se remarcă, se evidențiază în comunitate prin tot ce face și se exprimă. Dacă a cucerit o poziție, o treaptă socială, aceasta nu schimbă nimic în atitudinea lui (tavr), în relațiile lui cu alții. Ei, oamenii, se străduie să-L slujească.

Al doilea nume, **El-Muzill**, înseamnă Cel care te aruncă în dispreț, în aversiune (zilette düşüren), înseamnă Cel care umilește, înjosește (**hor, hakim**). Dacă nu există nici un motiv, Allah nu-l va disprețui, înjosi, pe robul său. Acest fapt este ex-pus, spus în **Sura Al'-Imran**, versetul 26: „O, Doamne, Stăpân peste toate! Tu dai stăpânirea aceluia care voiești Tu și iei stăpânirea de la cel care voiești Tu. Tu îl cinstești pe cel care voiești Tu, și îl umilești pe cel care voiești Tu. În mâna Ta se află Binele și Tu ești Cel are putere peste toate.”

27) ES-SEMI (Cel care aude totul, Atoateauzitor)

Cel care aude, simte, află, pricepe totul este numai Allah. Verbul a auzi este și la oameni. Dar ei au o limită. Allah nu are limită în a auzi. El aude nemijlocit direct, fără un mijlocitor. Oamenii dimpotrivă. Nu este nimic pe care Allah să nu-l audă chiar dacă cineva este la mică sau la mare distanță, spune cu glas șoptit sau tonalitate înaltă. În plus El știe și ce gândesc oamenii, nu doar ce simt. El îi previne, îi îndrumă și îi va răsplăti pe oameni.

Cei care au parte de această calitate a auzului, de acest frumos nume al lui Allah, își deschid urechile și sufletul pentru a auzi lucruri frumoase și bune. Se îndreptă spre El, cu venerație și-L adoră.

28) EL BASIR (Cel ce le vede pe toate, Atoatevăzătorul)

Cel care în mod direct vede și supraveghează starea și acțiunile creaturilor este Allah. Pentru El nu este vorba de lumină și întuneric în actul de a vedea. El vede în orice situație și în orice condiții. Robul, gândind că Allah îi știe oriunde și oricând toate acțiunile, trebuie să fie atent, să le dea o măsură dreaptă, să le cântărească corect (çeki düzen). Allah știe tot ceea ce ascund oamenii, „Spuneți în șoaptă vorba voastră, ori roștiți-o cu glas tare! El le știe pe cele dinlăuntrul piepturilor”(Sura Al-Mülk, verset 13), căci El le-a creat pe toate. Omul însă are o vedere slabă, neputincioasă limitată de distanțe și de specificitatea obiectelor, lucrurilor.

29) EL-HAKEM (Judecătorul Perfect)

Allah este Cel care arbitrează, aduce dreptatea, dă sentința, dă verdictul ce nu se poate schimba. Allah Preaînaltul este cu necesitate Judecătorul Suprem. El, folosind puterea sa, judecă și pe judecătorii oamenilor. Voința Lui este, pretutindeni și în orice timp, universală, stăpânitoare, atotputernică, de necontestat. El distinge binele de rău, ceea ce este drept de ceea ce este nedrept, ceea ce este util credinței de ceea ce dăunează credinței. Ordinele și evaluările divine vin din dreptul divin căci „a creat pământul în două zile”, l-a „mobilat”

cu munți, a orânduit pe pământ „toate cele necesare pentru hrană, până la patru zile pentru oameni, a hotărât să fie șapte ceruri, în două zile și a orânduit fiecărui menirea sa”, etc. (**Sura Fussilat**, versetele 9-12).

30) EL-ADL (Cel Drept)

Adică, Allah este stăpânul dreptății, dușmanul inechității, injustiției, nedreptății, necinstei. Allah nu este despot, tiran, ci judecă drept, este Cel Drept. Și oamenii dispun, decid sentința (**hükm etmek**). Dar din motive diferite, nu întotdeauna, ei garantează și fac dreptatea. Dar Allah, întotdeauna, este Drept prin excelență. Omul, luând învățăminte din acest preafrumos nume al lui Allah, trebuie să se străduiască să fie drept. Chiar dacă nu, întotdeauna, va reuși. Într-un hadis al lui Muslim se spune că „dacă un om vede ceva rău să intervină; dacă nu poate, să-l condamne prin vorba sa; dacă nici așa nu poate, să-l dezaprobe în inima sa. Aceasta este dovada minimă de credință”. Pentru a ajunge la o sentință dreaptă omul trebuie să aibă frică de Allah, o inteligență vie, simțuri normale, putere fizică și spirituală, curaj, autocenzură, inimă curată, omenie și rezistență la presiuni. Chiar având aceste calități el nu ajunge la Dreptatea Absolută. Și apoi, el este chiar în postura de lider social, de rege, de prim-ministru, prefect și altele muritor, Etern este doar Allah.

31) EL-LATÎF (Cel Plăcut, Cel Gingaș, Cel Binevoitor fără stridente)

Allah este Cel care știe în amănunt lucrurile, Cel care își ajută subtil robii în diferite moduri, Cel care se pune plăcut, delicat, gingaș la dispoziția lor fără a cere recunoștință. Allah este în toate faptele noastre. Sau ar trebui să fie. Orice binefacere Îl are ca părtaș, ca garant, ca temei. Ca urmare, Allah Prea Înaltul trebuie respectat. Să deschidem ușile sufletului nostru Lui, Celui Binefăcător. **El-Lutf**, în limba arabă este sinonim cu modul delicat, fin, gingaș, subtil al acțiunii și cunoașterii. Iar **Latif** este Cel care posedă această calitate de acțiune delicat, fin, gingaș, plăcut în substanță și în formă. Legătura dintre făt și mamă, acțiunea celulelor creierului uman și multe altele dau seama de finețea creației lui Allah, Cel care se face util fără stridență, Cel ce îmbină utilul cu plăcutul.

32) EL-HABIR (Bineștiutorul)

Allah este sinonim cu Cel care știe tot ceea ce a fost, este și se va petrece, se va întâmpla în univers: mișcarea atomului, moartea unei ființe, zborul omului în cosmos etc. El știe cele ascunse și cele care se pot ascunde. Nu există

nimic, fără ca El să nu știe. Allah știe toate gândurile noastre bune sau rele, gânduri care există sau care pot exista. Dar (nu) ne face răspunzători pentru acest lucru, (nu) ne acuză de ele. El ne poate ierta. Allah ne judecă pentru toate. El este vigilent, știe tot ceea ce vom face în plan social, moral, politic sau familial.

Numai la Allah se află cunoașterea Ceasului. El face să coboare ploaia îmbelșugată și El știe ce se află în pânțele. Nici un suflet nu știe ce va dobândi mâine și nici un suflet nu știe în care (loc de pe) pământ va muri. Allah este Atoateștiutor și Bineștiutor. (**Luqman**: 31:34)

33) EL-HALÎM (Cel pașnic și blând, Cel modest)

Allah este stăpânul blândeții. El poartă acest nume de Blând, astfel că nu pedepsește imediat pe robii săi pentru păcatele lor, ne dă un timp pentru căință, pentru a ne manifesta regretul prin rugăciune. El iartă unele păcate, pedeapsa altora o lasă pe seama Judecării de Apoi. Nimeni nu este, nu poate fi, ca El, modest, liniștit, răbdător. Dacă Allah i-ar fi judecat, condamnat pe oameni după cum meritau, n-ar mai fi fost nici un om în viață. Allah îi ajută pe oameni, îi iubește pe cei amabili, săritori la fapte bune, modești.

34) EL-AZÎM (Cel Măreț)

Allah este Mare și Măreț. Pentru El nu există termen de comparație. Măreția adevărată Îi aparține. Allah vrea ca măreția Lui s-o știe robii săi. Și măreția Lui o putem înțelege doar privind universul ca întreg. Un univers din care face parte și omul, robul preasupus și preaplecător al Lui.

Pe scara lumii unele lucruri, obiecte, ființe sunt mari, mai mari sau foarte mari precum: o furnică, un melc, o oaie, un leu, soarele, luna, stelele, alte planete. Dintre oamenii mari, cu sens de valoroși sunt profesorii, învățații, martir, sau alte categorii sociale mai mult sau mai puțin importante pentru o anumită epocă și mentalitatea ei. Religios, cei mai mari sunt profeții ca Adam, Noe, Moise, Isus, Muhammad.

Dar Allah este dincolo de orice comparație, n-ar fi corect, logic și valoric, să-L raportăm la creaturile sale, la creațiile sale. El este pur și simplu Măreț ca grandoare, forță, putere și implicare. El n-are măsură (doar) valorică umană. Este Măreț și pentru că El este Unic, AtotCreator, Stăpânul lumii, AtotMilostiv și AtotIertător. Este Divin.

Într-unul din versetele Surei Luminii (**Surat An Nur**) se spune, într-un text inegalabil ca frumusețe, plasticitate și strălucire, extraordinar de sugestiv și clar : „Allah este lumina cerurilor și a pământului. Lumina Lui seamănă cu o firidă în care se află o lampă. Lampa este într-un vas de cristal, iar aceasta pare a

fi a stea scânteietoare. Ea se aprinde de la un pom binecuvântat, un măslin, nici de răsărit, nici de apus, al cărui ulei aproape că luminează fără să-l atins focul. Lumina peste lumină! Allah călăuzește către Lumina Sa pe cine voiește El și Allah dă oamenilor pilde. Iar Allah le știe pe toate” (24:35). Lumina Lui Allah este lumină-pildă „pentru cei care văd”, lumina-sprizin, lumina-crez, lumina-întăritoare pentru cei care oscilează între spaimă și speranță.

35) EL-GAFUR (Cel ce iartă, Iertătorul)

Allah este Iertător, este Stăpânul iertării. Indiferent de mulțimea și scala păcatelor și greșelilor, oricât este de vinovat un om, Allah nu se grăbește să-l acuze, să-i evidențieze păcatele, le „spală”, îl iartă. Numele „**Gaffâr**” vine din aceeași rădăcină. Allah iartă dezinteresat, în totalitate, nu parțial. Dacă oamenii încă se respectă, deși sunt păcătoși, este pentru că Allah „spală” păcatele lor. Oamenii nu trebuie însă să mai păcătuiască.

Lumina credinței față de Allah, lumina Sfântului Coran este sădită în inimile drept credincioșilor musulmani și este aprinsă mereu în casele lui Allah, moscheile. Și la timpul potrivit, în cele cinci rugăciuni, de înălțare și împlinire spirituală, musulmanul își înalță ruga de dragoste și venerație spre El, îi cere sprijin, îndrumare și iertare. Căci Allah, Cel cu Har Nemărginit și Bineștiutor (**Wasi, Alim**) este și Iertător, Îndurător (**Ghafur, Rahim**). Un Allah la care este Adevărul, un Allah Unic fără asociați, „nu există altă divinitate în afară de Chipul Său”(28:88), care îi va chema pe oameni la El, în Ziua de Apoi a Judecății și care le va da răsplata după dreaptă chibzuință, răsplata pentru cei care cred și săvârșesc fapte bune, pentru cei statornici în credință.

36) EŞ-ŞEKÛR (Cel Mulțumitor)

A recompensa, înseamnă a mulțumi și a răspunde la bine cu bine. Astfel că așa cum Allah a dat oamenilor binefaceri, aceștia sunt obligați să-I mulțumească, sa-I răspundă la fel, cu fapte bune. Allah răsplătește pe cei care îi întorc binefacerile. Depozitul Lui de binefaceri nu se epuizează, nu se termină (**tüketmez**), niciodată. În sura **Ibrahim**, verset 7 se spune: „**Şükredersiniz, daha çok veririm**”. (Dacă veți fi mulțumitori, vă voi înmulți binefacerile Mele). Allah știe (contra) valoarea lucrurilor bune și răsplătește.

37) EL-ALIYY (PreÎnalt, Cel care înalță)

Oamenii pentru a fi mai presus de ceilalți și pentru a-și spori înălțimea, valoarea socială, trebuie să fie desăvârșiți, cum de altfel sunt îngerii și Trimișii

lui Allah. Oamenii doar tind spre desăvârșire.

Din punct de vedere al nivelului, gradului. Allah este (cel) mai Înalt. El este deasupra cosmosului, universului. Dar nu din punct de vedere material, nici precum partea de sus față de partea de jos. Ci, El este apropiat de om prin vena Înălțimii (spirituale). Și este PreaÎnalt, doar El.

Sura Împărăției (**Surat Al-Mülk**) vorbește de măreția lui Allah, „Acela care a făcut moartea și viața”, a creat șapte ceruri unul peste altul”, a creat pe oameni cu auz, ochi și inimi, „Dar voi sunteți puțini mulțumitori” (67:1-3, 23).

38) EL-KEBIR (PreaMăritul)

Allah PreaMăritul are fast, grandoare, măreție.

Acest nume arată că nimic din univers nu-L egalează, că El este cea mai înaltă existență, cel mai Înalt spiritual existent, Inegalabil, Unic. Toate se raportează la Înălțimea sa, i se datorează Lui, indică măreția Lui. Omul care știe câte ceva despre cum funcționează organismul său, va înțelege măreția Lui, a BineFăcătorului său. Nu i se poate face nici un rău celui iubit de Allah Preamăritul și dacă Allah nu iubește pe cineva, acela va pătimi aici și în Lumea de Apoi chiar dacă aparent aici pe pământ, poate avea o aură de om iubit.

39) EL-HAFÎZ (Protectorul, Atoatepăzitorul)

Acest nume înseamnă că Allah protejează, apără, păstrează, conservă orice lucru, El își apără robii de diferite rele. Dacă omul ar învăța ceva de aici, tot ceea ce va face, va face mai bine, va selecta, căci Allah are cunoștință chiar de gândurile cele mai tănuite ale omului. El a trimis oamenilor ca îndrumare Cărțile sfinte și Profeții, iar cei care-și întorc fața de la El sunt supuși mâniei și pedepsei Sale.

40) EL-MUKÎT (Preaputernicul)

El-mukât este Cel care creează tot ce este necesar pentru existență. Rădăcina acestui cuvânt este de a hrăni, de a da alimente, de a avea tot ce este necesar pentru existență. Adică Allah dă oricărei existențe vii alimentele necesare, bunurile de subzistență. Și nu uită nici un om, nici o ființă. Aceștia luptă, legal sau ilegal, pentru câștigarea existenței lor, pentru viața lor.

41) EL-HASÎB (Cel care cântărește faptele, Atoatesocotitor)

În această lume, El socotește, cântărește pe fiecare, cel mai bine, fără a se împiedica și suferi precum contabilii sau judecătorii. El știe tot ce mișcă în

amănuntul (teferrüat) cel mai mic. Chiar și cât, cum și de ce respiră omul de-a lungul vieții lui temporare, aici pe pământ. Măsura omului se pliază pe măsura Lui Allah, „Căci ale lui Allah sunt toate din ceruri și de pe pământ. Și dacă arătați sau ascundeți ceea ce este în sufletele voastre, Allah vă va cere socoteală pentru acest lucru. Apoi El va ierta pe cel care El va voi și îl va chinui pe cel care El va voi. Allah este cu putere peste toate!”, (**Sura Al-Baqara**, versetul 284). În Ziua de Apoi fiecare va ști ce pierde sau câștigă. Cel care este credincios și a făcut fapte bune va fi răsplătit de Allah „Cântăritorul”, „Contabilul” Suprem.

42) EL-CELÎL (Cel Sublim, Stăpânul măreției, al grandorii)

Allah este Măreț, Impunător. Măreția, grandoarea îi sunt rezervate. Cum persoana (**zât**) Lui este înaltă, la fel Îi sunt și calitățile. Calitatea de Preainalt (**Kebir**) revine Persoanei, calitatea de măreț (**Gelil**) perfecțiunii persoanei, iar calitatea de Stăpân al Grandorii (**Azam**) se referă și la persoana și la perfecțiunea persoanei. Allah posedă cele mai înalte calități, cunoscute și tănuite. El poate da omului orice dorește sau poate ascunde ceea ce El dorește. Măreția Lui Allah nu se poate măsura cu măsuri de timp, vârstă, bogăție, loc și altele asemănătoare. El este prezent în toate locurile și timpurile. El are o cunoaștere fără margini, infinită. Și toate particularitățile El le subsumă în numele de Sublim (**El-Celil**). Allah este Cel Sublim.

43) EL-KERÎM (Cel Preamărinimos, Stăpânul generozității, al dărnicii)

Generozitatea, mărinimia și dărnicia Lui sunt inegalabile, inepuizabile. Deși are în putere orice, poate da pedepse și se poate răzbuna, El iartă prin generozitate, și binecuvântează generos, își ține cuvântul dat și îndeplinește orice dorință a cuiva. El este refugiu și adăpost pentru cine are nevoie: săracul, cel singur, cel strâmtorat sau cel ce a păcătuit. Păcătosul poate oricând apela la El.

44) ER-RAKÎB (Cel care controlează, Supraveghetorul)

Allah este Cel care veghează, din eternitate pe vecie întreg universul, Cel care observă, urmărește (**Gözetin**), verifică (**Murâbe, Denetçi**) permanent toate existențele, creaturile. Asta arată Măreția lui Allah, puterea, forța lui. Nimic nu scapă de controlul Său. Nu se poate face nimic ascuns de privirea Lui. El le vede pe toate.

Omul are doi dușmani de bază: sinea sa și diavolul. Îi putem învinge cu sprijinul lui Allah, mereu Treaz, mereu Veghetor.

45) ER-MUCÎB (Cel care primește rugăciunile)

Allah îndeplinește dorințele robilor săi prin intermediul rugăciunilor, ce-I sunt adresate. El nu poate aduce însă la îndeplinire toate rugăciunile, nu că n-ar putea, ci pentru că sunt condiții, de îndeplinit. Robul trebuie să știe ce se poate și ce nu poate cere de la Allah, deși toate sunt la dispoziția Lui, în Puterea Lui. Allah răspunde întotdeauna pozitiv la faptele bune, răsplătește cu egală cumpănă, este deschis nevoile umane. Un om are nevoie de alt om, dar în mai mare măsură, pentru eficiența vieții lui, are mai mare nevoie de Allah. El primește și răspunde la ruga oamenilor.

46) EL-VÂSI (Cel cu har nemărginit, fără de margini)

Termenul El-Vâsi vine de la capacitate. O capacitate ce vizează cunoașterea largă, infinită, binefacerile, generozitatea.

Allah are știința, cunoașterea, binefacerea și milostenia în cel mai înalt grad. Știința și Puterea Lui sunt fără de margini, fără de sfârșit, necenzurate, nelimitate. Are o mare putere, nemărginită. Are deci, Puterea. Nu se poate gândi o limitare a calităților Lui. Este El, Necon condiționatul, Încon condiționatul, ce cuprinde totul cu capacitatea Lui fără de margini. Bazându-se pe un Dumnezeu cu har nemărginit, omul se poate elibera de toate relele, poate găsi un refugiu la El și se poate căi.

47) EL-HAKÎM (Cel Înțelept)

Allah depozitarul celor mai temeiuri și profunde cunoștințe, informații, spuse, priceperi, abilități este Preaînțelept, face totul cu inteligență, cu rațiune. Fiecare abordare, tratare, chestiune (**mevzu**) este la locul lui. Nu are nici o lipsă în ceea ce face. În orice poruncă și lege a Lui oamenii găsesc inteligență divină. Sau cu temei divin. El face totul, porunci și legi în interesul, în avantajul oamenilor. Omul trebuie să învețe asta și în viață trebuie să le îndeplinească, să le aplice (**tatbik**). Omul cel mai cult, mai erudit este cel care știe și recunoaște că Allah Creatorul este Cel Înțelept (**El-Hakîm**).

48) EL-VEDÛD (Cel Prea plin de dragoste)

Allah îi ajută pe robii săi buni credincioși, îi iubește și îi milostivește, îi duce la bunăstare. El este singurul căruia trebuie să Î se recâștige dragostea și consimțământul. Într-un hadis al lui Ibn Majah este inserată recomandarea: „Detașează-te de această lume, iar Allah te va iubi; detașează-te de toate bunurile omenești, și oamenii te vor iubi”. Allah nu discriminează oamenii El

este iubitor, este bun și apreciază pe toți. Termenul de **El-Vedūd** este foarte apropiat ca sens cu termenul de **Er-Rahim** (Milostiv). Primul termen înseamnă Cel ce iubește, celălalt înseamnă a fi iubit. Allah iubește și este iubit de robii săi. Omul trebuie să-și păstreze respectul și să-i ajute chiar pe cei care l-au urât, l-au supărat, l-au prejudiciat. Dragostea este medicamentul universal al lumii umane. Aceasta este lecția dată de Allah.

49) EI-MECÎD (Cel Vrednic de onoare)

Allah are cinstea și onoarea cea mai înaltă și este Preînaltul. Nu avem puterea Lui. El nu poate fi îngenunchiat, învins. Dar I se poate câștiga consimțământul prin acțiuni frumoase. Răspunde pozitiv la faptele bune. **El-Mecid, El-Celil, El-Vehhab** și **El-Kerim**, aceste prea frumoase nume, din cele 99, cu sens de Cel Vrednic de onoare, Cel Sublim, Cel Darnic, și respectiv Cel Preamărinimos sunt foarte apropiate; mai mult numele El-Mecid le poate îngloba pe celelalte trei. Oamenii trebuie să-L cheme în ajutor doar pe Allah, stăpânul celor 99 de nume preafrumoase.

50) EL-BÂIS (Cel care reînvie morții)

Allah trimite profeții și numai El, Allah (re)înviază morții. Știm că suntem muritori, că viața se va sfârși odată și se va strica ordinea universului. Cândva nimic, nimeni, nu va fi viu, însuflețit. Allah, în Ziua de Apoi, va reînvia oamenii și-i va întreba, judeca. Ei vor da socoteală. Numele de **Bâis** vizează aceste chestiuni.

Ignoranța este forma cea mai înaltă de moarte, iar viața în deplină știință și erudiție reprezintă forma cea mai înaltă de viață. Un om rațional își pune întrebarea ce a fost mai greu de creat? Omul sau cerul și pământul? Răspunsul dat de Allah în **Sura Yasin**, versetul 81 și 82, din Sfântul Coran: „Oare Acela care a creat cerurile și Pământul nu are putința să creeze? (oameni nota ns). Ba da! Și el este Creatorul Atoateștiutor [**Al-Khallaq, Al-Alim**]. “Și dacă voiește El un lucru, porunca Lui, este numai să zică „Fii și el este”. Omul trebuie să se pregătească aici, pe pământ, pentru Ziua Judecării.

51) EȘ-ŞEHÎD (La toate Martor)

Allah este întodeauna și pretutindeni pregătit și prevăzător. El este martor la orice întâmplare, este Șâhid. Nu este nimic pe care nu-L vede, nu-L știe, este martor la toate, la orice. Lui totul îi este deschis, clar, preștiut și premeditat. Deci Allah are informație despre orice (**El-Habir**), face supoziții despre cum o cunoaștere devine putere (**El-Âlim**), leagă știința de un lucru ce se face, s-au s-

a făcut, El este martor (**Es-Şehid**) căci ştie şi vede.

52) EL-HAKK (Cel Veridic)

El-Hakk este un alt nume al lui Allah, ca Divinitate Unică, ca realitate de neclintit, Veridică fără Sfârşit, ca Existenţă Tare, perenă, sănătoasă, pentru care moartea de conceput pentru oameni este de neconceput.

Allah este Veridicul în persoană, este Îndreptăţitul, este Cel care nu-şi schimbă statutul, este peren. A se schimba este ceva specific creaturilor. Nu putem (însă) gândi schimbarea lui Allah. Allah este Acelaşi, este Neschimbător. Impropiu spus, are aceeaşi Esenţă. Allah îşi datorează sieşi existenţa, veridicitatea, Virtutea ca sumă de 99 virtuţi, particularităţi, nume preafrumoase ce acoperă canonul, dogma, modul de viaţă şi legislaţia islamică.

53) EL-VEKÎL (Protectorul, Împuternicitul)

Cineva ales ca, Protector, ca Împuternicit, ca Mandatar, în funcţie de metoda propice, adecvată utilizată, rezolvă, pune în ordine problemele. Cel mai bun Protector, Împuternicit este însă Allah. Dar cu condiţia să ştim cum să-l punem ca Împuternicit. Allah gestionează problemele robilor săi, aduce la îndeplinire tot ceea ce i se încredinţează, dă fiecăreia ce merită, cu condiţia de a crede în El, în Unicitatea Lui, căci „Allah îmi este mie de ajuns!” Nu există altă divinitate în afară de El! În El mă încred, căci El este Stăpânul Tronului cel Mare” (**Sura At-Tawba**, verset 129). Ca oameni trebuie să muncim şi să facem lucrurile bine, să ne luăm măsuri de prevedere, să urmăm calea Profetului şi să avem încredere doar în Allah. Oamenii Lui îi cer ajutor: „Pe Tine te cinstim, la Tine cerem ajutor” (**Al-Fatiha** : 5).

54) EL-KAVIYY (Cel Atotputernic)

Allah Preânaltul este obligatoriu puternic, este puternic fără limite, este stăpân al puterii, este Puterea. Nimeni şi nimic nu ajunge la puterea Lui. Pentru a face ceva El nu întâmpină greutăţi. Face ce vrea, ce doreşte fără a se consuma, nu oboseşte, fără a-I se epuiza puterea. El spune doar (să) Fii, (să) Apari şi, prin consecinţă, ceva, cineva apare. Prin Cuvântul lui Ziditor, Făptuitor, Întemeietor. Allah Cel Mare este ultimul punct al puterii şi temeiniciei, este sănătatea la maxim.

55) EL-METÎN (Cel Statornic, Cel Viguros)

Cuvântul El-Metin defineşte gradul puterii lui Allah. Acesta nu are

nevoie de nimeni, de nici un asociat. El are puterea cea mai înaltă, este autoritatea de necontestat.

Adică Allah este puterea, soliditatea, rezistența, vigurozitatea, statornicia. Nici o putere, nici o forță nu-l clintește, nu-l poate face inapt, neputincios. El nu are nevoie de cineva pentru a înfăptui ceva. Nu are tovarăși, nu are sprijin. Este deci Unul și Unic. Este Statornic, Rezistent, Neclintit. Și „Pe cel care așează lângă Allah pe altcineva, Allah îl va opri de la Rai, iar adăpostul lui îi va fi făcut” (**Al-Ma'ida** : 72)

56) EL-VELIYY (Domnitorul, Sprijinul credincioșilor)

Allah este călăuzitorul, este prietenul și sprijinul robilor săi, El îi iubește. Cu El alături nu ne este teamă. Sunt sute de versete care vorbesc de aceasta, de faptul că prietenii Lui nu trebuie să se teamă, să fie triști. El îi ajută într-un mod în care nu ne putem închipui. Nu este, în această lume și în lumea de apoi, nimic care să nu ne facă să-I fim prieteni, tovarăși și de nădejde, loiali și recunoscători.

57) EL-HAMÎD (Cel vrednic de laudă)

Singura, unica existență care trebuie prețuită, lăudată, este Allah. Prețuirea I se cuvine. Fiecare existență îl laudă cu un limbaj propriu, pe care nu-l înțelegem uneori. Credincioșii prin rugăciunea Fatih îl laudă. Menționându-L, mulțumindu-L, adorându-L, lăudându-L, își vor atinge desăvârșirea (**kemâl**) prin conduită (tavır) și înțelepciune spirituală. Pentru Allah însă nu importă dacă este sau nu este lăudat. Existența, valoarea, atributele Lui nu sunt legate de faptul că este sau nu este lăudat. Cel mai prețios lucru pentru om este să-I mulțumească Domnului Lumii, mereu. Rugăciunea, Dania, Postul îi sunt dedicate Lui.

58) EL-MUHSÎ (Cel care trage la răspundere în mod absolut)

Allah este cel care știe câte cât de multe și ce dimensiuni au existențele. Allah știe, socoate totul. De pildă numărul nenumăratelor picături ale oceanului. El trage la răspundere orice ființă, orice existență vie, umană. Atributele de **El-Alim** (Atoateștiutorul), **El-Kebir** (Preamăritul) și **Eş-Şehid** (La toate Martor), îi dau posibilitatea să prevină, să atenționeze, dar și să dea vești bune oamenilor. Iar noi înainte de a ajunge la a fi trași la răspundere de El, trebuie să ne autoanalizăm și să ne facem propriile calcule, aprecieri.

59) EL-MUBDÎ (Cel capabil să creeze din nimic)

Allah face, crează totul. Când crează El nu ia exemplul de la ceva, de la cineva. El face unicate. El este cel care crează primele lucruri și ultimele existențe. Fiecare cu trăsăturile lui. El crează din nimic, dar face pe fiecare diferit, aparte în detaliu. El a creat cerul splendid, munții, înalți, pământul întins, viețuitoarele și omul.

60) EL-MUÎD (Cel ce reface)

Allah este cel care nimicește, poate nimici, poate distruge și poate recrea, reface, reînvia. Prin moarte ceva nu se termină definitiv. Dimpotrivă cu ea (poate) începe viața adevărată și eternă. Și acest lucru se datorează lui Allah cel Refăcător. El reînvie oamenii din oasele lor aflate în apă, în aer sau în orice alt loc. Nimic nu este imposibil pentru El, cel care inventează, descoperă (Mucit), crează (Yaratıcı), reînvie (Yeniden Diriltici). Omul trebuie să ducă la împlinire poruncile Lui și să fie pregătit pentru întâlnirea cu El în Ziua Judecării.

61) EL-MUHYI (Cel care reînvie, Cel ce dă viață și sănătate)

Cel care crează, dă viață și sănătate este Allah. Dacă n-ar fi fost voința lui Allah nimic nu ar fi avut viață. Unii învățați consideră că acest atribut nu se referă la readucerea la viață (ihya eden) a sufletelor. Cel care dă viață și ia viață este doar Allah. Omul trebuie să mulțumească lui Allah pentru viața pământească, trecătoare ce i s-a dat să se folosească această șansă pentru a face lucruri bune, drepte.

62) EL-MÜMIT (Cel care ia sufletele)

Este cel care, după un timp, spune: gata, este timpul. Cel care face să trăiască făpturile (mahlûkat), le face și să moară când „se rupe ața”. Vrerea Lui este atotstăpână. Numai El știe timpul morții, sorocul împlinirii destinului. În ce-l privește pe om, lui i se interzice vărsarea sângelui unui musulman. Cum spuneau într-un hadis Bukhari și Muslim, „cu excepția unuia dintre aceste trei cazuri: o persoană căsătorită care comite adulterul, o viață de om pentru o viață de om, acela care își abandonează religia separându-se de Comunitate”. Dar aceste recomandări erau valabile îndeosebi, într-un timp social-istoric al copilăriei Islamului ce se cristalizează.

Timpul duratei vieții nu e în puterea noastră ci în puterea Lui. „Dacă Allah ar voi să-i apuce pe oameni pentru nelegiuirea lor, nu ar lăsa pe el (pe

pământ nota ns) nici o vietate, însă El îi amână până la un termen hotărât, iar dacă sorocul lor sosește, atunci El nu-i mai întârzie nici măcar cu un ceas și nici „nu-i grăbește” (**Sura An-Nahl**, verset 61). Moartea și timpul sosirii este hotărât de voința Domnului.

63) EL-HAYY (Cel veșnic Viu)

Acest nume face referire la faptul că Allah este veșnic Viu, și tot ce există este sub controlul Lui. El este etern. Organismele, ființele sunt, se nasc, cresc și mor. Numai Allah nu se naște și nu moare. El este viu, nemuritor, veșnic. Viața noastră e trecătoare. Pentru a trăi avem nevoie de câteva condiții. Allah, nu are, însă, nevoie de nimic. El este Incondiționatul.

Florile, iarba, pomii, animalele, omul au viață. Ele și ei sunt mai sus pe scară existențială, mai importante decât nisipul, piatra, stâncile care sunt stabile, imobile, fără acțiune. Iar omul este cea mai valoroasă existență, este „calif”. Numai el vorbește, scrie, citește, are inteligență, cultură și astfel poate să-l adore pe Allah Cel Veșnic Viu.

64) EL-KAYYŪM (Cel Suficient sieși)

Allah nu are nevoie de nimic, în vreme ce toate au nevoie de El. Allah este Cel care nu depinde de nimeni, în vreme ce totul depinde de El. Prezența și existența Lui și-o datorează Lui însuși.

Preaînaltul și Atotputernicul este cel care conservă, ține în picioare, în ordine (**nizam**), dirijează după vrea și regulile Lui. Cerul și pământul, oamenii, ființele, universul. Nimeni nu poate strica ordinea Lui. Numai El o poate strica. „Nici ațipirea, nici somnul nu-L cuprind! Ale Lui sunt cele din ceruri și de pe pământ!” (**Al Baqara**:25). Numai Allah le știe pe cele din această lume și pe cele din Lumea de Apoi. El nu are nevoie de mijlocitor, de ajutoare, de intermediari. El își ajunge sieși, este Dumnezeu tuturor creațiilor sale „Știința Lui se întinde peste ceruri și peste pământ, nu-i este grea păzirea lor” (ibid). El este Preaînaltul [**Al-Aliyy**] și Mărețul [**Al-Azim**].

65) EL-VÂCID (Dătătorul de existență)

Allah dă, aduce, creează, face existența. Când vrea ceva va găsi timpul de a-l face. Pentru El nu există a aștepta puțin sau mult, a aștepta timpul producerii, a premedita o producere. Acestea toate sunt pentru noi, oamenii. El face ce vrea, când vrea. El este Cauza și Timpul. El dă existența, El este Existența. Pentru El nimic nu este ascuns. Lui nu i se poate ascunde nimic. Allah este ctitorul în măsură absolută, El nu are somn și moarte, El nu are

nevoie de nimeni și de nimic, găsește totul în El, are posibilități și mijloace. Și „Spune: <<El este Allah, Cel Unic!/ Allah este Stăpânul!/El nu zămășește și nu este născut/Și nu are pe nimeni egal>>”(Sura **Al-Ikhlâs**, versetele 1-4).

66) EL-MÂCID (Cel Preaslăvit, Cel nobil)

Allah are nume și renume. Adică, El este cel cu renume, (Cel nobil, mărinimos și generos. Generozitatea lui Allah nu are granițe. El îi conduce pe oameni la lucruri bune și frumoase, ca și cum le-au făcut din voia lor și îi răsplătește cu multe binefaceri. El îi iartă dacă se căiesc și se roagă. Astfel de robi ascultători ajung în Rai. Pe El Preaslăvitul, Îl ținem în gândurile și faptele noastre, îl venerăm, ne supunem Lui.

67) EL-VÂHID (Cel Unic, Cel Fără asemănare)

În orice problemă de persoane, de calități, de acțiuni, de nume, El, Allah este cel care nu are tovarăș, asemănare, ajutoare. **Sura Ihlâs** dezvoltă acest nume, această particularitate, spune despre această calitate. A spune, a recita cât mai des **Sura Ihlâs** este ceva bun și îți va aduce recompensa din partea lui Allah Cel Veșnic, Inimitabil, Atotputernic și Milostiv. El condiționează dar nu poate fi condiționat. Este posesorul numelor celor mai frumoase.

68) ES-SAMED (Stăpânul)

Unica existență de rang înalt care este Allah satisface toate necesitățile și alină suferințele. Robul se încrede doar în El, se închină doar Lui, așteaptă ajutorul Lui, lasă totul în seama Lui. El este Stăpânul, Cel cu superioritate absolută. Lui orice, oricine îi este îndatorat. El nu datorează nimănui nimic. El este Allah Cel Unic / Allah este Stăpânul! / El nu zămășește și nu este născut / Și El nu are pe nimeni egal!” (112:1-4). În terminologie sufi, Unicitatea lui Allah, chiar El este semnificat de vocabula **HU**. Hu, termen de legătură și repetiție, trimite la entitatea spirituală, abstractă și imaterială a divinității lui Allah și a individualității sale metafizice.

Expresia „Al lumilor Stăpânitor” are sensul că Allah îndreaptă pașii, este Creatorul și Orânduitorul către care lumea se îndreaptă cu venerație, este Păstorul, Stăpânul și Domnul căruia trebuie să ne supunem fără împotrivire, este întocmitorul vieții oamenilor și tuturor celorlalte cuvinte făpturi, asigurându-le bunăstarea. Pentru oameni, el este Stăpânul care le osândește modul drept de viață, care urmat îi va face fericiți, căci El este mai presus de orice greșală și oropsire. În Sfântul Coran este notat că Allah este „Stăpânul cerurilor și al pământului și a celor care se află între ele” (78: 37)

În limba comună se spune și oamenilor, „stăpân, stăpânitor”, ca în expresiile: „stăpânul casei”, pentru cel care are un cuvânt din care nu iese sau „stăpânul neamului” pentru cel căruia neamul îi încredințează cârmuirea sa, prin elaborarea unor programe care-i orânduiesc viața. „Lumile” sunt categoriile de fapte și fiecare categorie are lumea sa proprie.

Allah revarsă asupra noastră harul Său și ne înconjoară cu blândețea Sa. De aceea, trebuie să-l mulțumim. Lui ne supunem, spre El îndreptăm venerația noastră. De la El cerem ajutor în orice împrejurare anevoioasă din viață.

69) EL-KÂDIR (Cel ce poate face orice, Atotputernicul)

Cel care face cum vrea, tot ceea ce vrea, când vrea dar și distruge. Puterea Lui nu are limită, nu are granițe El poate face orice. Dă viață, ia viață, reînvie. Este Atotputernicul.

70) EL-MUKTEDIR (Posesorul puterii absolute)

În lume unii oameni au putere, onoruri, dispun de alții. Allah poate să facă ce vrea chiar cu ei, cei cu putere și influență luminează. În fața puterii Lui, aceste puteri omenești nu au nici o influență, nu pot avea influență, eficiență. Nu putem compara puterea lui Allah cu puterea omenească. Allah este în stare de orice (**El-Muktedir**), El conduce. Omul este slab, neputincios, neajutorat.

71) EL-MUKADDIM (Cel capabil de a mișca înainte orice, Cel ce înaintează timpul, lucrurile, orice)

Allah pune în prim plan ceea ce vrea, îi așează pe unii, (valoric) în față, înaintea celorlalți. Profeți, sfinți, pelerini și alții. Nimeni nu cunoaște secretul alegerilor, opțiunilor Lui. În scurt timp le dă acestora posibilități, le dă onoare, glorie (izzet) și stimă, prestigiu (șeref) fără a cere ceva în schimb. El este capabil de a mișca orice: timpul, lucrurile, situațiile, evenimentele, oamenii, de a le face să înainteze. Numai El dă fără a cere, fără a primi ceva în schimb.

72) EL-MUAHHIR (Cel care face să întârzie timpul, lucrurile, oamenii...)

Allah este Cel care poate lăsa oamenii, lucrurile, să se miște să se deruleze după voința și natura lor. Dar dacă vrea, El poate să le întârzie acțiunea și recompensa. El îi încearcă. Allah nu satisface de la început dorințele oamenilor, îi pune la încercare, verifică statornicia credinței lor. De aceea, oamenii nu găsesc, întotdeauna, rațiunea Lui. Căci ei au cunoașterea limitată.

Allah, însă nu. Allah întârzie, lasă în urmă, amână ceea ce vrea.

73) EL-EVVEL (Primul, Întâiul)

Nu există ceva, cineva înaintea Lui: „Allah este Întâiul și Cel de pe urmă, Cel deasupra tuturor și Cel ascuns și El este a toateștiutor [Al-Awall, Al-Aakher, As-Zaher, Al-Baten]. (Surat Al-Hadid, verset 3).

Allah este Primul în ordine logică, valorică, existențială, gneoseologică, religioasă. Numai El este obiectul credinței, adorării, supunerii.

Prima existență este El. Faptul că este Primul dovedește că El este Primul început a tot ce există. Prima Cauză și Primul Ordonator. Pentru El, a spune primul, nu înseamnă că urmează al doilea. Înseamnă doar că în afara Lui nu există o altă existență primă, primară. El nu are început și nici sfârșit El este dintotdeauna, este etern. Allah este Identitate proprie, aparte, independentă de alte existențe, ființe.

74) EL-ÂHIR (Cel de pe urmă, Cel ce încheie)

Așa cum nu există ceva înaintea Lui, nici după El nu există ceva. Într-o zi totul se va sfârși, doar El va fi etern. Judecata, răsplata, și pedeapsa Lui sunt ultime, definitive, de necontestat. „A lui este împărăția cerurilor și la Allah se întorc [toate] lucrurile” (Sura Al-Hadid, verset 6). El este judecătorul Suprem.

75) EZ-ZÂHIR (Cel Prezent pretutindeni)

Allah este evident în tot ce vedem, în tot ceea ce simțim, atingem, gustăm. Semnele Prezenței Lui sunt la prima vedere deschise dar paradoxal indescifrabil puterii rațiunii noastre. Nu-L putem vedea ca simplă existență. Îi simțim Prezența Evidentă. Dar tot ce vedem este creația Lui, este motivat de El, se bazează pe El. Anumite semne și indicii ne conduc la El. La fel și ceea ce nu vedem, ceea ce este ascuns, are o rațiune ce ne depășește. El este situat deasupra tuturor.

76) EL-BÂTIN (Cel Ascuns)

Așa cum Allah are existența evidentă clară, în egală măsură, Allah are calități și trăsături tainice, indescifrabile, ascunse. Noi nu-L putem ști, nu-L cuprindem cu fața lui adevărată. Când s-a arătat lui Moise în munți, Moise a leșinat. Credem și înțelegem că El, este pretutindeni. Nu este un loc și timp în care El să nu fie. Prezența lui, ascunsă, în inimile și gândurile noastre este un alt paradox.

77) EL-VÂLI (Ocrotitorul)

El, Allah este ocrotitorul, Cel care conduce și controlează universul singur după plan propriu. El și creează și distruge, nimicește și învie. Este reținut, măsurat, chibzuit (tasarruf). După voința Sa. Inestimabilă. Omul va da socoteală Ocrotitorului său.

78) EL-MÛTEÂLI (Preaînaltul, Cel Măreț)

Cel foarte măreț, falnic, înalt în toate, în orice situație și în orice atitudine (tavir). Înălțimea Lui, grandoarea Lui este permanentă, de necuprins, nu se sfârșește niciodată. El este dincolo de așteptări și limite. Allah este incomensurabil, este mai presus de oricine și orice, este Preaînaltul, Cel Măreț și Grandios.

79) EL-BERR (Cel Bun, Cel Binevoitor)

Allah are bunăvoință. Allah face bine, este izvorul binelui. Orice bine, orice faptă folositoare, utilă vine de la El. El nu discriminează, El face bine tuturor și permanent. Și fiecare rob luându-L ca exemplu este însărcinat să-l ajute pe celălalt. Și fiecare rob la rândul lui, poate fi ajutat de Allah. Bunătatea Lui este nesfârșită și dezinteresată, fără calcule și partis-priuri.

80) ET-TEVVÂB (Cel care primește căința)

Allah primește, acceptă căința, iartă păcatele. Poarta de (po)căință a Lui este deschisă fiecăruia și tuturor. Cel păcătos și care spune „Nu am curajul să-l privesc în față pe Allah”, nu trebuie să stăruie în păcat, trebuie să se căiască, să se roage și să ceară iertare. Omul trebuie să-și conștientizeze greșelile, lipsurile, păcatele. El, omul, trebuie să conștientizeze slăbiciunile și neajutorarea proprie, să creadă în puterea lui Allah, să ceară iertare, să nu repete greșelile făcute. Numai astfel va deveni curat spiritual, va deveni un dreptcredincios.

81) EL-MÛNTEKIM (Cel care răzbună cu măsură)

Allah dă oamenilor prilej pentru pocăință, regrete, și remușcări (pişmanlık). Dacă robul nu folosește nici un prilej pentru acestea, dacă în continuare merge pe drum interzis, atunci va primi pedeapsa pe care o merită. Nici prea mare, nici prea mică. Dar suficient de aspră. Pe măsura faptelor și gândurilor lui. „Cei care agonisesc faptele rele vor avea parte de răsplata rea, pe

măsura lor, și îi va acoperi umilința și nu vor avea ei apărător de Allah, ca și cum chipurile lor ar fi acoperite cu bucăți întunecoase de noapte. Iar acestea vor fi oaspeții Focului și în el vor avea sălaş veșnic.” (Sura Yunus, verset 27).

82) EL-AFUVV (Cel ce iartă fără a șterge păcatul)

Allah este, poate fi și răzbunător dar și iertător. Îi place să ierte, dar îi previne de pedepsele ce le-ar suporta dacă persistă în eroare. De aceea te poți căi și poți cere iertarea. Profetul Muhammad într-o noapte de Kadir, noaptea revelației Sfântului Coran a învățat-o pe soția sa, Aișe, să se roage în maniera: „Allah al meu, Tu ești Iertător, Îți place să ierți, Iartă-mă”.

Allah iartă, „spală” păcatele cu condiția ca robul lui să înmulțească faptele bune, și să se căiască, să nu se mai abată de la calea dreaptă a Islamului.

Allah este Milostiv: „Domnul tău este Iertător și Dătător de Îndurare. De ar voi El să-i piardă pentru ceea ce ei au agonisit, le-ar grăbi lor pedeapsa, însă ei au un soroc și nu vor afla adăpost de El (18:58)”.

Acela care săvârșește un rău sau este nedrept cu sine însuși, iar apoi se roagă lui Allah de iertare, acela Îl va afla pe Allah Iertător și Îndurător (4:110).

83) ER-RÂUF (Cel Atotmilostiv)

Acest nume are același înțeles cu numele de **Er-Rahim**. **Er-Râuf** semnifică însă mila fără limite, fără granițe.

Allah este milos, compătimitor, îndurător. Mila Lui nu are limită, graniță, nu are măsuri. El iartă pe cei care la rândul lor îi iartă, pe supuși sau pe semenii lor. Este Atotmilostiv.

84) MALIKÛ'LMÛLK (Posesorul avuției, Stăpânul bogățiilor)

Stăpânul, Posesorul a tot ce este, al întregii avuții este El, Allah Atotputernic. Ceea ce credem că este bunul nostru, este de fapt al Lui. Când dorește ne poate deposeda de el. Noi trăim din avuția Lui. El se comportă cum vrea cu noi. Dar este drept. Bunurile și avuția materială. bănească sunt trecătoare. Ele sunt mijloace doar pentru ajuta în această viață. Dar mulți oameni consideră bunurile, avuția nu ca un mijloc ci un scop, țel (**gaye**), aleargă după ele. Doar El stăpânul bunurilor, al avuției nu fuge după ele. În Ziua de Apoi, bunurile, avuția nu vor juca nici un rol. În acea Zi singurul lucru util, ce contează, este o inimă curată (**selim**), sănătoasă, o credință dreaptă și faptele bune rămase în urmă.

85) ZÜL CELÂL-I VE'L-IKRAM (Stăpânul Nobleței, Cel ospitalier și darnic)

Noblețea, grandoarea, prestața, măreția, ospitalitatea ca și dărnicia (**ikram**) sunt doar ale lui Allah. Ele, fiind ale Lui, sunt nemăsurate, nemăsurabile, nu au limite. Omul trăiește datorită acestora.

86) EL-MUKSÎT (Cel care împarte, cu dreptatea, Cel care dozează drepturile)

Allah face dreptate supușilor, împarte sănătate, bogăție și demnitate celui care merită, ia din puterea tiranilor, despoților și dă drepturi tuturor supușilor, oprimaților. Fiecare primește după suflet. Allah este imparțial.

Allah face toate într-o formă potrivită. În ceea ce El face nu există nici o lipsă, nici o nepotrivire, nicio discordanță, niciun dezacord (**uyumsuzluk**). În Islam, balanța este redată printr-o carte deschisă în care sunt înscrise faptele bune și rele ale omului, evlavia lor. Coranul, „Cartea de îndreptare”(Al **Furqan**), „ca o lumină și îndemnare pentru cei cu frică”(21:48), spune, că în Ziua Judecării vom pune balanța dreaptă și nici un suflet nu va fi urgisit căci „Noi suntem îndeajuns ca socotitori”(21:47). Omul va fi răsplătit pentru o faptă fie și cât greutatea unui bob de muștar sau greutatea unei măslin.

87) EL CÂMÎ (Cel care adună, reunește)

Oriunde ar fi El, Allah este cel care adună, colectează, reunește ce și pe cine vrea, în orice moment vrea. Pentru noi, oamenii, este greu să adunăm lucrurile dispersate (dağınık). Dar Allah va aduna în Ziua de Apoi, fără greutate, chiar oasele celor care au murit. El reface solidaritatea socială și umană.

88) EL-GANIYY (Cel bogat, preaplin)

Existența cea mai bogată, preaplină și care nu este îndatorată nimănui este Allah. Nimeni nu este mai bogat ca El. El nu are nevoie de nimic, de nici o trebuință (ihtiyaç). Dar oricine Lui îi este îndatorat, are nevoie de El. El nu este îndatorat nimănui.

Și în aceeași manieră „El este mai presus de ceea ce-l asociază Lui! Nu este altă divinitate în afară de El! A Lui este lauda atât în această lume, cât și în Lumea de Apoi și la El este judecata și la El veți fi aduși înapoi! (28:68-70). Unicitatea lui Allah și a voinței sale atotputernice distinge Islamul ca religie radical monoteistă de celelalte religii ale Cărții, mozaismul și creștinismul,

Islamul fiind confirmarea, continuarea, și forma ultimă, desăvârșită a acestora.

Nu este nimeni care ar putea mijloci la El fără de îngăduința Lui. „Și ei nu pricep nimic din știința Sa în afară de ceea ce El voiește...El este Preînaltul, Mărețul!” (2:255). „I-au născocit Lui fii și fiice în neștiința lor” (6:100), „Cum să aibă El un fiu, de vreme ce El nu a avut soață? El le-a creat pe toate și El pe toate le știe” (6:101).

89) EL-MUĞNI (Cel care îmbogățește)

Allah fiind bogat, poate face bogat și pe toți robii la care ține. Unii devin prin muncă cinstiți și evlavie bogați, dar alții se zvârcolesc în lipsuri. Unii folosesc bunurile și înzestrările dăruite de Allah pe drumul Lui, al credinței, alții pe căi neagreate, nedorite de El. Dar Allah le dă tuturor. Acest lucru nu-l înțelegem, întotdeauna.

90) EL-MĂNÎ (Cel care împiedică ce voiește și pe cine voiește)

Allah Cel bogat, Cel darnic, Cel puternic, Cel iubitor, poate să se împotrivescă oricărei apariții. Dar această împotrivire nu are sens negativ (**menfi**). El preîntâmpină eventualele lipsuri care pot veni prin crearea de noi apariții. Asemenea evenimente, apariții, întâmplări s-au desfășurat, se desfășoară dar nu vom ști decât după mulți ani care sunt bune. Or inițial, ne-am supărat, am fost mâhniți că “nu ni s-a împlinit dorința”. Allah împiedică ceea ce voiește și pe cine voiește. Judecățile lui sunt definitive, fără recurs. De multe ori dorințele noastre vin în contradicție cu ale Lui. Avem obligația să găsim cumpăna dreaptă între permis și interzis, util și dăunător, moral și imoral, bun și rău, drept și nedrept.

91) ED-DĀRR (Cel care barează dorința, ispita, fără temei)

Allah a creat viața și moartea, a creat lucruri bune și rele, dar ne-a învățat să facem binele și să ne ferim de rău (de spiritele rele, de diavol, de animale de pradă, de oameni imorali)

Allah poate păgubi cu drept temei și poate bara ispita umană neîntemeiată.

92) EN-NĀFI (Cel care aduce folos)

Primul nume, cel de **El-Mâni** spune că Allah se poate împotrivi ispitei, creează dureri și greutatea celor răi, păgubește necredincioșii. Al doilea nume de **En-Nâfi** vizează ceea ce este util și bun. Deoarece El este creator a toate, sigur

că El creează și ceea ce este util și bun. Omul, robul, nu poate acuza, nu poate spune doar că „Allah a creat lucrurile dăunătoare”, nu poate spune că eu, omul, nu am nici o vină. Robul are datoria de a-și folosi bine înzestrările propria voință, inteligență și buna credință. Cu ajutorul lui Allah va crea lucruri folositoare lui, familiei și colectivității (**umma**)

93) EN-NŪR (Stăpânul luminii, Prealuminatul)

Spiritul nu iubește întunericul, ignoranța ci iubește lumina și știința.

El, Allah, este cel care ferește și luminează, care aprinde în inimi lumina călăuzitoare. Allah este lumina stelelor, a cerului și a locului de viață. Deci este lumina pământului și raza de soare a oamenilor dreptcredincioși. Este lumina credinței. În Sura Luminii (**Sura An-Nur**) versete 35 și 36, se arată că în moschei, case ale luminii, i se aduc laude lui Allah care este „lumina cerurilor și a pământului”, o lumină călăuzitoare pentru oameni, cărora le dă pilde. Allah „Luminează peste lumină” a trimis Sfântul Coran, Cartea-Îndreptar, „Lumina spirituală” cu „versete limpezitoare” și „deslușite” pentru specia umană.

94) EL-HÂDI (Cel Călăuzitor)

Allah a creat atât drumul bun, călăuzitor (**hidayet**) cât și drumul deviat (**dalalet**) și deviant care este drumul Necuratului. Omul poate merge pe oricare drum. Călăuzitor al omului pe care-l iubește, Allah îl aduce pe calea bună. El creează cele bune și rele dar dorește ca omul să meargă pe calea cea bună. Credinciosul, în fiecare rugăciune rituală, spune versetul „Allah du-ne pe calea cea bună”. Alegând calea bună, omul poate atinge mulțumirea sufletească, sănătatea și bogăția.

95) EL-BEDÎ (Creatorul desăvârșit)

Allah a creat cosmosul dar nu oricum ci în cel mai frumos mod, inegalabil. **El-Bedî**, este numele ce se leagă de ideea de creație inegalabilă ca frumusețe, armonie și sublimitate. Între numele legate de creație și creator sunt unele nuanțe imperceptibile la prima vedere. Allah este Creatorul desăvârșit, Lumina desăvârșită, absolută. În ceea ce face Allah nu are asemănător. El nu are un plan anume, nu creează intenționat ca un desingner, nu face o cercetare ci inventează de-a dreptul miraculos, armonios, frumos, sublim. El are harul creației desăvârșite.

96) EL-BÂKI (Cel Veșnic)

Allah nu are nici început, nici sfârșit. Toate vor pieri, dar El va dăinui veșnic. Allah este, rămâne, existență eternă, chiar dacă universul, în timp își va găsi sfârșitul. Pământul este un loc al ospetiei unde oamenii vin și pleacă, fiind călători, trecători în această lume. Această lume este o pregătire pentru lumea de Apoi. Allah este înainte de orice (**El-Kadim**) și este Veșnic, etern (**El-Bâki**).

Dacă marea ar fi cerneală pentru (scrierea) cuvintelor Domnului meu, marea s-ar isprăvi înainte de a se isprăvi cuvintele Domnului meu, chiar dacă i-am aduce spre ajutor o (altă mare) asemenea ei. (18:109).

Și de s-ar schimba în calemuri toți copacii de pe pământ și de s-ar vărsa în mare șapte mări (de cerneală), cuvintele lui Allah tot nu s-ar termina. Allah este Puternic și Înțelept.(31:27), este Veșnic.

97) EL-VÂRIS (Cel la care toate se vor întoarce)

Allah este stăpânul real al bunurilor, al averilor și al capitalului. Și oamenii orgolioși, vaniți au capital, au bunuri, dar nu sunt stăpânii acestora, în întregime, în totalitate. Când vine destinul, sfârșitul, nu ne folosesc la nimic mașinile, vilele, cecurile, conturile în bancă. Allah este adevăratul lor stăpân. El nu are însă nevoie de ele. Toate se vor întoarce la El, deși El nu are nevoie de aceste bunuri. Numele **El-Vâris** și numele **Malik'ül Mülk** au sensuri asemănătoare. Ele desemnează adevăratul stăpân al avuției, al bogăției.

98) ER-REȘÎD (Călăuzitorul, Cel care arată drumul)

Er-Reșîd și **El-Mürșid** au același înțeles. El-Mürșid înseamnă și Cel care conduce la calea dreaptă și fericire și atunci este sinonim cu numele **El-Hadi**. Dar **El-Mürșid** înseamnă și că în creația Lui, Allah nu este egoist, nu este vanitos. Totul este motivat, rațional.

Allah este cel care conduce cosmosul spre ordine (**nizam**). El conduce totul, direcționează totul, supune totul voinței Lui. Oamenii sunt intermediari (vasita) ai voinței Sale, Allah este Călăuzitorul, Îndreptarul, Ghidul.

Pentru a fi fericit și realizat în cele două lumi trebuie să respectăm poruncile lui Allah. În religia islamică nu există sfortare, silire (**zorlamak**). Libertatea de credință este un principiu de bază al Islamului, omul decide în ce crede, cum crede.

Relația dintre om și Allah implică: Dragoste de Allah, Recunoștință, Frica, Adorarea și serviciul divin, Pomenirea, Supunerea, Căutarea ajutorului Domnului, Închinarea.

99) ES-SABŪR (Cel Răbdător)

Allah este foarte răbdător și tenace (săbîrlî). El știe că orice are timpul său și răsplata și pedeapsa. Nu este o grabă în a-i pedepsi pe păcătoși, pe tirani și pe răzvrătiți. Dacă se căiesc ei vor fi iertați căci Allah poate ierta, este Iertător. Dacă nu, într-o zi vor fi pedepsiți. Cum noi oameni, nu putem cuprinde, nu rezonăm cu înțelepciunea lui, putem întreba: „de ce Allah nu-i pedepsește?”. Ori El vede și știe totul. Este Atotputernic. Allah este alături de cei răbdători.

Cuprins

Cele 99 nume sublime, prea frumoase, ale lui Allah

1.	Allah Unic
2.	Er-Rahman (Cel Milostiv)
3.	Er-Rahim (Cel Îndurător)
4.	El-Melik (Stăpânul Lumii, al împărățiilor și al bogățiilor)
5.	El-Kuddüs (Cel Preaplin, departe de lipsuri, Cel Sfânt)
6.	Es-Selam (Eliberatorul, Sursa păcii)
7.	El-Mü'min (Apărătorul credinței)
8.	El-Müheymin (Veghetorul)
9.	El-Aziz (Cel Tare, Cel care nu poate fi învins)
10.	El-Cebbar (Atotputernicul, Constrângătorul)
11.	El-Mütekkebir (Cel Preaînalt)
12.	El-Hâlik (Cel Creator)
13.	El-Bari (Făcătorul, Cel care crează în armonie)
14.	El-Musavvir (Dătătorul de chipuri, Plăsmuitorul)
15.	El-Gaffâr (Cel ce Iartă)
16.	El Kahhâr (Biruitorul necredincioșilor)
17.	El-Vehhâb (Cel Darnic)
18.	Er-Rezzâk (Înzestrătorul)
19.	El-Fettâh (Deschizătorul)
20.	El-Âlim (Atoateștiutorul)
21.	El-Kâbid (Cel care ne strâmtorează dorințele, ispitele)
22.	El-Bâsit (Cel ce lărgeste, Cel ce deschide)
23.	El-Hâfid (Cel care îi coboară pe necredincioși)
24.	Er-Râfi (Înălțătorul)
25.	El-Muizz (Cel care cinstește, Cel care dă onoare)
26.	El-Muzill (Cel care umilește)
27.	Es-Semi (Cel care Aude totul)
28.	El-Basir (Cel ce le Vede pe toate)
29.	El-Hakem (Judecătorul Perfect, Cel Înțelept)
30.	El-Adl (Cel Drept)
31.	El-Latîf (Cel Binevoitor, fără stridențe)
32.	El-Habîr (Bineștiutorul)
33.	El-Halîm (Cel Pașnic și Bland, Cel Modest)
34.	El-Azîm (Cel Măreț)
35.	El-Gafûr (Cel Iertător)
36.	Eş-Şekûr (Cel Mulțumitor)
37.	El-Aliyy (Cel Preaînaltul)
38.	El-Kebîr (PreaMăritul)
39.	El-Hafîz (Protectorul)
40.	El-Mukît (PreaPuternicul)

41.	El-Hasîb (Cel care cântărește faptele, Atoate socotitor)
42.	El-Cêlîl (Cel Sublim)
43.	El-Kerîm (Cel Preamărinimos)
44.	Er-Rakîb (Cel care controlează, Supraveghetorul)
45.	El-Mucîb (Cel care primește rugăciunile)
46.	El-Vâsi (Cel cu har nemărginit)
47.	El-Hakîm (Cel Înțelept)
48.	El-Vedûd (Cel Preaplin de dragoste)
49.	El-Mecîd (Cel Vrednic de onoare)
50.	El-Bâis (Cel care reînvie morții)
51.	Eş-Şehîd (La toate Martor)
52.	El-Hakk (Cel Veridic)
53.	El-Vekîl (Protectorul)
54.	El-Kaviyy (Cel Atotputernic)
55.	El-Metîn (Cel Statornic)
56.	El-Veliyy (Domnitorul)
57.	El-Hamid (Cel Vrednic de laudă)
58.	El-Muhsî (Cel care trage la răspundere în mod absolut)
59.	El-Mubdî (Cel Capabil să creeze din nimic)
60.	El-Muîd (Cel ce reface, Refăcătorul)
61.	El-Muhyî (Cel ce dă viață și sănătate)
62.	El-Mumît (Cel care ia sufletele)
63.	El-Hayy (Cel Veșnic Viu)
64.	El-Kayyûm (Cel suficient sieși)
65.	El-Vâcid (Dătătorul de existență)
66.	El-Mâcid (Cel Preaslăvit, Cel nobil)
67.	El-Vâhid (Cel Unic fără asemănare)
68.	Es-Samed (Stăpânul)
69.	El-Kâdir (Atotputernicul)
70.	El-Muktedir (Posesorul puterii absolute)
71.	El-Mukaddim (Cel capabil de a mișca orice)
72.	El-Muahhir (Cel ce face să întârzie)
73.	El-Evvel (Primul, Întâiul)
74.	El-Âhir (Cel de pe urmă, Cel ce încheie)
75.	Ez-Zâhir (Cel situat deasupra tuturor, Cel Prezent)
76.	El-Bâtin (Cel Ascuns)
77.	El-Vâli (Ocrotitorul)
78.	El-Mûteâli (Preaînaltul, Cel Măreț)
79.	El-Berr (Cel Bun, Cel Binevoitor)
80.	Et-Tevvâb (Cel ce primește câința)

81.	El-Müntekim (Cel ce răzbună cu măsură)
82.	El-Afuvv (Iertător de păcate)
83.	Er-Rauf (Cel Atotmilostiv)
84.	Mâlik'ül-Mülk (Posesorul averii, Stăpânul bogățiilor)
85.	Zül-celâl-i-ve'l-Ikram (Stăpânul nobleței, Cel ospitalier și darnic)
86.	El-Muksit (Cel care împarte cu dreptate)
87.	El-Câmi (Cel care adună, reunește)
88.	El-Ganiyy (Cel bogat, preaplin)
89.	El-Muğni (Cel care îmbogățește)
90.	El-Mâni (Cel împiedică ce voiește și pe cine voiește)
91.	Ed-Dârr (Cel care barează dorința fără temeii)
92.	En-Nâfi (Cel care aduce folos)
93.	En-Nûr (Stăpânul luminii)
94.	El-Hâdi (Cel Călăuzitor)
95.	El-Bedî (Creator desăvârșit)
96.	El-Bâki (Cel Veșnic)
97.	El-Vâriş (Cel la care toate se vor întoarce)
98.	Er-Reşid (Cel Călăuzitor)
99.	Es-Sabûr (Cel Răbdător)

4. ATRIBUTELE LUI ALLAH

Unul din stâlpii (**esas**) credinței este credința în Allah. De aceea, a crede în Allah, a cunoaște înalta Lui existență este indispensabil pentru ca fiecare dreptcredincios să cunoască atributele, calitățile Lui.

Allah are atribute de două categorii: unele dintre acestea, șase la număr, sunt personale, particulare (**Zâtî**) și altele, opt, sunt cumva împărțite sau le are împreună cu creaturile și existențele Lui (**Subûtî**). Numai că Allah, le are în grad superior.

Atributele particulare (zâtî sîfatları), proprii sunt în principal:

1. **Vücüd** (Corporalitatea ca Ființare): Adică a fi, a exista, a ființa. Allah este, există, nu se poate gândi inexistența lui.
2. **Kıdem** (Intemporalitate, vechimea ca eternitate în misiunea sa). Allah nu are început al existenței Sale. El nu a venit mai târziu. El era înainte de a fi ceva. Când nu era nimic El era.
3. **Bekâ** (Eternitatea). Existența, prezența lui Allah nu are sfârșit. Chiar și când totul (orice) nu va mai fi, Allah va fi, își va continua existența.
4. **Vahdâniyet** (Unicitate). Adică Allah este Unic, este Unul. El nu are semenii. El nu are asemănare.
5. **Muhalefetün Li'l havadis**. El nu se aseamănă cu nimic din ce a apărut mai târziu. El nu seamănă cu nici una din existențele a căror cauză a fost, pe care le-a creat.
6. **Kıyam Binefsihi** (Sieși suficient). Existența Lui i se datorează doar Lui. El nu are nevoie de nimic, toate îi sunt îndatorate, toate au nevoie de El, toate sunt în puterea Lui.

A doua categorie sunt atribute, oarecum împărțite, împărțite cu creaturile. Dar atributele Lui sunt în grad superior. Sunt incomparabile. Acestea sunt atribute numite **Subûtî sîfatları**.

1. **Hayat** (Viață). A fi viu. A avea viață. Allah este viu, are viață, este permanent. Este etern.
2. **İlim** (A ști). Allah știe trecutul și viitorul, ceea ce este ascuns și ceea ce este evident. Știe și ceea ce trece și ceea ce trăiesc sufletele.
3. **Sem'i**. A auzi. Allah aude totul.
4. **Basar**. A vedea. Allah vede totul.
5. **Irade**. Voință. A conduce. Puterea necondiționată. Fără de început. Allah poate avea ceea ce vrea, când vrea.

6. **Kudret**. A avea putere necondiționat. Allah este stăpân al puterii fără de sfârșit, el are putere pentru orice (ar Vrea, ar Dori, ar Face).
7. **Kelâm** . A spune. Allah este Cuvântul, este Stăpânul Cuvântului. Și-a făcut cunoscut Cuvântul profeților. Sfântul Coran este Cuvântul lui Allah.
8. **Tekvin** . A face, a crea. Allah este Creator, Ziditor. El a creat fiecare existent al existenței. Când vrea ceva spune: „Să fie” și imediat ceea ce vrea apare, este. Nu-i trebuie timp ca ceva să apară după voința și puterea Lui.

Allah este Unic „nu este Dumnezeu în afară de El, Cel Milostiv și Îndurător” (**Al-Baqara:163**), „este al Lumilor Stăpânitor” (**Al-Fatiha:2**), este „Creatorul tuturor lucrurilor și El este peste tot chezaș” (**Az-Zumer:62**), „El ocârmuiește toate lucrurile pe cer și pe pământ” (**As-Sajida:5**), „El este Cel care dă viață și Cel care dă moarte și la El vă veți întoarce!” (**Yunus:56**), „El a creat cerurile și pământul” (**Luqman:25**), „Pe El Îl cinstim și la El cerem ajutor” (**Al-Fatiha:5**), „El este Cel care Aude Totul și Cel Vede Totul” (**Aș-Şura:11**), „El este Stăpânul celor șapte ceruri și Stăpânul Tronului Sublim (**Al-Mu'minun:86**), „El este Puternic și Înțelept” (**Luqman:9**).

Allah Preaslăvitul nu are egal în privința numelor și calităților Sale; a-i invoca mereu cele 99 de nume sublime ale Sale este cea mai frumoasă, mai nobilă, mai credibilă mărturisire de credință și prima modalitate de a cere ajutor și de a fi în grațiile Lui, „Căci Ale Lui Allah sunt numele cele mai frumoase! Chemați cu ele!” (**Al-Araf:80**) și „Adorați-L pe Allah și nu-I asociați Lui nimic!” (**An-Nisa:30**).

Deci pentru musulman Allah este și este Unic. El nu are început și sfârșit. El nu se aseamănă cu nici una din existențele sale. El nu are nevoie de nimic. Orice existență Lui îi este îndatorată. El este mereu viu. El știe orice, aude orice, vede orice. El vrea, creează ceea ce vrea. Nimic și nimeni nu-L poate împiedica. El este are o putere fără de sfârșit, capacitate de a face. Are putere pentru orice. El este Creator. Face din nimic. Tot ce este în existență este în puterea Lui. În tot ce a creat este un sens, o filosofie, un tâlc, o pricină, un scop pe care noi oamenii nu-l înțelegem. Din aceasta nu facem o problemă. Acest tâlc ne depășește. Cuvântul și poruncile Lui au fost transmise profeților. Sfântul Coran, Cartea noastră aleasă, înaltă, nobilă este Cuvântul Lui. Cine crede în El are un loc de onoare, aparte, și-a câștigat, a ajuns la conștiința valorii sale. Credința în El îl eliberează pe om de gânduri rele, de păcate, îl direcționează pozitiv. Chiar și atunci când este singur, nu-l vede nimeni, omul cu credință în El este departe de atitudini reprobabile, se conformează moralei divine. Pentru că omul crede în Allah în ceea ce El vede și aude. Allah este cenzura omului. Allah nu-l lasă pe om, este izvorul binelui, este Marele Sfetnic

și nădejdea omului.

5. CREDINȚA ÎN SCRIPTURI

Allah a pogorât Sfintele Scripturi: Tora ebraică, Evanghelia creștină și Coranul musulman prin intermediul profeților Moise (**Musa**), Isus (**Isa**) și, respectiv Mahomed (**Muhammad**). În aceste Scripturi se află Adevărul, Lumina și Călăuzirea pentru oameni, atât în această lume, cât și în Lumea de Apoi. Sfintele Scripturi au fost revelate cu adevărat de către Allah și Lui trebuie sa-I aducem mulțumire.

Conform Islamului, Coranul cel Glorios conține esența învățăturilor divine, mărturisește, adeverește, garantează și întărește scripturile anterioare, le desăvârșește pe acestea, chiar le întrece. Scripturile anterioare au fost trimise pentru anumite neamuri potrivit cu situația și cu membrii lor, iar Sfântul Coran trebuie urmat de toți oamenii, este călăuză tuturor oamenilor. Garantul păstrării (**Al-Ma'ida**: 48) nealterate a Coranului cel Sfânt și Glorios, care va rămâne pururea neschimbat este Allah Preaslăvitul: „Într-adevăr Noi au pogorât Coranul și Noi îi vom fi păzitori” (**Al-Hijr**: 9)

Coranul este Cuvântul Creatorului Preaputernic și Măreț. Și acest Cuvânt trebuie iubit, preamărit și respectat. Coranul trebuie citit și recitat. Surele și versetele Coranului sunt prilej de meditație și învățăminte călăuzitoare. Perceptele și poruncile Coranului trebuie împlinite.

Din păcate, Tora și Evanghelia pe care le-au confirmat oamenii Scripturilor, conțin azi dogme modificate, istorii false și povestiri mincinoase. Ele nu mai păstrează caracterul divin pe care l-au avut în momentul când au fost revelate (**An-Nisa**: 46, **Al Imran**: 78).

6. SFÂNTUL CORAN

Coranul, Cuvântul necreat al lui Allah este temelia și reazemul vieții și culturii islamice, parte a gândirii, mentalității și stilurilor de viață ale unor comunități umane ce aveau și au tradiții istorice diferite.

Textul scris al Sfântului Coran este un text canonic, un text încărcat de autoritate, un text al autorității divine; este text al identității culturii canonice religioase musulmane; provine din tradiția monoteistă a scrierilor „sfinte”, „clasice” eurasiatice ca și textul Bibliei.

Arhetipul ceresc al Coranului este o carte. Revelarea Sfântului Coran este orală și treptată (610-632). Revelația este transmisă oral de către Arhanghelul Gabriel lui Muhammad (pacea și binecuvântarea lui Allah fie

asupra lui!), care o istorisește și îi pune pe scribi să o scrie. În momentul în care Muhammad (pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui!) a murit, Coranul nu fusese încă strâns într-un codice.

Sfântul Coran, „Cartea” (**Kitab**) și „Cuvântul” (**Kalam**) lui Allah este „marcat” în sensul că reproduce o copie identică cu arhetipul revelației divine (**Umm Al-Kitab**), păstrat în Cer de la începuturile timpurilor (13:39, 43:4). Mai mult, Sfântul Coran, în varianta fonetică și grafică proprie învelișului lingvistic arab, este identic cu originalul celest și etern ca și acela. Ca atare, este o blasfemie a afirma că recitarea lui este un act creat. În Coran, peste tot, Allah vorbește la persoana întâi și se adresează Profetului (pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui!), Mesagerului Său, poruncindu-i: „Spune!”, la începutul unor sure.

Tradiția musulmană arată că misiunea de a alcătui o carte a revelațiilor - „colecția Coranului” a fost opera succesorilor Profetului Muhammad (pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui!), a califilor ce au condus comunitatea din Medina în deceniul de după moartea sa (632). Și această misiune s-a îndeplinit pe undeva prin jurul anului 650.

Califul Othman (644-656) a înțeles necesitatea de a opri la timp răspândirea periculoasă de redactori și copii cu caracter personal, în care abundau inexactitățile și variantele, în care ordinea surelor nu era întotdeauna aceeași, sau lipseau surele 1, 113 și 114. Othman a poruncit să fie distruse variantele vechi. Othman a cerut de la Hafsa, fiica celui de al doilea calif, Omar, și una din văduvele Profetului (pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui!) să-i trimită foile pe care le deținea. Apoi a numit un grup de cinci persoane și le-a însărcinat să copieze acele foi într-un singur volum și a verificat textul pe măsură ce lucrarea avansa. Cei cinci rezolvau între ei neînțelegerile reciproce, dar orice dispută legată de forma corectă a unui anumit cuvânt era adusă la cunoștința lui Othman.

Hafsa a primit foile, odată ce lucrarea a fost terminată. Othman a trimis o copie a noului text în fiecare provincie și a poruncit ca toate celelalte să fie distruse.

Dăni, unul dintre Tovarășii Profetului, cel care a relatat această istorie, afirmă că ele, copiile, au fost trimise la Kufa, Basra și Damasc, în vreme ce una a rămas la Medina; el adaugă că o tradiție mai puțin sigură extinde lista la Mekka, Yemen și Bahrein.

Există și istorisiri care spun că materialul a fost strâns în vremea Profetului (pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui!), ba chiar de Omar (634-644) ar fi fost califul care, cel dintâi, ar fi strâns Coranul într-un codice sau chiar ar fi primit materialele de la predecesorul său, Abu Bakr (632-634).

Șiitii, pentru care Othman era înamicul numărul unu, au considerat că versetele favorabile lui Ali, familiei sale și partizanilor săi au fost suprimate, iar

harijiții au exclus sura 12 pe care o considerau fantezistă. Alții au respins ca neautentice blestemele adresate adeversarilor Profetului (pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui!). Însă toți disidenții sau ortodocși dețin și folosesc numai textul agreat și datorat califului Othman. Dar redactorii textului au fost dominați de o scrupulozitate conservatoare, tradiționalistă. Ei nu au întocmit un text în sine, nu au suprimat și nici nu au redus repetițiile sau tautologiile care îngreunează cursivitatea.

În **Surat At-Tin** („Sura Smochinilor”) primele trei versete fac referire la locurile unde au fost revelate cele trei religii monoteiste: Muntele Tor din Sinai, unde Allah i-a vorbit lui Moise, apoi Ierusalimul, cu grădinile „de măslini și smochini”, unde s-a născut Isus și Mekka „cetate sigură”, unde a început propăvăduirea Islamului prin Coranul Cel Sfânt care i-a fost revelat Profetului Muhammed.

În Sura Sângelui încheșat, primul verset spune: „Citește! În numele Domnului Tău care a creat”. Versetul confirmă că Profetul Muhammad este Trimisul Islamului iar Surat Al-Qadr (Sura „Hotărârii divine”) spune că în această noapte de 26 spre 27 a lunii Ramadan, Profetul a avut prima revelație în care a început să-i fie revelat Coranul.

Prima revelație primită de Profet (pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui!) apare în sura „Sângelui încheșat”, versetele 1-5:

1. „Citește! în numele Domnului Tău care a creat,
2. Care l-a creat pe om din sânge încheșat!
3. Citește! Domnul tău este cel mai Nobil,
4. Este Cel care l-a învățat cu calemul,
5. L-a învățat pe om ceea ce el nu a știut!”.

În Coran nu avem istorisirea vieții lui Muhammad (pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui!), biografia lui, deși în Vechiul Testament și în Noul Testament despre viețile lui Moise și Isus aflăm multe istorii. În Coran există referiri la evenimente din viața lui Muhammad (pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui!), dar nu istorisiri.

Muhammad este numit de patru ori, iar câțiva dintre contemporanii lui de câte o dată; apar doar opt denumiri de localități din vestul Arabiei, iarăși de câte o dată. Deci nu se poate scrie biografia Profetului (pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui!) pe baza Coranului.

Coranul, ultima Revelație divină trimisă de Allah omului, păstrează și protejează ceea ce profeții anteriori lui Muhammad au revelat omenirii. Coranul confirmă, completează, desăvârșește, această călăuzire.

Sura Al-Haqqā (Sura „Celei adevărate”), este una din surele ce confirmă adevărul Coranului, Carte Sfântă, care reprezintă vorbele Celui Înțelept și Atoateștiutor. Coranul este Adevărul deplin, Adevărul cel mai curat „o revelație de la Stăpânul lumilor” (69:43), este Cuvântul unui Lui Allah

transmis Profetului, un Profet care nu este poet, nici ghicitor ci „pecetea Profeților”, reprezintă o îndurare pentru dreptcredincioși și motiv de mahnire pentru necredincioși. Sura vorbește de Ceasul cel adevărat, în care toate lucrurile se vor adevăra și fiecare va fi răsplătit după faptele sale.

Sfântul Coran are 114 sure de lungime variabilă, între 3 și 280 de versete. Unele versete conțin un singur cuvânt, iar altele (69:2) două cuvinte.

Din cele 114 sure (capitole), numai surele foarte scurte posedă o unitate tematică evidentă, numeroase pasaje coranice pot fi considerate drept predici; dar în vreme ce glasul predicatorului din Evanghelia este acela al lui Isus din timpul misiunii sale de la Pământ, în Coran vocea îi aparține mai degrabă lui Dumnezeu cel Veșnic.

Surele mekkane mai apropiate de începuturile propovăduirii sunt cele mai agitate, mai lirice și mai aspre, sunt pline de exclamații, interjecții și imagini șocante. Aici, unele fraze și argumentații sunt neterminate, iar concluzia este doar sugerată. Surele mekkane sunt polemici asupra unicității divine, învierii morților, împotriva acuzației că Muhammad (pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui!) ar fi posedat, vrăjitor sau poet. În surele târzii ale perioadei mekkane apar legende de profetii biblice, legende care reflectă greutățile și luptele Profetului Muhammad (pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui!) în timpul propovăduirii sale la Mekka. În aceste versete, Muhammad (pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui!) îi atacă pe păgâni, dar se abține să reproșeze ceva evreilor și creștinilor, „Oamenilor Cărții”.

Surele medineze cu o frază unitară au versetele mai ample. Aici se aude, mai ales, vocea unui șef și a unui legislativ desigur Profetul Muhammad (pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui!) care explică reglementări religioase, civile și penale. Se înmulțesc regulile de comportament, discursurile cu caracter militant, aluzii la evenimente ale vremii, la cronica zilei, referirile la viața familială a Profetului. Sunt luați la țintă evreii „fățarnici” și „inimi bolnave”, chiar creștinii ce au încălcat voința divină, au „subțiat” mesajul divin, nu l-au respectat.

Mulți occidentali mai ales au prejudecăți față de Coran, de valoarea și însemnătatea lui. Coranul nu a fost prezentat în Occident niciodată în adevărata lui lumină. Textele coranice nu sunt cunoscute, sunt ignorate sau deformatate cu intenție.

Comentatorul fie încearcă să explice textul coranic „depășind ceea ce i se pare obscur, irelevant sau deconcertant” pentru timpurile al cărui produs el este și îl reprezintă, fie vrea să explice ce înseamnă acele texte pentru cei de atunci, „de demult”. Între text și obiectivele și strategiile de interpretare există o „tensiune” o „contradicție”. La fel între text și comentator, sau între un comentator și altul există o „distanță” (de secole, de mentalități, de specialități,

culturale și civilizatorii). Această distanță poate deveni prăpastie sau armonizare.

Limba arabă nu este numai limba originară a Coranului, ea este limba Coranului. Cea mai veche traducere persană a Coranului datează din secolul al X-lea sau al XI-lea. Este admisibil să se redea sensul Coranului într-o altă limbă, dar rezultatul era desigur imperfect și supus greșelii omenești. Chestiunea ce ridică semne de întrebare este legată de utilizarea care se putea da unei astfel de traduceri. Scopul traducerii era să-i ajute pe oamenii a căror limbă maternă nu era araba să înțeleagă originalul.

Dar Coranul trebuie declamat doar în limba arabă, indiferent de faptul că cineva poate sau nu să-l recite în limba arabă.

O traducere este însoțită de textul arab original, pentru a nu se considera greșit că traducerea reprezintă Coranul însuși. Ibn Hazm (d.1064), un învățat din Spania musulmană, a tras concluzia: „Nearaba nu este arabă, deci nu este Coran”. Dar, în mod practic, dacă o traducere a scrierii sfinte nu este Coran, atunci nu sunt necesare nici un fel de restricții pentru atingerea sa”.

Hanefiții au dezvoltat ideea că este permis să reciți din Coran într-o limbă nearabă, în timp ce săvârșești rugăciunile vitale, dar această practică nu a prins rădăcini.

Sunt, desigur, greuți de traducere a Coranului scris în limba arabă, limbă înconjurată de un spirit și un etos propriu, de un climat moral și mental unic, un limbaj cu o structură a frazei multidimensională cu o adâncime și un lexic bogat în sensuri. De multe ori, voit, traducerea nu s-a făcut cu delicatețea, înțelegerea și respectul necesar. De aici și distorsionările sau interpretările greșite, denigrarea, mai mult sau mai puțin intenționată, a mesajului coranic.

Dacă tema Coranului, Nobila Scriptură, este viața, valorile vieții, nu încapă îndoială că este de neacceptat ca oameni diferiți prin culoarea pielii, prin istorie, limbă, teritoriu, mentalitate, stil de viață să nu se înțeleagă, să nu poată coexista, în ciuda diversității ideologiilor politico-religioase.

Revelat, verset cu verset, sub forma unor predici mai scurte sau mai lungi pe parcursul a 23 de ani (610-632), Sfântul Coran poate fi puntea comună între oamenii de pretutindeni. Coranul vorbește prin el însuși, nu are la limită nevoie de mediatori, de exegeți, de interpreți. Sfântul Coran este o carte a sufletului, un întăritor al omului pentru dramatica lui luptă cu existența.

Coranul unic, înfățișează Cuvântul lui Allah neschimbat, integral și intransigent. Coranul este unic, este unicat prin originea sa divină, prin stil și metodologie, prin transmitere cronologică, prin aranjamentul textului prin abordarea problemelor omului și a societății. Coranul reprezintă o fereastră cu deschidere divină asupra Realității. Coranul nu este o carte în sensul unui studiu, unui discurs general sau specializat asupra unei teme, nici nu este un tratat sau o dizertație. Coranul nu este nici măcar o carte religioasă sau despre

“religie” ce prezintă sistematic și coerent idei, informații și argumente legate de aspecte ale temei. Subiectele și temele Coranului sunt multiple: religie, escatologie, etică, filosofie, sociologie, economie, istorie și cultură, politică și relații internaționale, drept și jurisprudență, rugăciune și iertare, credință și păcat, dragoste și avarie etc. Toate temele sunt tratate cu adâncime, în mod unic. Coranul este unic și reprezintă Cuvântul divin, într-un limbaj omenesc. Coranul nu pierde nimic din revelația originală. În Coran nu avem nici o contribuție a minții omenești.

Coranul este o carte de călăuzire a condiției umane, o călăuzire în sens larg. Cartea Sfântă, Coranul, se autodescrie ca și “Călăuză pentru cei smeriți” (2:2), “călăuzește către ceea ce este mai drept” (17:9), “Tămăduirea” și “Vindecarea” și “Călăuzirea” (10:57) sau “Călăuză pentru oameni” și un “Îndreptar” (2:185), “O lumină și o Carte limpede” (5:15), etc. Coranul informează convinge, modelează, schimbă și transformă omul. Coranul nu este un tratat academic ci un îndreptar al vieții omenești. El convinge și îndeamnă la acțiune, vede omul ca participant activ. Musulmanul ca individ și colectivitatea (**umma**) islamică sunt agenții acestor schimbări.

Prin Profetul Muhammad revelațiile se adresează întregii omeniri, pentru toate vremurile viitoare.

Călăuzirea oferită de Coran se realizează sub forma normelor morale, regulilor sociale și percepțelor **Shari'a** (jurisprudență canonică) ca și sub formă de anecdote istorice și descrieri escatologice.

Dreptul penal, derivat în principal din Coran, confirmă legea talionului sau a „sângelui” (**qisas**) dar o marchează, căci recomandă iertarea și acceptarea unei compensații materiale.

Pentru unele delictе, Coranul precizează pedepse cum ar fi: biciul, pentru adulter și beție; tăierea mâinii pentru furt (5:38), iar în cazul de recidivă, tăierea piciorului; pedepsirea capitală prin spânzurare (**salb**) pentru rebeli și hoți la drumul mare; moartea pentru renegați (**murtadd**).

Aceste legi sunt numite hotarele lui Allah (**hudud Allah**; 2:187, 65:1).

Legislația penală arhaică, jurisdicția penală a Shariei este aplicată în totalitate doar în Afganistan și în Arabia.

Legea coranică canonică (**Shari'a**) este totalul obligațiilor impuse musulmanului în tripla sa calitate de credincios, om și cetățean al unei teocrații.

Shari'a ca interpret al revelației dictează comunității musulmane statutul familiei, dreptul penal, dreptul public și internațional, relațiile cu nemusulmanii.

Faptele sunt fie: obligatorii (**wajib**, **fard**) fie licite (**mubah**, **ja'iz**), fie interzise (**haram**), fie cu totul condamnanile (**makruh**).

Credinciosul are o singură naționalitate, adică islamică. **Shari'a** nu recunoaște alta în ceea ce îi privește pe musulmani.

Coranul a asigurat Profetului inspirație, cunoaștere și forță. Coranul nu este născocit, este confirmarea Scripturilor anterioare, tâlcuirea orânduinelor (10:36-39), a fost trimis în luna Ramadan, este „Adevărul de la Domnul tău” (32:2-3), Carte binecuvântată (38:29,6:1555).

Foile ce conțin versetele și surele revelației sunt scrise „pe foi cinstite” (80:13) „înălțate și curate” (80:14) de orice imperfecțiuni, schimbări și rătăcire, sunt purtate de mesageri, respectivi îngerii care îndeplinesc și misiunile de scribi nobili și pioși.

Coranul reprezintă scrierea sfântă paradigmatică ce reprezintă cuvântul lui Dumnezeu în sensul cel mai direct, cel mai ferm. El este inimitabil și, pentru cvasi majoritatea musulmanilor, este necreat; caracterul său sfânt se extinde asupra codicelui, aflat, ca obiect fizic, în mâinile credincioșilor.

Coranul este chiar ca obiect material, un obiect sacru. Astfel, constituie un delict îngrozitor ca un om să se așeze, chiar fără să-și dea seama, pe Coran. Apoi, musulmanii au grijă să nu țină sau să atingă Coranul în format foarte mic - într-un astfel de mod încât acesta să se găsească mai jos de cingătoare. Un Coran se așează, de regulă, mai sus, în vârful teancului de cărți; când este folosit de musulmanul așezat pe pardoseală, Coranul este pus sau „scăunelul său”(kürsi), un scăunel ce reprezintă adesea un semn de autoritate (a se compara cu expresia „ex cathedra”). Coranul nobil „Cartea bine păstrată” (56:78), „revelația de la Stăpânul lumilor” (56:80), „Mesajul lui Allah”, „pe care numai cei cinstiți o ating” (56:79), deci arhitipul ceresc nu poate fi atins de musulmanul aflat într-o stare de necurățenie.

Necredincioșii nu trebuie să atingă niciodată Coranul. Astfel războinicilor musulmani le era interzis să ia cu ei exemplare ale Coranului pentru că ele puteau să cadă în mâinile necredincioșilor și să fie astfel pângărite.

Coranul nu se vinde și nu se cumpără. Copistul primea doar contravaloarea materialelor folosite și răsplata în bani pentru scrisul său. Un Coran uzat de împacheta și se ascundea cu grijă, se îngropă învelit. Ca să folosim termenul lui Abu Zayd, Coranul, ca obiect fizic, este un obiect de venerație.

7. CREDINȚA ÎN TRIMIȘI

Trimișii sunt oameni ca toți oamenii, au necesități biofiziologice: au nevoie de hrană, băutură, pot suferi de anumite boli, au parte de moarte. Trimișii sunt sinceri, răbdători, statornici în credință.

Trimișii nu au nici una din calitățile lui Allah Unicul, Preaînaltul și Preaslăvitul, Cel Milostiv și Îndurător, Atotputernicul, Stăpânul. Profeții, ca oameni, au atins perfecțiunea în ceea ce privește conduita morală și spirituală.

Și ei sunt supuși ai lui Allah, transmit revelația Lui. Ei au fost aleși, doar ei, pentru a trimite revelația Lui.

Trimișii au o viață, o genealogie nobilă, au minți ascuțite și darul vorbirii limpezi, sunt model prin ce gândesc și fac pentru ceilalți oameni, sunt înaintea mergători. Numai dacă sunt oameni Trimișii pot fi model pentru oameni.

Trimisul (**Rasul**) este „Cel care urmează poruncile Celui care l-a trimis pe el”. Trimisul transmite unui neam de oameni religia lui Allah. Un neam de oameni care nu cunosc religia lui Allah sau care s-ar putea împotrivi acestei religii și Legii divine (**Shari'a**). Acest neam de oameni are, inițial, convingeri diferite de cele ale Trimisului. Astfel că se opune Trimisului, nu se încred în el, astfel că viața Trimisului este chiar în primejdie, cum s-a și întâmplat cu Moise, cu Isus, cu Muhammad.

Trimișii sunt o categorie specială . Ca număr ei sunt mai puțini decât Profetii. Nu toți Profetii sunt Trimiși. Dar toți Trimișii sunt și Profeti. Este cazul Lui Moise (**Musa**), Isus (**Isa**) și Mahomed (**Muhammad**), de numele cărora se leagă religiile ebraică, creștină și Islamul. Ca Binevestitori și Prevestitori (**Al-Kahf:56**), ei au chemat la religia lui Allah Preaînaltul, au înălțat Cuvântul Lui. Trimișii, în misiunea lor, de a transmite și de a convinge pe oameni de religia unică a lui Allah au fost greu încercați. Ei au fost supuși presiunilor, au suferit, au murit. Pentru a-i sprijini, Allah a făcut posibile misiunile Trimișilor, minuni limpezi și dovezi categorice ale adevărului profetiei și mesajului lor. Căci, Allah, „El v-a orânduit vouă religia pe care i-a prescris-o lui Noe, pe care ți-am revelat-o ție (Muhammad) și am prescris-o pentru Avraam și Moise și Isus: „Întemeiați religia și nu vă despărțiți întru ea!”. (**Aș-Şura:13**)

Credința în Trimiși semnifică în esență că:

- mesajul lor, al tuturor, fără excepție este Adevărul lui Allah Preaînaltul. A tăgădui mesajul unuia dintre ei este a tăgădui pe toți precum și a tăgădui mesajul lor divin;

- încrederea, credința în toți Profetii, fie ei cu nume cunoscute precum Avraam, Moise, Isus, Muhammad, fie cu nume necunoscute;

- încrederea, credința că istorisirile despre Trimiși sunt adevărate;

- încrederea, credința că Trimisul Muhammad este ultimul dintre Profeti și cel mai iubit.

Mesajul lui Allah, mai presus de orice mesaj, este spiritul, lumina și viața lumii. Fără mesajul Lui, Lumea s-ar afla în beznă, iar oamenii nu ar deosebi binele de rău, nu ar găsi calea spre viață dreaptă și fericire, spre Viața de Apoi. Mesajul lui Allah se numește Duhul Divin revelat în Sfântul Coran. Sfântul Coran are în Islam denumiri precum Îndreptar (**Al-Furqan**), Cartea (**Al-Kitab**), Îndemnare (**Al-Zikr**), Călăuzire, Lumină (Nur), Prevenitor, Binecuvântat, Glorios, Limpede, Adevărul și multe altele.

Toți trimișii lui Allah au avut Duhul Divin. Nu doar unii, cum greșit spun

de pildă, evreii și creștinii. Îndepărtarea de mesajul divin și de Legea divină stă în viziunea Islamului la baza nenorocirilor, turbulențelor și dezintegrării din lumea așa-zis dezvoltată și civilizată, a statelor occidentale, a societăților de piață consumaționiste.

Dacă legile revelate profeților au unele deosebiri, ele vizează aspecte secundare, cum ar fi lucrurile permise și cele interzise. Allah Preaînaltul a grăit: „Fiecăruia dintre voi, Noi i-am dat o lege și o rânduială” (**Al-Ma'ida**:48)

În religia Islamului, în tradiția islamică se face distincție între Profet și Trimis.

Cuvântul Profet (**Nabiyy**) înseamnă „Cel care transmite” și este derivat din cuvântul naba' cu semnificația de „știre”. Deci Profetul (**Nabiyy**) transmite mesajul lui Allah Preaînaltul. Un derivat al aceluiași cuvânt „**nabiyy**” este „**nubuwwa**”, adică literal „ridicătură de pământ”, înălțime, culme. Deci Profetul (**Nabiyy**) este făptura cea mai nobilă, cu poziția cea mai înaltă. Profetul, bărbatul ales de Allah, pentru a-I transmite revelația, este un om liber.

Muhammad, Profetul și Trimisul lui Allah, este ultimul profet, după el nu va mai fi nici un alt profet. Ca Trimis el este trimis pentru neamurile vechi și pentru neamurile noi. El a fost „o pildă frumoasă pentru cel care nădăjduiește în Allah și în Ziua de Apoi și îl pomenește pe Allah mereu” (**Al-Ahzab**: 21) și așa rămâne mereu, un mesager și un exemplar în trăirea, în credința Islamului. Iubirea adevărată pentru Profetul Muhammad constă în urmarea Tradiției sale (**Sunna**) și în călăuzirea după exemplul lui, ca mesager al lui Allah.

Mesajul Profetului Muhammad încheie mesajele anterioare, abrogă mesajele anterioare, este forma definitivă și nealterată, a mesajului divin. Căci „Acela care dorește altă religie decât Islamul, nu-i va fi acceptată și el se va afla în Lumea de Apoi printre cei pierduți” (**Al-Imran**: 85). Mesajul Profetului Muhammad se adresează tuturor oamenilor de pretutindeni, este un mesaj universal. El, Profetul este vestitorul și prevenitorul întregii lumi, Trimis cu „religia Adevărului”. (**Al-Fath**:28).

Ca „pecete a profeților”, care a transmis mesajul divin, și-a împlinit menirea, a îndrumat comunitatea, a luptat pentru a păstra nealterat, adevărat, acest mesaj. Profetul Muhammad, chiar el, a spus: „Eu am fost preferat celorlalți profeți prin șase lucruri: mie mi s-au dăruit toate cuvintele, am fost ajutat să ies victorios prin frica (dușmanilor), mi s-au îngăduit mie prăzile, mi s-a dăruit mie pământul curat ca loc de prosternare, am fost trimis pentru toate făpturile și cu mine s-au sfârșit profeții” (hadis consemnat de Muslim).

Islamul ca religie radical monoteistă, ca religie divină desăvârșită implică trei trepte: supunerea (**islam**), credința (**iman**) și săvârșirea faptelor bune (**ihsan**). Supunerea ca supunere doar față de Allah Cel Milostiv și Atotputernic ne ferește de politeism și politeiști, de asociaționism și de rătăcire de la calea dreaptă. Iar săvârșirea faptelor bune (**ihsan**) este farul călăuzitor al

existenței pământești ca trecere spre Lumea de Apoi, a Raiului căutat și benefic. Căci „Pe cel face o faptă bună bărbat ori muiere și este credincios” adică are credință în Allah, în Muhammad și în Islam „îl vom dărui Noi cu o viață bună” (**An-Nahl**: 97).

Răspândirea cunoașterii Islamului, buna și dreaptă lui înțelegere, sacrificiul și jertfirea pentru Islam, este o obligație și o cinste pentru drept credinciosul musulman. Aceasta are, învață și practică încredere în Allah, în îngerii Săi, în cărțile Sale, în Trimișii Săi, în Ziua Judecății, în destinul bun sau rău, în Viața după moarte.

8. ÎNGERII

Credința în îngeri (**Al-Baqara**:285) este unul dintre stâlpii credinței islamice. Ei există și sunt creații ale lui Allah, sunt făpturile Lui, nu se împotrivesc poruncilor Lui, săvârșesc ceea ce li se poruncește de către El (**At-Tahrim**:6). Îngerii, cu toate calitățile lor, sunt „robii ținuți în cinste” (**Al-Anbiya**:26-27), ei se supun poruncilor Lui. Numele unor îngeri nu ne sunt cunoscuți, numele altora, da.

Îngerii au fost creați din lumină (**Nur**). Ei au câte două, trei sau patru aripi (**Fatir**:1). Se precizează în textele islamice că ei, îngerii, pot avea un număr diferit, mai mare sau mai mic, de aripi. Iar Profetul Muhammad l-ar fi văzut pe îngerul Cebrail (Gabriel), chiar „cu șase sute de aripi” (hadis consemnat de Al-Bukhari și de Muslim). Prin puterea lui Allah, îngerul Gabriel, ar fi căpătat chip de om, atunci când l-a trimis la Maria. Tot chipuri de oameni au luat îngerii trimiși la Avraam (**Ibrahim**) de către Allah Preaslăvitul și Preaînaltul.

Îngerii, făpturi ce-L adoră pe Allah, reprezintă o lume nevăzută. Ei nu au o natură divină, sunt doar slujitorii lui Allah, sunt cu totul și cu totul supușii Lui. Îngerul Gabriel (**Cebrail**) a transmis Profetului Muhammed revelația Cărții Sfinte a musulmanilor, Coranul cel Glorios. Îngerul răspunzător de suflatul în trâmbiță este **Israfil**, îngerul morții, însărcinat cu luarea sufletelor, se numește **Azrail**, îngerii secretari „scriitori” care consemnează în scris faptele bune sau rele ale oamenilor, se numesc Kiraman **Kâtibin**. Alți îngeri sunt: îngerul răspunzător de ploaie, îngerii răspunzători de supravegherea locurilor de călătorie și de somnul oamenilor, îngerii urmăritori și păzitori, printre care se află și cei păzitori ai Paradisului și ai Infernului. Mai sunt îngeri care „stau în rânduri strânse” și-L slujesc, fără contenire, pe Allah. Numărul tuturor acestor îngeri ne este, nouă, oamenilor necunoscuți. Numai Allah Preaslăvitul le știe numărul. Oricum îngerii sunt cu miile, sunt răbdători și supuși voinței lui Allah. Ei însoțesc, cu discreție, în această viață pe oameni, sunt umbra lor. Știind că este „însoțit”, că faptele sale - bune și rele - sunt contabilizate, oamenii sunt mai grijulii pentru ce fac. El, omul, se va comporta, astfel, de așa

manieră, încât în Ziua Judecății de Apoi, să fie apt de a fi primit și răsplătit în Paradis.

9. OMUL

Omul este reprezentantul lui Allah pe pământ, împuternicitul Său (**khalifa**). El, a fost înzestrat cu putere de cunoaștere și judecată, a fost dăruit cu capacitatea de gândire și pricepere, cu abilitatea de a deosebi binele de rău. Omul a primit darul de a discerne și a diferenția, ca și libertatea de a alege pentru sine însuși. El se bucură de autonomie. Prin libera sa voință își poate folosi puterea latentă în slujba judecății sale. De aceea, el, omul este responsabil pentru ceea ce face pentru îndeplinirea sau nu a calității de reprezentant al lui Allah, singurul căruia I se cuvine lauda, adorația și supunerea. Omul răspunde de felul în care își administrează calitățile și puterile ce i-au fost dăruite. Apoi se va întoarce la Allah, care-l va judeca în lumina comportamentului și realizărilor sale. Allah a dat omului șansa de a-i se face cunoscut Calea Dreaptă și libertatea de a urma această Cale. Numai urmând Calea omul se va salva în Viața de Apoi, va avea pacea și mulțumirea eternă, el va fi musulman (supus lui Allah). Dacă restul lucrurilor sunt musulmane prin dispoziție, omul poate deveni musulman doar prin (propria) voință.

Adam, primul om, s-a bucurat de lumina Cunoașterii, a primit de la Domnul său Cunoașterea, „numele tuturor lucrurilor”. El a fost și primul Profet: recipientul Călăuzirii Divine. Prin revelația adamică a fost făcut cunoscut omenirii codul fundamental al Călăuzirii Divine. Profeții ce au urmat au împărtășit acest mesaj al supunerii și păcii (Islam) față de Allah generațiilor următoare. Numai că unii oameni l-au acceptat și au devenit purtători ai Luminii și Adevărului, alții și-au trăit viața în felul lor, au refuzat calea arătată de profeți, alții, în fine, au rămas indiferenți la lupta dintre credința (adevărată, a Islamului) și necredință. Uneori mesajul profeților a fost schimbat și denaturat, s-a amestecat cuvântul Domnului cu cel al omului. Știința adevărului (**al-'ilm**) dăruită de Allah a fost poluată cu tot felul de fantezii, superstiții și formulări filosofice. Calea Dreaptă, principiile morale revelate divin și principiile vieții colective (**Shari'a**) au fost abandonate. Istoria omenească este astfel o cronică a rătăcirii omului între lumină și întuneric. Doar Sfântul Coran s-a păstrat nealterat, nemedificat, neschimbat.

Omul este autonom, nu poate fi obligat, forțat să urmeze calea dreaptă. Dar își asumă consecințele încălcării ei, a refuzului de a-i urma pe mesagerii divini.

Omul a fost creat din grabă, a fost creat slab, a fost făcut nestatornic, cu excepția celor care fac Rugăciunea. Veștmântul smereniei (taqwa) este cel mai

bun.

Păcătoși sunt cei lacomi, cei care aleargă după mai mult, cei nedrepti în mărturiile lor, cei care nu împlinesc Rugăciunea, cei care nu păzesc ceea ce li se încredințează, cei care nu cred, sunt mincinoși.

Păcate mortale sunt necredința (**kufir**) (109: 106), asocierea (**shirk**) (4:48, 4:116 17, 6:164-165,46:4-6) și aroganța. Duplicitarii, una spun, alta fac, se substituie altora, inclusiv lui Allah. Ceea ce este inadmisibil.

Allah i-a creat pe oameni bărbați și femei, a făcut somnul lor pentru odihnă, noaptea lor un veșmânt și ziua lor un interval de timp potrivit pentru a alege și pentru a agonisi hrana. Și a durat Allah deasupra lor șapte ceruri întărite, fără nici un fel de deschizători în ele și fără ca ele să fie influențate de trecerea timpului. A făcut în ele Soarele ca o lampă arzătoare, dătătoare de lumină. (78:8-13)

Bazele virtuții și ale religiei sunt credința, săvârșirea de fapte bune, îndemnul la adevăr, îndemnul la răbdare. Sura Timpului (**Sura Al-Asr** 103:1-3)

Sura Al-Kawthar (Sura Prisosiței) spune că i s-a dat omului bine din abundență: Coranul, înțelepciunea, profeția, religia adevărată și buna călăuzire, în care se află fericirea pentru această viață și pentru Viața de Apoi. Iar **Sura Al-Ikhlâs** (Sura Devoțiunii, al credinței în Allah) vorbește de însușirile lui Allah Preaputernicul și Preînaltul, Allah Cel Unic, Stăpânul care întrunește calitățile perfecțiunii, Cel la care se vine întotdeauna pentru adorare, care nu are nevoie de nimeni altcineva, situat deasupra oricăror cusururi, care nu se aseamănă cu nimeni.

Allah nu este făcut din aur, din argint, din smarald sau safir, El este simplu Allah, Cel Unic, Stăpânitor. El nu zămilește și nu este născut și nu are pe nimeni egal! (112:1-4).

10. CREDINȚA ÎN ZIUA DE APOI

În Islam, Credința în Ziua de Apoi, implică trei aspecte complementare ce formează o unitate organică. Anume, credința în înviere și adunare; o adunare, cum spune un hadis unanim acceptat, într-un singur loc, a celor desculți, fără nici un fel de straie pe ei și netăiați împrejur; credința în aprecierea faptelor bune sau rele cântărite într-o balanță (**Sura Al-Anbiya**: 47 și **Sura Al Inșiqaq**:7-12); în fine, credința în existența Raiului și Iadului. Un Rai conceput cu o casă a plăcerilor veșnice și Iadul ca loc al chinurilor veșnice, unde există Foc, fiare, dureroase pedepse, mâncare înecăcioasă și multe alte mizerii.

În Sfântul Coran, Ziua de Apoi este numită și Ziua Religiei, Ziua Socotirii, Ziua Adunării, Ziua Veșniciei, Ziua Ieșirii din Morminte, Ziua

Durerii, Ziua Chemării. Este Ziua Judecății și Ziua Răsplătirii, este Ziua Judecății și a Vieții după Moarte.

Această Zi de Apoi, consecința credinței, adorării și supunerii lui Allah, va veni cu certitudine. Drept credinciosul, cu frică de Allah Preaputernicul și Preaînaltul va aștepta această Zi, înfăptuind fapte bune, evlavioase, pentru a avea un loc în Rai. Căci doar cei ce „...împlinesc Rugăciunea, aduc Dania și nu se tem decât de Allah” (**Al-Tawba**: 18) ajung în Rai, vor avea „odihnă, îndurare și Grădini cu plăceri (**Al Waqi'a**: 83-89). Plăcerile acestei lumi pământești sunt trecătoare și valoric sunt inferioare plăcerilor din Viața de Apoi.

Fiecare moare, la termenul hotărât de Allah (**Al-Araf**: 187), nimeni și nimic nu poate „nici să-l întârzie cu un ceas și nici nu-l pot grăbi” (**Al-Araf**: 34). Odată mort, decedatul va fi întrebat cine este Stăpânul lui, care este religia lui, cine îi este profetul. Drept-credinciosul musulman va spune: „Stăpânul meu este Allah, religia mea este Islamul, iar profetul meu este Muhammad. Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască”. Cel care este necredincios sau ipocrit va avea parte de chinurile Iadului, va fi pedepsit.

Un concept clasic în Islam este conceptul pedepsei mormântului și a tihnei lui, un mormânt în care se desfășoară lucruri de nepercept pentru oameni.

Semnele Ceasului care va veni în mod sigur, prin voința lui Allah sunt semne minore și semne majore. Semnele minore sunt legate de stricarea oamenilor, de neînțelegerea dintre ei, de abaterea de la calea cea dreaptă a lui Allah. Ceasul va veni, potrivit unui hadis unanim acceptat, „Când sclavia va da naștere stăpânei ei și când îi vei vedea pe cei desculți goi și necircumscriși”. Un alt hadis consemnat de Al-Bukhari, spune că Ceasul va veni când se pierde lucrul încredințat, adică religia Islamului, sau „Când un lucru va fi încredințat altcuiva decât celui căruia i se cuvine”, respectiv religia Islamului și binefacerile pe care ea le aduce.

Semnele majore sau mari ale Ceasului, potrivit unui hadis consemnat de Muslim, sunt semnele ce vor fi văzute anume: - fumul, șarlatanul (**Ad-Dajjal**), animalul, fiara, răsăritul soarelui la Apus, pogorârea lui Isus, fiul Mariei binecuvântarea și pacea lui Allah asupra lui”, Yaghug și Magug, trei eclipse de lună, una la Răsărit, una la Apus și alta în Peninsula Arabă și un foc ce se va ivi în Yemen și-i va alunga pe oameni către locul adunării lor.

Ad-Dajjal, șarlatanul, este izvorul necredinței și rătăcirii, al schismelor și al spaimelor. Șarlatanul este necredincios (**Kâfir**), este „chiar și mincinos”, și după cum spunea Abu Huraya, are, un singur ochi și va aduce cu el ceva asemenea cu Raiul și cu Iadul și ceea ce seamănă cu Raiul va spune că este Iad”. Pentru a scăpa de încercarea lui Ad-Dajjal e nevoie de cunoașterea lui și de faptă. Pentru a se apăra de el, credinciosul trebuie să memoreze zece versete de la începutul surei **Al-Kahf**, potrivit hadisului relatat de Muslim.

Învierea este scrisă în Sfântul Coran și în Tradiție (**Sunna**). Islamul consideră că Allah îi va readuce la viață pe morții din morminte, că sufletele lor se vor întoarce în trupuri, că oamenii se vor înfățișa înaintea Stăpânului Lumilor. În Ziua Învierii, oamenii vor fi aduși la viață (**Al-Mu'minun**: 15-16). În această zi, ei „se vor aduna desculți, goi și necircumciși” (hadis general acceptat). Revenirea la viață, după moarte, este demonstrată de Legea divină (**Shari'a**), în versetul șapte din At-Taghabun, prin intuiție (versetele din Al-Baqara) și prin rațiune. În Surat Al-Baqara, se întâlnesc cinci exemple prin care Allah îi readuce la viață pe cei morți, încă în această lume. Este cazul fiilor neamului lui Moise cărora le-a fost luată viață și apoi le-a fost redată, cazul fiilor lui Israel, uciși, prin voia lui Allah, de trăsnet și reînviați (**Al-Baqara**: 55-56), cazul celui ucis și lovit la porunca lui Allah cu o bucată de carne sacrificată, pentru ca Allah să le spună cine l-a ucis, este cazul oamenilor care au ieșit din casele lor pentru a fugi de moarte, dar au fost omorâți și readuși la viață de Allah, este cazul celui ce a trecut prin cetatea moartă, a fost omorât pentru o sută de ani și readus la viață, și, în fine, este exemplul părinților lui Avraam, readuși la viață (**Al-Baqara** : 73,243,259-260).

În ce privește rațiunea, ea ne arată că numai Allah, Cel care a creat făpturile le poate readuce la viață, după moarte (**Ar-Rum**: 27 **Ya-Sin**: 79, 81) și că așa cum Allah dă viață unui ținut mort (de pildă Pământului care prin intermediul ploii binecuvântate este populat de grădini, palmieri, grâne), astfel va fi ieșirea din mormânt a celor decedați (**Al-Qaf**: 9-11).

În Ziua de Apoi, cerul se va despica, pământul cu munții săi vor fi risipiți pe marginile cerului, îngerii vor fi la marginile cerului și opt dintre ei vor purta Tronul Domnului. În acea Zi, oamenii se vor înfățișa în fața Domnului și vor fi așezați în fața Lui. Nimic din al lor nu va putea fi ascuns de El. (**Al Kahf**: 48, **Al-Haqqa**: 15-18). Allah va cere socoteală făpturilor sale, în mod individual, și fiecare va fi judecat după faptele bune sau rele își va primi răplata, cartea faptelor sale. Cel bun va primi Cartea la dreapta sa, se va bucura de Rai (**Al-Haqqa**: 19-24), cel rău va primi Cartea prin spatele său, va arde în flăcări (**Al-Inșiqaq**: 6-15) va fi supus în lanțuri, va arde în Iad (**Al-Haqqa**: 25-31)

În ziua de Apoi va funcționa Balanța dreaptă a faptelor, cântărirea lor. Oamenii vor străbate drumul drept (sirat), adică puntea de deasupra Gheenei, ca drum spre Paradis. Și dacă faptele lor sunt bune, ei vor trece pe această punte, vor intra în Paradis, dacă faptele lor sunt rele, ei vor fi agățați și aruncați în Gheena, vor cădea în Iad. Cei buni pot trece puntea în mai multe moduri: într-o clipită, ca fulgerul, ca vântul, cu alergarea unui cal de rasă pură, în galop sau asemenea călăreților pe culmi. Cel care s-a abătut de la drumul drept în această lume nu va rezista pe drumul drept din Lumea de Apoi. Necredincioșii, ipocriții vor rămâne în urmă și în fața lor se va ridica un zid, astfel că ei nu vor ajunge, precum drept credincioșii în Rai. Avera nu va fi de nici un folos.

Măinile celor păcătoși vor fi legate cu lanțuri la ceafă și vor fi aruncați în Focul Iadului.

Ziua Judecății de Apoi va fi Ziua în care cerul se va învolbura într-un vârtej și munții se vor uni din loc (52: 9-10), când se va sufla în trâmbiță (sinonim cu Ziua amenințării), când va veni pedeapsa Domnului, pedeapsă pe care n-o poate împiedica nimeni.

În Ziua Judecății de Apoi stelele se vor stinge, cerul se va despica, munții se vor fărâmița (77: 8-10), păcătoșii, cei care se abat de la religia lui Allah, nu vor avea nici un prieten sau apropiat, care să-i ajute, iar de mâncare vor avea doar sângele și puroiul care curg din sângele celor aflați în Infern (**Al Haqqa**: 33-37).

În Ziua aceea a Învierii „va fi cerul precum arama topită” (70:8), cerul va curge asemenea metalelor topite sau asemenea catranului care fierbe, iar munții se vor risipi asemenea scamelor de lână. Necredinciosul, nestatornicul în credință nu va scăpa de pedeapsă, nu va putea fi răscumpărat de nimeni, va intra în Infern pentru a arde. Când se vor apropia de Infern „li se vor smulge scalpurile” (70: 11-16).

În Ziua Învierii, oamenii vor ieși din mormintele lor „cu grabă”, iar păcătoși vor avea ochii plecați, copleșiți și învăluiți de umilință, rătăciți, așteptând pedeapsa lui Allah.

În Ziua Judecății, „zi în care Duhul (Arhanghelul Gavriil) și îngerii se vor așeza în rând și nimeni nu va vorbi, afară de acela căruia Cel Milostiv (Ar-Rahman) îi va da îngăduință și care va spune adevărul” (78:38). Ziua Învierii este Ziua înfăptuirii Adevărului, o zi care trebuie să aibă loc.

În Ziua Învierii se va produce un vuiet care îi surzește pe oameni și cum fiecare va fi preocupat în acea Zi de soarta sa, nu va mai da nici o atenție celorlalți. Astfel că fratele va fugi de fratele său, amândoi de mama, de tatăl lor, de soțiile și copii lor, etc.

11. CREDINȚA ÎN DESTIN

Aceasta exprimă faptul că orice bine sau rău este hotărât de către Allah. El face ceea ce El vrea. Voința Lui este atotputernică, nimic nu-I scapă, nu iese din voia Lui. Totul este orânduit de El, sortit de El. Nici un om nu poate scăpa de ceea ce i-a fost hotărât, nu poate trece dincolo de ceea ce i-a fost scris în tabla întocmită. Fiecare are posibilitatea de a-și alege faptele, fără a fi constrâns la ele. Fiecare om, deși creat de Allah, are o putere și o voință proprie, și dacă știe a le direcționa pozitiv, drept și se va înscrie pe calea cea bună a credinței în Allah, se va salva, va fi mântuit, va ajunge în Paradis.

Credința în destin înseamnă că: Allah Preaînaltul cunoaște, știe totul, atât în ansamblu cât și în detalii. El, Allah, este Știutorul celor văzute și celor

nevăzute (**Al-Haşr**: 22). El, Allah, cuprinde toate lucrurile cu știința Sa (**At-Talaq**: 12); toate faptele, acțiunile, lucrurile sunt consemnate în scris, în tablele păstrate, „într-o carte” (**Al Hadid**: 22). Se spune, într-un hadis consemnat de Al-Bukhari și de și de Muslim, că Allah a scris soarta făpturilor cu cincizeci de mii de ani înainte de face pământul.

În fața voinței lui Allah, voința noastră este slabă, neputincioasă (**Al Insan**: 30). Astfel că Allah face ceea ce voiește (**Ibrahim**: 27).

El, Allah Preînaltul, este Creatorul tuturor lucrurilor, El este singurul, Unicul Creator. Totul este creația Lui, Totul este sub puterea Lui. (**Ar-Ra'd**: 16), totul este ordonat, este bine rânduit, de El (**Al-Furqan**: 2)

În concluzie, destinul este Atotștiința Lui, Atotscrisa Lui, Atotvoința Lui, Atotputernicia Lui, Atotcreația Lui. Ceea ce Allah nu vrea nu se înfăptuiește, nu se întâmplă. Destinul oamenilor este o taină, ceva misterios, este ascuns omului. El este cunoscut doar de Allah. Nici un înger, nici un Profet sau Trimis nu cunoaște destinul. Omul are doar drumul credinței în Allah, dacă vrea să se mântuiască. El este obligat să aleagă fapte (bune), să-și supună propria voință, voinței lui Allah, legii divine (**Shari`a**).

Allah adăpostește pe cel vrea și caută să ajungă la El (**An Naba**: 39) prin credință, prin supunere, prin adorare, față de Allah, prin fapte bune. Allah nu impune vreunui suflet decât ceea ce este în putința lui, și-l judecă drept (**Al-Baqara**: 286) după fapte.

Crezând în destin, omul nu poate abandona vrerea, porunca lui Allah. Cu atât mai mult nu se va face nimic împotriva voinței Sale. Dacă cineva aduce ca argument destinul pentru păcatele săvârșite, el trebuie să afle, să știe că argumentul acesta este fără temei. Căci fiecare va ajunge acolo, unde i-a fost destinat, doar prin acțiune. Allah a impus oamenilor să facă doar ceea ce este cu putință, i-a oprit de la unele fapte (rele). Un om care săvârșește un păcat fără a ști fie că a uitat, fie că a fost constrâns este iertat. Sau se consideră, că nu a săvârșit acel păcat, căci are o scuză. (plauzibilă).

Cum orice om este înzestrat cu voință, el face ceva fără a-și cunoaște destinul. Ceea ce îl angajează, și-l face responsabil pentru ceea ce face. Astfel că argumentul său cu destinul este lipsit de temei, căci omul nu poate lua ca argument un lucru anume destinul pe care nu-l cunoaște. Omul, ca ființă rațională și voluntară, are posibilitatea de a opta pentru o cale sau alta, de a alege căile binelui sau răului. Și dacă a ales nesupunerea (față de Allah) și necredința va suporta pedeapsa Lui. Abandonându-și îndatoririle și săvârșind păcate nici un om nu poate fi absolvit pentru că așa crede el că „a fost destinat”, că acesta îi este destinul. Destinul este o „necunoscută”. Supunerea, credința și iubirea de Allah este calea spre un destin „favorabil”. Credința în destin este un puternic motor al acțiunii umane, Allah fiind cel care a creat atât motivele cât și urmările destinului. Credința în destin face ca omul să-și cunoască măsura, fără a fi

trufaș și îngâmfat, căci ceea ce trebuie se va întâmpla în viitor. Neputința omului are drept contrapondere încrederea și nevoia lui Allah cel Preaînalt, Stăpânul.

Cum fiecare are destinul lui, hotărât de Allah, fiecare în cunoaștere de cauză nu-l poate invidia pe celălalt. Invidia celuiilalt este o formă de împotrăvire față de destinul hărăzit de Allah și primului și celuiilalt subiect al voinței lui Allah.

12. PARADISUL ȘI INFERNUL SAU RAIUL ȘI IADUL

Paradisul este casa aliaților lui Allah. Infernul este casa dușmanilor lui Allah. Paradisul este destinat credincioșilor, celor cucernici (**Al-Imran**: 13), Infernul este destinat necredincioșilor (**Al-Baqara**: 24-25). Paradisul trezește dorința și cheamă la el, Infernul stârnește teama. Paradisul este asociat cu plăcerile, Infernul veșnic este asociat cu chinurile. Ele sunt antagonice, corelative dar nu complementare. Ele nu pier niciodată, cum spun textele coranice și hadisele despre Profet.

Grădinile Raiului cu rodirile și umbra lor sunt promise celor evlavioși, credincioși (13:35) „Apa râurilor lor nu este stricată, vor avea râuri cu lapte și râuri cu vin (47:15). Vor purta straie de brocart și mătase, se vor bucura de fecioare (hurii) cu ochi mari, vor degusta tot felul de fructe (44: 52-55)

În Iad, pomul Zaqqum va fi hrana păcătosului, „ca smoala topită va fierbe în pânțele, ca apă clocotită” (44:43-46). Cu paza Infernului și cu cârmuirea peste oaspeții Infernului sunt însărcinați 19 îngeri (74:30).

Nelegiuții ce nu au împlinit Rugăciunea, au socotit minciună Ziua de Apoi. Ca atare vor fi pedepsiți, vor arde în focul Iadului.

Infernul este o prevenire și un îndemn pentru oameni, ca ei să urmeze calea cea dreaptă a religiei lui Allah. Căci „Noi am pregătit pentru necredincioși lanțuri, fiare și un Foc cu vâlvătai” (76:4).

Cei evlavioși, ce și-au ținut legămintele, au hrănit pe cel sărman, pe orfan și pe cel captiv, vor bea vin amestecat cu camfor dintr-un izvor (76:5-8), vor bea „dintr-un nectar pecetluit” (83:25).

În Paradis nu e nici un soare arzător, nici frig aspru, ci o Grădină, divanuri moi. Aici evlavioși vor purta veșminte din mătase verde și brocart și vor fi împodobiți cu brățări de argint (76:21).

În Ziua Judecării, oamenii vor fi conduși către o umbră cu trei brațe, care nu va fi nici umbroasă și care nu ne va apăra nici de flăcările Infernului. Fumul care se va înălța de la focul lui se va despărți în trei ramuri. Infernul va arunca flăcări care vor fi ca niște cetăți sau ca niște cămile galbene. În Ziua aceea, nelegiuții nu vor putea să vorbească, fiindcă nu le va fi îngăduit să se dezvinovățească (77:30-37).

Ziua Judecării va fi atunci când Israfil va sufla în trâmbiță și oamenii vor veni la locul adunării în cete. Chinurile Infernului nu și le poate imagina mintea omenească. Termenul învierii îl cunoaște doar Allah. O parte a Gheenei este „**Sijjin**” (83:7), temniță îngustă; cei drepiți și evlavioși se vor afla în „**Iyyin**” (83:18), adică în Grădinile înalte din Paradis, Grădini ale plăcerii.

13. RELAȚIA CUNOAȘTERE- ȘTIINȚĂ-CREDINȚĂ

În Islam, religia personalizată, fără intermediari, relația musulmanilor cu Allah este una directă, nemediată de imam.

În Islam, se recunoaște fără nici un pic de îndoială, rolul inteligenței umane proprii de a înțelege textele, de a găsi rațiunea pozitivă și cauza ascunsă în spatele fiecărei porunci.

Islamul cultivă autodisciplina și autocenzura dar și respectul pentru textul divin. Chiar dacă sunt voci autorizate care amintesc de slăbiciunea rațiunii umane și nevoia de a avea o călăuză supremă dovadă mesajele divine succesive partizanii meditației (**al-'aql**) pun în prim plan efortul de gândire personal sau colectiv, fără a limita rolul Revelației.

Profetul Muhammed (pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui!) a spus: „Primul lucru creat de Allah a fost intelectul. Nimic nu este mai nobil decât inteligența și mânia lui Allah cade asupra celui ce o disprețuiește”. Legătura cu Adevărul Suprem stimulează voința bine direcționată, capacitatea de a deosebi binele de rău, de a acționa în cunoștință de cauză.

Islamul este joncțiunea ideală între Allah ca atare și om ca atare, joncțiunea între Adevăr și Lege, fațete ale Absolutului. Iar dacă Adevărul se adresează inteligenței, Legea divină (**Shari'a**) se adresează voinței. Omul merge spre Allah prin intermediul Intelectului, căci Intelectul este în conformitate cu Allah ca spirit pur. Intelectul este, totodată, pătrundere și contemplare a Absolutului, care luminează și eliberează.

Cunoașterea prin Intelect străpunge iluzia pluralității, depășește dualitatea subiect-obiect, este calea maximă de unitate din Unitatea lui Allah.

Iubirea, altă fațadă a personalității umane, este doar o etapă în drumul spre cunoașterea unitivă, o etapă necesară dar nu și suficientă. În spiritualitatea musulmană, omul este dorință și iubire, dar preponderent este Inteligența. Plină de semne (ayat) sau simboluri ca elemente de frumusețe lumea vorbește înțelegerii noastre și se adresează „celor care pricep”.

Caracterul unei căi (**ihsan**) spre Allah este un raport de cum înțelegem și definim omul, este în raport cu accentele puse:

Dacă omul este preponderent dorință, calea va fi renunțarea.

Dacă omul este preponderent voință, calea va fi efortul.

Dacă omul este preponderent iubire, calea va fi suferință.

Dacă omul este preponderent inteligență, calea va fi discernământ, concentrare și contemplare.

Calea (**ihsan**) determină gradul, nivelul (**maqam**) sau secretul credinței, inefabila ei realizare.

Atotprezentul text introductiv al Sfântului Coran „Liminara” (**El-Fatiha**) invocă prezența și călăuzirea lui Allah pentru a izbăvi pe cei care merg pe calea Islamului. „Pe drumul drept Tu fi-ne Călăuzitor, Domnul celor care fost-ai Tu dăinuitor, nu al celor pe care Tu te-ai mâniat, nici al rățăciților!” (1:6-7, pag. 111).

În orice om există ceva, inefabil, necuantificabil, ceva care îl poartă spre Unitate și Totalitate, ceva absolut și infinit. Omul, fiindă ce citește și știe, îndeplinește anumite lucruri luminate de inteligență. Inteligența îl ajută pe om să discearnă contingentul de Absolut, îl pune pe calea lui Allah „adevăr ce luminează și eliberează”, „Cel Preaînalt”, „Iubire izbăvitoare”.

Credința este condiția sine qua non a răscumpărării păcatului. Credința impulsionează drumul, calea. Lumina conștiinței este Allah „Cel care ne-a trimis Cartea cu Adevărul și cu Balanța” (42:17, pag. 1688), iar intelectul este mijlocul împlinirii comuniunii cu Absolutul Suprem.

Un autentic dreptcredincios nu trebuie să-i disprețuiască pe aceia care nu au ajuns la credință, n-au atins-o și nu s-au putut contopi cu ea; trebuie să treacă peste sentimentele de inamiciție față de cei care i se împotrivesc, îi stau în cale; nu-și pierde încrederea în Allah.

Sprijinit de credință, omul poate ajunge prin propriile mijloace la știință, logică, raționalitate, bun simț, moralitate, la optimizarea relației sale cu lumea, cu ceilalți oameni.

Credința adevărată nu șubrezește ci fortifică raționamentul logic și metodic, luminează fapta, acțiunea, efortul.

Cu teamă și supenere de Allah, oamenii de știință sunt călăuziți, sunt pe drumul cel bun, sunt luminați de învățăturile Coranului cel Sfânt.

Islamul și știința (**ilim**) se susțin, se completează, se fortifică reciproc. Prin cunoaștere, prin știință (**ilim**), credința (**iman**) devine convingere trainică.

Credința (**iman**) începe cu credința în Allah. Credința în Allah este legată de cunoașterea Lui, nu de ignoranță, de necunoaștere. Iar cunoștințele noastre, ale voastre despre El sunt legate de studiul Sfântului Coran, Cuvântul lui Allah și știința hadith-urilor Profetului Muhammed (pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui!).

Allah l-a creat pe om cu gândire, cu rațiune și astfel acesta poate distinge binele de rău, dreptul de nedrept, adevărul de fals, libertatea de robie.

Prin posibilitatea alegerii dată prin voința lui Allah, omul este o ființă autonomă, demnă, responsabilă. Numai de om depinde dacă va fi răsplătit sau

pedepsit. „Nici silirea la credință nu este cu putință” în Islam. Allah îl sfătuiește pe om, dar doar acesta alege și este responsabil de alegerea sa. Islamul este lumină, necredința este întuneric. Sinceritatea credinței (**iman**) implică profunzimea credinței prin măsura capacităților fiecăruia. Allah ne cere acest efort, nereușita nu este pedepsită.

Căci, ca și în creștinism, unde dragoste (de Allah) nu e, nimic nu e. Allah nu cere (imperativ) supunere decât dacă această supunere este luminată de inteligență, de intelect, de rațiune. În Islam adorarea Lui este, mai mult, o adorare rațională, raționabilă.

14. DREPTURILE OMULUI ȘI LEGEA DIVINĂ ÎN ISLAM

“Veniți dar să ne cunoaștem
În bună pace să trăim
Să iubim, iubiți să fim
Căci lumea n-o s-o moștenim”
(Yunus Emre, filosof turc, sec. XIII)

14.1 . Preliminarii

În contemporaneitate, Islamul este pentru unele grupări de interese, lideri religioși sau cercuri europene și americane fie o sursă de îngrijorare și ostilitate, fie o enigmă redutabilă. Percepția Islamului este, în diferite contexte socio-istorice și pentru unii lideri politici și religioși, una de amenințare pentru pacea și securitatea economică și socială a națiunilor moderne.

Sperietoarea “Semiluna contra Crucii”, cu sorginte în Evul Mediu încă trăiește, este (re)actualizată, este supra licitată. Mulți, printre care și Ioan Damaschin, prin 725, au văzut în Islam, nu o nouă religie ci o erezie creștină, au catalogat Sfântul Coran o falsă revelație și pe Muhammad un fals profet. Dante, în Divina Comedie, l-a așezat pe Muhammad pe treapta cea mai de jos a Iadului iar literatura vestică l-a identificat cu Anti-Christul.

Occidentul, sau o parte a lui, s-a cantonat mult timp în „citirea” istoriei culturale și religioase a Islamului prin prisma Conferinței de la Sorbona a lui Ernest Rénan „**L'islamisme et la science**” (29 martie 1883). O conferință care avea ca teze de bază: „Credințele și dogmele Islamului sunt incompatibile cu cercetarea rațională și cu adevărul”, „Islamul este contrar spiritului științific”, „Mentalitatea musulmană este inaptă de a asuma progresul”. Aceste teze prelungire și a unor teze ale lui Toma d'Aquino, după care: „Islamul este religie a violenței și războiului”, „Islamul religie întemeiată pe permisivitatea sexuală”, „Muhammad pseudo profet” („**De rationibus fidei contra Saracenos, Graecos et Armenos**”) au justificat principiul misiunii civilizatoare a Occidentului, au fost suportul ideologic și alibiul moral al expansionismului european al sfârșitului de secol al XIX-lea. Iar azi, conjugate cu voința îndepărtării unor regimuri tiranice, promovarea drepturilor omului și securitatea internațională sunt justificări de imixtiune în politica internă a unor state arabe sau musulmane.

Rămânerea în urmă a lumii islamice din punctul de vedere al științei și tehnologiei, al economiei și nivelului de trai, E. Renan o impută în integralitate Islamului ca religie și mod de viață, ceea ce este, opinăm, o judecată, un

raționament abuziv de simplificator, chiar nedrept. La aproape un secol de la conferința lui E. Renan, în Carta națională algeriană, din 27 iunie 1976, este cel puțin de bun simț aprecierea că: „Declinul lumii musulmane nu se explică prin cauze pur morale. Alți factori de natură economică și socială, ca invaziile străine, luptele intestine, proliferarea despotismelor, extinderea opresiunii feudale și dispariția anumitor circuite economice mondiale, au jucat un rol determinant în acest proces”⁴⁶.

Constatăm că există puține punți de comunicare între Orient și Occident, între Islam și celelalte religii monoteiste, între „lumea cutumelor simple, nesofisticate” și „lumea civilizată”. Aici, atârână din greu în balanță nu doar înapoierea socio-economică și tehnologică-științifică a majorității țărilor musulmane ci și lipsa dialogului, a comunicării, a deschiderii dintre cele două universuri, culturi și civilizații. Și culmea, lipsa dialogului se întâmplă în secolul nostru, cel al informației, al calculatoarelor, al televiziunii, al transmisiei prin satelit.

Etapă contemporană a cristalizării identității socio-culturale, a căutării unei stabilități politice, a unui echilibru socio-cultural, a luptei pentru dezvoltare economică a țărilor Islamului etapă parcursă de țările occidentale și de S.U.A. este marcată de impactul întâlnirii cu Occidentul, apreciat de sociologi, gânditori și cercetători ai fenomenului, ca fiind expansionist, excesiv industrializat și „individualist”, scientist și, vai, în opinia islamicilor, atât de laic.

Islamul este asociat cu imagini arhaizante și rebarbative și, s-a spus, este „enclavă a unei epoci apuse, revoluate”. Mai grav, Islamul este asociat, nedrept, cu o morală dubioasă și regimuri politice dictatoriale, despotice și antidemocratice. Ori, toate acestea și alte aprecieri asemănătoare lor trezesc reacția unui spațiu geopolitic și cultural în care trăiesc 1,3-1,5 miliarde de oameni din care, peste 15 milioane în Europa. Și uneori această reacție are la bază din păcate un discurs de tip fundamentalist, îmbracă haina violenței (a atentatelor sinucigașe) și terorismului. Mental, la nivel de gândire și psihologie colectivă după evenimentele din 11 septembrie 2001, s-a creat o psihoză de respingere și condamnare a religiei islamice și a musulmanilor ca oameni, iar mulți, din rea voință și necunoaștere, nu disting între Islamul originar și expresiile sale istorice, între Islam ca religie și mod de viață și credincioșii musulmani fanatici. Realmente în marea lor majoritate mulți dintre musulmani sunt civilizați, au o bogată cultură și educație, au o morală sănătoasă, sunt integrați societăților din care fac parte, îl respectă pe omul creștin, evreu sau de altă confesiune.

Cunoașterea fenomenului religios, a Islamului și a altor religii ne

⁴⁶ Ali Mérad, *Islamul contemporan*, Ed. Corint, București, 2003, p. 42.

conduce practic la asimilarea mai profundă a propriei opțiuni religioase, ne pregătește mental pentru bunăvoință, tolerantă, înțelegere și pace cu cei care au opțiuni diferite de ale noastre.

Credința religioasă, ca opțiune personală sau colectivă, este resortul care pune în mișcare conduita, comportamentul personalității umane. Ea nu poate fi, nu trebuie justificată pornind de la presupuzițiile științei și filosofiei. Ea „cuprinde indistinct obiectul și subiectul, este trăire a cuprinzătorului” (**K. Jaspers**). Și în acord cu Nae Ionescu, spunem: „dacă Dumnezeu este în noi, atunci drumul la Dumnezeu este foarte simplu; dacă Dumnezeu este în afară de noi, drumul la Dumnezeu este foarte complicat”.

Nici o credință nu poate fi validată în termenii rațiunii. Și nici un credincios musulman, creștin, evreu nu poate fi condamnat pentru opțiunea sa religioasă. Toți sunt, în opinia noastră, drept-credincioși și opțiunea lor este sacră, inatacabilă, demnă de respect. Credința ne împlinește, promovează umantul din noi, ne re(descoperă) ca existențe și ființe egale în fața lui Allah, Dumnezeu, Iehova.

Nimeni nu ne poate constrânge, prin amenințare fizic-corporală, prin represalii administrative, politice sau morale, prin violență și război la o altă confesiune, o altă religie, la un alt cult. Dreptul la credință și convingere, la toleranță religioasă reprezintă o coordonată de bază a Islamului, și nu numai. În Sfântul Coran se precizează că „nu este silire la credință!”²

Respectul celui alt, dialogul, evitarea prejudecăților pot aduce liniștea, siguranța și pacea în detrimentul tensiunilor, conflictului, al războiului, al „dansului săbiilor”. Sfântul Coran condamnă ferm declanșarea dușmanilor și în mod limpede zice: „Nu discutați cu Oamenii Cărții [evrei, creștini, musulmani nota ns.] decât în felul cel mai frumos, afară de aceia dintre ei care sunt nelegiuți [cu voi]. Și spuneți: Noi credem în ceea ce ni s-a trimis nouă și vi s-a trimis vouă! Domnul nostru și Domnul vostru este unul singur și noi Lui îi suntem supuși [musulmani]”³

Nici o religie nu deține adevărul absolut și lauda de sine este găunoasă, malefică, neproductivă. Deci partizanatul în ce privește valorile religioase proprii dă naștere la tensiuni, conflicte între religii și civilizații dacă nu se conjugă cu cunoașterea și respectul pentru celelalte religii, civilizații și purtătorii lor.

Ni se pare ciudat că mulți occidentali, exegeți și practicieni, neagă prezența în Sfântul Coran și, în genere, în Islam a drepturilor omului. Se știe, puțin și nedocumentat, că Islamul este o religie socializată, o modalitate de socializare și frățietate a oamenilor prin intermediul Coranului și Sunnei, deci cu temeuri în Revelația divină și în Tradiția Profetului.

Poruncile lui Dumnezeu constituie Legea Islamului, **Shari'a**. Shari'a, dreptul canonic islamic, este tocmai acest corpus unitar al prescripțiilor,

poruncilor și interdicțiilor, conforme cu Coranul și Sunna. Reglementarea cazuisticii relațiilor personale și colective, interumane și sociale, statele și interstatele se evaluează în funcție de Shari'a în multe state arabe și africane.

Shari'a spune că judecătorul nu se află decât sub controlul voinței lui Allah și a propriei conștiințe. Imparțialitatea, buna sa credință este garantată, ține nu doar de normă și legea Shari'a, ci și de asimilarea întregului Islam ca filosofie, morală, politică, psihologie socială, logică și credință a vieții în forma populară de Islam ca înțelepciune trăită, practică.

Dacă religia creștină marșează pe formula „iubește-ți aproapele ca pe tine însuși”, este prin excelență religia iubirii și a sacrificiului, Islamul pune accent pe combativitatea credinței în Allah cel Unic. În Islam, inteligența este cunoaștere a Unității sau a Absolutului, a dependenței tuturor de Unul (Allah), iar voința umană este conformitate cu voința Lui. Mărturisirea de credință (**shahada**) determină inteligența, iar legea (Shari'a) determină voința.

14.2. Legea divină (Shari'a)

Shari'a, dreptul canonic musulman, stabilit cu 14 secole în urmă, într-un decor nomad din deșert, reprezintă un cod de comportament pentru viața musulmanului. Pentru viața de aici, de pe pământ, ca pregătire pentru viața de dincolo.

Literal, **Shari'a** este „cărarea sigură” prin care omul îl întâlnește pe Allah, Creatorul său, pe Domnul și Stăpânul său, Unic și Atotputernic. Respectarea Shari'ei, cod de recomandări, precepte, impuneri și interdicții, un cod de legi cu sancțiunile și pedepsele corespunzătoare gravității fărădelegilor duce la apărarea și împlinirea omului ca persoană, ca grup și colectivitate. O împlinire totală, moral-religioasă și spirituală.

Adam (**Adem**), Noe (**Nuh**), Avraam (**Ibrahim**), Moise (**Musa**), Iisus (**Isa**), Mahomed (**Muhammad**), toți Profeții trimiși de Allah (Dumnezeu) printre oameni în toate epocile și tuturor neamurilor și comunităților, le-au adus acestora lumina învățaturii divine, revelată lor, profeților. Dar odată cu această lumină și îndemnare divină, ei, oamenii au primit un sistem de norme morale, de conduită, cum sunt cele zece porunci creștine sau Shari'a islamică.

Shari'a este maniera practică de a asimila „calea vieții”, de a accepta „supunerea” față de Allah, este „îndrumătorul” luminii divine revelată lui Muhammad, Mesagerul, trimisul, prin intermediul îngerului Gabriel (Gebrail). Valoarea morală a faptelor depinde de voința divină, înregistrată în revelația canonică.

Shari'a, sinteză a credinței și practicii, implică și venerare și conduită individuală sau socială reglementată în reguli, norme și legi. Shari'a spune musulmanului „ce nu se face” și „nu trebuie făcut”, spune că încălcarea

regulilor cu temei divin aduce pedepse cuantificate, contabilizate după vina înfăptuitorilor.

Acceptarea și supunerea față de Allah și, implicit, acceptarea Shari'ei, ca tot canonic, nu diminuează în nici un fel demnitatea, libertatea și responsabilitatea umană. Actul de supunere față de Allah, Preaînaltul și Preaslăvitul, Domnul și Stăpânul nostru nu diminuează, nu anulează rațiunea, darul vorbirii, voința, libertatea și demnitatea și responsabilitatea omului. Ci dimpotrivă, subliniază încrederea lui Allah față de om care are în Sfântul Coran statutul de cea mai deosebită și înzestrată ființă de pe pământ.

Legislația Shari'a traduce credința religioasă și idealurile morale în coduri juridice clare, precise, viabile, unele extrem de aplicate și concrete. Principiile, normele, regulile Shari'ei reglementează în întregime comportamentul și viața omului, formează și cimentează conștiința lui musulmană, fața, „înfățișarea” lui moral-practică. Shari'a oferă autoritate, mai ales, în probleme precum divorțul, mariajul și moștenirea.

Shari'a este scutul de apărare, de protejare a vieții, libertății, proprietății, demnității și onoarei omului musulman. Acestea sunt valorile cele mai înalte ale Islamului, ale eticii și dreptului musulman, întemeiat acum 1428 de ani, conform calendarului islamic. Și, începând cu anul 900, în întreaga lume islamică a început să funcționeze Shari'a. Uneori, pentru a promova și aceste valori, Shari'a a inclus pedepse care azi, ar putea trezi și chiar trezesc oroare, repulsie, dispreț, ostilitate. Dar aplicarea acestor măsuri „arhaice” precum tăierea mâinii hoțului, biciuirea și divorțul femeii adulterine, repudierea de către comunitate a celor ce consumă carne de porc sau leșuri, beau alcool sau, în contemporaneitate, pot fi și sunt executați pentru consum și trafic de droguri, țin de politica și legislația țării unde, covârșitor, trăiesc musulmani. Iar reglementările civile și penale sunt foarte diferite de la stat la stat. Unele sunt state islamice, altele nu.

Shari'a, reglementările ei, rămân cadrul de referință, de armonizare a tradiției cu realitățile contemporane, de armonizare a percepțelor religiei islamice cu înnoirile din lumea de azi. Chiar și minoritățile musulmane din țări nemusulmane, minorități integrate social și politic, încearcă să respecte pe cât posibil, principiile și recomandările Shari'ei. Ceea ce dovedește atât bogata cultură islamică, voința și feroarea celor în cauză, păstrarea identității lor religioase cât și atracția și vitalitatea Shari'ei. Adaptarea preceptelor islamice într-o lume „de-islamizată”, fără a trăi un sentiment de vinovăție, este marea problemă a musulmanilor răspândiți în lumea creștină sau mozaică.

Din perspectiva Shari'ei, naționalitatea credinciosului este una, aceea islamică. Și dacă teologul (**mutakallim**) se ocupă de temeliile credinței, juristul („**faqih**”) se ocupă de dreptul pozitiv sau „obligății”. Shari'a aplică revelația divină, în conformitate cu mesajul divin ce îl are ca purtător pe

Muhammad. Shari'a, cod de legi imuabil, fără putință de schimbare, reglementează statutul familiei, dreptul civil și penal, dreptul privat, public și internațional, în genere relațiile musulmanului cu musulmanul sau nemusulmanul.

Legislația Shari'a ca voință a lui Allah are următoarele surse: a) Sfântul Coran, (**Qur'an**) Tradiția (**Sunna**), adică vorbele și faptele profetului Muhammad, c) Consensul (**Ijma**) colectivității (**umma**) în ce privește înțelegerea, interpretarea și aplicare învățăturilor sfântului Coran și a Sunnei, d) Analogia (**Qiyas**), e) Interpretarea personală (**Ijtihad**), ca exercițiu al rațiunii și judecății prin intermediul opiniei personale (**Ra'y**), echității (**Istihsan**), binelui public (**Istislah**) și a altor procedee și strădanii ce determină limitele aplicabilității Shari'ei.

Paralel cu Sunna, ca tradiție a Profetului și practică a unei comunități patriarhale reduse, și complementar Sunnei, se păstrează până azi la musulmanii maghrebieni, în Indonezia, Afganistan, Somalia, în Africa subsahariană și India, cutuma (**urf, adab**) ca modalitate de reglementare a relațiilor interumane.

Shari'a, carte de înțelepciune practică a omului musulman, de acum peste 1400 de ani, este și rămâne cadru de referință, lumina unor practici, atitudini și fapte ale zilelor noastre. Shari'a este, deci, lumina de a ajunge la „buna purtare” (**amal salih**) la împăcarea omului cu el însuși și cu Allah Creatorul și Atotputernicul.

Shari'a, cod juridic și moral, fuziune a dreptății și binelui, în lumina adevărului divin, a stabilit cinci categorii de fapte umane: a) cele strict interzise (**haram**); b) cele obligatorii (**farz** sau **wajib**); c) cele neagreate, blamabile (**makruh**); d) cele recomandate dar nu impuse (**mandub**); e) cele permise prin nepronunțare (**mubah**) adică faptele permise, tolerate, fără poruncă sau opinie.

Cu excepția faptelor interzise, condamnate (**haram**) și a celor obligatorii (**farz**), celelalte trei categorii acoperă întreaga cazuistică a comportamentelor umane de astăzi și conturează un câmp larg pentru opțiune și alegere, pentru libertatea și opțiunea individuală sau colectivă, comunitară, în cele mai diverse situații. Căci faptele interzise sau obligatorii sunt puține, infinit mai puține decât cele care se integrează în categoria celor recomandate sau permise, încă nereglementate. De aici posibilitatea de mlădiere a Shari'ei cu ceea ce se întâmplă sau se poate întâmpla astăzi, în contemporaneitate, când situația social-politică este radical schimbată față de perioada vieții Profetului și a primelor secole de după întemeierea Islamului. Dar, în orice situație, pentru un bun musulman nici un om nu are autoritatea de a da sau de a interzice ceea ce Allah Stăpânul Lumilor, și Profetul Muhammad au poruncit să se facă. Orice aserțiune și orice conduită trebuie să facă un ultim apel la sfântul Coran și la Sunna. Dacă apar chestiuni noi, nereglementate în aceste instanțe supreme,

Coranul și Sunna, se poate apela la consensul colectivității (**Ijma**) și la exercițiul rațiunii (**Ijtihad**). Lumina judecății omenești (**Ra'y**) poate fi în mod excepțional, izvor al dreptului canonic, doar dacă, într-o chestiune, lipsește reglementarea canonică sau precedentul acceptat prin consens (**Ijma**) și prin exercițiul rațiunii (**Ijtihad**).

După săvârșirea din viață a Profetului, Califatul sunnit și imamii șiiți, împreună cu **ulemale**-le (marii înțelepți) au vegheat la aplicarea Shari'ei. **Kadi**-ul (judecătorul musulman) a asigurat puterea judiciară. Și împreună cu funcționarul (**muhtasib**) trebuiau „să aducă binele și să apere de rău”. Astfel că, grosso modo, se poate vorbi separarea puterii legislative de cea judecătorească.

Cu timpul au apărut și școli de jurisprudență islamică: a) școala hanefită (**Abu Hanifa**, m. în. 150/767); b) școala malikită (**Malik Ibn Anas**, m. în. 179/795); c) școala șafiiită (**Al-Şafi**, m. în. 204(819)); d) școala hanbalită (**Ahmad Ibn Hanbal**, m. în. 243/855) au dat, pe fond, o formă particulară conceptelor și principiilor Shari'ei, au materializat principiul separării autorității politico-islamice de autoritatea juridică.

Similitudinile dintre aceste școli juridico-religioase prevalează față de diferențele lor, explicabile istoric și practic. Astfel, handbaliții resping opinia personală (**ra'y**) și raționamentul prin analogie (**qiyas**) și propun o interpretare literală foarte strictă a textelor sacre. Purismul și dogmatismul acestei școli strictă vor fi reînviată de Wahhabism, în Arabia Saudită, (**Ibn Abd-Al Wahhab**, n. 1744-m. 1792) care condamnă cultul și invocarea sfinților, pelerinajele la mormintele lor, utilizarea „mătâniilor”, interzicerea tutunului, muzicii, apropierea în public între bărbați și femei, obligativitatea vălului femeilor și a bărbii pentru bărbați, pedepsirea aspră a celor ce se dedau băuturii, prostituției sau drogurilor.

Hanifiții acceptă opinia personală rațională (**ra'y**) atunci când nu se găsește un precedent al unor cazuri în discuție în Coran și în Sunna: Aproape jumătate din Islamul mondial este atașată dreptului canonic hanifit.

Malikiții, cu temeii în practica comunitară medineză, privilegiază opinia personală (**ra'y**) și raționamentul prin analogie (**qiyas**) mai degrabă decât tradițiile. În schimb șafiiții acceptă Tradiția și raționamentul deductiv sau prin analogie (**qiyas**) doar când este necesar, iar consensul (**ijma**) este acceptat dar nu privilegiază.

În concluzie, în ciuda diferențelor dintre ele, școlile de jurisprudență islamică sunt o mărturie a unității dogmatice a Islamului, iar codurile juridice ale unor state cu populație majoritar musulmană sunt îndatorate dreptului musulman tradițional chiar dacă asemănarea sau inspirația occidentală este prezentă, mai mult sau mai puțin. Este cazul unor țări precum Turcia, Tunisia, Marocul, Egiptul sau India.

14.3. Drepturile omului și cetățeanului în Islam

Dacă drepturile universale ale omului au ca temelie Sfântul Coran și Sunna, drepturile cetățeanului reglementate prin Constituție și legi ordinare, sunt complementare drepturilor omului și dau seamă de socializarea lui, de relația Eului cu Celălalt într-o organizare politică și statală, care diferă de la continent la continent, de la regiune la regiune, de la țară la țară.

Proclamarea drepturilor omului nu este suficientă. Și pentru ca oamenii să fie buni cetățeni trebuie puse în mișcare pârgii bănești fiscale, economice, politice, administrative. În caz contrar aceste drepturi în parte sau în totalitate devin vorbe goale, salvează aparent o imagine. Este cazul regimurilor totalitare, autoritare, tiranice și fasciste cu iz politic sau religios sau a regimului comunist ateu, „fără nici un Dumnezeu” și cu atât mai nociv. În aceste regiuni, încălcarea legii era lege. Arbitrariul, injustiția, presiunea administrativă și politică este, aici, în aceste regimuri, la ea acasă.

14.3.1. Drepturile omului

a) Dreptul la viață

În Islam, primul și cel mai important drept fundamental al omului este dreptul la viață. Salvarea oricărei vieți, dacă Allah n-a hotărât altfel este o poruncă și un îndemn al sfântului Coran: „Și cel care lasă în viață un suflet este ca și cum i-ar lăsa în viață pe toți oamenii”⁴. Viața bolnavului sau rănitului se poate salva prin tratament medical, a celui flămând prin hrană consistentă, a celui în primejdie prin ajutor adecvat. Aceste situații, ca și altele, sunt obligații ale comunității (**umma**).

În legitimă apărare a propriei vieți și a comunității, Coranul recomandă războiul, riposta cu aceleași mijloace, militare. Dar nu trebuie să aduci suferințe bătrânilor, oamenilor, copiilor, orfanilor, necombatanților. Chiar atacarea dușmanilor combatanți va fi decisă de un guvern, în condiții legale, statuate, conform dreptului intern și internațional. Și „nu ucideți sufletul pe care l-a oprit Allah, decât pe drept”⁵. În legitimă apărare în temeiul legii, „decât pe drept” luarea unei vieți este în mod excepțional admisă. Iar „Dacă cineva a fost omorât pe nedrept, atunci dăm noi putere celui mai înrudit cu el, însă acesta să nu se întoarcă în omor, căci ele este ajutat de [lege]”⁶.

Omuciderea este un păcat capital și, nuanțând, Islamul consideră distrugerea vieții ca putând fi îndeplinită doar în numele și în slujba justiției. Uciderea ființelor umane este un mare păcat ca și încălcarea Unicității lui Allah (**Tewhid**). Sufletul fiecărui om este sacru și nu poate fi luat, decât în condiții excepționale, decât prin procesul legal cuvenit. În plus, ... „să fiți buni cu

părinții”, și „să nu omorâți pe copiii voștri de teama sărăciei, căci Noi vă vom da cele de trai atât vouă cât și lor”⁷.

Islamul a condamnat și sinuciderea, faptă nedemnă, responsabilă căci viața omului nu este proprietatea sa. Omul nu a creat sufletul său, nici o celulă din trup, ci Allah. Și nu vă uicideți voi înșivă”⁸.

Cei care acuză Islamul și musulmanii pentru faptele de terorism, dovedesc fie necunoaștere, fie rea voință, fie au interese oculte. Istoria este presărată cu fapte abominabile: cruciadele (prima în 1095, ultima în 1263) ca formă primă de jihad creștin, de război sfânt în numele Crucii, născut inițial ca pelerinaj la Ierusalim „penitență și drum al iertării păcatelor”, „catharsis individual și colectiv”; uciderea în masă a aborigenilor în Australia, vânarea populației indigene, a amerindienilor în America; progromurile naziste față de evrei și țigani; deportarea în Siberia a milioane de oameni de către regimul dictatorial stalinist; proliferarea bandelor Ku-Klux-Klan ce au omorât mii și mii de negri; politica de curățare etnică din Serbia anilor 1995-1996, și altele.

Condamnăm la fel de energetic atentatele teroriste ale unor exaltați și fanatici musulmani, cum ar fi: prăbușirea turnurilor gemene din New York (septembrie 2001), atentatele din Madrid (2004), din Bagdad (2004 și 2005), din Londra (iulie 2005), Istanbul (iulie 2005) și Sharm-el-Sheik (Egipt, august 2005). Fanatismul-islamist sau creștin -, sionismul, în genere mișcările și grupările teroriste de tipul „Brigăzile Roșii” (Italia), Armata republicană de eliberare (I.R.A.) (Irlanda), ETA (Spania), P.K.K. (Turcia) și altele sunt expresia unor tare sociale, ale unor grupuri fanatizate care în realitate, n-au reușit să se integreze optim în societate sau care „n-au avut răbdare” ca problemele și ale lor să fie rezolvate prin dialog și măsuri constructive, prin măsuri politice sau de altă natură.

b) Dreptul la libertate

Pentru Islamul original, al primelor (trei) secole, dreptul la libertate era sinonim cu condamnarea practicii sclaviei, a comerțului cu sclavi, practicat mult timp de puterile coloniale, precum Spania, Franța, Anglia, Portugalia și cu tratamentul aplicat prizonierilor de război.

Într-un hadis, Profetul a afirmat că un om nu poate fi transformat în sclav, că este imoral să-l exploatezi, să-l vinzi ca o marfă (hadis relatat de Bukhari și Ibn Maja). Pentru practica Islamului instituția sclaviei nu a existat. Sclavajul și relele tratamente aplicate sclavilor s-au menținut însă în lume până la Războiul de Independență al Americii, iar forme moderne de sclavaj: munca la negru a copiilor, exploatarea sexuală a femeilor sau substitute ale lor precum discriminarea și lipsa șanselor în societatea contemporană mai sunt vizibile și astăzi.

Cu privire la prizonierii de război capturați, canoanele Islamului cer predarea lor la schimb cu musulmanii prizonieri sau răscumpărarea lor. Prizonierii nu erau trimiși în lagăre de concentrare, nu efectuau muncă forțată ca în al doilea război mondial și nu li se încălcau drepturile și demnitatea, cum au făcut americanii, în cazul prizonierilor irakieni din închisoarea Abu Ghraib.

46

c) Dreptul la justiție

Este un drept, pentru orice om, stipulat în sfântul Coran astfel: „Fiți statornici față de Allah și martori drepecți! Să nu vă împingă ura împotriva unui neam să nu fiți drepecți! Fiți drepecți, căci aceasta este mai aproape de evlavie!”⁹. Rezultă că dreptul la justiție are temeii în credința-islamică - iar Allah Cel Bine Știutor [Khabir] este martor și garant al adevărului și corectitudinii. Căci Allah „cunoaște cel mai bine ce este spre binele lor [robilor săi nota ns.]”¹⁰. În Islam nu există teza păcatului originar, dar funcționează teza responsabilității persoanei față de drumul ales în viață. Omul nu este culpabilizat, nu este făcut răspunzător de nedreptățile comise de părinți, de strămoșii săi, nici măcar de Adam, primul om făcut din țărână. Profetul, alesul lui Allah, a spus, într-un hadis, că omul va fi judecat conform preceptelor islamice pentru cum a dispus și a folosit cele trei daruri oferite lui de Allah Preaslăvitul: bogăția, tinerețea și sănătatea.

Justiția islamică nu face discriminări după rasă, naționalitate sau culoarea pielii. Ea trebuie să fie imparțială și să aplice aceleași criterii ale legilor. Justiția are drept corolar responsabilitatea fiecăruia pentru faptele săvârșite.

d) Dreptul la egalitate

Justiția, dreptatea, nu se poate concepe fără acest drept fundamental care este egalitatea, drept înăscut, prin însuși faptul că Adam (Adem), primul om, a fost creat de Allah, din lut. Prin consecință, toți oamenii sunt copiii lui Adam și nici un arab (deci musulman nota ns.) Nu îi este superior unui ne-arab; nici un ne-arab nu îi este superior unui om negru, sau un om negru unui om alb (hadis relatat de Bayhagi și Bazzaz).

Altfel spus, culoarea pielii, rasa, naționalitatea sau limba sunt accesorii, sunt accidente, exprimă diversitatea și frumusețea unor oameni egali în fața Atotputernicului Allah. Superioritatea dacă există se exprimă în evlavie și cucernicie față de Creatorul și Stăpânul lumilor. Acest lucru, - unde nu

contează ierarhia socială, culoarea pielii, rasa, naționalitatea, limba este clar exprimat în Pelerinajul anual la Mecca, când milioane de oameni, îmbrăcați în Ihram, veștmânt de culoare albă, simbol al purității, al stării de sacralizare, se roagă și îl venerază, între frăție musulmană, pe El, pe Allah, Cel cu 99 de nume preafrumoase.

e) Dreptul de a coopera sau nu

Acest drept, oarecum specific Islamului, nominalizat ca atare în Sfântul Coran, ca principiu general, de maximă importanță și cu aplicabilitate universală este materializarea ideii că omul este ființă socială. Căci omul nu poate trăi singur, El este, volens-nolens, membru al familiei, are rude, aparține unei colectivități religioase și profesionale, are identitate rasială și națională. Mai mult, în zilele noastre, un musulman intră în relație cu nemusulmanii. Dacă cel cu care intri în relație este rău intenționat, este agresiv și vicios, o cooperare cu aceea persoană este anulată. Dacă, în schimb, persoana și colectivitatea sunt prietenoase, corecte, dau dovadă de bune intenții, de cinste ele trebuie sprijinite. Cu această persoană cooperezi, te consiliezi, îl sprijini și îl ajuți.

14.3.2. Drepturile cetățeanului

Aceste drepturi sunt ale omului cetățean într-un stat islamic; ele au o sferă mai largă, sunt mai numeroase decât drepturile omului întemeiate în Coran și Sunna sunt drepturi garantate de instituțiile statului.

Astfel dreptul la viață, ca drept universal, apare aici, în ipostaza de **drept la siguranța vieții**.

Uciderea unui singur suflet este o agresiune împotriva întregii specii și ucigașul va ajunge, neîndoielnic, în Iad, „în Gheena, în care va rămâne veșnic. Allah se va mânia pe el, îl va blestema și-i va pregăti chin mare”¹¹.

Ucigașul, musulman sau cetățeanul nemusulman dhimmi, ce trăiește sub protecție, într-un stat musulman, va ajunge în Iad. Islamul condamnă practica asasinatelor, a atentatelor, a gherilelor, a anarhiștilor care își fac de cap șiucid din varii motive. În diferite hadisuri s-a consemnat: „Nu ucide nici un bătrân, nici un copil și nici o femeie” (hadis consemnat de Abu Dawud); „Nu ucide călugării din mănăstiri” și „Nu ucide oamenii care se află în locuri de rugăciune” (hadis consemnat de Musnad Ibn Hanbal”).

Dreptul la muncă, la strictul necesar și la proprietate este mijlocul de

a asigura siguranța vieții. Și „nu vă luați unii altora averile pe nedrept și nu-i ademeniți cu ele pe judecători, ca să mâncați o parte din averile oamenilor pe nedrept și cu bună știință”¹². În ultimul Pelerinaj (Hajj) de rămas bun, Profetul a spus: „Viața și proprietatea voastră nu trebuie să vi le încălcați unul altuia până când îl veți întâlni pe Domnul Vostru în ziua Învierii”.

Orice om este dator să-și câștige existența prin efort, prin strădanie, prin muncă cinstită. Pare ciudat, dar pentru cunoscători nu este, în viziunea Islamului, credința este susținută și fortificată de autoimplicarea în autoconservare, în supraviețuire, în obținerea câștigului necesar traiului de fiecare zi ca factor de menținere a demnității.

Islamul deși îi compătimește nu iubește pe cei leneși, pe umili și datornici. Sărăcia este combătută. Hrana, bogăția, bunăstarea ține de o șansă (uneori șansa este pentru noi o taină, un mister) dar în mod sigur ține de încrederea în Allah și în muncă. Cel ce nu muncește nu poate aștepta nimic de la Allah, căci din cer nu curge nici aur, nici argint, nici grâne și nici miere. Omul nu va dobândi decât rodul celor pe care le-a agonisit”¹³.

Profetul Muhammad a spus chiar că sărăcia se aseamănă cu lipsa de credință, este detestabilă ca și ea. În Islam, munca care aduce independență financiară și existențială, aduce demnitate este mai prețuită decât sclavia fără suport. Într-un hadis se comentează că, într-o zi, adepții Profetului au venit să laude evlavlia și cucernicia unui om, spunând că el postește toată ziua și se roagă toată noaptea. La întrebarea Profetului, „Cine-l întreține?”, răspunsul a venit sec: „Fratele lui”. Replica Profetului, a fost uluitoare, consternantă, șocantă: „Fratele lui prețuiește mai mult decât el în ochii lui Allah”. Adică cel care muncește, își asumă propria existență prin activitate și muncă, fără a depinde în condiții normale de alții, se află pe o treaptă mai înaltă a adorării lui Allah. Căci doar mâna care muncește este o mână iubită de Creator. Iar mâna care dă (mâna superioară) este mai bună decât mâna care primește (mâna inferioară). Munca este, valoric, mai bună decât cerșitul. În ziua de Apoi și a Judecății, a cerși va fi un balast, o pată neagră, un dezavantaj, aprecia Profetul. Desigur, oamenii săraci, nevoiașii, - fără voia lor - se recomandă a fi ajutați, căci ei sunt „copiii lui Allah” Preamilostivul și Iertătorul. Milostenia, dania (zekat-ul) este unul din stâlpii credinței islamice. Căci în averea celui bogat „se află un drept pentru cerșetor și pentru cel nevoiaș”.

Egalitatea în fața legii este și ea reglementată de Sfântul Coran și hadithurile care spun că toți oamenii sunt egali în drepturile și obligațiile lor. Legea nu poate fi discriminatorie căci „drept credincioșii sunt frați”¹⁵. Cei convertiți la

Islam vor avea aceleași drepturi și obligații ca orice musulman, care a trăit credința din naștere, se supune într-un hadith consemnat de Bukhari.

Legea, una pentru toți, nu admite cetățeni de categoria a doua cum a făcut Faraonul, care „a împărțit neamul lui în trepte” s-a purtat față de ei cu trufie, i-a măcelărit pe fii lui Israel”¹⁶.

Orice oficialitate, orice conducător se va supune legii, va fi judecat pentru încălcarea legii, conform legii. Iar orice cetățean va avea dreptul să depună plângere penală împotriva personajului cu cel mai înalt rang din societate, dacă este cazul. Oricine va fi pedepsit dacă va săvârși o infracțiune.

Din statutul de egalitate în fața legii divine și civile, subsidiar, decurge și **dreptul la viață demnă**. Orfanii, bătrânii, bolnavii, cei temporar în incapacitate de muncă, șomerii, nevoiașii trebuie sprijiniți bănesc, material, moral de membrii comunității. Istoria Islamului este, în acest sens pilduitoare pentru miile de instituții de binefacere și asistență socială (**vakâf**) care au sprijinit ocazional de sărbătorile religioase, cu prilejul unor evenimente personale: botez, nuntă, pierderea unor ființe dragi, înmormântare, înscriere la școli, etc. și permanent: crearea de geamii, a unor case de asistență a săracilor și bătrânilor, construcția de școli, refacere de drumuri, ajutoare materiale, și altele, populația aflată în suferință sau comunitatea aflată în situații mai deosebite.

Siguranța libertății personale și dreptul de a nu fi închis arbitrar înscrisă în Shari'a este sinonim cu dreptul modern al prezumției de nevinovăție și al posibilității ca cineva să nu fie închis, pedepsit cu închisoarea, decât după ce s-au administrat probe irefutabile, dovezi clare, riguros precizate de lege că a înfăptuit o infracțiune.

În Sfântul Coran vinovăția se asumă personal. Se precizează că nici un om, „nici un [suflet] purtător de poveri nu va purta povara altuia”¹⁷. Fiecare este responsabil de ceea ce gândește, exprimă, face. Un frate, o soră, părinții sau copiii noștri nu sunt vinovați de ceea ce noi, fiecare, facem cu viața noastră. Nimeni nu poate fi pedepsit, încarcerat, pentru o vină imaginară sau pentru ceea ce au făcut, eventual, membrii familiei, rudele noastre, tovarășii de idei și de profesie. Suspiciunile, bănuielile nu pot priva de libertate un cetățean. Acesta, poate trebuie să se apere, iar motivul arestării i se comunică.

Dreptul la intimitate, la viață personală.

În dreptul canonic musulman, dar și în dreptul civil, cetățeanul, orice om are dreptul la intimitate, la viața personală și nici o autoritate a statului sau altă persoană nu are temeiul legal, moral, administrativ sau de altă natură de a interveni în viața intimă personală a cuiva, de a-l „jefui” de secretele care îi

aparțin.

A sosi și a privi neinvitat în casa, în ograda altuia, a-i citi corespondența, a spiona prin orice mijloace pe celălalt, a-l supraveghea voit sau nu este conform percepțelor Islamului și a statului de drept un păcat, o blasfemie la adresa intimității. Chiar și dacă intri în propria-ți casă, într-un fel, trebuie să-i anunți pe cei care se află acolo mai ales pe mamă, soră, fiică pentru a le proteja intimitatea. Și „nu intrați în alte case afară de casele voastre, înainte de a cere îngăduința și a-i saluta pe sălășluitoarii lor”¹⁸, „Feriți-vă cu strășnicie de bănuieli, căci unele bănuieli sunt un păcat”¹⁹.

Libertatea de gândire și expresie, protejarea sentimentelor religioase este nu doar un drept ci și o obligație. Ea se leagă intim de valorile Binelui, virtuții și dreptății, ale credinței și au temei în Allah Atotputernicul. Răul trebuie oprit prin orice mijloace, chiar cu forța dacă celelalte mijloace nu și-au făcut efectul dorit.

Protejarea sentimentelor lor religioase este consecința firească a libertății de conștiință și a libertății convingerilor. Oamenilor Cărții, le-au fost trimiși profeți (Moise, Iisus și Muhhammad) și îndreptarea de lumină, Tora, Biblia și Coranul. Astfel ei au mare șansă și sunt egali, se bucură de mare respect. Se relatează de către Al-Bukhari, că pe lângă Profetul Muhammad a trecut un cortegiu funerar și El s-a ridicat, în semn de respect, în picioare. Cineva i-a spus: „O, Trimis al lui Allah! Este cortegiul unui evreu!

Iar El a întreat: „Și nu este și el un suflet?” Ba da! Și orice suflet are inviolabilitate și poziție înaltă în Islam”.

Protejarea onoarei și a demnității este expres stipulată în dreptul canonic islamic.

Onoarea și demnitatea reprezintă bunuri de preț ale omului și cetățeanului. Islamul interzice rasismul, xenofobia, defăimarea unui neam de către altul, batjocorirea unui suflet. Musulmanului nu-i este îngăduit să fie de partea neamului său numai pentru că îi aparține lui, indiferent dacă are dreptate sau nu, dacă (el) este nedreptățit sau nu.

Pentru un drept credincios musulman nici o rasă nu are, nu poate avea anumite privilegii, nu este, nu poate fi superioară alteia. Islamul, Profetul Muhammad și Cartea Sfântă a Coranului resping orice chemare printre musulmani la fanatism local sau regional. Profetul i-a zis lui Abu Zurr, unul din primii aderenți la Islam: „Să știi că tu nu ești mai bun decât cineva care este roșu sau negru, ci superioritatea se află în evlavia față de Allah”.

Deci lauda cu obârșia, cu neamurile nobile, cu strămoșii, cu părinții și bunicii este neproductivă. Fiecare este răspunzător pentru valoarea sau nonvaloarea sa. În Islam, formulele de genul: „eu sunt fiul lui cutare”, „eu sunt

din neamul cutare”, „tu ești din cutare rasă”, „eu sunt alb iar tu ești negru”, „eu sunt arab, iar tu ești persan”, și altele de acest gen, sunt condamnate, nu pot fi benefice pentru o bună conviețuire socială. Căci „toți oamenii sunt fii lui Allah” (hadis relatat de Abu Dawud și de At-Tirmizi”).

Dacă cineva lezează onoarea și demnitatea cuiva, el va fi pedepsit, reputația și buna lui credință va fi veșnic știrbită și în situații mai grave va fi marginalizat sau exclus din comunitate. Aceste măsuri sunt pedepse mai grele chiar decât privarea de libertate.

Libertatea de asociere și dreptul de a participa la treburile statului.

Acesta este un drept social de organizare; de asociere în partide, comunității, organizații profesionale, de petrecere a timpului liber. Cu condiția ca toate organizațiile și asociațiile să se pună în slujba promovării virtuții, binelui și dreptății, al armoniei și frățietății între oameni. Rostul comunității este „să cheme la tot ceea ce este bun, să poruncească ceea ce este drept [ma'ruf] și să oprească de la ceea ce este nedrept [munkar]²⁰. Numai astfel acele comunități, asociații și organizații, acei oameni de bună credință vor izbândi.

Comunitatea musulmană, prin guvern, este responsabilă în fața Creatorului. Reprezentarea este un dar colectiv al Creatorului, în care dreptul fiecărui musulman este la fel de important ca al oricărei alte persoane. Orice musulman are un cuvânt, de spus direct sau prin reprezentant. Și astfel participă la treburile comunității, ale statului. Tradiția consiliului (Shurei), a adunărilor legislative, a Comitetului reprezentanților, ca for diriguitor este aici, la musulmani, acasă.

Dreptul de a evita păcatul, de a lupta împotriva lui în mod conștient.

În Islam nu se admite teza păcatului originar, dar posibilitatea de a păcătui există dacă voința umană nu se conformează voinței lui Allah, dacă nu se respectă tradiția și Legea islamică, Shari'a, dacă se încalcă normele, reglementările și legile statului.

În zona relațiilor sociale există multe provocări și ispite. Omul neluminat poate cădea ușor în fața lor. Multe din aceste păcate se datorează necunoașterii preceptelor Islamului, lipsei de măsură și echilibru în conduita unor oameni. Păcate mai mari sau mai mici sunt: bârfa, ponegrirea și calomnia, clevetirea, părerea proastă despre alții, chemarea cu porecle, defăimarea, iscodirea fără temeii, luarea în derâdere și batjocorirea oamenilor.

Un hadis relatat de At-Tarabani spune că: „Trei sunt lucrurile de care nu scapă nimeni: bănuiala, semnul rău și pizma. Dacă ai o bănuială, nu-i da crezare, dacă vezi un semn rău în ceva nu te întoarce, iar dacă pizmuiești nu râvni²¹. Numai astfel cele trei lucruri rămân simple gânduri sau discuții în sine, fără nici un fel de urme în practică și sunt iertate de Allah.

A ponegri pe cineva este ca și cum ai mânca carne de om, „carnea fratelui mort”. Ca „puterea celor fără putere”, ponegrirea este o mare nelegiuire, ea lovește în onoarea și demnitatea omului dispus la ponegrire dar și în demnitatea celui ponegri.

Evitarea păcatului presupune efort, strădanie, luminare, credința în Allah.

În concluzie, principiile religioase și morale de bază ale Sfântului Coran și ale celorlalte Cărți sacre din diferite alte religii poartă, neîndoielnic, pecetea timpului și locului revelației, dar sunt îndreptare pentru credincioși permanente și universale. Iar Shari'a, Cod de legi cu caracter imuabil, poate și trebuie aplicat, adaptat, noilor circumstanțe istorice. În fiecare țară, libertatea îmbracă o haină culturală și o componentă etică specifică. Credem, avem convingerea că respectul demnității omului, libertatea și democrația educația în spiritul lor sunt soluțiile fără de care Terra nu poate merge înainte. Iar libertatea de a trăi în pace cu Celălalt este garantul eliminării friicii de terorism. Greutatea corelării Shari'ei, cu realitățile contemporane a apărut, de pildă, în problema nașterii Constituției irakiene când S.U.A. și-a redus opoziția față de ideea înființării unui stat islamic sau inspirată din percepțiile Islamului pentru ca războiul civil să înceteze și pentru a se garanta drepturile egale într-o societate liberă și tolerantă. Sintagma, Islamul „sursă principală a Constituției” a oferit clericilor autoritate în probleme ca divorțul, mariajul și moștenire, cu riscul de a se submina drepturile femeilor și alte drepturi consacrate de alte legi decât Shari'a.

Acum convingerea că dacă nu există dialog, comunicare, deschidere, totul este pus sub semnul întrebării, se poate dărâma și distruge. Iar dacă istoria a consemnat și consemnează evenimente nefericite, chiar abominabile, de ele se face răspunzător sărăcia, lipsa de educație și cultură, grupurile de interese, de presiune și putere, unii conducători de state și poate, unii șefi religioși. Nicidecum Cărțile sfinte și, cu atât mai puțin oamenii simpli, credincioși sau mai puțin credincioși.

15. TEMEIURILE FILOSOFICE ALE TOLERANȚEI. ISLAMUL ȘI TOLERANȚA

15.1. Preliminarii

Dialogul autentic, comunicarea dintre marile religii monoteiste ale lumii, deschiderea la realitățile secolului XXI, este un imperativ al timpului actual, este singurul mijloc eficient al păcii mondiale, al luptei împotriva tuturor

tipurilor de fundamentalism și terorism.

Departea de a fi cauza conflictelor sau a terorismului, religia le poate alimenta sau stinge. Cauza terorismului nu este religia, ci modul, maniera în care se trăiește crezul religios.

Raporturile dintre instituțiile de cult, dintre credincioșii diferitelor culte și, în plan politic dintre state, trebuie să aibă ca punct de plecare respectul și o citire exactă, nepartizană, a istoriei politice și economice, inclusiv a istoriei mentalităților.

Religia nu poate, nu trebuie folosită ca instrument al ambițiilor și scopurilor politice. Dacă ar fi așa și-ar pierde identitatea, sensul, rostul de coagulator intim al personalității.

Pe de altă parte Domnul (Dumnezeu, Yahve, Allah) nu este, nu poate fi, instrumentul dorințelor mercantile, utilitare, al ambițiilor umane, orgolioase, de rezolvare imediată a problemelor existențiale sau de mărire pe scară socială, pe trepte administrative, ministeriale, politice. Apoi o gigacalorie nu devine mai ieftină, un drum nu va fi fără gropi, o pâine nu va fi mai bună, o pensie nu va fi mai mare prin simplul fapt al rugii înălțate.

În fine, într-un lăcaș de cult, oricare ar fi el, poate merge oricine și oricând. În casa Domnului nu au importanță banii, funcțiile și poziția socială. Aici sunt primiți și săracul și bogatul, și omul de serviciu și primarul, și omul inteligent și cel mai puțin dotat intelectual, și omul de rând și demnitarul. În lăcașul de cult merg oameni cu drag și iubire de Domnul- nu și funcțiile lor.

Unde iubire de Domn și de om nu este, nimic nu este. În lipsa iubirii de Domn și om, totul este deșertăciune, vanitate, neputință. Este îngroparea la propriu și la figurat a omului. Imaginea noastră, demnitatea noastră rămâne intactă doar dacă-l respectăm pe Celălalt, îi dăm iubire, dragoste, sprijin.

Soarta pâinii, a gigacaloriei, a salariului, a pensiei, a vieții de aici este în mâna noastră ca ființe sociale, nu în voința Domnului. Respectul social, demnitatea umană se câștigă pe terenul societății, iar râvna pe calea credinței în Dumnezeu, Allah, Yahve ne împlinește.

15.2. Temeiuri filosofice ale toleranței

Istoria ideii de toleranță, asemenea istoriei filosofice a toleranței are o lungă tradiție atât în lumea occidentală Europa, Anglia cât și în lumea Nouă SUA și Canada . În ce privește lumea islamică, sub forma acceptării reciproce,

ca ingredient al comportamentului de fiecare zi, ca respect al celuilalt, toleranța s-a manifestat din zorii Islamului. Ea a făcut obiectul unor considerații nu doar în Sfântul Coran și în Sunna și al unor gânduri- oarecum răzlețe la Ibn- Arabi (1165-1240), Mevlana Gelaleddin Rumi (1207-1273), Yunus Emre (m. 1320), în filosofia arabă clasică, dar și la personalități actuale ale lumii islamice.

De altfel, toleranța ca practică religioasă- a existat în China, India, în marile imperii preasiatice ale epocii elenice, în imperiul roman, în imperiul islamic și s-a răspândit în secolele XVI-XVII. Am putea face aprecierea că era chiar mai puțin răspândită în zone în care domnea puritanismul (Olanda, Anglia veche și nouă, Noua Zeelandă) din motive politico- economice. Intoleranța a domnit în imperiul sasanizilor, în anumite perioade, din motive politice, în China, Japonia, India, iar din motive rasiale și religioase în Germania nazistă și, temporar, în alte areale geografice.

Problematica toleranței nu și-a pierdut din actualitate, nici din punct de vedere religios, nici moral și politic, dat fiind problemele, mizele și interesele serioase ale lumii contemporane, o lume a diversității și pluralismului, a interdependențelor și a globalizării. Astăzi, principiului religios : „**iubește-ți aproapele ca pe tine însuși**” i se adaugă principiul îndemn: „, **respectă-i fiecăruia dreptul de a fi diferit de tine**”. Indiferent de religie, rasă, culoare a pielii, contul personal , de orientare sexuală, profesie sau limbă vorbită. Credința nu poate fi confiscată în scop politic, Domnul oricum s-ar numi el, Dumnezeu, Yahve, Allah, Buda nu poate fi agent electoral, iar epoca mentalității inchiziționale și a populismului prăfuit, a comportamentului antidemocratic și antiuman a trecut. Numai astfel, libertatea de expresie și libertatea credinței intră pe făgașul normal al secolului XXI.

Desigur, nu putem fi toleranți atunci când ni se amenință viața, libertatea, demnitatea, bunurile și aproapele. Metodologic, legal și practic-instituțional, problema toleranței este aceea a limitelor toleranței. O toleranță care nu trebuie să fie degradată la rangul unui simplu instrument politic. Istoriceste, inițial, toleranța a fost o chestiune moral-religioasă, și abia apoi a devenit politică.

Azi, în contemporaneitate, constatăm că identitățile culturale și etnice pătrund în câmpul politicii, iar religia este invocată mai mult sau mai puțin subtil, direct sau voalat, în conflictele de interese și de hegemonie politică și economică. Ceea ce este lucrul cel mai periculos.

Azi, nu mai putem admite o revendicare exclusivă a adevărului (religios) de către o (singură) credință. Nu poate exista pretenția unei (unor) religii

mondiale chiar dacă istoricește ea (ele) s-au calchiat pe orizonturile vechilor state, imperii, monarhii : roman, egiptean, bizantin, otoman, țarist, austro-ungar, etc. Drepturile confesionale au reprezentat o anticipare a libertăților civile, iar despărțirea bisericii de stat a făcut sau ar trebui să facă imposibilă impunerea unei credințe sau alta- de către puterea de stat, de către puterea politică.

Formele de regimuri teocratice, indiferent de coloratură, sunt depășite. Circumstanțele complexe de viață din societatea contemporană, pluralistă, ne direcționează inevitabil spre un respect pentru toți și pentru fiecare, spre un respect al cutumelor de viață al fiecăruia, fie el evreu, ortodox, catolic, protestant, hindus, budist, musulman, fie el credincios sau ateu.

De secole, toleranța a fost practică în spirit paternalist, cu sens de milostenie, de a „face o favoare celui slab, minoritar de către cel puternic, majoritar. „Pragul de toleranță” adică până unde se poate merge, a fost, este stabilit arbitrar, unilateral, de către autoritatea existentă. De exemplu, prin Edictul de la Nantes, regele francez a permis hughenotilor, o minoritate protestantă în marea catolică, să-și practice credințele și ritualurile, cu condiția de a nu pune la îndoială autoritatea politică-administrativă a regelui și supremația religioasă a catolicismului.

În filosofia modernă, lucrările lui John Locke: „ **Tratatul despre toleranță**” (1667) și „ **Scrisoarea despre toleranță**” (1685) sunt reprezentative pentru înțelegerea europeană a relației religie-drept-stat (politică), a toleranței religioase și a naturalismului juridic.

J. Locke considera că prima condiție sufletească a îngăduinței religioase o reprezintă o credință individuală, profundă, o dispoziție sufletească religioasă care „tinde spre modelarea vieții corecte și cu frica lui Dumnezeu”. De pildă, un creștin ce-și îndreaptă privirea înspre Iisus trebuie să transmită mesajul lui, să se conformeze exemplar, în viața reală, moralei instituită de el, să-l adore și să invoce pronia cerească.

A doua condiție prealabilă a toleranței este după J. Locke separarea bisericii de stat. Statul, ca instituție social-politică, nu are nici o autoritate în probleme sufletești, de conștiință, autoritatea lui vizează chestiunile laice lumești. Omul își poate alege, în mod liber, credința și comunitatea religioasă ce corespunde convingerilor sale intime, sufletești. Pe de altă parte, nici fețele bisericești, nici instituția religioasă nu are autoritate asupra chestiunilor civile, lumești. Ele doar ele păstoresc curățenia sufletului credinciosului.

Într-un context în care regalitatea și papalitatea încă nu-și respectau domeniul de autoritate și competență, J. Locke a luat, de pildă, atitudine față de excomunicarea și „afurisirea” regilor de către papi. El apără și promovează libertățile civile, rațiunile politice ale toleranței ca toleranță religioasă. În sens juridic, toleranța religioasă nu exprimă altceva, aici și acum, decât

compromisul dintre forțele sociale interesate de chestiunea religiei și relațiile de putere ale momentului istoric. Miza, și aici și în alte cazuri, cu prelungire în contemporaneitate, sunt conștiințe, libertăți și vieți salvate sau zdrobite .

Plecând de la această despărțire, nu ruptură, dintre stat și biserică, delimitându-se competențele instituțiilor de stat și instituțiilor bisericești, în spiritul și litera constituțiilor Europei și Americii, nici o religie fie ea dominantă sau a majorității populației- nu este proclamată ca religie de stat, religie a statului, nu poate fi pusă într-o poziție privilegiată prin căile forței statale. Puterea și autoritatea unui stat teocratic sau care favorizează o religie, pune în primejdie libertatea cetățenească, libertatea de conștiință religioasă, defavorizează alte categorii de credincioși, poate influența peste măsură calitatea dezbaterilor publice și, în ultimă instanță, codificarea și materializarea juridică a unor probleme ce privesc minoritățile (religioase , sexuale, profesionale). Ceea ce, în spirit modern, european, este inadmisibil, este condamnat.

Acceptarea și toleranța religioasă, istoricește, s-au prelungit s-au finalizat în concepția rațională despre libertate, într-un stat de drept democratic, s-au fixat în instituțiile (juridice) liberale ale acestuia.

James Mill tatăl cunoscutului John Stuart Mill- a formulat la început de secol al XIX-lea plecând de la analizele lui J. Locke despre libertatea conștiinței și a statului construit pe dreptul natural, a pledat în „**The Liberty of the Press**” (1825) și „**The Principles of Toleration**” (1826) pentru dezbateră liberă, neîngrădită pentru a întemeia criteriul adevărului.

Pentru el, libertatea gândirii nu poate fi despărțită de libertatea presei, aceasta din urmă fiind condiția sinequanon a exprimării gândirii libere, critice și întemeietoare. Este valorificată aici, teza lui Locke, după care adevărul vorbește spiritului omului, dar niciodată pe limba armelor. Căci dacă adevărul nu-și câștigă valabilitate prin propria-și lumină, el nu și-o va câștiga niciodată prin puterea a altceva decât el.

În ce privește adevărul religios, el își ajunge sieși. Omul și comunitatea care are adevărul său propriu nu este neutru și indiferent, fiindcă își trăiește existența în mod liber, angajat. El are încredere în adevărul său și îngăduie și celuilalt să trăiască, conform standardelor sale, opțiunilor sale.

Modernitatea cere religiei să se vadă prin ochii celorlalți. Orice religie este concurată de alte credințe religioase, de cunoașterea științifică, de mentalități atee, de instituții politice. Fundamentalismul spunea Habermas este respingerea acestui conglomerat de provocări și întoarcerea la exclusivitatea atitudinilor premoderne ale credinței. Deci fundamentalismul are mai puțin de a face cu un text specific sau cu o dogmă religioasă, și mai mult cu o modalitate de credință. Universalismul strict achiziție a gândirii filosofice moderne a liberalismului politic are același respect pentru toți.

Dacă Max Weber considera că raționalizarea produsul culturii iluministe- și secularizarea cunoașterii, declanșează o „dezvrăjire a lumii” care erodează fundamentele modurilor de viață tradiționale- care să recunoaștem, erau în primul rând religioase- cu consecința înstrăinării indivizilor de comunitățile lor, a pierderii identității religioase și comunitare, Jürgen Habermas, dimpotrivă, consideră că timpul rațiunii nu este un obstacol în calea libertății, ci ultima ei șansă. Inclusiv șansa recuperării religiozității, a demnității omului. De pe platforma universalismului strict, Habermas promovează, cu toată convingerea argumentelor raționale toleranța. Dacă, în epoca luminilor, Voltaire numea toleranța „apanajul umanității” ca efect al implementării rațiunii, științei, artei și culturii, în contemporaneitate Habermas apără toleranța în câmpul legislativ și etic- din perspectiva concepției că democrația constituțională este singurul cadru al comunicării libere, neconstrângătoare și al consensului rațional. Căci, ceea ce este tolerat nu este stabilit unilateral sau monologic, ci obținut dialogic prin schimbul rațional dintre cetățeni.

Principial, în modernitate, drepturile egale ale cetățenilor și respectul reciproc fac ca nimeni să nu aibă privilegiul de a stabili limitele toleranței, din punctul de vedere al preferințelor și al orientărilor axiologice proprii. Într-o democrație liberală, devotamentul față de Constituție este singurul standard cerut de toleranță.

Logic-formal, o Constituție preciza Habermas- este încarnarea politică a unei comunități ale cărei valori, norme și practici sunt pe deplin acceptate de membrii ei, liberi, egali, neconstrânși și nemanipulați. Procedurile instituite, de comun acord, pot arbitra conflictele privitoare la interpretarea Constituției, la respectarea spiritului ei. Loialitatea față de Constituție este premiza revizuirii constante a ei din partea subiecților implicați.

Chiar acele grupuri, care la un moment dat, pun sub semnul întrebării transpunerea în viață de către autoritatea statală, de guvernanți, a dispozițiilor constituționale sau cer modificarea lor, trebuie să acționeze în cadru legal, prin mijloace nonviolente, pentru ca majoritatea să se sensibilizeze, să reflecteze încă o dată asupra deciziilor ei, să le schimbe dacă le găsește oportune. Astfel că proiectul democratic al realizării drepturilor civile egale se hrănește din rezistența minorităților, care, deși azi sunt pot fi- văzute de majoritate ca inamici ai democrației, mâine, se pot dovedi, de fapt, a fi prietenii ei autentici. Activismul acestor minorități este expresia unei conștiințe treze și barometrul al sănătății sociale. Aici, este benefic a aminti de un alt gânditor proeminent,

anume Herbert Marcuse care în eseu „Repressive tolerance” (1965) a militat pentru practica toleranței discriminate. El a spus că toleranța, simbol și element vital al unei societăți libere, nu trebuie să fie niciodată darul puterii, oricare ar fi ea. Toleranța poate fi însă câștigată în zilele noastre, când avem „tirania” majorității, prin efortul susținut al minorităților radicale, minorități intolerante ce militează intolerant și nu se supun practicilor și regulilor de comportament care tolerează distrugerea și suprimarea. Fie ea lentă sau rapidă.

Deci, pe baza Constituției, putem accepta credințele altor oameni fără a le accepta adevărul (religios), putem tolera alte moduri de viață fără a le dezaprecia valoarea intrinsecă. Recunoașterea și respectul celorlalți cetățeni de rasă, naționalitate, credință diferită - este benefică, consolidează legăturile socio-politice, cimentează conviețuirea. Într-un stat de drept, democratic, fiecare este solidar cu ceilalți, este nediscriminat, are aceleași drepturi. Aplicarea principiului „nimeni nu este mai presus de lege” protejează individualitatea tuturor.

Categoric, toleranța a fost inițial, reversul și consecința distrugătoarelor războaie religioase: între creștini, între musulmani, între creștini și noncreștini, între fiii religiilor „Cărtii”, între credincioși și necredincioși. Să ne aducem aminte că pacea religioasă de la Augsburg a marcat instituționalizarea principiului îngăduinței fără de care umanitatea era în pericol de a pieri. Thomas Morus a spus simplu și profund că viitorul este apanajul moderației, a reținerii, că armele puse în slujba religiei pot distruge umanitatea.

În ocurență catolică toleranța este o virtute creștină. Un creștin trebuie să tolereze non-creștinul, dar mai ales, catolicul trebuie să lase să trăiască protestantul. În alt registru, toleranța înseamnă că musulmanii îi acceptă și acceptă să trăiască cu evreii și creștinii, sau unii credincioși acceptă să-i tolereze pe „necredincioși” sau pe „nonbelievers” cum spune Ben Laden despre americani. Replica americană spune că inamicul nu se identifică cu străinul religios, cu musulmanul, în contextul în care în SUA trăiesc șase milioane de musulmani, iar marea lor majoritate nu susține radicalismul islamic.

Se poate afirma că toleranța este o îngăduință condescendentă, o anumită formă de caritate, ce nu poate fi confiscată de nici o comunitate religioasă.

Jacques Derrida a spus cu mare tâlc, sugestiv, că toleranța este întotdeauna de partea „rațiunii celui mai puternic”, este fața bună a suveranității, care, de la înălțimea sa, îi dă de înțeles celuiilalt: te las să trăiești, nu ești insuportabil, îți las loc la mine, dar nu uita, eu sunt la mine acasă”.

Altfel spus, toleranța este opusul ospitalității, în orice caz, limita sa. Toleranța glăsuiește: -La mine acasă- în teritoriul meu, în casa mea, pe limba mea, în cultura mea, în religia mea toleranța înseamnă că te accept pe tine, îl accept pe celălalt, pe străin atât timp cât nu încalcă suveranitatea și puterea

mea, nu se opune deciziilor mele. Decizii, ce-l privesc pe celălalt. Deci la mine acasă ești limitat, „stai cât vreau eu”, „cât vor mușchii mei”, „cât am dispoziție”, etc. Există deci un prag de toleranță; o limită religioasă, în primul rând- dar și conotații biologice, genetice, organiciste, culturale. Celălalt este acceptat în anumite limite. Deci toleranța este „o ospitalitate condiționată, circumspectă, prudentă” (**Jacques Derrida**).

Conceptul purei ospitalități este pentru noi, un concept normal- nu poate avea nici statut juridic sau politic. Nici un stat nu o poate include în legile sale. Însă, fără gândirea ospitalității pure n-am putea avea ideea alterității celuilalt, adică a celui sau celei care intră în viața ta ca vizitator străin fără să fi fost așteptat, invitat. Ospitalitatea necondiționată, care nu este încă nici juridică, nici politică, dar este totuși condiția politicului și a juridicului. Și, în măsura în care nici măcar nu depinde de o decizie, ea nu este nici măcar etică. Dar, se întreabă retoric, J.Derrida, „ce ar fi o <<etică>> fără ospitalitate?”. O etică fără ospitalitate este de neconceput. Mai mult, este necesar să separăm toleranța de opțiuni sau norme politice specifice.

O idee inconfortabilă a lui J.Derrida vis-a-vis de toleranță pare a fi cea care spune că subtextul religios al toleranței anulează orice pretenție de universalism. Astfel, de exemplu, în discursul biologic, toleranța încalcă linia subțire, fragilă, dintre integrare și respingere ca în cazul transplanturilor de organe și în cel al administrării, gestionării durerii. În plan religios, universalitatea toleranței poate fi respinsă și datorită limitării avraamice, a religiei. Adică, stricto sensu, ateii sunt în afara iubirii de Yahve, Dumnezeu sau Allah, sunt „paria” societății religioase căci l-au respins de jure și de facto pe Atotputernicul și Milostivul, mai mult, ei, ca oameni i-au luat locul, clamând: „Dumnezeu a murit, totul este permis” (Nietzsche).

Dintr-o perspectivă, cea a filosofiei dreptului, Norberto Bobbio în „La regione della tolleranza”, continuator al tradiției kantian-milliene, remarca extinderea gândului toleranței de la semnificațiile religioase la cele politico-juridice, la problematica socială a conviețuirii împreună a minorităților rasiale, etnice, lingvistice și culturale, adică la viața cu „alții”, fie ei retardați, nebuni, homosexuali, sau diferiți ca mentalitate, ca stare socială, orizont cultural.

Prin acceptarea toleranței se acceptă conștient sau nu, un plus sau minus cunoaștere- celălalt, omul de lângă tine. Este, înainte de a fi o toleranță

religioasă sau politică astăzi- o toleranță cetățenească, într-un stat de drept. În spatele acestei conviețuiri cetățenești se află o concepție antropologică conform căreia celălalt nu își urmărește doar interesele sale nemijlocite și primare, ci este capabil să le contemple, să le judece și le poate armoniza în caz de nevoie- cu interesul public, social.

Însă logica prejudecării duce la discriminare, la lipsa de îngăduință. Aceasta are două cauze: prima este convingerea legată de posesia exclusivă a adevărului, deși există o tradiție europeană a dialogului cu sorginte Socrate și Platon; a doua este abandonarea consensului sau a majorității calificate, legitimate de dezvoltarea publică.

Filosoful italian considera că îngăduința este principiul fundamental al vieții libere, trăite în pace, dar că îngăduința față de toleranță distruge toleranța. El concluzionează că toleranța pozitivă trece prin grija față de legalitate, de instrumentele juridice. Toleranța pozitivă este riguroasă la obiect, toleranța negativă este nelimitată de cunoaștere, este nereglată de justiție.

Într-o postfață la noua ediție din „Sfârșitul istoriei și ultimul om” (prima ediție a volumului apărut în 1992) ținând seama de noutățile politice apărute, Francis Fukuyama spunea că:

a) este de discutat dacă valorile democrației occidentale sunt sau nu sunt universal valabile și dacă valorile occidentale de tipul libertății sau echității s-au desprins de creștinism, așa cum a făcut-o metoda științifică a lui Descartes;

b) că doar o societate prosperă tinde să devină democratică, adică bogăția creează un sistem complex de relații civile, o clasă de mijloc, proprietatea, teză ce contravine, este în opoziție cu teza marxistă a proletariatului evoluat ce capătă conștiința de clasă și face revoluția comunistă;

c) că în societățile liberale moderne, indivizii se organizează în grupuri culturale care afirmă drepturile grupului raportat la stat și limitează opțiunile indivizilor din grupurile respective. Altfel spus, pluralismul este limitat în liberalism chiar de setul restrâns de valori al liberalismului. Aici au ajuns după sute de ani, sistemele democratice contemporane, iar Islamul este la începutul unui proces;

d) că democrația liberală se bazează pe principiile libertății și egalității, care la rândul lor funcționează unul în detrimentul altuia. Proiectul american furnizează libertatea, cel european, egalitatea. În plus, proiectul european, spre deosebire de America, înseamnă transcenderea suveranității naționale și a politicilor de forță.

Fukuyama ia poziție și față de o idee, mult circulată în Occident, după

care Islamul ar fi un obstacol pentru democrație. El spune că, marile religii sunt sisteme complexe că, până nu demult, și creștinismul a fost folosit pentru a justifica sclavia și ierarhiile, că islamismul radical este o ideologie politică și nu o dogmă. În ce privește prezentul și viitorul, bioingineria, drogurile psihotrope, științele cognitive neurologice, contracepția, fertilizarea artificială, homosexualitatea, poluarea mediului, alte extensii ale vieții ridică și vor ridica mari probleme de coabitare cu marile religii care trebuie să răspundă acestor provocări. Marea problemă este: ne vom pierde sau nu identitatea (religioasă, națională, culturală) ?.

Filosofia lui „**totul să fie al meu și nimic al altora**” aduce comunității și individului sentimente de ură, dușmănie, repulsie, dezgust, dispreț, mânie, furie și duce la judecata că „**dacă eu nu am, nici el să nu aibă**”, similar cu românescul „**să moară și capra vecinului**”.

Și filosofia „neglijării, a omisiunii echilibrului social” și filosofia „egalității în sărăcie”, a negării proprietății regăsite a avuției duc la tensiuni și la polarizare, la provocări și instigări. Sprijinite de mass-media aceste filosofii de viață întrețin psihoza repulsiei și mâniei, duc cu timpul, în diferite perioade la violență. În final, aceste situații nu-i fac fericiți pe săraci și nu-i fac paradoxal, pe bogați să trăiască din plin o viață abundentă, îmbelșugată. Unii factori economici duc la violență. Sunt și alți factori. Sunt factori de natură biologică, psihologică și socio-economică. Unii analiști pun violențele pe seama egoismului, pe pesimism și deprimare, pe invidie și gelozie, alții pe pasiune, pe alte realități psiho-sociale.

Șomajul, privațiunile vieții, crizele economice, socializarea nesănătoasă, pierderea de către generații a sensibilităților și valorilor naționale și spirituale, imposibilitatea de a păstra și dobândi unitatea națională a comunităților prin mijloace, prin înzestrări morale și culturale sunt văzute ca factori ai declanșării violențelor.

Migrația în marile metropole, industrializarea forțată, socializarea nesănătoasă, strică omogenitatea, armonia și unitatea socială. Diferențierea și lipsa integrării, falsa personalizare, se află la baza violenței. Organizațiile anarhiste, pentru a ajunge la scopurile lor, folosesc aceste dezacorduri sociale. Omul needucat, dezrădăcinat este pradă ușoară pentru teroriști. Acestuia i se inoculează opoziția, disprețul, ura chiar față de părinți, de valorile morale ale comunității, de autoritatea statului, de valorile familiale și religioase. Eroziunea valorilor duce la alienare, la înstrăinare, la false religiozități și ideologii.

Nimeni nu poate impune, cu forța, propria religie și cultură, propria

mentalitate socio-politică și nu poate schimba religiozitatea proprie a acestora prin politica prozelitismului.

Teroarea impune, în regim permanent, o atmosferă de tensiune, frică, tăcere forțată, de spălare a creierelor, de „ucidere a spiritului”.

La întrebarea dacă în Islam este „**Jihad**” sau „Războiul Sfânt” aș răspunde că venind din universalitatea Islamului există un Jihad în sensul unei nevoi perene de a face să ajungă la oricine credința, pentru a ridica piedicile, barierele, zidul dintre Islam și oameni. În acest sens eforturile ce se fac pot fi reunite în Jihad. După (orice) credință, conform ei, chiar și oamenii care nu cred au în ei potențial de credință, pot deveni credincioși. A transmite acestora mesajul credinței este o îndatorire a credincioșilor. Dar asta nu înseamnă că oamenii devin, pot deveni, credincioși cu forța. Și Sfântul Coran zice că: „Nu este silire la credință!” (**Sura Al-Baqara**, verset 256, p. 105) și în acest sens, Allah Prea Puternicul, Preaînaltul, Preamilostivul i-a spus Profetului: „Deci îndeamnă! Tu ești numai un îndemănător, Tu nu ai putere asupra lor (ca să-l silești la credință)” (**Sura Al-Ghasiya**, versetele 21 și 22, p. 785).

Credința, crezul sunt o problemă de suflet, de inimă. A sili pe cineva sau un grup la credință, efortul de a-i aduce pe drumul credinței prin sabie, foc și mitralieră, poate alimenta doar disprețul. În final, îi pot aduce pe oameni la disimulare, la ipocrizie, la fățarnicie, la ostilitate.

La nivelul omului de pe stradă, din România, românul majoritar sau etnicul turc și tătar, bătrân sau tânăr, neinstruit sau cu studii superioare dar necontaminat de otrava politicii și a propagandei religioase care reflectă interesele unui grup sau ale unor grupuri elitiste, oamenii simpli conviețuiesc pașnic, în bună înțelegere, se înțeleg și se acceptă, n-au nimic de împărțit. Dovada concludentă este chiar cercetarea comparativă a imaginii turcului în folclorul românesc din Dobrogea și zona Dunării deci la nivel popular și în cronicile și cărțile românești (deci la nivelul elitei). În primul caz avem de-a face cu o imagine echilibrată, ponderată, care recunoaște turcului și tătarului calități și defecte. În al doilea caz, propaganda religioasă și interesele elitei îi pun în cârcă turcului și tătarului numai defecte.

Pentru a învăța toleranța trebuie să cunoști bine rădăcinile toleranței, spunea, profund și actual, Federico Mayor, fost director general UNESCO.

În zilele noastre în toleranța are la bază un arbore cauzal ce crește, ar putea crește, în ritm exponențial. Un arbore cauzal alcătuit fie din rasism, marginalizare, șomaj, lipsa comunicării între oameni, între culturi și religii, fie din tendințe de hegemonie politică și din excesul de zel de a da lecții „Celuilalt”, lecții prin care se supravaluează și se impun prin forță valorile propriei culturi, civilizații, religii.

Islamul, înțelegerea lui trebuie eliberat de prejudecata, că este în conflict cu modernizarea, secularizarea și democrația.

3. Islamul și toleranța

În ultimul timp, mai ales după 11 septembrie 2001, după atentatele de la Madrid (2004), Londra, Sharm-el Sheikh (2005), conceptele de Islam, violență și teroare sunt alăturate obsesiv.

La mijloc este o serioasă manipulare de a arunca în miezul Islamului, în textele, interpretările și practica lui violența, teroarea, terorismul, intoleranța.

Etimologic, Islam și silm au aceeași rădăcină, cu sens de pace. Islamul este chiar pacea, aduce pacea relațiilor interumane și a spiritului. Cuvinte ca **es-Selam** (pace, încredere și cei care caută pacea, ajung la pace), **el-Mü'min** (Cel care dă încredere și siguranță) și **el-Müheymin** (Cel care vede și supraveghează) în Sfântul Coran sunt și atribute, sunt unele din numele prea frumoase, din cele 99, ale lui Allah. „Căci <<El este Allah, afară de care nu este alt Dumnezeu: <<Stăpânitorul (**El-Malik**), Cel Sfânt (**El-Kuddûs**), Făcătorul de pace (**Es-Salam**), Apărătorul Credinței (**El-Mü'min**), Veghetorul (**El-Müheymin**), Cel Tare (**El-Aziz**), Atotputernicul (**El-Cebbar**), cel Preaînalt (**Al-Mutakabbir**). Mărire lui Allah! El este mai presus de ceea ce voi îi asociați”. Allah Cel Milostiv (**Er-Rahman**), Cel Îndurător (**Er-Rahim**), Știutorul celor nevăzute și al celor văzute este garantul vieții fiecăruia și al comunității (**umma**) în dreapta credință și dreapta frăție.

Fiecare, din perspectiva religiei sale, poate înțelege sau poate da un înțeles vieții, existenței. Important este ca Islamul și islamicii, cel ce aderă la Islam, să se poată defini pe sine și trăi lumina frățietății Islamului, învățătura lui umanistă. Din perspectiva Islamului, definirea clară, a principiilor sale de bază, stă în Sfântul Coran. Sfântul Coran, cere oamenilor pacea și trăirea în pace dar și respectarea hadis-urilor Profetului (Sunna) adică a cuvintelor, faptelor și învățăturilor sale, cunoașterea, cultivarea și promovarea a lor. Musulmanul își asigură siguranța spirituală prin ele. Și cine nu cunoaște, nu înțelege, nu se conformă învățăturilor Sfântului Coran și hadis-urilor Profetului nu este drept credincios autentic. Pentru a obține bunăvoința și încrederea, Islamul vorbește chiar și de rostul zâmbetului uman. Profetul a fost însărcinat să aducă umanității, dragoste, bunătate, milă, compasiune. Și acest mesaj universal, este valabil nu doar pentru coreligionarii săi, ci pentru toți oamenii, pentru toate ființele vii. Principiile de bază ale Sfântului Coran sunt mila, compasiunea, solidaritatea, frățietatea, venerarea lui Allah, „Domnul lumilor”.

După Islam a omorî pe nedrept un om, înseamnă a omorâ întreaga umanitate. În Islam mila, compasiunea nu este doar un principiu moral ci este o formulă de drept. Musulmanul nu are decât alegerea de a fi milos, iertător. Trebuie să ierte, să nu fie răzbunător. El nu poate fi părtinitor, trebuie să fie

imparțial, neutru .A afirma dependența terorii de Islam și a Islamului de teroare este fie neștiință, fie lipsă de răspundere, fie rea intenție, fie prejudecată contraproductivă. Iar apelul la violență, în situații bine precizate, poate fi legitimă. Mai ales când este vorba de valori sacre și de aplicare a legii.

În Islam sunt sacre, valori precum: dreptul la viață, demnitatea, dreptul la proprietate, la muncă și bunurile câștigate cinstit, libertatea credinței, neprihănirea. Ele trebuie apărate, promovate. Și nu sunt doar ale musulmanilor, ci ale tuturor oamenilor ca fii ai lui Allah

Diferitele alegeri și opțiuni religioase sunt expresia libertății și responsabilității umane în fața judecății divine implacabile. În afirmațiile Sfântului Coran, dar și în Sunna- tradiția Profetului Muhammad- se cere musulmanilor să nu oblige pe ceilalți în opțiunile lor religioase. Orice obligare, orice efort ar fi contrară dreptului divin, căci nici El, Allah nu obligă: „ Fiecăruia dintre voi- (profet sau comunitate-subl. ns.), noi i-am dat o lege și o rânduială . Dacă ar fi voit Allah, v-ar fi făcut o singură comunitate, dar El voiește să vă încerce în ceea ce va dat. Deci, întreceți-vă în împlinirea de fapte bune, căci la Allah este întoarcerea voastră, a tuturor , și El vă va înștiința despre cele asupra cărora ați avut păreri deosebite”,și „, dacă Allah ar voi i-ar aduna pe calea cea dreaptă”

Dacă drepturile sunt încălcate, lupta omului (musulman) pentru ele este o luptă legală, legitimă, iar în apărarea lor el se poate jertfi, poate muri eroic.

Toleranța, este o realitate esențială, incontestabilă a Coranului și o mărturie a Tradiției despre Profet. Ea se asociază cu blândețea, iertarea, îngăduința, tratamentul respectuos, decența , prietenia și tovarășia, frățietatea omului musulman.

Islamul răspunde legilor firii și nevoilor spirituale morale ale omului, se impune prin simplitate, prin respectul demnității oamenilor, prin sinceritatea mesajului și propăvăduirea credinței în Allah cel Unic, Preamilostiv.

Ca religie a păcii, a frățietății, a toleranței, ca program și mod de viață Islamul s-a răspândit fulgerător în cele patru zări ale lumii. Alte cauze ale răspândirii Islamului sunt disponibilitatea la dialog, înrudirea prin căsătorie , deschiderea , contactul prin comerț, cu alte comunități și popoare, călătorii, protecția prin lege a nemusulmanilor (**zimmi**) în statele musulmane.

Recunoașterea Profetilor și Trimișilor dinaintea lui Muhammad, respectiv a lui Avram, Noe, Moise, Isus și a altora este o dovadă a respectului celorlalte religii și credințe de către musulmani. Profetul Muhammad a spus , într-un hadis: „, Eu sunt cel mai apropiat de Isus, fiul Mariei. Mamele lor sunt diferite însă religia lor este una singură. Între mine și Isus nu este nici un alt Profet(Muslim, în: **Sahih**).

Nediscriminarea , în funcție de religie, rasă, etnie și culoare este o caracteristică a Islamului .Cercetătorul Yusuf Murra spunea: „,Oamenii sunt

egali în fața lui Allah...ca membrii ai unei singure familii, în care nu există nobil și nici disprețuit, ci numai credincioși. Această egalitate a fost proclamată într-o vreme în care ea nu este efectiv cunoscută de comunitatea creștină”

Chiar profetul a spus „, Oamenii sunt egali, la fel ca dinții unui pieptene, un alb nu are nici un merit în plus față de un negru, nici un arab asupra unui nearab, decât prin evlavie”. În acest sens, Profetul a acordat adăpost creștinilor din Najran, zona Yemen, în moscheea sa de la Medina cea luminată, le-a oferit cinstea de a sta de vorbă cu ei vreme de trei zile și trei nopți- și a încheiat un legământ de respectare și protejare a lăcașurilor de cult.

În acelaș registru al toleranței și respectului de oameni practicat de Profetul Luminii Islamului, Bukhari, necontestatul autor al hadis-urilor nota, într-unul, că: „, Într-o zi un cortegiu funerar care aparținea unui evreu a trecut prin fața Profetului și acesta s-a ridicat în picioare. Compagnionii lui au zis: „, O trimis al lui Allah, dar acesta este cortegiul unui evreu.” Profetul le-a răspuns :„, Și el nu este tot un suflet? Dacă vedeți o înmormântare ridicați-vă”.

În timpul vieții Profetului, protecția evreilor din Medina, care duceau o viață comună cu musulmanii, era reglementată prin reguli, legi, drepturi egale și responsabilități pe măsură. Evreii aveau dreptul autonom de a-și soluționa problemele. Iar în perioada primilor califi, a califilor luminați, drepti (rașidun) s-a păstrat dreptul și libertatea de cult a populațiilor minoritare.

Prin structura sa, prin voința Domnului, omul este o unitate contradictorie între rațiune și pasiune, între suflet și corp, între bine și rău, între acceptare și refuz. Acestea se află în permanentă luptă. În interiorul omului avem și boala și sănătatea, și suferința și vindecarea. Prin voința lui Allah aici ar putea fi conducătoare bunătatea, frumosul și binefacerea. Dar, pentru ca acest lucru să fie, este necesară și voința omului.

Scopul Islamului este educarea omului și promovarea calităților umane, înlăturarea brutalității și cruzimii, a vieții animalice. Am putea exemplifica prin exemplul lui Hz. Omar, un înaintaș al Islamului, care spunea că înainte de a fi musulman a trăit două evenimente. Amintindu-mi unul din ele plâng, amintind pe al doilea râd. Râd atunci când înainte de islamizare făceam idoli din halva. Ne închinăm lor și când ne era foame îi mâncam. Și plângeam și îmi era rușine când îngropam de vii fete. Același Hz. Omar când era conducător se socotea responsabil de faptul că, pe drumurile muntoase lupii mâncau miei.

După cinci ani de la cucerirea Siriei, preotul comunității Nasturi i-a scris prietenului său că arabii au devenit domnii noștri: ei nu s-au luptat cu religia creștină, ne-au protejat și conservat religia, au respectat preoții și religia noastră, au oferit danii bisericilor și mănăstirilor noastre. Musulmanii au avizat, cu condiția plătirii unei sume, libera funcționare a religiei creștine; au permis liderilor spirituali ai tuturor religiilor să creeze instituții, organizații cu toate înlesnirile necesare, sub aspect uzual sau legal.

Islamul a unit oamenii prin dragoste și frățietate , a pus punct dușmăniei. Invitația la noua credință islamică începută la Mecca , a continuat la Medina cu podul <<prieteniei>> între mekkani și medinezi, punându-se capăt dușmăniei seculare dintre triburile Evs și Hazregi. În Sfântul Coran se semnalează : „Și tineți-vă cu toții strâns de Frânghia lui Allah (Sfântul Coran- subl.ns.) și nu vă scindați (războaie intertribale, separarea iudeilor de creștini-subl.ns.)....căci ați fost dușmani (înainte de islam) și a făcut pace între inimile voastre (la primirea Islamului) și prin harul lui ați devenit frați și ați fost pe marginea prăpastiei Focului, iar El v-a salvat de la el. Așa va face Allah semnele sale limpezi, pentru ca voi să fiți bine călăuziți

Atitudinea opusă violenței a Profetului Muhammad a fost un reper al vieții sale. Este adevărat că Profetul Islamului a luptat cu anumiți opozanți, antimusulmani, dar nu s-a dat la nici o violență fizică față de aproapele său. El s-a rugat și pentru cei ce l-au lovit, l-au chinuit, i-au făcut rău. A cerut pentru ei, din partea lui Allah, drum călăuzitor (**hidayet**). A luat măsuri pentru a nu se ajunge la violențe, dar a răspuns la violențe, prin lupta armată, conducându-și oamenii, numai obligat de violențe.

Acceptarea reciprocă- în special în ceea ce-i privește pe evrei- a fost, până la data apariției Israelului ca stat (1948), mai evidentă în lumea islamică decât în cea creștină. Indiferent căror restricții ar fi putut fi supuși evreii în teritoriile islamice, aceștia nu au fost niciodată tratați la fel de crud ca atunci când au fost alungați din Anglia și Franța în secolul XII, la fel de abominabil ca atunci când au fost expulzați din Spania după cucerirea Granadei în 1492 de către regii catolici, la fel de dur ca în timpul antisemitismului și progromurilor care constituiau o trăsătură a Rusiei imperiale și a Uniunii Sovietice staliniste de mai târziu, sau la fel de inuman ca în perioada holocaustului german. În Islam, s-ar putea ca evreii să fi fost, așa cum erau frații lor creștini, cetățeni de mână a doua, **zimmi**. Dar lor, nemusulmanilor, tineri și maturi, li s-a garantat viața, onoarea, protecția personală și a bunurilor, funcționalitatea bisericilor și a sinagogilor în schimbul unei taxe numită fie capitație (**jizya**), fie impozit (**dariba**), fie danie (**zekât**) pentru alternativa la serviciul militar sau la participarea de războaie.

În plus Isus (Isa) este un profet al Islamului și nu există în această religie nici o paralelă la învățăturile anti-semite ale Bisericii Catolice. Prea mulți observatori ai conflictului israeliano- palestinian (filosofi ai religiei, teologi, oameni politici), nu în ultimul rând evrei, reușesc să înțeleagă acest fapt istoric esențial .

Islamul a fost și este departe de a fi fost întotdeauna tolerant. Confrunțați cu refuzul israelian de a recunoaște, până foarte de curând, existența poporului palestinian și dreptul lui la un stat Palestina, mulți arabi și-au descărcat furia și neputința pe țările occidentale și Israel. Convingerea arabilor că Washington-ul ia în mod ferm partea Israelului explică, în mare măsură, ostilitatea puternică față de S.U.A., ostilitate prezentă chiar și la nivelul celor mai educate și moderne minți ale lumii islamice.

În schimb, europenii sunt priviți într-o lumină diferită, deoarece în ultimul pătrar de secol, au început, într-un număr din ce în ce mai mare, să înțeleagă că existența poporului palestinian nu poate să fie negată pur și simplu, iar statul Palestina trebuie construit și acceptat. Puternica identitate religioasă și culturală a palestinienilor și arabilor trebuie recunoscută. Altfel nu poate fi nici măcar o speranță pentru o pace durabilă.

Primul calif Ebu Bekir spunea: „Fți drept, o să găsiți fericire. Fiți curajoși, și în loc de a fi prizonieri, poți să alegi să mori. Fiți generoși. Nu omorâți bătrânii, copiii și femeile”.

H. Omar, la Marea Moschee de la Medina, Mescid-i Nebi, în timpul slujbei de Vineri, a ascultat doleanțele unui creștin nemulțumit de vameși și a luat cea mai dreaptă măsură.

Ibn Arabi (1165-1240), Mevlana Gelaleddin Rumi (1207-1273) și Yunus Emre (m. 1320) au trăit în anii începutului și consolidării Imperiului Otoman și au contribuit la pregătirea identității lui.

Primul, venit din Apus, are originea în Andaluzia, în Murcia, sud-estul Spaniei, s-a așezat în Anatolia, mai precis în Konya, și a răspândit lumina, a pregătit terenul, ideile, spiritul otoman.

Celălalt Mevlana, a venit din ținutul Khorasan (Afganistan), a trăit de la o vârstă fragedă în Konya, l-a cunoscut pe Ibn Arabi și, ca și Soarele Orientului a luminat Anatolia. Al treilea a crescut în Anatolia, și folosind limba turcă, a fost stăpânul unor înalte sentimente, fiind poetul sufist (prin excelență). Îndrumați de acești trei gânditori, Imperiul Otoman a fost numit de istoricul german Paul Wittek ca „Stat al călugărilor” (Derviş Devlet).

Ibn Arabi, a reliefat dragostea de oameni și viziunea despre oamenii de alte credințe în multe poezii și a spus: „câteodată cred în legea lui Moise, accept drumul evreilor. Altă dată mă găsesc în legea lui Isus și îmi plac rugăciunile în biserică. Uneori, cred în Mahomed și sunt una cu el. Alteori mă văd într-o lege încât mă asemăn cu un stăpân”.

Ibn Arabi a văzut religiile lui Moise, Isus și Mahomed ca religii divine și le-a evocat împreună. Din cele trei religii, mozaismul are greutate ca lege, ca legislație, creștinismul ca învățătură, iar islamul este și lege și învățătură.

În versuri, Ibn Arabi, vorbește de promovarea iubirii, religia și credința lui este iubirea, dragostea, prietenia (**muhabbet dinim ve imanîmdir**).

La misticii clasici este simptomatică anecdota următoare povestită posterității astfel: La Hz Ibrahim vine un mecusî (adept al religiei vechilor persani, zoroastrismul) care îi cere de ale gurii și acesta îi propune în contrapartidă să accepte Dumnezeu unic (unicitatea lui Dumnezeu)- ca în Islam . Acesta nu acceptă și pleacă. În această situație lui Hz Ibrahim i se relevă: „Noi îl hrănim de 70 de ani chiar dacă este nemusulman , necredincios. Și tu dacă îl hrăneai o singură zi ce se întâmpla?”

Mevlana spunea că oamenii au același suflet, doar corpul și pielea este diferită. În lume sunt nenumărați migdali dar uleiul lor este identic. În lume sunt diferite limbi și diferite lexicuri, dar toate au câte un înțeles.

Recipientele apei, vasele în care se pune apa, sunt diferite, dar odată sparte, apele se unesc, apa curge apă. Dacă ajungi la ideea de unitate, te poți dispensa, poți alunga cuvintele și gândurile fără noimă; inima aduce vești celor ce sunt deschiși la minte, le spune doar lor adevărul .

Deoarece Mevlana considera omul, ființă superioară, ca purtător al unei bogății spirituale, el a acordat considerație tuturor credințelor, a iubit pe toți oamenii. Astfel că în urma cortegiului lui Mevlana au fost nu doar musulmani ci și creștinii și mozaicii care trăiau în Konya acelor vremuri. Și ei au lăcrimat pentru Mevlana . Mevlana a spus că: „Separarea, diferența dintre religii este din punctul de vedere al modului de rugăciune, al cultului. Nu al esenței.” (poemul **Mathnawi**, distih 500)

Tot Mevlana, în „**Divan-ul**” său spunea: „, să privești cu ochiul tainic al gândului și ochiul inimii, la fel, pe credinciosul musulman și pe nemusulman. Fiecare are Dumnezeuul său cel Viu! După cum îl exclamă ; îl rostește! Altfel nu există deosebire”.

În celebrul său rubai, sinteză a umanismului său și a toleranței, nelimitate, Mevlana zice: Vino, Vino! Orice ai fi; Vino! De esti creștin, de ești evreu/ Și focului de te-ai ruga,/Vino!/Grădina noastră-i locul împăcării, al speranței,/Și chiar de-ai fi păcătuit de o mie de ori,/Iar, Vino.

Trăind într-un mediu cultural, sultanii nu au căzut în fanatism. Chiar Fatih Sultan Mehmet se considera și urmașul selgiukizilor și al Bizanțului. După Fatih, sultanii au folosit patru titluri de noblețe: 1- calif (**Halife**) ; 2-sultan, padișah (**Padișah**); 3-Suveran, monarh (**Hakan**); 4- Împăratul Anatoliei Bizantine (**Kaizer-i Rum**), ce avea origine greacă.

Califul vine din tradiția semitică și islamică (sami, semiți - cei care își au origine, se trag din fiul lui Noe (**Nuh**), pe nume Sam, de rasă albă, arabi, asirieni (**Asurca**), evrei (**Ibranice**) și habeși (**Habeșce**), toți cei ce se trag din această ramură. Padișah vine din tradiția iraniană și persană. Monarhul din tradiția turcă și mongolă. Împăratul din tradiția Romei și Greciei. Cu aceste titluri sultanii osmanlâi au adunat, au unificat în persoana lor au adus laolaltă toate civilizațiile.

Această toleranță a Islamului, adică angajamentul de a apăra și proteja oamenii de alte rase, etnii, credințe, a continuat secole, dar a fost evidentă, de netăgăduit, în timpul Imperiului Otoman.

Autorul „Cronologiei istorice a Osmanlâilor” (**Osmanlı Tarihi Kronolojisi**), Ismail Hami Danişmed, spunea că în timpul domniei sultanului Fatih, regele sârb Brankovici l-a întrebat pe comandantul maghiar Yanko Hunyad; „după înfrângerea turcilor stăpânind Serbia ce o să (ne) faceți?” Yanko Hunyad a răspuns: „în toată Serbia o să construiesc biserici catolice”. Și așa a fost. Ori după ce s-a integrat în Imperiul Otoman, Serbia și Bosnia, Sultan Fatih a apărât atât pe creștinii ortodocși cât și pe cei catolici. Pentru că la temelie Islamului stă viața trăită împreună cu minoritățile, cu etniile.

A accepta, a fi de acord să trăiești împreună cu oameni de altă credință este un fapt. Oamenii nu pot, nu au șansa de a alege în această problemă. Este voia destinului. Este cursul istoriei.

Întretăierea drumurilor cu oamenii de altă credință, împărtășirea aceleiași credințe are o singură metodă, are un singur drum, anume convingerea. Comunitățile musulmane, atât timp cât asupra lor nu se exercită o presiune, sunt în situația de a trăi împreună cu comunitățile de altă credință.

În istorie cel mai ilustru exemplu de conviețuire între credințe și culturi diferite este cel al Peninsulei Iberice, o zonă a Renașterii cu criterii europene. Dar asupra Peninsulei s-a abătut spun cercetătorii islamici barbaria creștină. Creștinii au săpat, au distrus rădăcinile civilizației din Peninsulă (Endülús). Europa și Rusia de-a lungul timpului, nu au fost capabile de a avea o mentalitate, o cultură care să recunoască minoritățile.

În limba arabă, teroarea este exprimată prin cuvântul „Irhab” iar terorismul prin cuvântul „Irhabi”. Adică în actul terorii, în teroare există frica, groaza, spaima. Teroristul crede că își va atinge scopul prin intermediul fricii. Acțiuni teroriste sunt, spre exemplu, omorârea copiilor inocenți, bombardarea locurilor aglomerate, pregătirea și săvârșirea de atentate. Ele nu pot fi acceptate în numele musulmanilor și nici a oamenilor. Ele contravin legilor, credinței religioase și conștiinței. În Sfântul Coran se spune clar, ferm că: ... cel care ucide un suflet nevinovat de uciderea altui suflet sau de o altă stricăciune pe pământ, este ca și când i-ar ucide pe toți oamenii, iar cel care lasă în viață un suflet este ca și cum i-ar lăsa în viață pe toți oamenii”. Islamul cere pedeapsa cea mai aspră pentru asemenea acțiuni de haiducie, de hoție la drumul mare. Apreciem astfel că a fi și a lupta împotriva terorii este o misiune naturală, firească a oricărui musulman.

Edward W. Said atrăgea atenția încă din 1978 asupra pericolului înțelegerii Orientalismului ca pandant cultural al colonialismului, ca alibi intelectual al dominației Vestului asupra Estului.

Dacă Spania catolică i-a convertit cu forța pe evrei sau i-a expulzat

(1492), statul otoman i-a primit fără rezerve, le-a asigurat condiții de viață autonomă, pe care ei au știut să le fructifice în prosperitate.

Sau comparați atitudinea din 1761- a generalului creștin Adolf Buccov care a distrus cu tunul 150 de mănăstiri ortodoxe, în timp ce otomanii musulmani n-au procedat nici când în acest fel nici la nordul, nici la sudul Dunării față de creștini.

Pe o hartă culturală imaginativă S. Huntington desena o linie despărțitoare între Civilizația și Creștinătatea Occidentală- bazată pe democrație, pe separația între stat și biserică, piața liberă, guvernare limitată, drepturile omului, individualism, domnia legii- și Lumea Estică- naționalistă, colectivistă, irațională, autoritară, antarhică, cu alte cuvinte înapoiată.

Conform logicii acestei viziuni, România ca și statele estice- este în afara civilizației, a Europei, iar religia ortodoxă este într-un plan secundar, poate chiar valoric, față de religia catolică, deși, se știe ambele sunt fațete ale religiei creștine. Adaptând această teorie la spațiul românesc, Sorin Antohi considera că orientalismul este metonimic și că Transilvania joacă rolul de Occident, iar Moldova rolul de Orient.

Or este clar că Balcanii și Occidentul nu sunt identități radical diferite, antilumi iar influența Occidentului asupra Balcanilor, deși importantă, nu poate fi calificată drept o colonizare. Este ceea ce afirmă și cărțile Mariei Torodova „ **Balcanii și balcanismul**” (Buc., Humanitas, 2000) și ale Vesna Goldworthy „**Inventarea Ruritaniei, Imperialismul Imaginației**” (Buc., Ed. Curtea veche, 2002). Todorova ia distanță critică față de modelul postcolonial și insistă pe diferențele specifice ale balcanismului, în raport cu orientalismul.

Ceea ce ne desparte pe noi musulmanii de lumea mozaică și creștină nu constituie credința în sine, cu ritualul său specific, ci interesele pragmatice ale elitelor dintr-o parte sau alta.

De ce să nu recunoaștem- au făcut-o Voltaire și Mircea Eliade- că Islamul, o religie mai recentă, este și mai simplu și mai democratic: prin danie (**zekât**) bogații sunt (literalmente) obligați să dea o parte din avere celor săraci, nu există sacerdoți- fiecare musulman fiind propriul său preot-, trecerea la Islam este simplificată- fiind suficientă pronunțarea mărturiei de credință (**shahada**), procedurile judiciare sunt foarte rapide. În plus, Islamul n-a cunoscut practica vânzării de indulgențe pentru răscumpărarea păcatelor, n-a cunoscut nici instituții de genul Inchiziției.

În multe țări ale lumii actuale, religia islamică a fost ridicată la rang de politică de stat (Arabia Saudită, Iran, Libia). Din punct de vedere formal nu este, aici, nici o incompatibilitate între politică și concepțiile Islamului.

La începuturile sale, comunitatea islamică (**umma**) era una și aceeași cu statul (**devlet**). După moartea Profetului Muhammad (632), urmașii săi

(califii) au continuat să fie lideri spirituali, cât și conducători de stat (temporali). Legea canonică (**Shari'a**), cu suportul de bază al Sfântului Coran și al Sunnei a reglementat toate aspectele vieții sociale. Începând cu secolul al X-lea, califatele (șefii spirituali) au împărțit cu conducătorii politici (sultanatul mameluk, sultanatul selgiukid) puterea. După 1517, dualitate puterii este lichidată de sultanii otomani care devin califi. Dar, specific Imperiului Otoman a fost și ponderea deținută de lex principis (**Kanun**), legea sultanală, laică alături și uneori chiar în opoziție cu legea canonică (**Shari'a**). Deci, mult timp statele musulmane au rămas state teocratice. Dar prezența Kanun-ului la otomani și eforturile de occidentalizare după 1718, au pregătit terenul pentru marile reforme ale epocii Tanzimat-ului (secolul al XIX-lea) și reformele marelui om de stat și om politic M.K. Atatürk care a proclamat Republica și a desființat califatul (1923). Turcia a devenit primul stat islamic în care religia a fost despărțită de stat și a adoptat modelul occidental. Turcia este dovadă a conviețuirii Islamului cu Occidentul. Aici, armata cândva instituția de bază a Imperiului Otoman- este garantul laicismului, lucru prevăzut explicit în Constituție. O atracție a modelului occidental o constituie recent înființatele universități particulare unde învățământul este în limba engleză (Bilkent, Koç, Sabancı, etc.) sau franceză (Galatasaray), universități fondate de cei mai bogați oameni de afaceri turci, universități cu curriculum occidental, cu cadre didactice aduse din Occident, cu performanțe în lumea universitară (masterate, doctorate, proiecte de colaborare) europeană și mondială.

O altă țară deschisă dialogului cu Occidentul și valorile sale este Egiptul.

În loc de încheiere

Crima- rezultat al actului terorist- este un produs scris politic căreia nu-i putem acorda nici măcar circumstanțe atenuante. Este blamabilă prin suferința pe care o aduce și, în absolut, este un act politic illogic și incomprehensibil. Nimic nu poate justifica, moartea violentă a unor cetățeni pașnici. Nici măcar inegalitatea socială excesivă, discriminarea degradantă, sărăcia și marginalizarea unor categorii sociale, a unor comunități sau popoare.

Violența începe cu o perturbare a comunicării, cu înțelegera eronată, cu lipsa de dialog și de respect a Celuilalt. Iar la nivel mondial- instituții, convenții, tratate-, violența inclusiv cea armată poate fi un rezultat al lipsei cadrului adecvat, a inexistenței limbajului comun și a violenței politice pentru rezolvarea, în fașă, a unor distorsiuni și conflicte de orice tip.

Așa numita „ciocnire a civilizațiilor” (**Samuel Huntington**) este credem, mai degrabă vâlul care ascunde interesele materiale- presante ale Occidentului și mai ales a S.U.A. pentru zăcăminte de petrol, aur și gaz metan accesibile și pentru putere, pentru impunerea unor guverne proamericane și prooccidentale.

Unele state-națiune au mare capacitate economică și militară își impun propriile interese, eludând autoritatea legitimă, dar slabă, a comunității internaționale, a O.N.U.sau N.A.T.O.

Când S.U.A. nu dorește un Tribunal Penal Internațional și mizează pe tribunale militare proprii, când aceeași supraputere S.U.A. a anulat Tratatul Antibalistic și își desfășoară propriul sistem de apărare cu rachete- este adevărat, legitimat de evenimentele din 11 septembrie 2001, - când S.U.A. a refuzat semnarea Convenției privind Interzicerea Armelor Biologice, când Pax Americana se vrea impusă chiar marilor puteri Rusia și China, când vocea Europei Unite nu este auzită, uneori, la Casa Albă, oare încotro se îndreaptă lumea?

Cum să ne explicăm tragedia de la Srebrenița (masacrarea a 11000 de musulmani, violarea într-o singură zi a 50000 de fete musulmane), faptele abominabile (ucidere, schingiuire, viol) a unor soldați ruși sau americani în Cecenia și Irak, prezența trupelor unor țări în Kabul pentru siguranța guvernului post-taliban, privarea guvernului irakian de dreptul de suveran, liber, de folosi propriul spațiu aerian, de acceptare, sub presiunea Uniunii Europene, a cererilor minorității albaneze din Macedonia, și multe altele.

Terorismul nu este un accident, un reziduum sociologic reparabil ci tehnica principală de expansiune a unei ideologii mortale pentru umanitate, nu doar pentru Occident. Rădăcinile lui sunt mizeria și lipsa de speranță, sărăcia și neștiința., bolile și nedreptatea.

Formele lui: nazismul, bolșevismul, fundamentalismul islamic de tip AlQaeda, orientările de extremă dreapta naționaliste și paramilitare creștine de tip „ETA”, „IRA”, „Brigăzile roșii”, Ku Klux Klan și altele, fanatizate de o fixație ideologică rasială sau religioasă sunt manipulate de cercuri de interese mai mult sau mai puțin vizibile.

Nu poate fi benefică cruciada împotriva „Axei răului” (Coreea de Nord, Iran, Irak) sau a „urii” care se duce cu logica: America doar America este libertatea și civilizația, dar nici metonimia Ben Laden care vede S.U.A. ca Marele Satan sau „Imperiul răului”, un S.U.A. ce schimbă guverne și conducători fie ei dictatori sau nu (Afganistan, Irak), un S.U.A., marea super putere mondială, aliatul Israelului, aflată, din când în când, și în opoziție cu Europa, cu Rusia, China, sau Italia, puteri nucleare și nu numai. Un S.U.A. care a împânzit lumea cu baze militare: Europa răsăriteană (România, Polonia, Bulgaria), Africa (Djibuti, Sao Tome), Asia Centrală(Kârgâzstan, Tadjikistan, Uzbekistan), în Orientul Mijlociu (Irak, Qatar), în Pacific, în Australia, în Malaezia, Filipine, Singapore, Guam, etc.

Un S.U.A. care dorește să acapareze și să gestioneze de unul singur, sursele de „energie islamică”, în primul rând petrolul.

Nici evreii și nici creștinii nu se regăsesc în tradiția abrahamică din

Coran, o refuză. Mahomed nu a fost evreu și ca urmare nu putea fi predestinat a fi profet al Israelului. Pentru creștini, în schimb, revelația divină se termină cu moartea apostolilor, ceea ce contrazice teza Islamului care se consideră religia ultimului popor ales-arabii și este cronologic și logic continuarea iudaismului și creștinismului. Sfântul Coran, revelat de Allah, în limba arabă, prin intermediul arhanghelului Gabriel (**Cebrail**) lui Mahomed- este ultimul lui Cuvânt și, totodată, corectura a ceea ce evreii și creștinii în Tora și Evanghelie au greșit sau deformat, primii din rea credință, ceilalți din necunoaștere.

În ciuda tuturor inadvergențelor, evreii, creștinii și musulmanii, aparțin cu toții credinței „abrahamice” într-un singur Dumnezeu Atotputernic și Milostiv” și cu toții se vor prezenta în fața Lui la Judecata de Apoi.

Numai cunoașterea și înțelegerea felului de a percepe omul și apoi de a interpreta universul spiritual și al „celuilalt”, va permite dialogul intercultural și interreligios, care poate avea loc numai depășind prejudecățile, partipriurile, dacă avem curajul să privim în față deosebirile și asemănările, fără a avea pretenția că unii stabilesc adevărul (religios), îl cultivă, este al lor și numai al lor.

Concluzii-Repere

- 1) Fațetele toleranței sunt multiple: religios, politic, moral, civic.
- 2) Toleranța consonează cu ospitalitatea, cutuma, legea, valoarea umană.
- 3) Pacea spiritului va învinge în timp „dansul săbiilor”.
- 4) Toleranța nu poate fi practică în virtutea principiului celui mai puternic.
- 5) Fundamentalismul nu se confundă cu dogmatismul și cu doctrina oficială el percepe modernitatea mai degrabă ca o amenințare decât ca oportunitate
- 6) Fundamentalismul de orice tip este încarnarea paradigmei intoleranței religioase. Precizare: modernitatea este nu atât un corp coerent de credințe („ce credem?”) cât o transformare în atitudinea credinței („felul în care credem”). Deci fundamentalismul are mai puțin de a face cu vreun text particular sau cu vreo dogmă religioasă și mai mult cu modul de a crede, de a înțelege și practica religia. Și, de aceea, contrar a ceea ce se insinuează sau se afirmă cu obstinație de cercuri interesate există nu doar un fanatism fundamentalism islamic ci și fanatisme, fundamentalisme creștine-ortodoxe sau catolice (deghizate) sau budiste și hinduse. Istoria intoleranței este o dovadă peremptorie în acest sens.
- 7) Fundamentalismul nu numai cel religios perseverează în a-ți impune politic și militar, de manieră agresivă, prin violență, prin teroare, prin

acte criminale, convingerile și rațiunile proprii, chiar și cele religioase. Un fundamentalist este, în ultimă instanță, un extremist. Lui i se asociază fanatismul, intoleranța, respingerea dialogului.

8) Fundamentalismul și terorismul sunt boli ale modernității, ale lipsei de comunicare, ale reacției la agresiunea modurilor de viață tradiționale. Cu tact și răbdare, organismul social, trebuie să-și creeze și să-și dezvolte imunitatea, sistemul imunitar prin legi și cutume acceptate.

9) Islamul este o religie a păcii, a solidarității, a frățietății și a toleranței.

10) Noi, cetățenii români, de etnie turcă și tătară, credincioși musulmani, respectăm România, țara în care trăim prin voia destinului, de opt secole ne integrăm benefic în ea, respectându-i legile și valorile, susținem idealurile ei europene.

16. DESPRE JIHAD

Model de viața, Islamul nu este o religie a violenței, ci a păcii. Principiul de bază al Islamului este ca oamenii reali să trăiască în pace, iar lupta este o stare de excepție și de accident, este ceva rar. Cuvântul Islam la origine exprimă încrederea. Preaînaltul Allah în **Sura Bakara**, verset 208: "O, voi, cei care credeți! Intrați în Islam pe deplin și nu urmați pașii lui Șeytan, căci el vă este dușman învederat!" transmite că diavolul este simbolul negativului și ca atare ne previne să nu pășim pe calea diavolului. De altfel, cuvântul Islam are, în compunere cuvântul **silm** care (ne) invită pe oameni la a trăi în întregime în pace, într-un mediu al păcii.

În Occident, în prezentarea Islamului ca religie a violenței, se află înțelegerea greșită a cuvântului de Jihad. În Occident se interpretează Jihad-ul cu sensul de răspândirea violentă a Islamului prin război sfânt (**holy war**). Dar, analizând cuvântul Jihad, etimologia lui, vom vedea că această interpretare este profund greșită. Tehnic vorbind, sinonimul termenului de război propriu-zis sunt pur și simplu termenii de război (**harp**) ca război violent, și război armat (**kitâl**) și nu termenul de Jihad. În **Sura Al-Baqara**, versetele 190, 191, 193, avem o clarificare a conceptelor de **harp si kitâl**. Aici se precizează că musulmanii nu încep ei lupta cu necredincioșii, nu sunt ei primii care atacă ci ei trebuie doar să riposteze dacă sunt atacați de necredincioși, pentru că „schisma (necredință) e mai rea ca omorul”, că războiul propriu-zis este ultima cale de ripostă față de necredincioșii ce atacă comunitatea musulmană, iar moartea "este răsplătă celor fără de credință". Precizări, privind termenii de **harp și kitâl**, găsim și în **Sura Nisa**, versetele 74-76, **Sura Maide**, verset 64, **Sura Enfal**, verset 57, **Sura Tevbe**, versetele 12-13. Luptând pe calea lui Allah dăm viața lumescă pentru Viața de Apoi" focul războiului aprins de cei necredincioși rătăciți de pe calea lui Allah va fi stins de El, de Allah cel generos. Dovediți, înfrânți în război, căpeteniile lor, (poate) vor renunța la încălcarea legămintelor față de Allah și la necredință, la atacul față de Islam, la dreapta credință.

Este important a nu se substitui, tehnic și etimologic vorbind, termenul de **Jihad**, termenilor de **harp și kitâl** și invers. Chiar dacă toți acești termeni vin din arabă, este important a desemna conștiința și hotărârea unui efort pus în slujba trecerii peste o situație, o stare dificilă. această voință, conștiință și determinare, într-un sens mai larg, este pusă să armonizeze eul personal, individualitatea cu voința divină. Ca termen tehnic, neutru și obiectiv, termenul de **Jihad** este compatibil, este sinonim cu efortul, cu lupta pentru armonie și pace. Această luptă, acest efort este în primul rând o luptă cu sinele, cu eul

propriu, pe calea credinței.

Totodată termenul de **Jihad** semnifică lupta pentru prevenirea terorii, râvna, sânguința de a anunța credința islamică, dar și râvna pentru a apăra țara, comunitatea. Profetul Muhammad întorcându-se dintr-o luptă în care musulmanii au fost atacați de nemusulmani a spus: "ne întoarcem (acum) de la o luptă, minoră la o luptă majoră." ,

Jihad-ul desemnează în literatura islamică modul de a acționa conștient, hotărât și energic, pentru curățenie spirituală în consens cu credința islamică, împotriva ateilor, ipocriților și fățarnicilor, împotriva celor ce desconsideră, exploatează urăsc și ucid dreptcredincioșii Islamului. Jihad-ul este o luptă cu propriile orgolii, patimi, cu egoismul, suficiența și neîncrederea în sine, o luptă a binelui legitimat de Allah și de Profetul Muhammad contra răului.

Textele coranice luminează corecta înțelegere a Jihad-ului: „Cei care au crezut și au purces în pribegie și au luptat pe calea lui Allah, cu averile și viețile lor, sunt pe o treaptă mai înaltă înaintea lui Allah și aceia sunt câștigători [ai Paradisului nota ns.]”(Sura Tevbe, 20, p.259); Allah vine cu mult har asupra celor care luptă cu bunurile și cu sufletele lor” (Sura Nisa, 95, p.153); “Drept credincioși sunt numai cei care cred în Allah și în Allah și în Trimisul Său, care apoi nu s-au mai îndoit și au luat parte la luptă cu averile lor și cu sufletele lor, pe calea lui Allah” (Sura Al-Hujurat, 15, p.672), etc.

Profetul precizează că riposta față de o mare armată este un Jihad mic și că marele Jihad este lupta eului pentru armonia internă, pentru propria educație. Pentru că Jihad-ul colectiv este excepție și o raritate. Ori, omul se luptă cu propriile sensimente și atitudini negative (dușmănie, ură, mânie, furie, orgolii, etc) de-a lungul întregii sale vieți . O luptă continuă de dorit. În izvoarele clasice, de pildă pentru Seyyid Șerif el-Curcani, Jihad înseamna în o invitație o chemare la religia dreaptă (**hak din**). Iar vestitul jurist din scoala de drept hanefita, Kemâluddin Ibn'ul Hümam spunea că Jihad-ul este o invitație la religia dreapta a Islamului și dacă n-o vor accepta trebuie luptat împotriva necredincioșilor și contestatarilor. În versiunea lui Fethul-Kadir "dacă nu admit (Islamul -subl.ns.), e nevoie de luptă, activă și neîntreruptă. Jihad-ul drept, în termen tehnici, ca împotrivire în situații de război înseamnă a-ți folosi întreaga putere și forță în apărare. Termenul de Jihad folosit în Sfântul Coran și în hadis-urile Profetului nu are semnificația obligației de a lupta cu nemusulmanii și cu atât mai mult, nici nu se înrădăcează în lupta cu nemusulmanii. Dovadă că musulmanii în perioada Mekka, erau în număr redus și nici nu erau pregătiți de vreo luptă, nu erau o putere nici numerică, nici economică. În acel timp erau alungați, urmăriți, supuși torturilor, emabargourilor economice, deci nu puteau riposta nici măcar apăra. Astfel că Jihad-ul are sensul de a diferenția pe credincioși de necredincioși, de a lupta cu ei spiritual doar prin intermediul învățaturii Sfântului Coran.

Jihad-ul, în sens general, este cunoașterea eului de către eu, este și asimilarea credinței islamice, trăirea în Islam, comunicarea, propunerea și învățarea Islamului de către ceilalți, efortul de a-i ajuta pe celălalt în trăirea Islamului. Plecând de aici, prima etapă a Jihad-ului este efortul pentru armonia internă, scutirea de patimi și orgolii, de atitudinile negative, este lupta cu tine însuși. Profetul Muhammad a spus: "adevăratul Jihad este Jihad-ul cu sine" (Tirmizi) este și poavața de a pune de acord vorba și viața. (Muslim, Iman 80).

Așa cum în interioritate educarea psihologica este un Jihad, la fel pentru statutul individual "producerea" muncii și serviciilor de calitate este un Jihad. La fel cum Jihad este pentru omul public știința și asumarea responsabilității, pentru industriași producția mărfii de calitate, pentru cel bogat atenția față de săraci și necesitățile lor sunt alte genuri de Jihad. Instituțiile sociale de solidaritate și întrajutoare, fundațiile (**vakıflar**) sunt cel mai frumos exemplu în acest sens. Acțiunile de comunicare a frumuseții Islamului pentru musulmani și ceilalți oameni, crearea de instituții oficiale și private de educație și învățământ ce luptă cu ignoranța și incultura; producerea de căi necesare pentru apărarea țării crearea de oști pentru a apăra țara; toate sunt forme ale Jihadului. Pe scurt în acest sens, Jihad-ul este totalitatea atitudinilor și acțiunilor pentru viață. Înțelegerea clasică: viața este credință și este alcătuită, are ca origine Jihadul, vorbește despre sensul larg al Jihad-ului. Din această perspectivă lupta musulmanilor cu nemusulmani are o înțelegere tehnică astfel că în izvoarele clasice ale dreptului, Jihad-ul cu sens de război propriu-zis nu acoperă în întregime sensurile noțiunii de Jihad.

M. Gaudefroy scria că „războiul nu este invenția Islamului: Yahveh în arma / întărea brațul fidelilor, regele lupta în numele lui Iisus, al Fecioarei”.

În araba preislamică, jihad-ul ține seamă de relația față de credința în Islam a oamenilor: cei credincioși musulmani; cei necredincioși și asimilați care se opun Islamului; cei nemusulmani, supuși legilor Islamului care trăiesc în pace cu musulmanii (**Dar-al-Islam**) ca protejați (**zimmi**).

Ca atare, Jihad-ul înfăptuit cu inima pentru eliberarea de rău, de Satana (**Şeytan**) prin cuvânt, cu mâinile sau în extrem, cu sabia, are două aspecte anume, planul major, spiritual, al conștiinței, și planul minor, real care poate include chiar și lupta armată.

Jihad-ul major implică în plan individual moral, lupta cu patimile, cu dorințele expresive ale trupului, iar în plan unitar, social responsabilizarea colectivității (**umma**) în instaurarea binelui. În plan major spiritual Jihad-ul îmbracă fie haina ascetismului, fie haina misticismului, fie haina dorinței de cunoaștere luminată prin credință în Allah.

Jihad-ul minor intern implică o confruntare, chiar și violentă cu cei care amenință integritatea și/sau unitatea colectivității (**umma**), iar Jihad-ul minor extern implică război armat cu necredincioșii răuvoitori care nu acceptă pacea

islamică sau Islamul, îl ponegresc și îi provoacă pe musulmani, atentează violent, prin forța armelor, la integritatea și viața lor.

În perioada mekka-nă Jihad-ul semnifică lupta dreptcredinciosului musulman pentru a-și dovedi credința în Allah și/sau aducerea de noi adepți în colectivitate (**umma**) prin convingere. În perioada Medină (după **hegira**), Jihad-ul semnifică lupta cu politeiștii (**müşrikun**), lupta cu arabii nemusulmani și lupta cu dușmanii pentru autoidentitatea religioasă islamică.

Odată cu adâncirea breșei dintre Islam și lumea creștină, când mai ales după anul 1000, creștinii mai ales cei catolici au impus crucea cu sabia, cruciadele fiind forma directă, dură, a războiului sfânt al creștinătății Jihad-ul ca război sfânt devine o boală cronică, un virus preluat și de Islam. Războiul sfânt este legitimat, fără dubiu, întâi în creștinism din motive de misionarism interior chiar împotriva albigenzilor, begarzilor, etc. Mai târziu, va apare și teza că un creștin nu trebuie să ucidă alt creștin, căci dacă omoară, el varsă, fără nici un dubiu, sângele lui Hristos. Curios și descurajator, Conciliul de la Narbonne (1054), dar este a rara avis, căci războaiele violente au devenit o practică a timpurilor moderne și contemporane.

Înainte de epoca modernă în țările islamice și în viața colectivităților putem observa toleranța Islamului, iar în epoca noastră, în conjunctura actuală vedem cum Islamul este o religie conformă, utilă pentru viață, iar conviețuirea cu religii diferite diferite, multiple este o necesitate. O dovadă în acest sens faptul că este sub Imperiul Otoman, în Balcani, au trăit alături de musulmani națiuni diferite care și-au conservat naționalitatea, religia și spiritualitatea. De secole departe de mediul de confruntări, această experiență concretă comună nu confirmă teza lui Huntington a scenariului confruntării civilizațiilor. Pentru că religia musulmană fie că este la nivel național, fie la nivel internațional, în relațiile umane, nu este atât sau mai ales o convingere religioasă cât are drept scop formarea omului, educarea lui în spirit religios. A omului iubitor de pace, tolerant, prieten, împlinit prin credință.

Numai că în sistemele de drept Jihad-ul este principiul de bază în păstrarea unității țării, în riposta împotriva acțiunilor violatoare ale vieții și bunurilor cetățenilor unei țări musulmane. Jihad-ul este mai benefic decât să fii planton într-o noapte la graniță să petreci ziua în post și noaptea în rugăciune o lună de zile ... Numai dacă cineva pentru voia lui Allah și nu în propriul beneficiu stă de strajă la graniță, iar Judecata de Apoi faptele bune îl vor însoți. "Dacă cineva este trimis de altcineva la luptă pentru calea lui Allah, acel altcineva este ca și cum ar lupta, dacă are grijă de familia războinului și altcineva este ca și cum ar fi în război".

Principiul Jihad-ului afirmat în hadis-uri, este foarte diferit de violență și de teroare. În Jihad nu există poftă, exces, dorință, petrecere, chef, capriciu. Pentru legitimarea și legitimitatea Jihad-ului este o obligatoriu proclamarea lui

de către autoritatea politică. "Li s-a îngăduit (să se spere aceluia care sunt atacați, căci ei sunt nedreptățiți. Iar Allah este în stare să-i ajute"; "Și luptați uniți împotriva politeiștilor, întocmai cum luptă ei împotriva voastră! Și să știți că Allah este cu cei care au frică (de El)"; "Luptați pe calea lui Allah împotriva aceluia care se luptă cu voi, dar nu începeți voi lupta, căci Allah nu-i iubește pe cei care încep lupte" și "Iar dacă ei vor înclina către împăcare, înclină și tu către ea".

Aceste texte subliniază, și ele, că lupta are scopul de autoapărare, că se sprijină pe ripostă, că indiscutabil este riposta la agresiunea armată. Lupta Islamului pentru identitate poate duce, din nefericire, la moartea oamenilor, la distrugerea căminelor, la pierderi materiale și spirituale. Dar în Islam, nu războiul ci pacea este apreciată, este esențială.

În esență Islamul este încredere, promovează încrederea, este viață, trăită în siguranță. Ca atare pentru a crea atmosfera de încredere și continuitatea ei se impune după versetele Coranului și după mărturiile Profetului, crearea unei forțe de asigurare a păcii și încrederii. Să nu se uite că în toate războaiele Profetului au murit doar 300 de persoane, fie musulmane fie nemusulmane. Este încă o dovadă că Islamul nu este o religie a violenței. Și dacă musulmanii au deschis războaie împotriva nemusulmanilor, aceasta s-a datorat celor din urmă după aprecierea juriștilor școlilor hanefită, malikită și hanbalită. Religia islamică consideră că în relațiile externe este nevoie, în esență, de amicitie, cum exprimă elocvent textul: "Allah nu vă oprește să faceți bine aceluia care nu au luptat împotriva voastră, din pricina religiei, și nu v-au alungat din căminele voastre [ba din contră] să fiți foarte buni și drepti căci Allah îi iubește pe cei drepti".

Islamul și în disputele interne caută soluții drepte. Diferențele dintre musulmani trebuie rezolvate pașnic. Și este un adevăr că perturbarea păcii și calmului comunității, amenințarea garanției vieții și bunurilor de către acțiunile teroriștilor sunt contracarate, potrivit Sfântului Coran, prin război împotriva acestora.

Islamul deschide război împotriva făptașilor acțiunilor teroriste de stricare a ordinii publice, de aducere a haosului, de distrugere a stabilității. Islamul condamnă pe cei care afișează război lui Allah și Profetului. Trebuie să disociem între cei care fac război împotriva lui Allah și împotriva Profetului și/sau cei care fac război pentru Allah și Profetul său. Războiul împotriva lui Allah și a Profetului este - după juriștii Islamului - un război împotriva comunității islamice. Astfel că lupta împotriva terorismului este dreaptă, legitimă, întemeiată juridic. Versetul 33 din **Sura Al-Ma'ida** spune că: "răspata aceluia care luptă împotriva lui Allah și a Trimisului Său și caută să semene pe pământ stricăciune este că ei vor muri omorâți sau răstigniți pe cruce sau li se vor tăia mâinile și picioarele cruciș sau vor fi alungați din țară

(expulzați sau întemnițați, după unii comentatori - subl. us). Aceasta va fi pentru ei rușine în lumea de acum, iar în Lumea de Apoi, vor avea ei parte de chin mare" se conjugă cu versetul 9 din **Sura Hujurat** care spune: "Și dacă două cete de dreptcredincioși se ceartă între ele, voi împăcați-le! Dacă una dintre ele este nedreaptă cu cealaltă, atunci luptați împotriva celei care este nedreaptă până ce ea se întoarce la porunc lui Allah, iar când se întoarce (din rătăcire- subl.us.), atunci împăcați-le pe cele cu dreptate și fiți nepărtinători, fiindcă Allah îi iubește pe cei drepți". Cele două versete sunt surse juridice ce reglementează modul de pedepsire a celor ce se fac vinovați de denigrarea și răstălmăcirea Islamului. Nu întotdeauna scopurile găsesc și justifică măsuri legale, legitime. Mai ales scopurile sublime nu pot îndreptăți căile rele.

Tema războiului sfânt este fluturată azi, în Islam, de fundamentalisti. Pentru un Islam moderat, religia fie ea și islamică nu se poate difuza prin agresiune și război, iar „exportul” valorilor religioase islamice pe calea violenței este un (mare) păcat. În plus, Jihad-ul nu este atât războiul împotriva lipsei de credință, cât difuzarea, prin educație spirituală în societate, a valorilor islamice. Acțiunea de cântare a adevărului prin interpretarea Coranului și Tradiției Profetului (**Sunna**), acțiune numită **ejtehad**, acțiune realizată de persoane luminate și de bună credință (**mojtahed**), este ea, această acțiune primordială față de un Jihad ca război sfânt, cu pretenții la universalitate. În mediul musulman moderat, sunnit sau šiit, Jihad-ul ca obligație religioasă, colectivă și nu individuală, nu este între cinci stâlpi (**arkan**) ai Islamului.

În concluzie:

În Islam, "eu" și "celălalt" devin "noi" sau parte din "noi". Cei care fac parte din categoria "noi" sunt diferiți; unii din punct de vedere religios, alți rasial. Dar în categoria "noi" Islamul pune și dizolva omul și toți oamenii. Căci cum spune versetul 13 din **Sura Hujurat**, Allah i-a creat pe toți dintr-un bărbat și o femeie, cu scopul de a se cunoaște. Și în locul disputei, al conflictului, este necesară și firească, este naturală solidaritatea, unitatea, frățietatea dintre oameni.

Din această perspectivă, indiferent că sunt sau nu musulmani, Islamul onorează pe orice om, îi apără dreptul la viață, dreptul de proprietate, averea, cinstea și onoarea, intimitatea familiei, dreptul la alegerea credinței. În esență Islamul apără demnitatea omului, consideră cum se spune **Sura Hujurat**, versetul 12, bănuiala, iscodirea, ponegrirea omului ca un mare păcat. Deci, orice stingere a vieții omului, orice atentat la viața lui nu este Jihad, ci pur și simplu crimă.

Omorul premeditat este, în Islam, una dintre cele mai mari crime și se pedepsește foarte aspru. În Ziua Judecării de Apoi ucigașul unui

dreptcredincios nu va putea nădăjdui în îndurarea lui Allah și acest lucru este înscris "între ochii săi". În Islam, chiar sfârșitul acestei lumi este mai neînsemnat pentru Allah decât omorârea unui bărbat dreptcredincios. În **Sura An-Nisa**, versetul 93, se precizează, că un criminal care în mod intenționat, conștient omoară un dreptcredincios va fi răsplătit prin aruncarea în flăcările Iadului și se va chinui groaznic. În aceeași sură, verset 92, sunt precizate și pedepsele pentru cei care, din greșală, omoară un drept credincios fie el musulman fie nemusulman. Prețul sângelui - conform legislației clasice din timpul nașterii Islamului, poate fi un număr de animale: vaci, oi, cămile, eliberarea unui rob, postul o perioadă de timp, etc. Despre crime și pedepsirea criminalilor vorbesc și versetele 32 și 33 din **Sura Al-Ma'ida** care precizează că "cel care ucide un suflet nevinovat de uciderea altui suflet sau de altă stricăciune pe pământ, este ca și când i-ar ucide pe toți oamenii", și criminalul va fi omorât sau răstignit pe cruce, se vor tăia mâinile și picioarele cruciș, va fi alungat din comunitate și din țară, se va căi, fiind blamat aici, pe pământ, iar în Lumea de Apoi va avea parte "de chin mare" (ibid). Și, cum se precizează în **Sura Al-Isra**, versetele 13 și 14 "fiecărui om i-am legat de gât faptele sale", nici un suflet nu va fi încărcat "cu povara altuia" (ibid), iar pedepsele pentru rele vor fi diferențiate în funcție de păcate, și dacă Domnul voiește "va fi milostiv cu voi, iar dacă El voiește, vă va osândi pe voi".

În Sfântul Coran se consideră că depravarea și intriga este o formă de luptă împotriva lui Allah și a Trimisului Său, iar întriga, zăzania, vrajba este o modalitate și o atitudine ce pune în pericol, împreună cu corupția și depravarea dreptul la viață, la posesia bunurilor, la viața intimă, la libertatea de credință și spirituală. A apăra drepturile și valorile fundamentale și sfinte ale omului, a răspunde drastic la acțiunile, la atentatele teroriste prin ripostă personală și colectivă nu înseamnă teroare ci este o sarcină, o obligație pentru viitorul pozitiv al umanității. Trebuie stărpită zăzania și vrajba între oameni până la capăt, definitiv.

Un principiu de bază al religiei islamice este prietenia și încrederea între oameni și frați de aceeași credință și cu frică de Dumnezeu. Cei care cred și împlinesc fapte bune vor avea parte de "iertare și mare răsplată" din partea lui Allah. Cei ce nu folosesc mijloace pașnice în diferende și ce iau parte la distrugerea păcii vor fi pedepsiți prin mijloace violente.

Sfântul Coran precizează hotarele ripostei la acțiunile teroriste, măsurile legale și drepte de atenuare a răului făcut.

Profetul Muhammad a arătat că nu trebuie făcut din principiu, o separare între musulmani și cei de altă credință, că drepturile tuturor cetățenilor unei țări sunt aceleași, că trebuie să funcționeze unitar dreptul civil, dreptul familiei, dreptul penal dreptul proprietății. Că de funcționarea lor sunt responsabile și cetățenii dar și instituțiile statului. În dreptul public nu se pot face diferențieri.

În fața legii și cutumei valorilor familiale și morale toți sunt egali, cu subiecți, ca participanți, ca beneficiari.

„Invitație la religia dreaptă” (Şeyyid Şerif el Cürcani), „luptă împotriva Necuratului și a dorințelor rele ale sinelui” (**Abdulkerim Zeydan**) „folosirea întregii puteri pentru a lupta cu dușmanul” (**Ragib el-Isfehanî**), Jihad-ul ca efort, ca „emulație în efort” împotriva înclinațiilor nocive, indolenței și autodistrugerii este învățarea și asimilarea Islamului, traducerea lui în practică, eradicarea răului și implementarea binelui, apărarea omului musulman, a patriei sale, a valorilor islamice când este necesar, chiar folosind, în ultimă instanță, războiul armat, când celelalte căi și mijloace: răbdarea, dechiderea, dialogul s-au epuizat. Jihad-ul devine, în timpurile moderne, un război de autoapărare de apărare a credinței și identității pe care ți-o dă religia islamică, într-un context în care Islamul și adepții săi au conviețuit, conviețuiesc și vor conviețui cu oamenii de alte confesiuni, credințe și religii.

În relațiile politice între musulmani și nemusulmani, mai precis între țările musulmane și nemusulmane, acționează principiul reciprocității. Atât timp cât Sfântul Coran nu permite o atitudine agresivă, nu se pune problema ca în contemporaneitate să poată fi prezentă o asemenea atitudine față de musulmani și de oameni în genere. Cei care nu luptă împotriva altora de altă credință merită binele "merită o atitudine dreaptă, căci "Allah îi iubește pe cei drekți". Pacea este mereu dorită și mereu benefică. Dacă Occidentul folosește ca sinonim pentru musulmani cuvântul infideli (**Kâfir**), musulmanii folosesc pentru creștini și iudei un cuvânt nu de opoziție, nu de adversitate, nu un cuvânt inamical, ci cuvântul de "Oameni ai Cărții" sau "Oameni ai Cărților Sfinte" (**ehl-i Kitap**, ehl-i Kitaplı). Ceea ce arată cât sunt ei, musulmanii, de respectuoși și prietenoși.

În perioadele și situațiile de conflicte și de război, războiul devine o necesitate pentru țările care-și apără independența, suveranitatea, drepturile și libertățile - inclusiv religioase - ale cetățenilor săi. Războiul, forța armelor, violența nu sunt recomandate în Islam. Ele sunt impuse din afară dar nu rezolvă situațiile decât temporar. Războiul în dreptul canonic islamic este doar calea extremă de (auto)apărare a identității naționale și religioase. Iar hotărârea de a începe un război o ia autoritatea politică și statală. În fine, în război, nu trebuie - pe cât posibil - să se aducă prejudicii, pagube nebeligeranților. Legea talionului se aplică doar celor nelegiuți și fără frică de Allah căci "cei atacați" au drept la ripostă, au drept la apărare deoarece "ei sunt nedreptățiți.

17. YUNUS EMRE FILOSOFUL-POET AL IUBIRII DE ALLAH ȘI DE OM

Yunus Emre nu este doar un nume, nu a fost doar un om, nu a rămas doar poetul nepereche al literaturii turce. Yunus Emre este o instituție culturală perenă, a fost și rămâne un mod particular de simțire, de gândire și de viață conform tradițiilor islamice. Deoarece nu trece de la impresie la ideea filosofică susținută, de la experimentul poetic-ludic la discursul conceptual-analitic, de la sensul figurat la sensul propriu, Yunus Emre nu este un filosof propriu zis. Filosofia lui nu este una explicită, ci una implicită.

Dar, pentru că în creația sa poetică a abordat teme mari, perene ale filosofiei: natura, **Allah** și omul, Yunus Emre poate fi considerat și filosof. Ca M. Eminescu, Luceafărul poeziei românești, „omul deplin al culturii române“ (C. Noica), în Sărmanul Dionis sau Glossă, în **Divanî** și în **Risalet-ün-Nüşhiyyet**, Yunus Emre atinge probleme ale existenței: viață, viață pământească, viață de apoi, destin, dragoste, dor, singurătate, creație, moarte, și astfel face operă de filosofie, fără a fi metodic și fără a dezvolta un sistem categorial original. Dacă considerăm cu E. Husserl că filosofia nu e o doctrină, ci o activitate, neîndoielnic, Yunus Emre este un filosof, filosofia lui fiind mai degrabă îndemn și atitudine decât o explicație coerentă, încheagată, rațională a existenței și a omului.

Pe Yunus Emre îl preocupă sensul vieții și universul valorilor moral-religioase. Disponibilitatea lui pentru filosof este certă, și asemenea lui Pascal, Nietzsche, Goethe sau Camus, Yunus Emre este un veritabil șlefuitor de imagini sensibile, este un autor de „paradigmă literară a filosofiei“. Filosofia lui Yunus Emre nu este una conceptuală, sistematică, virilă, ci una poetică, fulgurantă, sensibilizatoare, feminină. Pentru Yunus Emre, accesul la intelect și rațiune trece, obligatoriu, prin suflet.

Iubirea de Allah și credința în El sunt temeiurile filosofării sale. Credința leagă, nu din afară, ci dinăuntru. Slăvirea Domnului se face, specific, și oarecum democratic, după conștiința fiecăruia. Iubirea și credința devin elemente ale conștiinței, temei al ctitoririi omului ca om, datină și obicei conform poruncilor Domnului. Credința este și lege morală naturală și legea onoarei și a demnității, și lege a bunei-cuviințe, a smereniei și sficiunii omului în fața Creatorului. Astfel că, pare firesc să spui: lasă-l pe om în legea lui, în credința lui. Credința este hotarul între ceea ce se cade și nu se cade să faci. Credința-după Yunus Emre-este o expresie a intimității și ea poartă chipul celui care o practică, o exersează. Credința nu e vorbă goală, ea este un mod de a simți, de a trăi, de a acționa. Credința este, în viziunea lui Yunus Emre, o raționalitate ne-naturală, ne-naturală tocmai pentru că ea își are temeiul în

Allah, dar un Allah al oamenilor, nu un Allah înfricoșător, punitiv, ci un Allah Prieten, Sfătuitor, Cald, cu iubire de oameni, apropiat lor. Împlinirea credinței, a poruncilor islamice este împlinirea omului, este naturarea lui, este plinătatea lui. Cel ce iubește și crede, nu de-cade, nu este destituit de la rosturile omenești. Credința înalță, îl înalță pe om la Allah.

S-a spus, de către Mircea Eliade, și este adevărat, că Islamul a avut voință de a asimila și de a integra într-o nouă sinteză religioasă, practici, idei și scenarii mitico-rituale tradiționale. Se știe, de asemenea, că originea cultului cerului, zis Gök Tanrı, se pierde în negura preistoriei la seminiile turcece, simbolizând nu un cer, ci Cerul. Această noțiune de Gök Tanrı se abstractizează și capătă, în islamism, un sens caracteristic religiei monoteiste. Inițial cer simplu, cultul Tangrî devine un cer divinizat, un cer spiritualizat și apoi divinitate unică. Folosirea azi, în contemporaneitate, a cuvântului Allah, de către islamici, nu l-a eliminat în turca populară pe acela de Tanrî, prezent mai ales în literatura orală și circulând paralel cu sintagma Allah.

Drumul de la cultul elementelor de bază ale naturii, de la cultul cerului, cu luna, soarele și stelele, de la șamanism, la Islam este un drum lung, sinuos, cum este lung și sinuos drumul de la **eren** (inițial idolii cu chip de animale sau de om, apoi cu sensul de zeitate și în fine, cu sensul mai restrâns de spirit bun, de sfânt) la conceptul universal de Allah. Islamul, o religie mult mai simplă, dar mai „democratică“ decât cele două monoteisme precedente: iudaismul și creștinismul, are cinci stâlpi ai Credinței, adevărate instituții, și anume: **salat**, cultul rugăciunii canonice, comportând cele cinci prosternări zilnice; al doilea, este **zekât**, dania, pomana, legiuită; al treilea **sawm**, desemnează postul, din zori până în amurg, din luna Ramadan; al patrulea este pelerinajul (hağğ) și al cincilea cuprinde „profesiunea de credință“ (**shahada**), adică repetarea formulei: „nu există alt Allah în afara lui Allah și Mahomed este trimisul său“ (Mircea Eliade, **Istoria credințelor și ideilor religioase**, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1988, vol. III, p.86), formulă neatestată ad litteram în Coran, dar cu sens omniprezent.

Yunus Emre, supranumit „privighetoarea lui Allah“ a cântat marea sa iubire pentru divinitate. Allah, zice Yunus Emre, „Centru absolut“ al existenței cârmuiește ritmurile cosmice și faptele oamenilor. Allah a săvârșit prin grația lui totul, ca atare nimic nu este independent în lume, în afară de El. Allah este Unul, este Absolutul, este Ființa în sine, este Cauza Primă.

Pentru filosoful-poet Yunus Emre, Allah este în toate; în piatră, în floare, în fruct, în arbore, în om, iar relația Unului Divin cu varietatea, frumusețea și seninătatea Creației se întemeiază pe Iubire. Pe Iubire se întemeiază și inițierea ocultă (**Tariqa**) a „aleșilor“, de asemenea pe iubire se întemeiază armonia și unirea mistică. Într-un stil specific incantației, printr-o poezie de litanie, Yunus Emre ne spune, iată, adresându-se Domnului:

Sensin benim canım canı, sensiz kararım yokdurur
meu fără de

stă în loc

Uçmakda sen olmaz isen, vallah nazarım yokdurur.
zbura

alegereea îmi va sta

Baksam seni görür gözüm, söyler isem sensin sözüm
te vād,

tine te

Seni gözetmekten daha yeğrek şikârım yokdurur.
altâ iubire.

Çünkü ben beni unutmuşam, şöyle ki sana gitmişem
uitat de mine

tine te-

Ne kalde, ne halde isem bir dem kararım yokdurur.
împrejurare aş fi

respirația îmi stă în

Eğer beni Cercis'leyin yetmiş kez öldürür isen
70 de ori m-

Dönem geri sana varam zira ki arım yokdurur
întoarce ...

Yunus dahi aşık sana, göster didarını ona
veşnic

aratâ-i şi tu

Tu eşti sufletul

care mintea îmi

Şi de nu vom

împreună,

în loc

Ochii pe tine mi

cuvintele-mi pe

vorbesc

Nu pot urmări

Deoarece eu am

însămi, iată eu pe

am ales

Î n o r i c e

mintea,

loc

Dacă Gerghis de

ar omorî

Tot la tine mă voi

Yunus îți va fi

îndrăgostit,

Yarim daha sensin benim, ayrık nigarım yoktur. Iubit îmi ești, n-am de
gând
înțelegere
să mă despart.

Într-o inegalabilă limbă, uimit de prezența lui Allah în tot și toate, se
evidențiază panteismul concepției lui Yunus. Allah al lui Yunus Emre, poate fi
oriunde, în infinitatea lumii, iar creațiile Lui îl cântă, îl venerază, îl strigă, îl
caută:

Șol cennetin ırmakları
Akar Allah deyü deyü
Çıkmış İslam bülbülleri
Öter Allah deyü deyü
Salınır Tuba dalları
Kur'an okur hem dilleri
Cennet bağının gülleri

Râurile din Rai
Curg Doamne, frumos, frumos,
Au ieșit privighetorile Islamului
Cântând Doamne frumos, frumos,
Se leagănă al Cidrului crengi
Limba-I citindu-I din Coran
Iar grădina de trandafiri ai Raiului

Kokar Allah deyü deyü

Miros, Doamne, frumos, frumos

Kimi yiyip kimi içer
Hep melekler rahmet saçar
İdris Nebi hulle bişer
Biçer Allah deyü deyü

Unii mănâncă, unii beau,
Tot îngerii împrăștie iertare,
Alege Domnul frumos, frumos.

Hakk'a eşik olan kişi
Akar gözlerinin yaşı
Pür-nur olur içi dışı
Söyler Allah deyü deyü

Cel care de Dumnezeu aproape este
Îi curg lacrimile
Înlăuntru fiind pur
Va spune Doamne, frumos, frumos.

Ne dilersen Hak'tan dile Ce-ți este ruga de la Dumnezeu cere
Kılavuz ol doğru yola Fii călăuz al drumului drept
Bülbül aşık olmuş güle İnsași privighetoarea îndrăgostită de
trandafir
Öter Allah deyü deyü Ciripește, Doamne, frumos, frumos.

Allah al lui Yunus Emre nu poate fi cuprins cu mintea, nu este cunoscut
direct. Din acest punct de vedere, Allah este trans-logic, El nu are, Lui nu I se
poate atribui nici o margine și nici o condiție rațională. Domnul este doar
simțit, și chemat poate ajunge la omul credincios, curat sufletește.

Dağlar ile taşlar ile
Çağrayım Mevla'm seni
Seherlerde kuşlar ile
Çağrayım Mevla'm seni

Împreună cu munții și pietrele
Te chem pe tine Doamne
Călătorind cu păsările
Te chem pe tine Doamne

Su dibinde mahi ile
Sahralarda ahu ile
Abdal olup „Ya Hu!“ ile
Çağrayım Mevla'm seni

În fundul mării împreună cu peștele
În deșert împreună cu gazela
Precum Abdal cu „Hei!“
Te chem pe tine Doamne

Gökyüzünde Isa ile
Tur dağında Musa ile
Elindeki asa ile
Çağrayım Mevla'm seni

În cer cu Isus
Pe muntele Tor cu Moise
Cu bastonul în mână
Te chem pe tine Doamne

Derdi öküş, Eyyub ile
Gözü yaşlı Yakub ile
Ol Muhammed mah bub ile
Çağrayım Mevla'm seni

Cu multă suferință cu Eyyub
Cu ochi-I plini de lacrimi ai lui Iacob
Fii Mohamed cu iubirea ta
Te chem pe tine Doamne

Hama ü şükr-I Allah ile
Vasf-ı „Kulhuvallah“ ile
Daima zikrullah ile
Çağrayım Mevla'm seni.

Imediat cu gratitudine, cu Dumnezeu,
Cu datorita cuvântului „Kulhuvallah“
Totdeauna cu „zikrullah“
Te chem pe tine, Doamne.

Plăsmuirea Domnului, de către noi, muritorii, subiectiv e mereu alta, dar mereu necesară. Chiar dacă nu avem chipul Lui, avem mereu dorința de El, avem, ca islamici, iubirea pentru El. Prin Domnul, noi ne justificăm, cu El ajungem la rostul existenței, cu El avem un plus de cunoaștere, cu El, sub semnul și sub zodia Lui, ne umanizăm. Adică devenim mai frumoși, mai buni, mai drepți:

Filosoful-poet constată:

Kullar senin sen kulların
Günahları çok bunların
Uçmağa koy sen bunları
Binsinler Burak Çalab'ım

Oamenii sunt ai tăi, Tu al oamenilor
Ale lor păcate sunt multe
Pune-l tu să zboare
Cu înaripatul Burak

Ne ilmim var ne tâatim	Nu am nici știință, nici plecăciune,
Ne gücüm var ne takatim	Nici putere de a învinge
Meğer senin inayetin	Dacă ajutor de la tine vine
Kıla yüzüm ak Çalab'ım,	Pleacă-mi fața, albul meu Çalab

și consideră că rostul lui și al omului pe pământ este:

Ben gelmedim dava için	Nu am venit a acuza
Benim işim sevi için	Căci munca mea pentru dragoste e,
Dostum evi gönüllerdir	Casa prietenului sufletul,
Gönüller yapmağa geldim,	Iubire am venit să sădesc

și oamenii adevărați sunt cei care:

Ey Tanrı'yı bilenler	Ei, voi ce-l știți pe Dumnezeu
Can Hakk'a kurban kılanlar	Cei ce vă sacrificați sufletele Lui
Ölü değıldir bu canlar	Nu sunt fără viață aceste suflete
Aşk gönülde yüzedurur.	Căci în ele dragostea plutește...

Relația dintre om și divinitate este la Yunus Emre o relație senină, neîncrâncenată. Căci Allah este Prietenul nostru, e aproapele nostru, e însoțitorul nostru. Doar să-L dorești. Lui, lui Allah, nimic din ceea ce este omenesc nu îi este străin. Macerat de dorul și căutarea adevărului Lui, Yunus Emre ne inoculează, persuasiv, discret, dorul și dragostea de Allah. O face simplu, nesofisticat, direct, cald, într-o limbă de o neasemuită frumusețe și larg accesibilă.

De aceea, Yunus și prin Yunus, Allah e atât de aproape de sufletul nostru. Yunus nu e un teoretician al religiei islamice, ci un simplu musulman de rând, dar harul său poetic îl face și propagator al modului de viață islamic.

Yunus Emre nu explică ideatica Coranului, nu este un teolog propriu-zis. Yunus Emre este doar un confesor, un sfătuitor al oamenilor, el ne sensibilizează prin vers la adevărurile revelate. Conștient de Odiseea găsirii drumului spre Allah, prudent sau chiar incapabil de a-L prezenta cu instrumente rațional și pozitiv-conștiente, Yunus Emre pune în mișcare zestrea noastră de puritate, candoare, sentimente și emoții pentru a ne îndrepta spre Bunul Allah. Chemarea Domnului este o chemare irepresibilă:

Aşkın aldı beden beni	Dragostea-ți m-a răpit de la mine
-----------------------	-----------------------------------

Bana seni gerek seni
Ben yanarım dünü günü
Bana seni gerek seni

Pe mine Ție dacă-I nevoi Ție
Eu ard ziua de ieri
Eu de țineam nevoie de tine.

Ne varluğa sevinirim
Ne yokluğa yerinirim
Aşkın ile avunurum
Bana seni gerek seni

Nu mă încântă averea
Nici nu mă plec sârăciei
În schimb am dragoste pentru Tine
De tine am eu nevoie, de tine

Sufilere sohbet gerek
Ahilere ahret gerek
Mecnunlara Leyla gerek Lui Romeo îi trebuie Julieta
Bana seni gerek seni

Credincioșilor le trebuie confesiune
Prietenilor le trebuie viața de apoi
Eu de tine am nevoie, de tine

Eğer beni öldürseler
Külüm göğe savurular
Toprağım anda çağıra
Bana seni gerek seni

Dacă pe mine m-ar omorî
Cenușa către cer să o împărăție
Într-o clipă pământul de mă cere
Eu am nevoie de tine, de tine

Yunus durur benim adım Numele meu este Yunus
Gün geldikçe artar odum Când vine ziua crește a mea suferință
Iki cihanda maksudum Între două războaie sfinte sunt
Bana seni gerek seni. Eu de tine am nevoie, de tine.

Numai aflându-l pe Domnul, noi ne regăsim ca oameni spune poetul:

Nite kim ben beni bildim Dealtfel eu pe mine m-am regăsit
Yakın bil ki Hakk'I buldum Să știi că Dumnezeu mi-e aproape
Korkun onu buluncaydı Teamă îmi era dacă nu-L găseam
Şimdi korkudan kurtuldum. Deci acum de teamă am scăpat

Hiç ayruk ben korkmazam De acum încolo nu mi-e teamă
Ya bir zerre kayırmazam Un pic voi fi protejat
Ben imdi kimden korkayım Acum de cine să-mi fie teamă
Korktuğum ile yar oldum. Căci teama dragoste îmi deveni

Azrail gelmez yanına Îngerul morții nu vine lângă tine
Sorucu gelmez sinime Întrebările nu mi se vor așeza pe piept
Bunlar benden ne sorular Căci ce mă va întreba el
Onu sorduran ben oldum Eu sunt cel care îl voi întreba

Yunus'a Hak açtı kapı	Lui Yunus I-a deschis El porțile
Yunus Hakk'a kıldı tapu	Yunus I-a ridicat Lui monument
Bakı devlet benimkiymiş	Nemuritorul stat al cui este
Ben kul iken sultan oldum.	Sărac fiind sultan am devenit.

Iubitor de Allah, filosoful-poet Yunus Emre are și vocația iubirii de oameni. Ca om ridicat din Anatolia natală, Yunus a mărturisit potențialul de dragoste și de omenie al neamului său, al poporului său. Dacă marca iubirii și dragostei nu exista la oamenii Anatoliei, Yunus nu ar fi putut să dea glas la ceva ce nu exista. Emblematica formulă a liricii sale „Să iubim, să fim iubiți“ exprimă un întreg sistem de gândire și o concepție umanistă, luminoasă.

Yunus a fost un interpret al suferințelor, durerilor, nostalgiilor, aspirațiilor, al împăcării și iubirii dintre oameni:

Beri gel barışalım	Vino să ne împăcăm
Yad isen bilişelim	Amintire de ești să ne unim,
Atımız eğrlendi	Calul este pregătit
Eştik elhamdülillah.	L-am prins mulțumescu-ți Doamne.

Iar personal, Yunus s-a considerat mesagerul iubirii:

„Deli oldum adım Yunus Am înnebunit, numele Yunus îmi este	
Aşk oldu bana kılavuz	Dragostea mi-a fost călăuză
Hazret'e değin yalnız	Spune-ți sfântului
Yüz sürüyü yaran benim“	Că eu am trecut prin toate

Prin om, Yunus Emre nu a avut în vedere doar pe omul-musulman, ci pe toți oamenii care, indiferent de credință, de rasă, de culoare, poartă, fiecare dintre ei, o speranță, sunt suflete cucernice, doresc o libertate neîntinată. Cum Allah ne-a zămislit pe toți, cei care sfarmă inimi, biciuie suflete sunt păcătoși, sunt neoameni.

În comunitatea religioasă, în 'umma, toți credincioșii sunt egali și studiul Coranului, care se adresează nu doar sfinților, nici doar celor desăvârșiți, ci tuturor oamenilor, ne face mai echilibrați, mai toleranți, mai cu dragoste pentru „Acel Imens“, adică pentru Allah. Relația de iubire dintre om și Allah este reciprocă:

Allah benim dediğine	Dumnezeul celor spuse de mine
----------------------	-------------------------------

Vermiş verir aşk varlığını	Mi-a dat și îmi dă dragostea existenței
Kimde ki var bir zerre aşk	La cine găsești un pic de dragoste
Çalap varlığı ondandır.	La el îl vei găsi pe Dumnezeu.

Puterea omului, după Yunus Emre vine din căutarea și cântarea sinelui, a vrerii, a propriului gând conjugată cu știința Coranului:

Ey kendüzünü bilmeyen	Ei, cei ce pe voi nu vă știți,
Söz manasını bulmayan	Al cuvintelor sens cei ce nu îl găsiți
Hak varlığını ister isen	Dacă doriți existența Lui
İlm içinde Kur'andadır.	Printre științe căutați Coranul.

sau

İlim ilim bilmektir	Știința este a ști
İlim kendin bilmektir	Știința înseamnă să te cunoști pe tine
Sen kendini bilemezsin	Eul ți-l vei afla
Ya nice okumaktır.	Doar dacă vei citi.

Atunci când se obțin armonia, acordul, înfrățirea dintre oameni, dispare neîncrederea, separarea, dispare necuratul. Ideea după care, atunci când doi inși spun același lucru deodată, crapă un drac de ciudă este prezentă și într-o legendă românească, deci are răspândire în spațiul cultural balcanic. Nefărtatul, cum plastic se exprimă filosoful român C. Noica nu ia parte la nimic folositor, el doar încurcă bunul mers al lucrurilor, el „își bagă coada“ și întârzie buna facere. În opoziție cu Sartre, care spunea „Infernul sunt ceilalți“ („**L'enfer c'est les autres**“), în viziunea filosofului-poet Yunus Emre, infernul este lipsa altora, este neparticiparea, prin lipsa de credință, la Divinitate, este ne-iubirea, este nefrățietatea. La Yunus Emre, „cel ce nu iubește, e piatră oarecare“ și „pietrele nu zămislesc. Reci ca iarna-s pe cărări“. Iubirea este valoarea cea mai de preț hărăzită doar „făpturilor celeste“:

Aşk ı var gönül yanar	Dacă dragoste este, sufletul ți va arde
Yumşanır muma döner	În lumânare se va transforma
Taş gönüller kararmış	Dar dacă sufletul piatră ți este,
Sarp katı kışa benzer	Unei ierni aprige vei semăna
İşidin ey yarenler	Ascultați îndrăgostiților
Aşk bir güneşe benzer	Dragostea e ca lumina

Aşkî olmayan gönül
Misal-i taşa benzer

Inima fără dragoste
Seamănă cu o piatră

Geç Yunus endişeden
Gerekse bu bişeden
Ere aşk gerek önden
Ondan dervişe benzer

Scapă Yunus de neliniște
De este necesară apropierea sufletească
Omului îi trebuie dragoste
Precum dervișului

Filosoful-poet Yunus Emre, „rob aflat în slujba celor 72 de seminții“ iubindu-l pe Allah și iubind omul, cântă spre slava Lui Allah și spre slava omului, fiind conștient că purificarea viciilor omenirii se poate realiza doar cu focul sacru al iubirii. Astăzi, ca și ieri, ca și în viitor, nu ne putem lipsi de dragostea și gândirea lui Yunus Emre, poetul-filosof al iubirii de Allah și de om.

PARTEA A DOUA

MUSULMANII DIN ROMÂNIA

1. TĂTARIII DIN ROMÂNIA DATE ISTORICE

La răspântie de drumuri, mărginit la nord și vest de Dunăre și la est de Marea Neagră, Dobrogea, „plămânul României” (**Regele Carol I**), „cap de pod și poartă spre Orient” (Constantin Brătescu), a constituit din totdeauna un nod comercial, un ținut râvnit din motive economice, strategice și militare.

Varietatea geografică a Dobrogei: munți, dealuri, păduri, litoralul și Delta, râurile, lacurile, câmpiile întinse și pășunile au atras oamenii de diferite rase, etnii, confesiuni și credințe, astfel încât Dobrogea pământ ospitalier, al toleranței și respectului a fost și a rămas o „Europă și Asia în miniatură”, „un uriaș muzeu etnografic viu” (**Constantin Brătescu**).

Din secolul al III-lea, Dobrogea a cunoscut invaziile popoarelor migratoare, dintre care hunii și avarii erau de origine turcă. Începând cu secolul al IX-lea apar și primele popoare turce propriu-zise: pecenegii, uzii (1064), cumanii (1067), tătarii (sec XIII), turcii selgiukizi, și, în fine, turcii otomani, toate fiind popoare venite din Asia Centrală.

Începând cu 1352, forțele otomane pornesc cucerirea Peninsulei Balcanice, cuceriri consolidate prin colonizări de populație musulmană. Cucerirea cetăților Tzimpe (1352), Gallipoli (1354), ocuparea Adrianopolului (1361), victoria de la Chermanon (1371), de la Sofia (1385), marea bătălie din câmpia Mierlei (Kosovo Polie, 1389) sunt etape ale instaurării hegemoniei turce.

Expedițiile militare în Dobrogea din 1388, 1393 conduse de Ali Pașa, cruciada din 1396, încheiată tragic pentru creștini prin bătălia de la Nicopole -, și altele, se încheie cu trecerea Dobrogei sub administrație otomană, prin anul 1417.

În contextul marilor campanii de cucerire din timpul lui Gînghis Han, nepotul său, Batu Han va obține, în anul 1223, o mare victorie împotriva rușilor, ceea ce va deschide drumul cuceririi litoralului nordic al Mării Negre. Hanatul întemeiat de el, Hoarda de Aur, își va extinde autoritatea și asupra Dobrogei.

Una din primele mențiuni ale prezenței tătare în Dobrogea o găsim într-un document din timpul sultanului Mahomed al II-lea și se referă la epoca lui Gînghis Han (m.1229), când șefului tătar Ebruz-ata i-a fost dăruit un domeniu din zonă. De numele Djemaleddin Ibrahim Berke Han (1257-1266), urmașul lui Batu Han, sunt legate două evenimente importante:

1. Colonizarea în Dobrogea a câtorva mii de turci selgiukizi din Anatolia între anii 1262-1264, ceea ce arată că prezența tătară nu era numeroasă.

2. Islamizarea Hoardei de Aur la confesiunea sunnită. La sfârșitul secolului al XIII-lea și începutul secolului al XIV-lea prezența tătară se consolidează în nordul Dobrogei. Din această perioadă datează un tezaur numismatic cu 23.440 de monede de argint emise de trei hani, descoperit în 1962 lângă Mihail Kogălniceanu (județul Tulcea) și a altora la Isaccea, Tulcea, Mangalia, Cernavodă, monede emise de haniii tătari ai Hoardei de Aur între 1280-1312.

Cronicile musulmane înregistrează așezarea urmașilor vestitului prinț și comandant de oști Noghay într-o zonă cu centrul la Isaccea. Pe lângă dirhami

de argint s-au găsit și monede de bronz, dovadă a întrebuițării lor ca mijloc de schimb în viața de fiecare zi.

Celebrul călător arab Ibn Batutta a trecut prin Dobrogea pe la 1330-1331, consemnând că „orașul Baba Saltuk este cel din urmă pe care-l stăpânesc tătarii. Între el și începutul împărăției grecești (bizantine) sunt 18 zile de mers într-un pustiu lipsit în întregime de oameni”.

În Dobrogea s-au așezat două mari grupuri de tătari: grupul nogaic (tătarii din Bugeac dintre Prut și Nistru și tătarii nogai) și grupul crimeean (tătarii kerâși, șongari și tați). Cel mai mare grup de tătari s-a stabilit în Dobrogea și în alte părți ale Rumeliei, inclusiv Edirne și Filipopoli, în perioada lui Timurlenk (1390-1405).

Tătarii au stăpânit ținuturile de răsărit de Carpați, respectiv, Moldova și o bună parte a Munteniei, până la întemeierea Principatelor, iar Basarab, întemeietorul Țării Românești a fost ajutat de tătari în războiul din 1330, cu regele Ungariei, Carol Robert, război în urma căruia statul muntean și-a câștigat independența.

Tătarii s-au așezat pe litoralul Mării Negre și în inima Dobrogei până de-a lungul Dunării. În județul Tulcea, sate cu populație compactă de tătari erau Camber în plasa Babadag, Canli-bugeac (până în 1855), **Duiungi** (Nuntași), Ceauș-Köy, Ali-facî, Casimcea, Cogealac (de aici ei au emigrat după războiul din Crimeea), Inan ceșme, Congaz, Toxof, Tariverde, Jijila și, desigur, în orașele Tulcea, Babadag, Măcin, Isaccea. În județul Constanța, tătarii erau așezați compact în satele Caramurat, Siriu, Calfa, Cobadin, Hasancea (Valul lui Traina), Gargalîk, Omurșă (Valea Seacă), Nazarcea, Murfatlar, Palazul Mare, Ghelingic (Mireasa), Techirghiol, Lazu, Bülbül (Ciorcârlia), Endek Karaköy (Valea Dacilor), Körceșme, Azaplar, Enghez, Aliman, Bairamdede (Independența) și desigur în Constanța, Medgidia, Mangalia.

Dimitrie Cantemir relatează în „**Descrierea Moldovei**”, că în 1568, hanul tătarilor, din ordinul sultanului Selim al II-lea Sari (1566-1574) a așezat în Bugeac, circa 30.000 de nohai (**nogai**). Marco Vernier, călător în 1596, spune că în Dobrogea, sub directiva hanatului din Crimeea, s-au așezat circa 40.000 de tătari.

Colonii de tătari, datorită vicisitudinilor istoriei se așează în Dobrogea și în anii 1655, 1783, 1812.

În urma războiului din Crimeea, o masă compactă de tătari emigrează în Dobrogea. După Vitskovit, comunitatea tătară numără pe la 1860, circa 60.000 de suflete, „mai târziu însă numărul lor scăzu din cauza emigrărilor, a maladiilor și a relei întrețineri”.

O primă evaluare a numărului tătarilor din Dobrogea imediat după războiul de independență a fost făcută de Ubicini, evaluare ce suferă de imprecizie căci, în 1879, el lua împreună tătarii cu turcii, care în total erau

134.000 de musulmani. În 1900, în județele Tulcea (2.489) și Constanța (25.831) erau 28.320 de tătari.

În 1911, erau înregistrați 25.086 de tătari, ceea ce însemna atunci, 7,3 % din populația Dobrogei.

Populația tătară și turcă, în scădere vertiginoasă după 1877, a rămas totuși cel mai important segment al populației minoritare dintre Dunăre și Mare. Scăderea catastrofală a numărului ei are drept cauze majore: a) nesiguranța proprietății asupra pământului datorată unor măsuri juridice și economice discriminatorii (de pildă nu li s-a permis reconstituirea dreptului de proprietate prin proba cu martori, știut fiind că în timpul administrației otomane cărțile funciare și titlurile de proprietate, fie nu s-au făcut, s-au făcut defectuos ori s-au pierdut datorită numeroaselor războaie româno-turce și ruso-turce; b) parcelarea terenurilor și donarea sau vinderea lor, câte 15 ha, coloniștilor români pe prețuri de nimic; la așa-zisele licitații participau doar „popoarele de gintă latină sau la neajungere, germanii”, cum a notat căpitanul și geograful Ionescu Dobrogeanu în monumentală sa lucrare „**Dobrogea în pragul veacului al XX-lea**”; c) corupția funcționarilor; d) emigrările determinate de legăturile familiale cu rudele aflate în Anatolia; e) promisiunea propagandei locale sau turce a împrumutării în Anatolia a fiecărui cap de familie cu 30 ha de pământ și cu uneltele necesare exploatării pământului, inclusiv cu materiale pentru construcția noilor case.

În Cadrilater, până în 1913, administrația bulgară a grăbit emigrarea tătarilor și turcilor după un plan întocmit metodic și executat energic. Coloniștii bulgari s-au dedicat la tot felul de violențe. Ei au încălat proprietățile, au devastat gospodăriile și au batjocorit credința populației musulmane. Au confiscat sau au cumpărat pe nimic, cu fonduri puse la dispoziția lor chiar de guvernul bulgar, terenuri, case, inventar agricol. O altă tactică a fost cointeresarea unor membri ai comunității musulmane în diverse afaceri locale, falimentarea lor și astfel obligarea la emigrare. Acest proces a fost accelerat și de atacurile bandelor înarmate de comitagii care au destabilizat situația din satele turcești de la frontiera româno-bulgară.

Funcționarii bulgari majoritari în administrația orașelor din Cadrilater, a orașelor mari din Turtucaia și Silistra, în administrația județului Durostor s-au pretat la abuzuri și samavolnicii, au exercitat presiuni asupra populației musulmane cu scop de a determina emigrarea lor, au pus, invariabil, întrebarea: „La ce dată plecați?”

După 1913, când sudul Dobrogei (județele Durostor și Caliacra) a revenit României, prin pacea de la București, din 10 august 1913, jocul murdar a fost continuat de coloniștii macedoneni care au fost instalați în locuințele tătarilor și turcilor și n-au mai ieșit din ele, deși guvernul român le-a pus la dispoziție terenuri de cultură în folosință și material pentru construcția de case. Mai mult,

ei au tensionat situația când „au aruncat în fântânile turcilor slănină de porc” și umblau indecent „în cuprinsul gospodăriilor comune”, ceea ce făcea ca soțiile de musulmani să nu poată ieși din camere pentru a-și vedea de treburi.

În perioada 1919-1934 au emigrat din județul Caliacra 7.367 de musulmani, din județul Durostor 3.726, din județul Constanța 4.835 de musulmani, cifre semnificative pentru acele timpuri.

Iar în perioada 1935-1939, negăsindu-se soluții practice, procesul de emigrare în Turcia a continuat prin cei 8.806 de turci și tătari din județul Constanța și 2.441 din județul Tulcea.

La primul recensământ din perioada regimului comunist, populația musulmană număra 29.835 de suflete, iar în 1977 erau 41.660 din care 19.108 turci și 22.252 de tătari. În 1992, la o populație a țării de 22, 7 milioane, aflăm 24.100 de tătari și 24.043 de turci, iar în 2002, oficial sunt 24.137 de tătari și 32.956 de turci, în total cu puțin peste 57.000 de musulmani autohtoni.

Populația tătară și turcă peste 24.000 trăiește în municipiul Constanța, iar în Medgidia circa 8.000, adică cu puțin peste 50% din total. Dacă adăugăm prezența tătarilor și turcilor în alte orașe, precum Tulcea, Mangalia, Eforie Nord, Eforie Sud, Techirghiol, Măcin, Isaccea, Brăila, Galați, municipiul București, vom observa că din totalul de 57.000 trăiesc, azi, în orașe 43.000 de tătari și turci, deci 80%. Doar circa 3.500 de tătari și turci trăiesc în celălalte județe din România: București 1800, Călărași 400, Timiș și Iași câte 200, Cluj, Dolj, Brașov, Mehedinți, Prahova, Brăila, Bacău, câte 100, etc.

2. TURCII DATE ISTORICE

Izvoarele istorice arată că în anii 1262-1264 circa 12.000 de turci segiukizi musulmani din Anatolia au fost colonizați în sudul Dobrogei. Istoricul Yazıcioğlu Ali în lucrarea “**Tarih-i al-i Selçuk**” (**Istoria statului selgiukid**), scrisă pe timpul sultanului Murad al-II-lea (1421-1444, 1446-1451) relatează că împăratul bizantin Mihail al-VIII-lea Paleologul (1261-1282) a acceptat sub presiunea lui Berke Han, propunerea de a i se da prințului Izeddin Keykavus un teren și un ținut (“**bir yer ve bir yurt**”) în Dobrogea, un ținut bogat și climă bună, cu apă curată și dulce. Prințul Izeddin în drum spre Crimeea, a adus o colonie de turci, conduși de misionarul și comandantul de oaste Sari Saltuk Baba ce s-au stabilit în ținutul care de atunci, poartă numele de Babadag (**baba**-tata, părinte; **dağ**-munte). Aici se găsește și mausoleul (**türbe**) lui Sari Saltuk, mausoleul construit de sultanul Baiazid al-II-lea Veli (1481-1512), mausoleul vizitat de sultanii Soliman Magnificul (1538), de sultanul Osman al-II-lea (1620) și de alți sultani.

Călătorul arab Ibn Batutta a trecut pe aici prin 1330-1331, Babadagul fiind, pe atunci, cel mai important centru economic, militar al zonei și al administrației turcești în Dobrogea. Prin Babadag au trecut și Erasm Otwinostski (1557), Filip Stanislavov (1659) care dă pentru acel an, “6 000 de locuitori turci și 2 000 de schismatici”, Evliya Çelebi și mulți alții.

Asupra împrejurărilor prin care cele 40 de clanuri de turcomani au întemeiat așezarea din Babadag au căzut de acord și alți cronicari și istorici turci și români precum: Evliya Çelebi, Halil Inalçik, Seyyid Lokman, Mihail Guboglu, Alexandru Dersca, Anca Gheață, Aurel Decei. Profesorul Aurel Decei spune că o parte din turcii stabiliți în Dobrogea s-au creștinizat dând naștere actualei populații găgăuze.

Geograful arab Abdulfeda (1273-1331) scrie despre o altă localitate, Isaceea (**Isakdji**), unde a găsit populație de origine turcă, “oraș din țara valahilor și atârână de Constantinopol” iar “cea mai mare parte a locuitorilor săi profesau islamismul”

Eruditul cărturar Constantin Brătescu consemna, de asemenea, că pentru istoria etnografică a Dobrogei, anul 1444, anul dezastrului creștin la Varna, semnifică “schimbarea la față” căci “pe încetul, satele în marea lor majoritate primară populație și nume turcești, orașele și cetățile fură ocupate de garnizoane și administrație otomană. În loc de biserici se ridică geamii”

Încă din timpul sultanului Mehmed I Kîrîșci (1413-1421), s-au întărit fortărețele Enisala și Isaceea, care deschideau drumuri strategice, pe fluviul Dunărea, spre Moldova și Polonia, în politica expansionistă a Imperiului Otoman, și treptat, mărfurile românești se îndreaptă cu precădere spre piețele Imperiului, după cum tot de acolo se aduc și produsele de lux sau meșteșugărești, de calitate.

Condicile imperiale (**Tahrir defterleri**) consemnau cu precizie numele satelor, orașelor, dar și numele, și numărul locuitorilor. Astfel, pentru perioada 1543-1666 erau consemnate așezări ca: **Taşaul** (Piatra), **Kargalîk** (Corbul), **Nazarça** (Nazarcea), **Hasança** (Valul lui Traian), **Tekzürgöl** (Techirghiol), Bayramdede (Independența), Başpınar (Fântâna Mare), ceea ce demonstrează vechimea acestor așezări.

Evliya Çelebi în **Seyahatname (Note de călătorie)** găsea în 1651 Mangalia un târg tipic oriental, frumos, cu geamia luminosă Esmahan Sultan (1525), cu șapte școli, trei hanuri, 300 de prăvălii, un mic bazar acoperit, o baie populară, șapte cafenele și circa 300 de depozite amplasate mai ales în apropierea portului.

Ionescu Dobrogeanu spunea că în 1862, numai în Tulcea, Constanța și Sulina trăiau 7 000 de suflete și tot atâtea suflete (7 000) în Babadag. Populația turcă trăia în satele: Greci, Cerna, Hasanlar, Rahman, Alifacâ, Băltăgești, Terzichioi, Satsichioi, Anadolchioi, Caracoium, Hasiduluk,

“amestecată cu bulgari și români “. Satele locuite doar de turci erau Canat Calfa și Cârjelari. La sudul văii Carasu aproape toată populația era turcească.

Populația turcă de la orașe se ocupa cu comerțul, cărăușia, meșteșugăria, era încadrată în “organele politice, administrative și ale cultului”, în armată, inclusiv marină. Populația rurală se ocupa de agricultură, creșterea vitelor și îndeosebi a cailor “de o rasă renumită în Dobrogea”.

Același Ionescu Dobrogeanu dă, pentru anul 1897, 4040 de suflete de turci în județul Tulcea și 7230 în județul Constanța.

În ciuda faptului că Dobrogea, în primii 50 de ani ai secolului al-XIX-lea, a fost devastată și arsă de trei ori, iar nesiguranța proprietății, a averii și a vieții a fost o constantă a locuitorilor “țării Dobrogea” (**C. Brătescu**), populația musulmană a fost și a rămas și ea “o prezență constantă a acestor ținuturi dintre Dunăre, regele fluviilor din Europa și Marea Neagră, una dintre marile căi de comunicație între bogățiile Orientului și civilizația Occidentului” (**M.D. Ionescu**)

Românii înglobați ca și turcii trăitori aici, în categoria de **raia (cetățeni otomani)** au fost încurajați să-și construiască școli și lăcașe de cult ortodoxe, au fost reprezentați în administrația locală, în justiție, în poliție și în armată. Administrația otomană nu i-a discriminat.

Aceeași politică de toleranță și înțelegere față de populația musulmană, devenită minoritară după războiul de la 1877, o va aplica și administrația română.

Legea din 9 martie 1880 a recunoscut cetățenia română tuturor celor care fuseseră la 11 aprilie 1877 cetățeni otomani și a statuat pentru aceștia: egalitatea în fața legii, efectuarea serviciului militar, ocuparea de funcții politice, dreptul la practicarea cultelor ce nu ating ordinea publică, dreptul la proprietate, dreptul la învățământ liber și gratuit, dreptul la petiționarea în nume propriu, dreptul la judecatori legali.

Însă temerile pentru siguranța vieții, pentru că nu mai erau sub oblăduirea unui stat islamic, i-a făcut să emigreze, în valuri succesive, în Turcia, îndeosebi între 1930-1934.

În zilele noastre majoritatea populației turce din România (32 957, recensământul din 2002) trăiește în județul Constanța. Puținele sate unde turcii sunt majoritari sunt satele Văleni (**Emșeli**), și Făurei (**Kalayci**), iar în satul Fântâna Mare (**Bașpînar**) cele 120 de gospodării sunt în totalitate gospodării de turci.

xxx Texte documentare despre turci și tătari

1. **Ibn Batuta** (sec XIV) impresionat de moralitatea tătarilor și de legile

lor foarte aspre, în cazul furturilor de cai nota: „Iată care este judecata lor (a tătarilor subl. ns)...: acela la care s-ar găsi un cal furat e silit să-l înapoieze stăpânului și să-i mai dea însă nouă cai pe deasupra; dacă nu poate, i se dau copiii drept amendă, iar dacă n-are copii, atunci e sugrumat ca o oaie.” (C. Brătescu, „**Ibn Batutah. Un călător arab prin Dobrogea în sec XIV**” In: „Analele Dobrogei”, 4, nr.2, aprilie-iunie 1923, p.138-156).

2. Evlia Celebi, călător și memorialist, în 1651, spunea despre locuitorii Mangaliei că ar fi lazi, populație originară din nord-vestul Anatoliei, ce se ocupau, cei mai mulți, cu negustoria. Despre originea „citacilor” dobrogeni spune: „După ce Ildârâm Baiazid han a cucerit acest ținut de la bulgari, valahi și moldoveni, a așezat acolo tătari și cete de ostași din populația Anatoliei. Acest grup a rezultat din încrucișarea ostașilor cu valahii”. („**Călători străini despre țările române**”, vol.6, București, 1976, p.368, 380, 382, 393, 395).

3. Filip Stanislavov, episcop catolic de Sofia, descrie Babadagul la 1859: „Sunt șapte case de catolici, iar suflețe 40 (...). sunt cam 300 de case de schismatici bulgari, greci, români cu vreo 2.000 de suflețe. Au biserică (...). Sunt 1700 de case de turci, cu vreo 6.000 de suflețe. (**Ibidem**, vol.5, București, 1974, p.617).

4. Ioan Gninski, palatinul de Helm, apreciază că în Dobrogea anilor 1677-1678 ar fi existat 200 de case tătarești, iar despre Isaccea că „mare parte din locuitorii săi sunt greci, armeni, bulgari și turci”. (**Ibidem**, vol.7, București, p.364).

5. Dimitrie Cantemir, în anul 1710, aflat la Alibeichioi, remarcă toleranța religioasă a unui feudal turc, care respectă sărbătoarea sfântului Foca, nepunându-i la muncă, în acea zi, pe supușii săi creștini. (Dimitrie Cantemir, „**Istoria Imperiului Otoman**”, vol.1-2, București, 1876; „Analele Dobrogei”, 10, 1929, nr.1, pp.178-184).

6. Hans Cristian Andersen, scriitor danez, ce a poposit la Constanța (1841), pentru a-și continua drumul, cu o diligență, până la Cernavodă, nota că aici existau o moscheie, câteva case, o cafenea murdară, cu pridvor în stradă pentru turcii impasibili ce-și fumau narghileaua, sorbind cafeaua. Câțiva sărântoci zdrențuroși cu barbă lungă, turban, caftan și papuci, cutreieră străzile strângând bălegar de ars; lemnele nu se găseau decât la câteva mile depărtare. Împreună cu un voiajor englez vizitează o casă tătarească, umilă, cu acoperiș de stuf: „Pe brânci se strecurară în odaia joasă, care li se părea mai degrabă un mare horn; pereții dispăreau în ceață, totul în jur se pierdea în fum”. Cei doi văd

aici, o frumoasă tătăroaică și Andersen crede că un pictor ar fi putut realiza un tablou original „cu lumină dublă, focul din colibă și soarele în amurg ce pătrunde sângeriu prin ușa joasă”. (Marcel Romanescu, „**Andersen în România. O călătorie pe Dunăre acum o sută de ani**” In: „Revista Fundațiilor Regale”, 8, nr.1, ianuarie 1941, p.180-181).

7. Xavier Hommaire de Hell, inginer francez, în voiajul său euxin din 1846: „Cei câțiva tătari, care locuiesc în aceste locuri așa de plăcute, sunt un rest al faimoasei hoarde din Bugeac, care urcă la hani din Crimeea. Tipul mongol este și aici denaturat prin încrucișarea cu rasa turcă, ca și nogaii din Marea Azovului. De altfel găsești la acești sărmani ospitalitatea cea mai touchante. (Marin Rareș, „**Xavier Hommaire de Hell. Un călător prin Dobrogea în 1846**” In: „Analele Dobrogei”, 15, 1934, p.63-64).

Ion Ionescu de la Brad în studiul „Excursion agricole dans la pleine de la Dobroudjea” (1850), publica la Constantinopol, studiul în care evalează potențialul economic-agricol al ținutului euxin, dă și detalii etnografice: la Bazargic se află 740 care locuite de turci, 110 bulgari, 50 de armeni și 40 de țigani ce sunt „creștini”, vorbesc limba turcă, sunt bine situați, curați și bogați, iar din punct de vedere moral sunt mai presus de naționalitatea dominantă”. La Mangalia, puține case (80), locuite de turci și de cinci raiale. Tabloul etniilor, în rezumat: în cazarele Tulcea, Isaccea, Măcin, Hârșova, Baba (județul Silistra), Chiustenge, Mangalia, Balcic, Bazargic (județul Varna) trăiau 4.800 familii turcești, 2.225 tătărești, 3.656 românești, 212 egiptene, 145 arabe, 59 germane, 119 evreiești, în total 15.764 familii. (Ion Ionescu de la Brad, „**Excursion agricole dans la pleine de la Dobroudjea, par...Constantinople, 1850** traducere de F. Mihăilescu In: „Analele Dobrogei”, 3, nr.1, ianuarie-martie 1922, pp.97-187).

Jules Michelet, inginer, membru al Misiunii Dunărene, prin 1855, distinge cinci „rase” în Dobrogea: românii (de-a lungul Dunării), bulgarii (în vecinătatea Bazargicului), cazacii (în Delta Dunării), «fugiți de la Don și Nipru din pricina persecuțiilor religioase,» turcii (pe malul mării până la Comstanța), tătarii (în centrul provinciei)”. (Jules Michelet, „**Le travaux de defense des romains dans la Dobroucha**”, Paris, f.a., p.3).

Grigore Dănescu distingea în 1899, 25 de naționalități în Dobrogea, pe care le-a grupat în șase categorii, astfel: a). Elementul latin: români (118.919), italieni (1.391), francezi (121), belinei (11); b). Elementul greco-albanez: greci (8.445), albanezi (576); c). Elementul germanic: germani (8.556), englezi (66), elvețieni (10), danezi (9), norvegieni (3); d).Elementul slav: bulgari (38.439),

ruteni (13.680), lipoveni (12.801), polonezi (63), muntenegreni (93), sârbi (32); e). Elementul mongol: turci (12.146), tătari (28.670), găgăuzi (3.832), unguri (675); f). Alte elemente: evrei (4.654), armeni (2.749), țigani (2.852), persan (4). (Grigore Dănescu, „**Dobrogea (La Dobroudja). Etudes de geographie psysique et ethnografic**”, Bucurest, 1903, p.208; apud Cioroiu Constantin, „**Etnii trăitoare alături de români în Dobrogea**”, In: Analele Dobrogei, serie nouă, an II, Constanța, 1996, p.30).

A. Montandon, entomolog belgian, sosit în 1884 la Pontul Euxin pentru a-și întregi colecția de insecte, constată politica tolerantă a autorităților românești în problemele etnice și religioase: „La Mangalia sunt două moschei, dar numai una este frecventată. Turcii pleacă, cu toate eforturile guvernului român de a-i reține. Sunt perfect liberi în a-și exersa cultul, nefiind șicanați de preoți creștin, care nu încearcă să convertească pe nimeni și, într-o pricină dintre turc și creștin, judecătorii de pace dădeau cel mai adesea câștig de cauză primului. (A. Montandon, „**Excursion en Dobroudja**”, Anvers, 1887, p.31, apud Cioroiu Constantin, „**Etnii trăitoare alături de români în Dobrogea**” In: „Analele Dobrogei”, serie nouă, an II, Constanța, 1996, p.29-30).

Barbu Delavrancea, redactor al ziarului „Românul”, pentru care trebuia să scrie un reportaj în legătură cu amplasarea statuii lui Odiviu, văzând pentru prima oară tătari la Cernavodă, va exclama: „O! Tătarii! Ce chipuri!”, va cataloga Dobrogea „o țară curioasă” cu cele „12 ori 14 naționalități ale sale” ce nu se amestecă, stând toate „ca-n conăcire”. Totuși, „tătarul nu se ceartă cu mocanul, nici acesta cu lipoveanul; neamțul nu se supără pe turc”, iar părintele catolic din Caramurat (azi Mihail Kogălniceanu nota ns) „o fi prieten de căciulă cu hogeaul turc și cu popa românesc”. (Barbu Șt. Delavrancea, „**Șapte zile la Constanța. Note constănțene. Memoriu „Pro Nasone**” In: B. Delavrancea, „Opere”, vol.6, București, 1970, p.121-129).

Regina poetă **Carmen Sylva**, călătorind pe Dunăre, în 1904, a primit pe bordul vasului la Cernavodă, unde a făcut popas vizita unor turcoaice dobrogene. Înainte de a urca pe puntea navei, acestea au pus o „fermă condiție”: să nu fie nici un barbat pe aproape. Regina povestește: „Când au intrat în salon, turcoaicele au lepădat vâlul și stăteau înaintea mea în hainele lor cele mai frumoase. Erau îmbrăcate în catifea roșie cusută cu mult aur și mătase de culoare verde și albastră să te minunezi; erau cu giuvaeruri bogate, mai ales cu salbe de aur, de bani frumoși și poate foarte vechi. Coadele lor erau vopsite cu henna atârinate pe spate și erau legate la cap cu tulpane fine, de care atârnavă cusături drăgălașe și firfirici”. (Carmen Sylva, „**Pe Dunăre**”, 27 aprilie-3mai 1904. București f.a., p.52).

Nicolae Iorga, constant pelerin la Pontul Euxin, a văzut la Tulcea, tot în primul deceniu al sec al XX-lea, grămădindu-se prăvălii bulgărești, grecești, evreiești, iar în cafenele se înșiră pe scaune unele lângă altele căciulile bulgărești, căciulile mocănești, pălării țărănești, pălării orașenești, fesuri turcești, turbane tătărești și hainele corespunzătoare, într-o tăcută expoziție etnografică”. (Nicolae Iorga, „**România cum era până la 1918**”, vol.2, „**Moldova și Dobrogea**”, București, 1940, p.334).

Mihail Savoveanu a consemnat mărturia nostalgică a bătrânilor despre blândețea stăpânirii otomane în timp de pace, când birul era suportabil, iar pământul era destul pentru toată lumea. Trimisul împărațesc, după ce ospăta, îl întreba pe gospodar: „Unde vrei pământ? Cât să-ți dau? Și-apoi din moșia măritului padișah, care era cât se vede cu ochii, și din pădurea lui, măsura turcul după nevoie și dădea și întărire scrisă. Și gospodarul se ploconea și dădea și un bacșiș, după putere, pentru facerea de bine: câțiva galbeni, o bucată de stofă frumoasă, o pereche de cizme roșii. Și-așa petreceau oamenii vechi de acolo, destule de bine”. (Mihail Sadoveanu, „**Privești dobrogene**”, București, 1925, p-206-207).

Henri Sanielevici a întâlnit în tramcarul care-l ducea la Techirghiol o fată găgăuză „de o frumusețe clasică”, cu trăsături nobile și regulate, înaltă și mlădioasă. I s-a spus că găgăuzii sunt greci turcizați (ca limbă), dar rămași ortodocși. Iar vizitiul turc Etem i-a mărturisit că musulmanii sunt foarte mulțumiți de administrația românească. Tot H. Sanielevici a observat, la Mangalia, fenomenul, curent în ținutul politic, al căsătoriilor mixte: un român cu o rusoaică s-a asimilat dânsa, un grec cu o româncă s-a asimilat el, un bulgar cu o grecoiacă vorbesc bulgărește și turcește, iar copii bulgărește, turcește și românește (...); un mocan cu o grecoiacă copii sunt români, dar știu grecește (...).”

Nemții se țineau deoparte, nu se amestecau cu alte comunități; mocanii erau rezervați față de ceilalți români, considerându-se superiori; turcii nu se încuscreau cu tătarii, din aceleași motive; în sfârșit, mahomedanii nu se amestecau cu creștinii. (H. Sanielevici, „**Icoane fugare**”, „**Documente omenești**”, București, 1921, p.95).

Paul Labbe (1912) a constatat și el diversitatea etnică a ținutului și prezența a mulți musulmani în toată Dobrogea, care aveau 31 de moschei în orașe și alte 183 de moschei la sate, șeful lor spiritual, muftiul „direct de Șeihul islam din Constantinopol”. (Paul Labbe, „**La vivante Roumanie**”, Paris, 1913, p.40, apud Constantin Cioroiu, „**Etnii trăitoare alături de români în**

Dobrogea” In: „Analele Dobrogei”, serie nouă, an II, Constanța, 1996, p.31).

xxx În momentul integrării la țară, în Dobrogea erau atestate 12 etnii care vorbeau 12 limbi, iar dintre acestea, limba română este cunoscută și utilizată ca mijloc de comunicare între toți locuitorii provinciei românești transdanubiene; procentul românesc era în 1878 doar de 1/3.

Oficiul central de statistică a publicat la 7 septembrie 1879, aproximativ și în prescurtare datele despre populația din Dobrogea (106.943) dintre care în județul Constanța 30.326, iar în județul Tulcea 76.707. Din aceștia:

- românii: 31.177
- bulgarii: 28.715
- turcii: 16.493
- tătarii: 6.540
- lipovenii: 10.058
- rușii: 6.162
- grecii: 3.165
- germanii: 2.471
- armenii: 803

În 18 ianuarie 1880, prefectul județului Constanța, Remus Opreanu, vorbind de situația demografică a județului spunea că ea însumează 64.902 locuitori, din care:

- 14.884 români (23%)
- 14.947 turci (23%)
- 22.584 tătari (35%)
- 7.919 bulgari (12%)
- 2.607 greci (4%)
- 295 armeni (0,4%)
- 332 lipoveni (0,5%)
- 468 evrei (0,8%)
- 116 germani (0,2%)
- și alți 250 locuitori de alte naționalități.

Turcii și tătarii populau masiv ținuturile dinspre mare. Cei mai numeroși erau în plasa Mangaliei (94%), Constanța (68%), scăzând spre Dunăre, Medgidia (64%), până la 37% în plasa Silistra și 28% în plasa Hârșova.

În Constanța, capitala județului, la o populație de 5.204 locuitori, ponderea era deținută de musulmani cu 1.853 tătari și 104 turci, urmată de 1.542 greci, 341 bulgari, 279 români, 187 armeni, 344 evrei, 127 țigani și alte naționalități (Ibid, p 77, aproad Farul Constanței, an I, nr.6, 16 iunie 1880, p.1).

Interesant este că populația de origine armeană, evreiască, greacă este menționată în statistica județelor Constanța, drept coloniști, iar în județul Tulcea, în anul 1880, nici măcar nu era menționată, deoarece ei „nu acceptaseră cetățenia română”, și pentru aceștia „se folosea termenul de coloniști.” (Ibid, p 78).

În Dobrogea, după 1878, se așează mocanii din Transilvania și țărani cojani, cum își spuneau cei din Buzău, Râmnicu Sărat și Brăila.

Legile agrare din 1882, 1884, 1886 favorizează stabilirea a mii de familii țărănești din toate provinciile țării. Iar legile agrare din 1881 și 1903 au înlesnit așezarea definitivă a însurățeilor, veteranilor și a altor categorii de militari (Ibid, p 78).

Veniți din Banat, Basarabia, Transilvania, românii au fost împroprietăriți cu până la 10 ha, sau puteau cultiva liber pe terenul statului până la 10 ha fără nici o plată de chirie, făcând doar o declarație la primăria respectivă.

La creșterea populației dobrogene și-a adus contribuția și modernizarea portului Constanța ca și apariția întreprinderilor industriale, ceea ce a atras forță de muncă.

La recensământul din 1899, județul Constanța număra 141.056 de locuitori, iar județul Tulcea 123.192 locuitori, în total 264.248 din care români 125.035, 40.283 turci și tătari, 35.282 bulgari, 13.653 ruși, 13.330 lipoveni, 8.751 germani, alte etnii câteva mii.

În 1908, avem 168.143 de români față de 152.022 alte naționalități. Populația musulmană a rămas aproximativ constantă, datorită emigrărilor și natalității scăzute, față de români și alte naționalități dobrogene care au înregistrat un spor natural în limite normale.

Populația musulmană s-a adaptat mai greu noilor condiții, iar corupția și reaua interpretare a legilor de către funcționarii locali și respectiv de percepții și notarii comunali i-a dus la pierderea sau nerecunoașterea unor proprietăți financiare și imobiliare. Aceasta, în ciuda politicii guvernului român care nu-și discrimina cetățenii, le respecta drepturile, accepta obținerea de posturi în instituțiile de stat și grade superioare în armată de către toți cetățenii ei, „fapt subliniat și de presa locală turcă”. Ziarul avea drept motto: „Țara care îți este patrie îți garantează drepturile și viața. Respectă legile și nu te teme de nimic!”.

În 1912, dicționarul statistic al României menționa în Dobrogea o populație de 380.430 de locuitori, din care 209.571 în județul Constanța și

170.859 locuitori în județul Tulcea. Dobrogea avea în mediul urban 25,9% din totalul populației, media populației urbane pe țară fiind de 18,4%. Procentual „56,8% erau români, 13,4% bulgari, 5,6% tătari, 5,3% turci, 2,6% greci, 2% germani, 2% evrei, 0,9% țigani, 0,8% armeni, 0,5% italieni, 0,3% austrieni, 0,3% unguri, 0,3% găgăuzi, 0,1% albanezi, 0,1% sârbi, 0,1% polonezi și 0,1% alte naționalități”.

Statisticile bulgărești din 1912 spun despre structura populației din Dobrogea de Sud ruptă din provincia transdanubiană de către Marile Puteri în anul 1878 că era formată din turci și tătari 136.224 (48%), bulgari 121.925 (43%), români 6.602 (2,3%), diverși 18.026 (6,3%).

Bulgarii din această parte a Dobrogei nu erau autohtoni și nu reprezentau populația majoritară cum încercau să demonstreze unele lucrări de propagandă bulgară sau bulgarofilă. Bulgarii din Dobrogea de Sud era rezultatul unei colonizări recente și artificiale începută firav la sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea, colonizarea organizată și intensificată în timpul stăpânirii Dobrogei de Sud de către Principatul Autonom Bulgar.

În Dobrogea toate etniile s-au respectat între ele, n-au existat nici conflicte inter-etnice, nici partide politice organizate pe criteriul etnic. Fiecare etnie și-a păstrat și exercitat obiceiurile, credința, datinile, și-a folosit limba maternă, și-a dezvoltat cultura.

Politica demografică a statului român prin măsuri legislative și financiare a fost percepută de oamenii politici și opinia publică românească ca o necesitate economică și socială de interes național, pentru susținerea intereselor românismului în Dobrogea.

3. MUSULMANII DIN ROMÂNIA

Practica Islamului religie divină, a păcii și toleranței în România este legată de stabilirea populației turco-tătare încă în secolul al-XIII-lea. Comunitățile musulmane stabilite s-au constituit însă pe teritoriul României mai ales în Dobrogea și în unele localități de-a lungul Dunării abia în secolele XIV și XV ca urmare a instaurării suzeranității Porții Otomane asupra Principatelor Române.

Comunitățile musulmane - cuprind pe toți credincioșii musulmani dintr-o localitate au o organizare aparte (comitet de conducere compus din 5-9 membri aleși pe o perioadă de 4 ani) și lăcașuri de cult (geamii și moschei).

Densă și majoritară în Dobrogea până în anii 1860-1870, populația musulmană a clădit în fiecare, cătun, sat, comună urbană sau oraș, cel puțin un **mesgid** (lăcaș de cult mai modest) și o geamie sau moscheie în centrele mai populate. Ion Ionescu de la Brad în “**Excursiune agricolă în Dobrogea**” (1850) nota că “Nu există un sat turc sau tătar, și cât de mic ar fi el pe vremea lui

Said Paşa care să nu aibă o şcoală sau o moscheie.”

În anul 1900 în Dobrogea se aflau 195 de geamii (166 în judeţul Constanţa şi 29 de geamii în judeţul Tulcea) geamii construite şi întreţinute de comunitatea musulmană cu sprijinul sultanilor, **vakîf-urilor** (fundaţii religioase, de ajutor social şi de binefacere) şi din donaţii particulare.

În judeţul Constanţa geamiile datează, ca şi construcţii renovate sau noi, din deceniile VI şi VII ale secolului al-XIX-lea.

În localităţile cu populaţie mai densă erau chiar mai multe geamii. Astfel la Cobadin şi Medgidia erau câte 6 geamii, la Mangalia, la Nisipari (**Caratai**), Osmancea, Bărăganul (**Osmanfaci**), Techirghiol, Topraisar erau câte 3 geamii. În alte localităţi, cum ar fi Tătaru (**Azaplar**), Amzacea, Ciocârlia de Sus si Ciocârlia de Jos (**Büyük ve Küçük Bülbül**), Casicea (**Kaşıksı**), Ovidiu (**Kanara**), Valul lui Traian (**Hasançea**), Moviliţa (**Musurat**), Tuzla, Taşaul, Valea Seacă (**Osmancea**) şi multele altele erau câte două geamii până în 1900.

La Constanţa erau şapte geamii, impozante, acestea fiind moscheea **Hunchiar** (în traducere Monarh, Sultan, Padisah) ctitorie a sultanului Abdul Aziz din 1869 (i s-a zis, de aceea şi Azizie) şi moscheea Mahmudia (din 1822). Pe locul geamiei Mahmudia s-a construit Moscheea Mare sau Moscheea Regală (1910), prima construcţie de beton armat şi cărămidă din România, splendidă îmbinare între stilurile maur, egiptean şi bizantin cu motive arhitecturale româneşti. Moscheea monument istoric de arhitectură şi de artă orientală, i se mai spune şi Moscheea Carol I, are în dotare celebrul covor (490kg şi dimensiuni 9x16m donaţie a sultanului Abdul Hamid, lucrat manual, în la fel de celebrul centru de artizanat Hereke din Turcia) adus în 1965 din moscheea de pe insula Ada-Kaleh, ramasă sub apele Dunarii albastre.

La Mangalia găsim moscheea Esmahan Sultan, prinţesa - Esmahan era fiica sultanului Selim al-II-lea construcţie din 1525 azi monument de artă islamică. Moscheea, şi lăcaş de cult şi muzeu are o fântână rituală, iar în curtea ei sunt încă conservate şi păstrate un număr de morminte şi de stele funerare ale unor personalităţi reprezentative ale cultului musulman şi în mod excepţional ale unor personalităţi ale urbei.

La Medgidia, geamia Sultan Abdul Megid, cândva “cea mai frumoasă şi mai mare din Dobrogea” , avea pe lângă ea o şcoală mahomedană.

Geamii frumoase, bine întreţinute sunt şi la Techirghiol, Agigea, Cernavodă, Amzacea, la Hârşova, geamia Mahmud al-II-lea (1812), Bucureşti.

După revoluţie (1989) s-au construit geamii noi în Constanţa, cartierul Tăbăcăriei (**Kumluk mahalle**), la Valul lui Traian, la Eforie Nord, la Năvodari, la Medgidia.

În judeţul Tulcea, în 1900 erau inventariate doar 29 de geamii, cele mai cunoscute fiind la Babadag, moscheea Gazi Ali Paşa (1522) pe lângă care a luat

ființă Seminarul musulman (1610), mutat în 1901 la Medgidia și geamia Ulu dârâmată de ruși, în războiul ruso-turc din 1829.

Geamii reprezentative ca arhitectură, construcție și de mare însemnatate pentru istoria provinciei se găsesc și la Măcin, Isaccea, Mahmudia și Tulcea. Cândva și la Sulina (**Sünne**) există o frumoasă geamie, Hamidia.

În 1928, populația musulmană număra 171 298 de suflete, față de 41667 de suflete în 1899. Ca urmare și numărul lăcașurilor de rugăciune, a mesgidurilor, geamiilor și moscheelor a crescut de la 150 la 419, lăcașuri în care slujeau 577 de hogi dintre care 243 hatipi, 194 imami și 139 de muezini. Se observă, lesne, că un hoga păstorea 300 de suflete, față de astăzi, în 2006, când un hoga păstorește 1000 de suflete.

În județul Constanța, din datele de care dispunem, în 1928 erau 122 lăcașuri de rugăciune (din care 6 moschei) deservite de 199 de hogi (133 sunt plătiți de statul român). În județul Tulcea sunt 29 de geamii (din care 5 moschei) deservite de 36 de hogi (26 sunt salariați ai statului).

În județele Dobrogei noi, Bazargic (Caliacra) și Silistra (Durostor), parte a Dobrogei revenită la țară după războiul balcanic (1913) până la 1940, erau în 1928 de pildă 268 de geamii, din care cea de la Silistra era moschee, deservită de 144 de hatipi (oratori), 106 imami și 87 muezini, în total 337 de slujitori ai cultului, din care 126 erau salariați, plătiți de statul român, iar 211 erau plătiți de către comunitatea musulmană și organizațiile lor religioase (vakıf-uri). Statul conform legii de organizare a Dobrogei din 1880 a plătit slujitorii cultului musulman doar din orașele mari sau mici, cum au fost, pentru Dobrogea “veche” : Tulcea, Constanța, Babadag, Măcin, Medgidia, Hârșova, Sulina, Isaccea, Mangalia. Pe ceilalți deservenți ai cultului musulman, din alte localități, statul român a început să-i plătească abia după 1904.

Marea majoritate a personalului de cult musulman a absolvit Seminarul musulman din Medgidia, instituție de stat, înființată inițial în Babadag (1610). După Războiul de Independență (1877) și-a reluat activitatea tot în orașul Babadag, în 1889, spre a transpune în realitate articolul 21 din Legea Organică a Dobrogei, din 7 martie 1880, ce avea drept scop pregătirea hogașilor dar și a corpului de învățători pentru școlile musulmane.

Din 1901, Seminarul musulman s-a mutat în Medgidia avea în 1928, 8 clase cu 136 de elevi și 15 profesori iar în 1965 sub regimul communist s-a desființat.

Astăzi în România sunt 81 lăcașuri de cult, din care în municipiul și județul Constanța o moschee, 66 geamii, 4 mesgiduri (2 Mai, Limanu, Făurei, Văleni, Eforie Sud), în municipiul București, două geamii și în municipiul și județul Tulcea, 8 geamii.

În ultimii ani s-au inaugurat, spre bucuria credincioșilor musulmani, construcțiile noi, zvelte, ale geamiilor din Medgidia (strada Împăratul Traian),

Năvodari (2006), Valul lui Traian (2005), Constanța, cartierul Tăbăcăriei (2006) și Eforie Nord (1999).

Din păcate 17 comunități musulmane din județul Constanța și comunitățile musulmane din Călărași, Oltenița, Brăila, Galați, Orșova, Turnu Severin, Caransebeș, Alba Iulia, și altele din țară, nu au lăcașuri de cult și cimitire proprii adecvate.

Din datele furnizate de Muftiatul Cultului Musulman din România referitoare la personalul de cult la 1 ianuarie 2006, rezulta că 22 imami au ca pregătire Seminarul Musulman din Medgidia, 23 de imami sunt absolvenți de liceu (Liceul Teologic și Pedagogic din Medgidia), 6 sunt absolvenți ai Colegiului Universitar "Mustafa Kemal Atatürk" din Constanța și 10 au studii universitare teologice la facultățile de profil din Iordania, Sudan, Arabia Saudita și Turcia. Cei 61 de imami își desfășoară activitatea în 52 de geamii. Celelalte comunități musulmane își îndeplinesc necesitățile de cult cu persoane ce nu au pregătire superioară, dar cu har și înzestrare, dintre fruntașii lor, mulți pensionari, oameni de bază ai comunității.

Comunitatea musulmană din România resimte, în zilele noastre, nevoia unei instituții sau secții de învățământ teologic superior musulman.

O mare realizare este apariția recentă a unei reviste de specialitate "**Muftiyat**" care va promova și dezbată probleme legate de cultura și civilizația islamică, de obiceiurile, tradițiile și practica de cult islamic, de raporturile cu instituțiile statului și cu societatea civilă majoritară, de chestiuni legate de implicarea Muftiatului în păstrarea identității spiritual religioase și promovarea imaginii reale a comunității turco tătare din România.

Personal, am convingerea că bugetul acordat de stat Muftiatului Cultului Musulman este derizoriu, insignifiant, pentru cerințele celor 60-80 000 de musulmani mai ales pentru întreținerea, restaurarea și construcția geamiilor și moscheelor, acelor imobile ale comunității (muzee, clădiri), - unele clădiri de mare valoare istorică arhitectonică și de artă islamică pentru întreținerea cimitirelor, mormintelor comunității și retribuția clerului musulman.

Modelul de conviețuire interetnică dobrogeană a funcționat exemplar, secole de-a rândul, deși el ar fi putut să fie subminat de interminabilele războaie ruso-turce sau româno-turce. Deși aceste războaie au intrat în istoria noastră mai veche sau mai nouă, în contextul în care sultanii otomani au respectat garanțiile acordate **millet**-urilor (națiuni) privind limba, școala și religia, în Dobrogea nu am consemnat nici o tensiune interetnică și interconfesională de proporții. Dobrogea nu a cunoscut tulburări religioase, aici nu a existat nici efemer un partid pe baze pur etnice sau pur religioase. Nu a existat nici măcar un partid local regional numit Partidul Dobrogenilor.

Tătarii și turcii atât în perioada când Dobrogea era sub administrația otomană (1417-1877), dar și în perioada de după revenirea Dobrogei s-au

bucurat de libertatea de conștiință și de cult religios, au trăit în curățenie și înălțare spirituală potrivit preceptelor Islamului. Însă în anii comunismului, ale unui regim politic dictatorial s-a săpat la rădăcina identității noastre etno-națională și spiritual-religioasă prin distrugerea învățământului în limba maternă, prin subtila îngrădire a cultului musulman, prin marginalizarea elitei comunității, prin practicile de asimilare și românizare, sub auspiciile: “popor unic muncitor”.

În acest colț de țară Dobrogea, considerat în folclor “loc de pribegie”, tătarii, turcii și românii, dincolo de ceea ce îi separă ca limbă, religie, obiceiuri și tradiții, au avut voința și au găsit forța de a trăi împreună, de a pune umărul la optimizarea vieții. Oameni simpli, dar înțelepți, ei, cu toții, au sesizat că adversarul lor comun sunt vicisitudinile istoriei, viața separată, prejudecățile, orgoliile. I-a unit paradoxal religiozitatea lor, credința în Divinitatea unică, Creator și Cărmuitor al ritmurilor cosmice și al faptelor umane numită fie Allah, fie Dumnezeu. I-a unit, de asemenea, paradoxal, nevoia de identitate, de liniște, de reculegere, de căldură comunitară și chiar de mister, de culoare, de frumos etnic-religios și cultural.

Imamii cei cu har, bineînțeles nu au disperat nici în momente foarte grele. Și în anii dictaturii comuniste, acești învățători, păstori și duhovnici ai sufletelor, au ieșit, cu fruntea sus, din izolarea în care au fost aruncați, din înfruntarea cu ateismul oficial și terorist.

Se știe că Dobrogea și Transilvania - ambele ținuturi istorice românești au aparținut vreme îndelungată unor imperii, de unde și mozaicul etnic care le caracterizează și le-a caracterizat. Etnie dominantă, timp de aproape cinci secole turcii și tătarii din Dobrogea s-au trezit, după 1878, în situația de minoritate națională subordonată. Până în 1940, turco tătarii au părăsit masiv, în valuri succesive, Dobrogea românească, lăsând în urmă o comunitate relativ mica azi, între 60 000 - 80 000 dar puternic atașată de valorile sale tradiționale, morale și spirituale. După 1878 forța demografică, puterea economică și nivelul cultural al populației turco tătare au scăzut vertiginos.

Comunitatea turco tătară are o tradiție îndelung cultivată de respect pentru poporul român și față de instituțiile statului român; iar Turcia stat protector al minorității de aici nu a avut și nu are pretenții de revendicare teritorială, nu a recurs și nu recurge la acțiuni de natură să incite tensiuni interetnice. Ca protectoare externă a minorității turco tătare, cea mai importanta minoritate din Dobrogea, Turcia are raporturi îndelungate de prietenie cu România, este factor de colaborare și stabilitate politică regională. Dacă adaugăm aici toleranța cultivată de administrația otomană timp de cinci secole, lealitatea comunității turco tătare față de statul român, avem explicația așa-numitului model etnic dobrogean, a bunăvoinței, încrederii și simpatiei românilor față de turco tătari. Personal, am convingerea, că notele de

intoleranță, de șovinism și xenofobie la adresa turco tătariilor se constată numai la unii din românii care s-au așezat relativ recent în Dobrogea, venind din zone ale țării unde, până de curând, nici nu se știa de existența turco tătariilor în România. Mai mult, nu e vorba de o mentalitate colectivă, de grup, ci de resentimente motivate personal și fortuit ale unor indivizi.

Desigur, în relația dintre tătari și turci, pe de o parte, și români, pe de altă parte, nu totul a decurs fără asperități, fără tensiuni. Dar aceste perioade, dacă au fost, nu s-au lăsat cu violențe, înfruntări dramatice, cu pierderi incalculabile de valori și vieți umane. Nici o biserică și nici o geamie nu au avut de suferit, n-a fost clintită, demolată, cu excepția perioadei comuniste când s-a dorit și chiar s-a reușit “înghețarea celor doua culte: islamic și creștin”. Dar chiar și în aceste timpuri tulburi războiul dintre etnii și confesiuni, aici, în Dobrogea nu a existat.

Astăzi, pericolul cel mai mare, pentru credincioșii musulmani sau creștini (ortodocși și catolici) este cel al sectelor, al intoleranței, al fundamentalismului. Doctrinile spiritiste, antroposofice sau masonice, susținute logistic și financiar de cercuri interesate, cu localizări în Europa, S.U.A. sau într-o serie de state arabe încearcă să se insinueze, să cotopească mentalul unor grupuri și colectivități umane. Ele exploatează masiv naivitatea și credibilitatea oamenilor, dorința lor spre absolut și pace spirituală, profită de traiul lor încă mizer, de greutățile vieții, de lipsa de educație și cultură.

Tătarii și turcii din România și-au apărut și dezvoltat: limba, valorile spirituale, tradițiile religioase și culturale, și au fost totdeauna, cetățeni loiali statului român, au slujit interesele majore ale națiunii române. Pentru noi, tătari și turci, ramâne mereu actual motto ul : “Țara care îți este patrie îți garantează drepturile și viața. Respectă legile ei și nu te teme de nimic”. Era motto-ul cotidianului de limbă turcă “Türk Birliđi” (Unitatea Turcă), cotidian ce apărea în România interbelică.

Uneori, poate nu avem prea multă răbdare căci am suferit și suferim, poate, prea mult. Dar dacă unii dintre noi au înfruntat moartea, noi, cu toții, suntem datori și suntem obligați să înfruntăm viața, cu toate privațiunile ei. Sperăm momentane. Vom fi puternici dacă ne asumăm trecutul, ne vom clădi un viitor dacă nu ne vom pierde identitatea.

4. SITUAȚIA GEAMIILOR DIN JUDEȚUL CONSTANȚA ÎN ANUL 1941

**România, Ministerul Instrucției și Educației, Cultelor și Artelor.
Subsecretariatul Cultelor și Artelor, Muftiat Județul Constanța.
Inventarul Comunității Musulmane 1940/1941**

Documentul pune, pentru prima oară, la dispoziția cititorilor, date originale, din Arhiva Muftiatului Cultului Musulman din România, date deosebit de importante cu privire la lăcașurile de cult musulmane din județul Constanța și nu numai. Documentele au fost citite, selectate, triate de noi, cu avizul și bunăvoința Muftiatului Cultului Musulman, și din ele aflăm informații absolut inedite privind datarea și construcția geamiilor, numele lor, numărul imamilor ce slujeau, bunurile ce se regăseau în geamii, alte elemente ce pot da seama de starea cultului musulman în perioada interbelică. Datele sunt consemnate, pe dosare, ca urmare a inventarului desfășurat sub egida Ministerului Instrucției și Educației, Cultelor și Artelor, Subsecretariatul Cultelor și Artelor.

1. Comuna Ciocârlia de Sus Dosar 19

Hatibatul geamiei „Cabail“

- imobil care servește drept geamie construit din contribuția benevolă a enoriașilor
- construit 1898, din piatră și chirpic, acoperită cu olană, cu 1 încăpere și

șopron în față.

- 5 ha. teren cultură proprietatea geamiei
- pe teren funcționează și o școală musulmană

- 3 ha. teren cimitir musulman

În sala de rugăciuni a geamiei găsim:

- 4 preșuri 3 m×2 m;
- 8 rogojini 2,50 m×2 m;
- 4 sfeșnice;
- 8 tablouri cu numele mucenicilor
- 1 mătură.

2. Comuna Straja - Dosar 74

Hatibatul geamiei „Giuma“

- imobil geamie construit 1870, prin contribuția enoriașilor, din piatră, acoperită cu olană, cu trei încăperi și cu un teren 315 m²

- are 5 ha teren cultură și 4 cimitire de suprafețe diferite

În sala de rugăciuni se află:

- 5 rogojini, $\frac{3}{4}$ m
- 1 cuvertură din cârpe 2 m/2 m
- 1 bucată mimber
- 1 tabut din lemn de fag

3. Comuna Tătaru - Dosarele 75 și 76

Hatibatul geamiei „Sani Geafer“

- 1 imobil ce servește ca geamie, construit în 1880 din piatră și acoperit cu olană, cu 3 încăperi; suprafața teren 950 m², suprafața clădită 84 m²

- terenul este donat de comună, iar clădirea construită prin contribuția enoriașilor

- 5 ha teren arabil dobândit în 1922 conform Legii agrare din 1922

- sala de rugăciuni are în dotare 10 rogojini 2,50 m x 3 m și 4 lămpi de gaz.

- sala de clasă are:

- 10 bănci de brad, o tablă,
- un drapel,
- o sobă tablă

Geamia Giuma „Bolat“, hatip Sadîc Hagi Septar

- geamie are 2 încăperi, construcție piatră, acoperiș olană, pe o suprafață de 6 ha teren de cultură, 10 ha donat de defunctul Hagi Septar Bolat în 1932. De aici și numele geamiei.

- 1 cimitir suprafață 15000 m² împrejmuit cu scânduri și plantație de pomi jur-împrejur

În sala de rugăciuni găsim:

- 1 iconar 2m/3 m din lemn de stejar,
- 3 covoare de lână,
- 10 rogojini,
- 6 lămpi gaz,
- 1 mimber de brad
- 1 tabut de lemn 2m/0,80 m
- 1 tenișir de lemn de 2m/0,80 m (tenișir tahta cenaze yıkamak için), adică o scândură pe care se așează mortul pentru spălarea rituală.

4. Comuna Nisipari - Dosar 58

Comuna are două geamii „Giuma” și „Orta” deservită de Hatipul Șevchi

H. Geafer

- prima geamie, construcție 1858 din piatră și beton, acoperită cu olană, are o încăpere și șotron, o suprafața teren 2000 mp, suprafața construită de 94 mp

- a două geamie este construită în 1880, din piatră și chirpic, acoperită cu olană, cu o încăpere pentru sala de rugăciuni, o cameră mică a hogen și șopron

- suprafața teren 4000 mp, iar suprafața construită este 60 mp

- 1 imobil școală construit 1910, cu 3 încăperi la care se adaugă un imobil ce a servit de geamie azi părăsit, construit de către enoriași cu 1 sală și șopron în față, în 1885

- 10 ha teren cultură prin împrăștiere de la Statul român în 1886

Cele 5 ha teren cultură prin împrăștiere de la Stat în 1929, date în folosința școlii, sunt administrate de comunitatea musulmană și un cimitir, suprafața 1 ha și 7500 mp

Sala de rugăciuni a **geamiei „Giuma”** are:

- 6 rogojini 2 m/3,5 m

- 1 segide (covor de rugăciune)

- 1 ceas pendulă

- 1 tabuț lemn de fag

- 7 bucăți tablouri inscripții coranice

Geamia „Orta” are în sala de rugăciuni:

- 6 rogojini 2 m/3,5 m

- 1 segide (covor de rugăciune)

- 7 bucăți tablouri inscripții texte coranice

Școala are:

- o clasă cu 5 bănci din lemn de fag,

- o tablă de scris lemn de fag și

- o sobă fier cu 6 burlane

5. Comuna Grădina Dosar 42

Geamia „Giuma“ imam Nazif A. Geanacai

- 1 geamie construită 1868, din piatră și chirpic, cu scândură de brad jur împrejur, acoperit cu olană, cu 3 încăperi;

- suprafața construită 99,16 mp, suprafața teren 2250 mp;

- 1 imobil pentru Școală mahomedană construit în 1921 din chirpic acoperit cu țiglă cu 4 încăperi, suprafața clădită 83,52 mp;

- 10 ha teren cultură prin împrăștierea din 1886 din care 5 ha se administrează de comunitate, iar 5 ha este în folosința personală a slujitorilor geamiei;

- 8403 mp teren pentru cimitirul musulman

- au mai fost 2 terenuri care au servit drept cimitir în suprafața de 7690 mp și respectiv 11728 mp

Sala de rugăciuni are în dotare:

- 4 covoare de iută mici, 2x3 m

- 3 covoare de iută 2x7 m

- 1 covor iută 4x0,5 m

- 1 perdea 2x0,55 m

- 1 covor lână 1,20 x 1 m

- 1 minber de scândură

- 1 amvon
- 3 sfeșnice
- 1 lampă nr.30
- 1 lampă nr. 8
- 1 masă scânduri
- 1 scaun brad
- 1 drapel național

Sala de clasă este inventariată cu următoarele bunuri:

- 8 bănci
- 1 masă brad
- 1 scaun brad
- 1 tablă de scris
- 1 căldare de apă
- 1 cană pentru apă
- 1 sobă tablă cu 5 burlane

6. Sat Lazul, comuna Agigea, geamia „Giuma“, Dosar nr.17, inventar făcut de perceptor fiscal Mihail Ioan

- hatip Ferat Faic

Comunitatea musulmană are ca avere imobiliară:

- 1 imobil geamie, construit în 1870 din piatră, acoperit cu olană, 2 încăperi rituale

- suprafață teren 1200 mp

- suprafață construcție 230 mp

- suprafață 5 ha și 2500 mp teren de cultură prin împroprietărire de la Stat în 1930, administrat de comunitate

- suprafață de 3 ha folosit ca cimitir, terenul fiind donat de comunitate

Sala de rugăciuni are în dotare:

- 5 rogojini din papură 2,5m / 3 m

- 1 covor 1,5 m / 1 m

- 1 sobă fier cu burlane

- 3 lămpi iluminat

- 1 tabut din lemn de fag

7. Tuzla geamia „Giuma“, **plasa Mangalia**, Dosar 78

- hatip Aedin C. Cadîr

- 1 imobil geamie construit 1870 din piatră și acoperit cu olană, compus din 5 camere din care 2 ca școală și casă de rugăciune, 3 pentru locuință:

- suprafață teren 1156 mp, se folosește de comunitate din 1883

- suprafață construcție 150 mp.

- Imobil renovat în 1934, împrejmuit cu gard de zid de piatră și sârmă ghimpată

- suprafață de 10 ha teren cultivat prin împroprietărire de la Stat din 1835, administrat de comunitate, totuși 5 ha sunt folosite, samavolnic, de parohia ortodoxă „Carmen Sylva“ fără avizul comunității musulmane și al Muftiaftului

- suprafață 6952 mp atribuită prin planul de sistematizare din 1926 este folosit drept cimitir

Sala de rugăciuni are următoarele bunuri

- 3 covoare 2m/1,5m

- 3 preșuri 2m/1,0 m

- 6 buc rogojini 2,5m/1,5 m

- 1 catedră pentru sfat religios de brad

- 1 member / amvon din lemn de brad

- 1 măsuță de brad, cu un sertar

- 1 catafalc / tabut de lemn de brad
- 1 teneșir / masă de spălat din lemn de brad
- Sala de clasă are în dotare:
 - 3 bănci din lemn de brad
 - 4 bucăți ștergare pentru abdest (spălare rituală)
 - 1 cană pentru băut apă
 - 1 lighean de metal pentru apă
 - 4 bucăți ibrice de metal
 - 1 tablă afișaj lemn de brad
 - 1 sobă de tablă
 - 1 lampă petrol
 - 1 felinar

8. Comuna urbană Hârșova Geamia „Sultan Mahmud“, Dosar nr. 9

Inventar înfăptuit de hatip Hasan Chemal Isleam și de percepător fiscal Neculai Călinescu

- 1 imobil geamie în str. Orient nr. 2, construit în 1812 de Sultanul Mahmud din piatră și cărămidă, acoperit cu olană, cu patru încăperi

Suprafața teren din „timpurile vechi, ca vacâf, fără act de proprietate“ de 1801,05 mp din care suprafața teren neclădit 1524 și suprafața clădită 276,59 mp.

- pe același teren se află 1 imobil cu prăvălie, situat pe str. Carol nr.2, cu ochiuri de prăvălie construit din piatră, acoperit cu olană, suprafața clădirii 257,44 mp construit de enoriași în anul 1924, din veniturile comunității și contribuții benevole.

- 1 teren cultură de 5 ha situat pe mereaua satului Crucea, comuna Crucea, dobândit de la Stat prin împrumut în anul 1940, administrat de Comunitate

- 1 teren pe șoseaua națională Constanța Hârșova care servește drept cimitir musulman în suprafață de 79900 mp (62250 mp cimitir + 17650 mp parcelată în locuri de casă), „stăpânit de comunitate din timpuri vechi“

Primarul comunei urbane Hârșova era Petre C. Doicescu. Un alt document, certificatul nr. 491/26 aprilie 1941 certifică „una geamie construită din piatră și cărămidă pe o suprafață de 256 mp, împrejmuită cu ziduri în înălțime de un metru, și una clădire cu 5 ochiuri de prăvălie pe str. Carol, construită pe o suprafață de 200 mp“. Documentul poartă semnăturile indescifrabile ale primarului, secretarului primăriei și a hatipului (în original).

Predarea terenului de 5 ha rezervat geamiei urbane Hârșova teren situat în comuna Crucea (teren luat pe seama Statului) s-a făcut de șeful ocolului Agricol C. Deleanu către hatipul Cheamil Isleam. Curtea geamiei este împrejmuită pe cele 4 direcții de str. Orient, str. Carol, proprietatea Gh. Rențea, str. Constanței și proprietar D. Bercu.

Planul este dat într-un alt document, respectiv planul Geamiei, al cancelariei, al sălii de așteptare, al turnului și camera sicriului.

Suprafața geamiei este de 209,55 mp, a cancelariei 16,80 mp, a sălii de așteptare 28,40 mp, a turnului și sicriului de 16,24 mp. Total 276,59 mp.

Cele 5 ha din satul Crucea, proprietatea geamiei, sunt încadrate de Lotul postului de jandarmi la vest, Proprietatea locuitorilor la sud, Proprietatea Dumitru Pappa la nord și Lotul zootehnic la est.

Cimitirul este încadrat de Proprietatea Gică Drumea și Ocolul Agricol, de Șoseaua națională, de Proprietatea D. Bercu și Ichim Verzea și Proprietatea Comunei.

Sala de rugăciuni camera nr.1 are:

- 1 mimer de lemn

- 7 covoare 2,70 x 1,90m
 - 1 covor 3 x 2 m
 - 1 covor 1,90 x 0,90 m
 - 1 covor 2,90 x 1,80 m
 - 3 preșuri 6,75 x 0,90 m
 - 1 preș 1,80 x 0,90 m
 - 1 preș 2,50 x 0,70 m
 - 1 perdea
 - 28 rogojini
 - 1 scaun
 - 1 lampă atârnată de tavanul geamiei
 - 5 sfeșnice de bronz
 - 5 sfeșnice de lemn
- Sala de clasă camera nr. 2 are:

Sala de clasă camera nr. 2 are:

- 18 bănci de brad
- 5 scaune (taburete) de lemn
- 1 găleată și 1 cană de apă
- 2 mese de brad
- 1 sobă cu 5 burlane și 2 coturi
- 1 cuier fix de lemn
- 1 drapel național
- 1 ștergător de ghete

Camera nr. 3, sală de așteptare este dotată cu:

- 4 lămpi nr. 5
- 2 lămpi nr. 11
- 5 felinare americane
- 2 tabuturi de lemn
- 1 drapel național
- 1 sicriu mic
- 2 bucăți teneșir

În acest dosar se află un document trimis către Muftiatul Cultului Musulman la cererea acestuia, cu nr. 531/950, răspuns cu intrarea la Muftiat nr. 632/24 mai 1950. Comitetul Provizoriu al orașului Hârșova emite actul nr. 3810/23 mai 1950 unde se arată că comitetul musulman din localitate a avut 5 ha teren arabil care „este actualmente donat la IAS Crucea, jud. Constanța”; „are în prezent un corp de prăvălie format din 5 (cinci) ochiuri din care două sunt închiriate la Sindicatul Alimentar și Biroul Cooperativei, una este ocupată de sediul Frontului Democrat Tulcea fără plată și două libere”, iar terenul liber din interiorul și exteriorul cimitirului turc, este arat în parte de comitet.

9. Satul Miriștea, comuna Amzacea, geamia „Giuma“, Dosar 14

- hatip Izet Aivaz
- 1 imobil pentru geamie, construit 1900 din piatră și acoperit cu olană, cu două încăperi
 - suprafață de teren 2000 mp; suprafață clădită 100 mp
 - imobil școală 80 mp pe aceeași suprafață, construit 1933 din piatră, acoperit cu țiglă
 - suprafața 10 ha teren de cultură donată de Stat, împrumțărare 1884 din care 5 ha administrat de Comitet de conducere și 5 ha în folosința personală a imanului.
 - suprafața 5 ha teren cultură împrumțărare de la Stat 1926, în folosința Școlii Mahomedane.
 - suprafața 6000 mp servește ca cimitir
 - suprafața 1500 mp este cimitir părăsit

Sala de rugăciuni are în dotare următoarele bunuri:

- covor 2,5 m × 3,5 m
- 1 covor 1,5 m × 2 m
- 7 preșuri mari și 2 mici de diferite dimensiuni
- 2 tabuturi din lemn de fag
- 2 ridicătoare pentru tabuturi din lemn de fag
- 5 candelă din care 2 de bronz
- 1 mătură
- 1 drapel
- 1 minaret mare din lemn

Localul de școală este dotat cu:

- 4 bănci mari și 2 bănci mici din lemn de fag
- 1 catedră și 1 scaun din lemn de fag
- 1 tablă de scris din lemn de fag
- 1 cuier de haine din lemn de fag
- 1 sobă de tuci cu 5 burlane
- 1 canapea pentru căldare din lemn de fag
- 1 ibric mic de tinichea
- 1 sticlă cu cerneală și 1 toc de scris

10. Comuna Nuntași, Geamia Hairie, Dosar 59

- hatip Geafer Iusuf

- 1 imobil pentru geamie construit 1877, din piatră și chirpic, acoperit cu olană, are o singură încăpere

- suprafața teren este de 754 mp, suprafața clădire 60mp.

- suprafața de 5 ha teren cultură (arabil)

- cimitir pe suprafața de 2 ha 4700 mp

Pentru toate acestea nu există titlu de proprietate și act autentic, ceea ce a făcut necesar eliberarea acestui certificat nr. 1139/12 mai 1941 de către primar și autentificat de notar, cu semnătura hatipului

Sala de rugăciuni are:

- 1 covor lână 1,20 x 0,60 m
- 1 covor lână 2 x 0,80 m
- 1 covor lână 3 x 1 m
- 1 covor lână 3 x 2 m
- 12 rogojini
- 4 sfeșnice cu suporturi
- 1 lampă nr. 5
- 1 piedestal pentru papuci de lemn
- 1 teneșir de lemn
- 1 drapel de pânză

11. Orașul Cernavodă, Dosar 13

Certificat 2675/7 mai 1941 cu semnătura Primar și secretar. Hatipul geamiei este Havuz Yusuf

Comunitatea musulmană are:

- 1 geamie cu minaret lipit de clădire cu o curte în suprafață de 2089 mp

- 1 imobil care servește de școală și casă parohială situată în aceeași curte cu geamia, construită în 1756 din piatră și cărămidă, acoperit cu olană, cu 6 încăperi

- 1 ceardivan (chioșc) cu cișmea de apă pentru ritual, construit 1910

- 1 imobil cu 8 ochiuri de prăvălie, cu fațada la str. Carol pe o suprafață clădită de 475 mp

- 1 cimitir în suprafață de 27000 mp situat la drumul Gării

- terenul geamiei este vakâf din timpul Imperiului Otoman, fără act de proprietate.

Prin adresa imamului Cheşpedin Amdi din 25 V 1963, adresată Muftiului se cerea ca să fie respectat Adresa Muftiatului 136/15 martie 1963, conform HCM 1509/1963, articolul 28, cu privire la cota de 50% asupra clădirilor din imobilele comunităţii ce se cuvine secţiunii financiare a oraşului Cernavodă „pentru reparaţii - restructurări“ şi nu cota de 70% cum are vechea dispoziţiune.

Bunurile geamiei

În sala de rugăciuni:

- 2 covoare şi preşuri de diferite dimensiuni

- 4 rogojini, 8 sfeşnice de alamă

- 1 candelabru mare de sticlă

- 1 tabut lung de 2 metri

- 7 tablouri cu rame şi geamuri în bunăstare

În sala de clasă nr. 1

- 7 bănci, 3 mese, 3 scaune ordinare

- 1 tablă mare de lemn

- 1 sobă de tablă cu burlane

- 1 cazan de aramă

- 2 steaguri de 3 x 1 m

Într-un document de inventariere a terenurilor din 5 ianuarie 1949, întocmit de funcţionarul Gevdet Muharrem şi cu semnătura imamului Mustafa G- Reis, se specifică geamia, prăvălia, locul viran. Curtea geamiei se afla pe str. Lenin nr. 10, toate stăpânite de peste 100 de ani.

12. Bucureşti, Dosar nr. 7

Hatibatul geamiei Giuma din Parcul Carol I

- imam Edip Mehmet Ali

- imobil geamie construit din piatră şi beton, acoperit cu olane şi mozaic betonat cu 1 încăpere

- suprafaţa teren 233 mp

- imobil construit în 1909 cu contribuţia Statului Român, Regelui Carol “primul ctitor” şi cu diferite ofrande particulare

Bunuri în sala de rugăciuni a geamiei

- 11 covoare de diferite dimensiuni

- 3 preşuri

- 1 măsuţă pentru Coran

- 1 Tefsir

- 1 sobă de fier

La inventarul din 22 februarie 1949, apar ca accesorii de birou şi 2 stampile (1 rotundă, 1 „entête”) şi 38 de cărţi, 7 sfeşnice din tablă de fier, aluminiu sau alamă.

Între cele 38 de cărţi avem un Coran, Elharikatul Mohamediya ve Siret'l'Ahmedia (autori M. Ali şi A. Ibrahim), cartea „La Dobrudja“ a lui I. I. Nacian, cărţi de literatură (clasici români, dar şi Turgheniev, Oscar Wilde, H. Bergson „Sufletul şi corpul“, Legea şi Statutul pentru Organizarea Bisericii Ortodoxe Române (Ministerul Justiţiei), Othello de Shakespeare, „Originile socialismului ştiinţific“ (Fr. Engels), „Faust“ de Goethe, „Concepţia materialistă a istoriei“ (C. Dobrogeanu-Gherea) etc.

13. Basarabi, Geamia „Giuma”, Dosar 8

- document semnat de hatip Iacob Zecheria și preceptor fiscal Nicolae Pițigoi

- 1 geamie construită 1841, din piatră tencuită cu nisip și var acoperit cu olană, cu minaret lipit de geamie, cu o singură încăpere

- suprafață teren 2000 mp, suprafață clădită 74 mp teren dat de enoriași gratuit, fără act de proprietate

- 1 local școală musulmană, la distanță de 30 m, construit 1895, cu chirpic și acoperit cu olană, cu 3 încăperi

- suprafață teren cultură de 10 ha - împrumțărare a Statului din 1885, dat în folosul geamiei și personalului ei, este la răsărit de via satului și la apus de locul școlii.

- suprafața 5000 mp. pentru cimitir musulman. Cimitirul ortodox are suprafața de 2 ha.

- suprafața teren cultură de 5 ha împrumțărare a Statului din 1930

Bunurile geamiei

- 3 covoare, 4 preșuri, 10 rogojini

Școala are 1 masă de brad, 1 scaun brad, 14 bănci de brad, 1 tablă de scris, 1 sobă de tablă. Camera nr. 2 are 2 căldări apă, 2 căni băut apă.

Printr-o adresă cu intrare din 24 mai 1950 la Muftiatul Cultului Musulman, str. I.G.Duca nr. 21 Constanța, se comunică de către Primăria Basarabi că Comunitatea Musulmană din Cernavodă „nu mai posedă nici un fel de teren arabil, fâneată, izlaz ... neproductiv etc., nu mai posedă nimic.“

14. Valul Traian, Geamia „Giuma”, Dosar 84-85

- Proces verbal 3 mai 1941

- hatip Regep I. Begali, primar Ioan Lerescu

- 1 imobil geamie, construit 1880, de tătari, din piatră, acoperit cu olană, 2 încăperi, suprafață 2000 mp, suprafață clădită 96 mp „stăpănit din timpuri vechi fără act de proprietate“, clădirea făcută din contribuția benevolă a enoriașilor

- suprafață cimitir de un hectar

- suprafață teren cultură - 10 ha împrumțărare din partea Statului, 5 ha se administrează de comunitate, 5 ha de personalul geamiei. Terenul a fost luat prin decizie ministerială din anul 1945 și în 1949, fiind atribuit locuitorilor.

Bunurile geamiei

- 3 preșuri de diferite dimensiuni

- 4 sfeșnice mici și vechi

- 8 rogojini

- 2 catafalce de brad

- 1 tinișir de brad
- 1 mătură

Valul Traian Geamia „Cara Șura”, Proces verbal 29 aprilie 1941

- hatip Salim Geafar, preceptor fiscal Gh. Bârnat
- 1 imobil geamie construit 1870 din piatră, acoperit cu olană
- suprafață teren 460 mp, suprafață clădită 70 mp. Terenul și clădirea sunt donație a lui Seit Halil Arifgean, fără a se face acte de donație sau de proprietate către comunitate

- geamia nu posedă nici un fel de alt teren

Bunuri: - covor de 3 m x 2 m

- preș vechi de 4 m x 3 m
- 8 bucăți rogojini
- 2 taburete
- 3 Șemidan

15. Satul Agigea, Dosar 2, inventar 16

Geamia „Agigea“ din **satul Agigea**, Proces verbal 26 aprilie 1941

- hatip Abdulamit Curtagi și preceptor fiscal Mihail Ioan, primar Tudor Radu

Bunurile comunității musulmane

- imobil geamie - 1894, chirpici, piatră, acoperit cu olană, cu o singură încăpere

- suprafața teren 900 mp (teren donat de primărie), suprafața clădire 298 mp.(clădirea din contribuții benevole).

- 1 imobil școală, construit 1904, cu una cameră și una sală de clasă
- suprafața teren 50 mp.
- 1 teren 3500 mp pentru cimitirul musulman

Bunurile din geamie:

- 1 lampă de tavan din alamă cu 20 lumini
- 2 lămpi de perete cu oglinzi de 11 lumini
- 2 sfeșnice de lemn pentru lumânare
- 2 sfeșnice mici de alamă
- 1 sfeșnic din obuz cu 3 brațe
- 1 covor lână imprimat 3/2 m
- 1 covor persan 1,20/0,60m.
- 5 rogojini
- 1 anvon din lemn de brad

16. Negru Vodă, Dosar 62, Geamia „Giuma,” Proces verbal din 3 mai 1941,

- hatip Cadri I. Muratcea
- 1 imobil geamie - 1867, din piatră, acoperit cu olană, cu trei încăperi, suprafață teren 2484 mp, suprafața clădită 96 mp.
- suprafața teren de 10 ha împroprietărire de către Stat în 1884: 5 ha administrate de comunitate, 5 ha în folosința personalului geamiei.
- suprafață 6283 mp - cimitir
- Bunuri geamie:
- 5 lămpi petrol
- 3 rogojini
- 2 covoare mici 2/1 m
- 1 covor mare 4/3 m
- Bunuri școală:
- 6 bănci lemn de brad
- 1 tablă de scris 1,20/1,80 m
- 1 drapel tricolor
- 1 tablou MSR Mihai I
- în 1949 - funcționar Cadri Muratcea se realizează o altă inventariere
- prin hotărârea Comisiei Județene, nr. 1537/23 august 1992, s-au dat 5 ha teren cf. Legii Fondului Funciar 18/1991, Comunității musulmane (geamiei)

17. Comuna Nicolae Bălcescu, satul Carol I, Geamia „Giurma“, -
Dosar 15

- Foaițe inventar 33, Proces Verbal 30 aprilie 1941
- imam Musalim Musa și hatip al geamiei
- 1 imobil geamie - 1922, piatră și chirpic, acoperit cu olană, două încăperi, minaret separat, din contribuția enoriașilor., suprafață teren 2000 mp, suprafață clădită 78 mp. Minaretul de 4 mp, iar terenul donat de comună.
- 1 școală din 1912, pe același teren
- 1 cimitir împrejmuit de șanț în suprafață de 5000 mp
- suprafața de 5 ha, teren cultivat, situat pe mereaua comunei, administrat de comunitate
- în 1950 terenul de 5 ha a fost luat de GAS Nicolae Bălcescu
- Bunuri:
- 3 covoare persane
- 8 rogojini
- 1 mimer din lemn de brad
- 1 teneșir
- 5 sfeșnice
- 13 tablouri religioase
- Tablourile Majestății Sale Regele Mihai I, Majestății Sale Regina

Mamă Elena și Generalului Antonescu, conducător al Statului Român.

18. Județul Tulcea, comuna Topolog - Dosar 38

(fiecare pagină e ștampilată), are timbru fiscal cu însemnele România, Președintele Consiliului de Miniștri și Ministru Interne - Armand Călinescu, Ministrul Învățământului, Avuțiilor Publice, Traian Pop.

Cuprinde: Averele comunității musulmane din comunele urbane și rurale din cuprinsul Muftiatului Județului Tulcea

Chestionar - Ministerul Inventarului Avuției Publice

Geamia din Topolog nu are nume

- 1 geamie pentru care nu există act de proprietate. Proprietatea s-a perpetuat prin continua stăpânire din timpul turcilor și este formată din imobil 768 mp, 5 încăperi: două locale de închinăciune, trei cu destinație locuință. Un turc îngrijește de clădiri

- 1 cimitir musulman.

Comuna Topolog, Dosar 38

Anexa 1073/17 noiembrie 1938.

Reprezentantul comunității este Miras Șerif

Comunitatea musulmană are o geamie, n-a fost împrumutată cu nimic, nu are nici o avere, nici un venit, 5 capi de familie cu 20 de suflete, „restul familiilor musulmane au emigrat în Turcia în ani 1936 și 1937“.

Comunitatea are o geamie și o casă parohială ridicate de enoriași.

19. Isaccea, - plasa Măcin, jud. Tulcea, ținutul Dunărea de Jos, Dosar 38

- deține suprafață 1000 mp și suprafață clădire 196 mp, curte 804 mp.

- imobil prin stăpânire de peste 79 ani, folosit de comunitatea musulmană pentru școala primară turcă din anul 1861: clădirea are 4 camere și o sală construită din chirpic, acoperită cu olane. Nu există act scris

- suprafață teren de 2125 mp, proprietate imobil de 260 mp, curte 1865 mp, donație Mahmud Izagi de 79 de ani, fără acte, pentru moschee și locuința parohului din anul 1861

- clădirea are o încăpere cărămidă plus o altă clădire pentru moschee, compusă din 4 încăperi și o sală construită din cărămidă pentru casa parohială, azi nelocuită, întreținută de comunitatea musulmană, construită în 1861. Moscheea se află pe str. Carol I, nr. 11

- comunitatea este săracă, fără venituri, este formată din: 107 familii, 350 suflete.

- în anul 1938 s-a instalat lumină electrică moscheii.

20. Satul Mircea Vodă, Dosar 38

- suprafață 5 ha geamie musulmană din 1931, prin Legea împroprietăririi

21. Geamia Murighiol nu are nume. Proces Verbal 3 iulie 1943

- copie, semnată de imam Sefer I. Memet - președinte și membrii: Ali Cadâr, Epitropul Geamiei Babadag și Veli Iusein din comuna Turda, împuterniciți prin ordinul 445/10 aprilie 1943 de Muftiatul Cultului Musulman cu sediul la Constanța. Procesul verbal a fost redactat în prezența domnilor Kemal Abdulachim și Ahmet K. Ahmet și au constatat în comuna **Balabancea**, 1 geamie cu o proprietate de teren agricol 5 ha și cimitir 1/2 ha arabil, închiriat la diverse persoane, anume:

-în 1939/1940 Teren agricol închiriat Dlui Amza A. Amet cu plata impozitului de arendaș

-în 1940/1941 Teren închiriat D-lui Amet Memet, cizmar Babadag, cu impozit plătit de Ahmet K. Ahmet

-în 1941/1942 închiriat de Muftiu Tulcea Husein Mujdaba lui Ahmet K. Ahmet

-în 1942/1943 închiriat D-lui Sali Muhtar de Dl. H. Mujdaba

Geamia e distrusă complect până la temelie. Comunitatea musulmană are o prăvălie în curtea geamiei învelită cu tablă.

22. Comuna Mahmudia, Proces verbal 10 noiembrie 1938 - copie anexă nr. 1045

Comunitatea musulmană nu are vakâf, nu are o avere mobilă, are o casă parohială veche, cu o curte în suprafață de 600 mp, „făcută de obștea musulmanilor în trecut pentru cultură fiilor“. Geamia e împroprietărită de Stat cu 2 ha în 1930. Ca personal împroprietărit cu 2 ha a fost decedatul pensionar hoga Omer Lutfi, dar ceilalți nu.

Sunt 11 capi de familie și 49 de suflete. Comunitatea nu are venituri și nu i s-a alcătuit bugetul.

Documentul e semnat de primarul Simion Casian, de secretarul comunal de reprezentant legal al comunității și de Baș Muftiu Etem Mola. Sunt 3 stampile - Primărie, Comunitate, Muftiat Jud. Tulcea.

23. Sat Beibugeac, anexa 1138/9 decembrie 1938

Comunitatea musulmană are localul geamiei și grădina de 2000 mp. Împroprietărită cu 10 ha teren din care 5 ha s-a cedat bisericii ortodoxe conform Ordinului nr. 7925/938 a Ministerului Cultelor și Artelor. Are 2 familii și 6 suflete, venituri și cheltuieli bugetare ale comunității sunt de 2000 lei.

Reprezentant al comunității este Sefer Izet Mehmet.

Sat Beibugeac, comuna Sarinasuf, Dosar 38 - are 1 geamie, un teren agricol de 5 ha și 3 cimitire. Terenul agricol a fost închiriat între anii 1939-1943, D-lui Sefer I. Mehmed, imamul geamiei din Murighiol. A fost cea mai frumoasă geamie, e pe cale de a fi dărâmat. Minaretul, în bună stare, îngrădit cu scânduri, cimitirul în paragină.

Secretarul Muftiat Jud.Tulcea, Ismail Selmişah, a arendat pământul geamiei din satul G-ral Praporgescu, comuna Mircea Vodă, Tulcea, lui Osman Suleiman, „ce-l dețin cu chirie de la Onor Muftiat“. Adeverința s-a eliberat în 26 aprilie 1942.

24. Oraș Tulcea, Document anexă nr. 1209/29 decembrie 1938, Baș Muftiu Etem C. Mola, Dosar 38

Geamia Azizia, din str. 14 Noiembrie, construită în 1867 de sultanul Abdul Aziz. Suprafață clădită 361 mp, suprafață curte 649 mp. Casă parohială, suprafață clădită 72 mp, suprafață curte 174 mp. Un imobil în Tulcea, str. Portului, nr. 15, suprafață clădită 209 mp, suprafață curte 385 mp. Comunitatea, geamia, personalul geamiei nu au fost împrăștiți.

Comunitatea are 1 masă birou, 7 scaune, 1 dulap de bibliotecă și 6 covoare la geamie. Sunt 128 capi de familie și 547 suflete.

25. Comuna Babadag, Dosar 38

Vakâf lăsat prin testament de la Gazi Ali Pașa, geamia și capela Gazi Ali Pașa, școala unde funcționează uzina cu chirie și o casă parohială.

Comunitatea moștenește capela Sarî Saltuk și Cimitirul turcesc. Geamia a fost împrăștiată cu 5 ha pământ în 1938. Nu are avere mobilă. 84 de familii cu 362 suflete. Document vizat de Etem C. Mola, din 28 noiembrie 1938.

26. Sulina, anexa 1053 din 12 noiembrie 1938

Are o moschee ridicată de Sultanul Abdul Aziz, o școală a statului compusă din 3 camere și 1 bucătărie, în care locuiește hogea cu familia, o geamie proprietate a statului, personal geamie plătit de stat, 6 bănci, 1 catedră, 1 tablă de scris. Comunitatea nu are venit, are 34 suflete din care 15 adulți și 19 copii cetățeni români, la care se adaugă 13 adulți și 24 copii supuși străini cu pașaport turc. În total 71 de suflete.

Iată numele cetățenilor români de etnie turcă, locuitori ai Sulinei: soții Cadir și Firdes Hasan, Osman și Aișe Cadir, Cantaragi și Velie Ahmed, Salim Gazi și Hava Selim, Ibraim și Hurie Mustafa, Emine și Mehmet R. Mehmed, și văduvele: Raife Husein, Halime Ali, Vasfie Vasfi.

Dintre cetățeni turci sunt amintiți, în acest document: soții Dursun și Hagire Harun, Rahmi și Firdes Ilias, Mehmet și Gemile Rahim, Șefchi și Zelifie Mahmut, Șucri și Șasine Mehmet, Mecant Suliman văduv, Zera Suliman văduvă și Mustafa Osman văduvă.

27. Comuna Greci, Județul Tulcea

Anexa 1069/15 noiembrie 1938, Dosar 38

Comunitatea musulmană nu are nici un fel de vakâf, are o suprafață de 5 ha teren arabil, o clădire geamie cu locul ei în suprafață de 8000 mp., donație de stat; suprafața de 5 ha. Teren arabil dat de Stat prin 1886, personalul geamiei nu a fost împrumțat, nu are altă avere mobilă decât strictul necesar al geamiei. Comunitatea are 10 capi de familie cu 34 de suflete la data de 1 noiembrie 1938. Geamia mai posedă un teren cultură în întindere de 7500 mp, prin donația particulară. Comunitatea nu are nici un fel de venituri, deci nici cheltuieli.

Reprezentantul legal al comunității este Hasan Omer.

28. Comuna Turda, Jud. Tulcea, Dosar 38

Anexa fără număr din 15 decembrie 1938

Comunitatea musulmană a fost împrumțată de Statul român cu 4 ha teren de cultură. Are 8 capi de familie, 34 de suflete, președintele comunității musulmane decedat. Documentul a fost elaborat de Baș Muftiu Etem C. Mola.

29. Comuna Câșla, Județul Tulcea

Anexa fără număr din 15 decembrie 1938

Comunitatea musulmană are o geamie ruinată care a fost ridicată de enoriași, a fost împrumțată de Statul român cu 5 ha teren de cultură de care se folosește și azi Biserica creștină din comună. Are 8 capi de familie și 32 de suflete..

Documentul fără semnătura reprezentantului comunității.

30. Comunele Frecăței, Trestenic, Alba, Regina Maria, Balabancea, Măgurele, 15 decembrie 1938, fără număr anexă.

Comuna **Frecăței, plasa Ceataloi**, Dosar 38

- teren cultură 10 ha, împrumțare 1888 din care 5 ha pentru biserică, 5 ha Muftiat, jud. Tulcea.

De aici populația turcă a emigrat în masă. În toate comunele există câte o geamie ridicată de enoriași. Geamiile din comunele Frecăței, Regina Maria,

Balabancea, Măgurele sunt împrăștiate de către Statul Român cu câte 5 ha teren de cultură, geamia din Trestenic cu 3,5 ha, iar geamia din comuna Alba deși era împrăștiată cu 3 ha teren de cultură, totuși nu a fost pusă în posesie.
Semnează doar Baș Muftiu Etem C. Mola.

În anexă găsim și adresa lui Amza C. Amet, cu intrare la Muftiatul Județului Tulcea nr. 1042/9 noiembrie 1939, care spunea că are în arendă în comuna Balabancea 5 ha teren ale geamiei cu aprobare de la Muftiu, pentru vara lui 1939 nu s-a prezentat nimeni la licitație.

Dar i s-a pus în vedere de către preotul comunei „un anume I. Suslov ca să nu intru în pământ să-l muncesc, că pământul numai este al geamiei și că este al Bisericii și că D-stră Muftiatul nu mai aveți nici amestec la pământu ăsta. Pentru care rog a dispoza cele legale ca eu să nu rămân fără pământ pentru că altă meserie nu am decât munca pământului. Comunicându-ne rezultatul.

Cu stimă,

Semnătură originală

Un alt text original pe care îl consemnăm începe cu:

„D-sale Domnului Muftiu al Jud. Tulcea“ (am redat textul, așa cum l-a redactat locuitorul, petiționar, al comunei)

La licitația pentru arendarea terenului de 5 ha proprietatea geamiei din Balabancea, pe anul agricol 1938/1939 (de la 1 octombrie 1938 la 1 octombrie 1939), consemnată cu proces verbal în 30 octombrie 1938, cu semnăturile licitanților și ale Baș Muftiu, în prezența și a secretarului Muftiului, la ora 10, s-au prezentat Vasile Cristian, D-tru Cristian, Amet Amet și Hamza Amet. Suma din oficiu de pornire, a fost de 350 lei/ha, respectivii au oferit 370, 375, 380 și 400 lei/ha. A câștigat (a fost adjudecat) Hamza Amet care a oferit 400 lei/ha, în total deci 2000 lei.”

Arendarea prin licitație publică a terenului de cultură trebuie afișată - cum spune într-un proces verbal din 18 octombrie 1938 jandarmul Plutonier Bideanu Dragu, șeful postului Balabancea în localul primăriei comunei, în localul de cafenea al D-lui V. Nerovu, în localul de cârciumă al D-lui Grigore Pușcașu, în localul de băcănie al D-lui N. Acceleanu, în localul de băcănie al D-lui Constantin Păduraru.

În 1938 localul Baș muftiatului se afla pe str. Basarabilor nr. 53.

În 1937 licitația a fost adjudecată de Petre Blauzeanu cu suma de 310 lei și a fost somat să de cei 1550 lei cuveniți.

31. Comuna Măcin, Jud. Tulcea, Dosar 38, Anexa nr. 1068/15 noiembrie 1938

Datele sunt văzute și există semnăturile Baș Muftiului Etem C. Mola, ale primarului, secretarului și a reprezentantului local al comunității.

Comunitatea are o geamie care nu funcționează, și alta care funcționează.

Are un local de școală cu curtea închiriată primăriei, unde funcționează grădina de copii Nr. 2, o prăvălioară și două locuri virane, în suprafață mică, care aduce un venit de 3000 lei, din care se plătește 900 lei la funciară anual, restul de bani este folosit pentru întreținerea localului închiriat.

Comunitatea nu a fost împrăștiată cu nici un fel de bunuri, nu are nici un fel de avere mobilă. La 1 noiembrie a.c. (1938) în Măcin există 102 capi de familie, cu un număr de 367 suflete.

32. Comuna Brăila, Dosar 38 Anexa 1063/14 noiembrie 1938

Comunitatea nu are nici un fel de vakâf. Comunitatea și geamia n-au fost împrăștiate niciodată, n-au nici o avere imobilă. La 1 noiembrie a.c. (1938) comunitatea mahomedană are 55 capi de familie și un număr de 167 suflete. Are un venit de 1000 lei anual, prin cotizații, cu care se întrețin micile cheltuieli.

33. Comuna Ciucurova, Dosar 38, Anexa 1115/2 decembrie 1938

Comunitatea are o geamie și o casă parohială ridicată de enoriași, 5 ha teren arabil. Geamia are 2 camere, cu suprafața 1500 mp, 23 capi de familie, 106 suflete, nu are nici un venit, cheltuiala este din partea enoriașilor.

34. Comuna Murighiol, Dosar 38, Anexa 1067/15 noiembrie 1938

Comunitatea nu are vakâfuri, avere mobilă sau imobilă, nu a fost împrăștiată. Posedă o casă de rugăciune în valoare de 3000 lei, 26 capi de familie și 122 de suflete.

Imamul Ali Bazoracai semnează alături de Baș-Muftiu Etem C. Mola.

Jos, în dreapta documentului, este adăugat că geamia este împrăștiată de Statul Român cu 2 ha teren de cultură din 1930.

35. Comuna Sarinasuf, sat Caraibil, Jud. Tulcea, Dosar 38, Anexa 1124/2 decembrie 1938

Comunitatea are una geamie, 5 ha teren cultivat, 3000 mp grădină, 24 familii cu 112 suflete, venit anual de 2000 lei.

Semnături originale ale primarului, notarului, reprezentantului comunității, Baș-Muftiului.

36. Comuna Casimcea, Anexa nr. 1064/14 noiembrie 1938

Comunitatea musulmană are o geamie ridicată de enoriași, 10 ha teren de cultură împrăștiată după Legea agrară, 10 familii cu 41 de suflete.

37. Comuna Mircea Vodă, Sat General Praporgescu, anexa 1075 /19

noiembrie 1938

Comunitatea musulmană are 5 ha teren împrăștiată din 1931, plus un loc de casă, locul geamiei. Are 8 familii, 27 de suflete, reprezentant local al comunității este Osman Suliman.

38. Comuna Mircea Vodă, Sat General Dragalina, Anexa 1134/16
decembrie 1938

Comunitatea musulmană are o geamie în curs de lucru, cu un loc de casă, având 6600 mp, un loc pentru cimitirul musulman având 2500 mp, împrăștiată cu 5 ha teren arabil pentru folosință, 18 capi de familie cu 57 de suflete. Nu are buget. Reprezentant legal al comunității este imam Hafuz Halcin.

39. Ada-Kaleh, Jud. Mehedinți

Proces verbal, întocmit 31 martie 1946

Președintele comunității musulmane Saly I. Regep, asistat de secretar Iahya Hakki și membri Omer Feyzi, Hilmi Hasan, casier Salih Hamdi.

Comunitatea are un imobil geamie cu 12 încăperi, proprietate din 1799 prin ocupație de la austrieci. Suprafață teren neclădit 1528 mp., suprafață teren clădit 560 mp, un imobil de piatră acoperit cu țiglă închiriat pentru așezământul „Sf. Fecioara Maria“ din București și local de prăvălie, suprafață clădită 57,6 mp.

Are de asemenea un imobil în centrul comunei cu 12 încăperi ce servesc ca prăvălie, în prezent neînchiriate. Suprafață neclădită 239 mp., suprafață teren clădit 167 mp.

2 closete: unul de cărămidă în curtea geamiei și unul în grădina geamiei.
Suprafață teren clădit 32 mp.

1 fântână în stare rea

1 loc viran, suprafață 25,6 mp

1 loc viran ce a servit ca cimitir, azi părăsit, suprafață 3985 mp

1 loc de 964 mp, cimitir actual.

Certificat nr. 70/28.04.1941 atestă, totodată:

un imobil prăvălia Mithat Aly și Primăria Ada-Kaleh

1 imobil proprietate comunitate, unde funcționa cafeneaua Nevzat Ahmet

terenul situat între brutăria Aly Kiazim și prăvălia Hilmi Hasan este proprietatea comunității musulmane (certificat nr. 71/26.04.1941, primar Emin Șaip, notar I. Severineanu)

Bunuri ale geamiei Ada Kaleh

1 covor 15m/9 m, greutate 483 kg, donație Sultan Abdulhamit al II-lea în

anul 1904, cu motivul „Smyrna Sultana“ și țesut în renumita fabrică „Hereke“ Turcia valoare artistică, bună stare, evaluat la astronomica sumă pe atunci 100.000.000 lei.

4 covoare (3,80 m x 2,30 m, 3 m x 2,30 m, 3 m x 2,5 m, 3 m x 2,40 m)

Procesul Verbal din 31 martie 1946 menționează existența următoarelor bunuri:

3 covoare (2,65 m x 1,15 m, 1,60 m x 1 m, 1,50 m x 1 m)

1 carpetă persian 1,30 m x 0,90 m

1 carpetă cu fotografii 1,15 m x 0,60 m

1 covor 3 m x 2,5 m

2 covoare vechi, rupte, 21 covorașe foarte vechi și rupte,

1 pânză neagră cu versete 1,80 m x 0,80 m

1 pânză verde cu versete 2,20 m x 0,80 m

6 perdele

40 sfeșnice de diferite mărimi

8 sfeșnice de metal deteriorate

5 candelabre de sticlă și metal

1 ceas mare pendul

1 scaun pentru cărți

1 dulap lemn de brad

1 scară lemn de brad

1 masă brad pe care stă Cartea de aur a geamiei

2 lămpi gaz

1 tabut de lemn

Valoare estimată 104.665.500 lei.

Obiecte de cult religioase

84 tablouri religioase cu ramă din care unele cu geam, altele fără, cu versete din Coran, cu numele primilor califi, de diferite mărimi, în bună stare

1 tablou cu versete deteriorat de cutremur

Cancelaria Geamiei dispune de:

4 mese stejar

1 dulap fag

valoare estimată: 660.050

- Total valoare estimată: 104.925.550

Documentul este ștampilat cu 6 semnături: președinte, 2 membri, 1 secretar, 1 cenzor și un casier.

40, Comuna urbană Techirghiol, Dosar nr. 10.

Hatibatul geamiei „Giuma“ Proces Verbal 11/18 aprilie 1941

hatip Halil Cadâr, primar P. Constantinescu

Comunitatea musulmană are prin contribuția unor enoriași musulmani,

prin obol public, prin ajutoare de la autorități următoarele bunuri:

1 imobil geamie, construit în 1936 din piatră și beton, acoperit cu tablă, cu 3 încăperi

suprafață teren 2425 mp, formată din loturile 9 și 10, careu 34

suprafață clădire - 126 mp, teren donat de către Primărie

1 imobil construit de enoriași în 1864, ce a servit ca geamie, azi părăsit; imobilul este construit din piatră și acoperit cu olane, este nelocuibil

suprafață clădită 80 mp, suprafață teren 584 mp, careul III, lotul 4, teren dăruit de enoriași.

1 imobil construit 1894 de enoriași, din piatră, acoperit cu olane și care servește drept casă de rugăciuni, are 3 încăperi

1 teren ce formează lotul nr.1, din careul 10, neclădit suprafață teren 1572 mp, folosit ca cimitir, azi părăsit, dăruit de enoriași (lotul 4, careul 58).

1 loc suprafață 4 ha, 1700 mp, împrejmuit cu piatră, servește ca cimitir actual, dăruit de enoriași, se află în N-E orașului

1 suprafață de 10 ha. teren cultivat, lotul 163, situat pe mereaua comunei, dobândit prin împrumutarea Statului în 1896, din care 2 ha sunt ocupate pe zona liniilor ferate Techirghiol - Eforie.

Geamia nouă este pe str. Alexandru Radovici, nr. 43

Geamia părăsită este tot pe str. Alexandru Radovici

Casa de rugăciuni este pe str. Rovine

Bunuri geamie în sala de rugăciuni:

1 covor 7×1,50 m

12 preșuri de dimensiuni diferite

7 covoare 3×2 m

1 covor 1,10×0,70 m

1 perdea pe postav verde 2,10×0,60 m

1 birou brad cu 5 sertare

1 masă mică de brad

3 tablouri ale Maiestății Sale Mihai I, Maiestatea Sa Regina Mama Elena și al Generalului Antonescu, conducător al Statului Român

1 scaun rotund de brad

2 sfeșnice mari de fag

4 rogojini

2 canapele de brad

6 scaune de brad

1 sobă tablă cu 8 burlane

În dosar mai există un act de inventariere a bunurilor la 31 decembrie 1948

41. Satul Cobadin, Dosar 30, Proces Verbal 2 mai 1941. Are două

geamii: „Dayr” și „Aytugan”

- hatip Hafuz C. Becban

- primar Stan Buduluş

Comunitatea are:

- 1 imobil geamie, 1934, din piatră și țiglă, 2 încăperi

- suprafața teren 2352 m²

- suprafața clădită 117 m², construcție a enoriașilor dată de comunitate.

1 imobil geamie, 1880, piatră, olană, 3 încăperi

suprafața teren 686 mp,

suprafața clădită 90 mp

1 imobil geamie, 1882, din piatră și chirpici, acoperit cu olană, 2 încăperi,

suprafața teren: 1139 mp

suprafața clădită: 38,25 mp

1 imobil școală turcă, 1911, piatră, acoperit cu olană, cu 4 încăperi, în aceeași curte 1 imobil construcție 1932 ce servește ca locuință, din piatră și chirpici, învelit cu țiglă

suprafața clădită la ambele clădiri 174 mp

suprafața curte 2000 mp

suprafața 10 ha teren cultură, împrăștiată de Stat, 1884, din care 5 ha pentru comunitate și 5 ha pentru folosința personalului clerical local, 2 ha cimitir, 3,6 ha cimitir mahomedan în uz, ale comunității. Cimitirele sunt fără acte de proprietate

Cobadin

Bunuri geamia „Dayr”

- 1 covor 2,5/1,5 m

- 4 covoare 2/0,75 m

- 5 covorașe

- 1 lampă mare

- 1 lampă mică

- 25 rogojini diferite

- 1 căldare zinc

- 1 rastel lemn de brad

- 1 bancă lemn de brad

Bunuri geamia „Aitugan” din Cobadin

- 5 covorașe (namazlık)

- 1 covor 2,5/1 m

- 1 lampă mică
 - 11 rogojini diferite
- Local școală, sala de clasă are în dotare:

- 12 bănci lemn de fag
- 1 masă cu sertar lemn de fag
- 1 sobă de tablă
- 10 burlane
- 1 căldare zinc

42. Sat Vișoara, Comuna Cobadin, Dosar 81, Proces Verbal 17/ aprilie 1943

- hatip Memet Iusein
- primar Zamfir Boștina

Comunitatea dispune de 1 imobil geamie, 1869, piatră, cherpici, olană, 2 încăperi, suprafață teren 1800 mp, suprafață construită 77 mp.

- 10 ha teren
- cimitir musulman 15.000 mp

Bunuri ale geamiei:

- 4 covoare mari
- 2 covoare mici
- 6 rogojini
- 3 bucăți tabut
- 1 mumber
- 2 bănci

43. Satul Curcani, Comuna Negrești, Dosar 55, geamia Giuma, Proces Verbal 29 aprilie 1941

- imam Rustem Hagi Suna

Aici comunitatea dispune de

- 1 imobil geamie, 1904, piatră, olană, 2 încăperi
- suprafață clădită 60 mp, suprafață teren 2000mp donată de comună
- suprafață teren cultură 5 ha, împrăștiată Stat 1932
- suprafață 1 ha cimitir

Bunuri:

- 1 mumber
- 1 tabut
- 8 rogojini
- 1 covor lână 0,70 m/1,20 m
- 1 sobă tablă

44. Satul Conacul, Comuna Negrești, Dosar 54, Proces Verbal 29 aprilie 1941

- hatip Ecrem R.H. Suna

Comunitatea dispune de: 1 imobil geamie și școală, împrejmuit cu zid de piatră, construcție 1934, din piatră și olană, 4 încăperi

- suprafață teren 3500 mp, donat de comună și de Dl. Isleam Chemal, fără act. Clădirea este făcută din contribuții benevole ale enoriașilor

- suprafață clădire 85,5 mp

- suprafață teren, 5 h pentru cultură, împrumut a Statului Român, 1932

- suprafață 1 ha pentru cimitir.

Bunuri: - 6 rogojini,

- 1 sobă tablă cu 7 burlane

- 1 tabut lemn brad

- 1 mimer

45. Sat Șiriu, Comuna Horia Dosar 45, Proces Verbal 26 aprilie 1941

- geamia Giuma, imam Ferat H. Ali

- 1 imobil geamie, 1925, piatră și chirpic, acoperit cu țiglă și olane, cu 3 încăperi: 1 salon geamie sală de rugăciuni, 1 sală, 1 salon pentru școală

- suprafață teren 2000 mp, donație primărie, suprafață clădită 65 mp, de enoriași

- suprafață 10 ha teren, împrumut a Statului 1887, pentru folosința geamiei și personalului ei

- suprafață 10000 mp, cimitir donat de Primărie

Bunuri:

- 1 covor 1,80 m/2,80 m

- 1 covor 2 m/4 m

- 10 rogojini

- 6 tablouri de profeți

- 1 lampă mare

În sala de clasă sunt:

- 3 bănci lemn de brad

- 1 căldare și 1 cană apă

- 1 lampă mică

46. Satul Palazu Mare Foaia de inventar nr. 71

- primar Constantin Domescu

Geamia „Azizie” Proces Verbal 30 mai 1941 notar Simion C. Mihalache

- hatip Şevchet H. Musa agent fiscal Constantin Pârvu

Comunitatea musulmană are un imobil geamie construit în 1859, refăcut 1890, din piatră acoperit cu olană, cu 3 încăperi din care una serveşte de sală de clasă. Terenul este dat de comună şi are o suprafaţă 2000 m², iar suprafaţa clădirii 95,50 m².

Clădirea avariata de cutremurul din toamna 1940. Comunitatea avea şi o suprafaţă de 1 ha 100 m² teren care serveşte drept cimitir uman din timpuri vechi.

Comisia judeţeană pentru stabilirea dreptului de proprietate asupra terenului prin documentul 28961/13.32, codul 60419, datat pe 18.07.1997, pune in proprietatea comunităţii musulmane, conform Legii 18/1991 a Fondului funciar, suprafaţa totală de 965 m²: - arabil (600 m²) şi curte-construcţii (365 m²). Sunt semnăturile: prefectului Marian Pârjol, secretar Adrian Nicolaescu, Direcţia Generală pentru Agricultură şi Oficiul de alimentaţie, Inginer Constantinescu şi Oficiul de cadastru şi organizarea teritorială, Director Alex Cociaşu.

- cu ştapilele (3) de rigoare şi cu vecinătăţile aferente

Bunuri geamie:

- 6 chilimuri de dimensiuni mici
- 1 segeade pentru mimber
- 4 bucăţi preşuri de cârpe
- 1 segeade lucrat din lână, de casă
- 6 bucăţi rogojini
- 6 bucăţi sfeşnice uzate din alamă

În sala de aşteptare

- 1 rogojină de 2 m/3 ½ m
- 1 sobă tinichea
- 2 bucăţi sfeşnice uzate
- 1 tabut lemn de brad
- 1 teneşir din lume de brad

47. Comuna Amzacea, Satul G-ral Scărişoreanu geamia „Giuma”

Dosar nr. 5

Proces Verbal 17 august 1942, văzut şi verificat Muftiu, dar redactat la 12 mai 1941, înregistrat la nr. 1/1941

- hatip Adil Seit Menişa şi agent fiscal Nicolae D. Ionescu

- Comunitatea musulmană are un imobil şcoală musulmană din piatră, acoperit cu olană cu 2 încăperi:

- suprafaţă teren 1500 mp - donat de comună;

- suprafață clădită 25 mp
- 1 geamie, construcție 1907 fără acte de proprietate și acoperit cu olană, cu două încăperi; suprafața teren 500 mp donat de comună; suprafața clădită, 20 mp.

Are și o suprafață teren cultură de 10 ha, prin împrăștiere de la stat din care 5 ha administrat de Comitetul de conducere și 5 ha de către personalul comitetului și o suprafață de 5000 m² pentru cimitir, donat de comună.

Bunuri geamie:

- 5 rogojini
- 1 cuvertură lână
- 1 tabut lemn fag.

Bunuri ale școlii sala de clasă

- 5 bănci din lemn de fag
- 1 tablă scris din lemn fag
- 1 sobă fier cu 5 burlane

Documentul este semnat de Președintele comunității musulmane Nail Ismail, de Primar I. D. Neculaie și de agent fiscal Ion Roșu.

Într-un act de inventariere cu intrare la Muftiat din 14 martie 1949, Președintele comunității musulmane Abdula Abi face referire la un teren arabil al geamiei de 10 ha cu vecinătățile respective, de suprafața pentru curtea geamiei 286 m², dar și la:

- suprafața clădită geamie 72 m², înălțime 2.50 m.
- un singur corp construcție piatră și chirpici acoperit cu olană
- împrejmuirea curții geamiei cu zid de piatră 38 m.lungime, 0.50 m.

lățime

- mobilier 4 rogojini

Școala musulmană, construcție din piatră și chirpici, acoperită cu olană, un singur corp: - suprafața curte 1558 m², suprafața clădită 55 m², nu are mobilier.

Cimitir musulman suprafața 2800 m²

- împrejmuire de 150 m lungime cu zid de piatră lățime de 0.50 m
- vecinătățile sunt descrise de hartă.

48. Comuna Maior Kiriacescu, satul Casicea Dosar 5

Geamia „Giurma” hatip Chemaledin Ableș

- preceptor I. Roșu, primar Florea Tatu

Proces verbal 5 aprilie 1941, înregistrat la nr. 2/1941

- Comunitatea musulmană are un imobil geamie, construcție 1850 din piatră și acoperit cu olană, 3 încăperi:

- suprafață teren 400 m²
- suprafață clădită 50 m²
- terenul este donat de comună.

Are 5 ha teren cultură pe mereua Enghezul Mic, dobândit prin împrumut de către Statul Român în anul 1929-1930. Cimitirul cu o suprafață de 10 000 m² aflat în vatra satului. În 1941, s-a mai dat comunității, pentru cimitir, 4000 m².

Bunuri geamie:

- 1 covor 5m/3 m, 5 bucăți rogojini

Local școală are:

- 5 bănci lemn de brad
- 1 scaun lemn de brad
- 1 căldare de zing (probabil zinc)
- 1 cană băut apă.
- În 1950 se comunică Muftiatului de către Președintele Comitetului

Provizoriu al Comunei M. Kiriacescu că cele 5 ha teren ale comunității musulmane s-au dat GAC, și lui C. Burcă, din Maior Kiriacescu.

49. Comuna Amzacea Dosar 5, Amzacea

Geamia „Giuma” Proces Verbal 15 mai 1941, nr. 1259

- hatip Regep I. Hasan

Comunitatea musulmană are un imobil geamie din piatră, acoperit cu olană, construcție din anul 1850, șase camere, împrejmuit cu zid;

- suprafața clădită 210 m² și suprafața pentru curte 5790 m², în total, deci 6000 m², donație a comunei.

- 1 local de geamie (Mescit), construcție piatră în 1890, acoperit cu olană, 1 cameră + 1 marchiză de scânduri împrejmuit cu zid de piatră, clădit pe suprafața de 51 m².

- 1 imobil cu 4 camere
- 1 local de școală (piatră și chirpici), 3 camere, suprafața 60 m² cu o curte de suprafață 1764 m²
- 1 cimitir 19000 m² în nordul satului Amzacea, proprietate a comunei
- suprafața 5 ha teren cultivat împrumutarea Statului, în 1929, în folosința geamiei și 5 ha din 1934 în folosința școlii

Bunuri geamia nr. 1:

- 1 covor 3 m x 1,50 m
- 1 covor 3 m x 1 m
- 1 covor 1,30 m x 0,8 m

- 3 rogojini
- 1 lampă nr.11

Bunuri în sala de rugăciuni nr. 2

- 9 rogojini
- 1 covor 1 m x 0.80 m
- 4 candelă, 7 candelă de lumânări și
- 1 tabut lemn de brad.

Bunuri ale școlii:

- 7 bănci lemn
- 1 masă
- 1 scaun
- 1 căldare zinc
- 1 cană apă
- 3 tablouri cu Familia Regală și Conducerea Statului Român
- 1 tablă scris
- 1 sobă tablă cu burlane
- 2 ștampile

50. Medgidia Dosar 7, înregistrat 14/1941, Proces Verbal din 25 mai 1941

- hatip Sadâc Duagi

- „Geamia Principală”

- 1 imobil pe strada Geamiei nr. 2, construit în 1860 din piatră acoperită cu olană și tablă, cu 2 încăperi, suprafață teren 4324 m², suprafață clădită 458,16 m² - teren din timpul Imperiului Otoman, ctitorie a Sultanului Abdul Megit care a dat și numele orașului.

- Geamia „C. Mola Efendi”

- 1 imobil pe strada Împăratul Traian nr. 16 ce a servit ca geamie, construcție 1869, zid piatră acoperit cu olană, cu 2 încăperi, contribuții benevole. Suprafața teren 468 m², suprafață clădită 96 m².

- 1 imobil pe strada G-ral Stan Poetaș nr. 14 ce servește ca Școala mahomedană de fete, construit 1915, din piatră, acoperit cu eternită, cu 6 încăperi. Suprafața teren 1021 m², suprafața clădită 584,25 m².

Teren din timpuri vechi, clădire prin contribuții benevole ale enoriașilor musulmani din Medgidia..

- 1 imobil pe strada Kemal Hagi Amet nr. 35 ce servește casă locuit, al Parohiei Musulmane, 5 încăperi, construit 1890 din piatră și chirpici acoperit cu olană. Suprafață teren 550 m², suprafață clădită 110 m². Imobilul este donat

comunității musulmane de către enoriașii musulmani din Medgidia.

- 1 imobil în strada Ferdinand I nr. 10, prăvălie construită 1927 din cărămidă acoperită cu olană, are 2 încăperi. Suprafața clădită 64 m², construit de enoriași.

- 1 imobil în strada Mircea Vodă 67, prăvălie construită 1895, din cărămidă, acoperit cu olană are 1 salon. Suprafața clădită 48 m².

- 1 imobil în B-dul Regele Mihai I nr.83, prăvălie construită 1890, acoperit cu olană , 1 singur salon. Suprafața teren 40.50 m², suprafață clădită este 31.50 m².

- 1 loc viran 104 m² strada Kemal Hagi Amet colț cu strada Mircea Vodă.

- 10 ha teren cultură donat comunității de D-nul Abduraim Sadac

- Cimitirul musulman suprafață 4,0560 ha împrejmuț cu gard de scânduri, pe care s-a construit și o casă pentru paznic formată din încăperi din piatră și acoperită cu țiglă; toate imobilele sunt făcute de enoriași.

Bunuri în sala de rugăciuni a geamiei „Principale”:

- 8 covoare persane 3,75 m x 4,40 m
- 7 covoare persane 3,00 m x 4,25 m
- 2 covoare persane 2,85 m x 3,60 m
- 1 covor persan 3,60 m x 5 m
- 1 covor persan 3 m x 4,40 m
- 1 covor persan 2 m x 3 m
- 1 covor persan 1,20 m x 1,75 m
- 1 covor persan 1 m x 1,50 m
- 5 covoare indigene 2 m x 3 m
- 1 covor indigen 1,20 m x 1,75 m
- 1 pendulă mare
- 5 candelabre
- 2 sfeșnice mari, 10 sfeșnice mici

Bunuri sala de rugăciuni, geamia „**Curt Mola Efendi**”

- 2 covoare 4 m x 2,50 m
- 2 covoare 1,50 m x 1 m
- 4 sfeșnice metal
- 2 sfeșnice de zinc
- 1 felinar vechi
- 4 rogojini

În sala de clasă nr. 1

- 10 bănci de brad
- 1 masă brad
- 1 scaun

- 1 tablă scris
- 1 cuier
- 1 scui pătoare
- 1 sobă cu 10 burlane și 2 corturi

În sala de clasă nr. 2

- 10 bănci
- 1 masă
- 1 tablă de scris
- 1 scaun
- 1 cuier
- 1 sobă cu 10 burlane

În camera 3 - Cancelaria

- 3 scaune
- 1 birou
- 1 dulap
- 1 ceas
- 1 sobă cu 5 burlane
- 1 clopoțel
- 2 drapele naționale
- 1 scui pătoare
- 1 cuier
- 1 pulverizator

Camera 4 Cantina școalei

- 1 sobă gătit
- 1 cratiță mare
- 1 oală
- 1 lingură de supă mare
- 40 farfurii
- 30 linguri
- 30 furculițe
- 10 cuțite
- 3 mese lungi
- 6 scaune lungi
- 1 cuier
- 1 lighean
- 1 perie pentru pereți
- 1 butoi apă

51. Cotul Văii, geamia „Giurma” - Dosar 26

- Proces Verbal nr. 8/1941 14 mai, C. Baci, agent fiscal
 - hatip Fetisleam Murat
 - 1 imobil geamie cu 2 încăperi construit în 1900, din piatră, acoperit cu olană
 - suprafață teren 573,50 m², suprafață clădită 97,50 m² donat de comună.
 - 1 imobil școală 1900 din piatră, acoperit cu olană, cu 3 încăperi
 - 10 ha teren cultură împrăștiată de la Stat 1894, din care 5 ha în folosința personalului geamiei și 5 ha administrat de comunitate
 - suprafața 8816 m² - cimitir din timpuri vechi, fără acte proprietate
 - suprafața 4788 m² donat de comună - cimitir musulman, azi părăsit
- Bunuri geamie:
- 7 covoare de diferite mărimi
 - 5 lămpi
 - 13 rogojini
 - 1 icoană

Bunuri în sala de clasă camera 1

- 11 bănci
- 2 table de scris
- 2 mese de brad
- 5 tablouri diferite
- 1 dulap cu geam pentru bibliotecă
- 4 hărți (România, Europa, Africa, Asia)
- 3 scaune fag
- 1 sobă tablă cu burlane
- 1 butoi pentru apă
- 1 căldare pentru apă
- 1 cană pentru apă

În 1950, terenurile comunității musulmane din satul Vârtope au trecut spre folosința Gospodăriei Agricole Darabani, azi la GAS din comuna Maior Kiriacescu încă din toamna anului 1949 (adresa 1244/ 17 mai 1950 a Comitetului Provizoriu Cotu Văii spre Muftiatul Cultului Musulman).

52. Izvorul Mare Dosarul 46, Procesul Verbal, 12 mai 1941

- hatip Aralanbec Ablachim
- imobil geamie și școală construit 1890, 4 (patru) încăperi, (piatră, chirpici), acoperit cu olană. Suprafață teren 1500 m², suprafață clădită 120 m².
- 10 ha teren cultură împrăștiată de la Stat 1884 din care 5 ha

administrare de comunitate, iar 5 ha în folosul personal al deservenților geamiei.

- suprafața 2 ha, 8800 m² - cimitir musulman în uz

Bunuri geamie:

- 8 rogojini 2 m x 1,50 m
- 1 strană, 1 mimber, 2 bucăți macaturi la Mirap

53. Satul Tudor Vladimirescu Dosar 80, Proces Verbal 13 mai 1941, înregistrat la nr. 8/1941

- geamia „Hagi Ali” hatip Memet Beitula
- imobil geamie și școală, construit 1864, piatră, olană, o încăpere cu șopron în față, și școală construit 1927, cu 3 încăperi, spațiu construit de 84 m²
- suprafața teren 1000 m², suprafața construită 48 m²
- 10 ha teren cultură din care 5 ha comunitate, 5 ha personal geamie, primite din 1886 de la Statul român
- 2 ha, 250 m² - pentru cimitir musulman.

Bunuri geamie:

- 1 covor 3 m x 2 m
- 1 preș lână 4 m x 3 m
- 1 preș lână 4 m x 2 m
- 1 preș lână 1,50 m x 0,80 m
- 1 preș lână 3,50 m x 2,50 m
- 18 preșuri lână 1,50 m x 0,60 m

Bunuri școală:

- 6 bănci brad
- 1 masă brad
- 1 scaun fag
- 1 sobă tablă cu burlane
- 1 tablă pentru scris lemn de brad

54. Sat Lanurile, comuna Bărăganul, Dosar 23, Proces Verbal din 24 aprilie 1941

Geamia „Azizie”, hatip Salim Isa Iusuf. Comunitatea are în proprietate:

- 1 imobil geamie 1912, din piatră, 1 singură încăpere
- suprafața teren 1840 m², suprafața clădită 85,80 m²
- imobil școlar pe același teren construcție 1913, cu o suprafață de 9750 m² cu 3 încăperi

- suprafață 10 ha de la Stat, 1882 teren cultivat 5 ha pentru conducerea comunității musulmane, 5 ha personal geamie
- suprafață 4100 ha cimitir și suprafață 2000 m² donat de primăria comunei cimitir în viitor

Bunurile geamiei:

- 4 tablouri cu inscripții religioase
- 2 sfeșnice de alamă
- 11 rogojini 2 m x 3 m
- 1 covor 1,50 m x 0,90 m
- 1 catafalc
- 1 teneșir

Bunuri școală:

- 1 masă lemn brad
- 1 scaun brad
- 6 bănci brad
- 1 tablă de scris
- 1 sobă fier pentru foc, cu burlane

55. Satul Răzoarele, comuna Oltina Dosar nenumerotat

- 5 ha teren arabil și 5 ha teren arabil
- 1 cimitir 3000 m² - Adresa Primăriei către Muftiat nr. 233/2 martie 1949

56. Satul Moșneni, geamia „Chebir” Dosar 53, Proces Verbal din 28 aprilie 1941

- imam Iusuf Duagi
- 1 imobil geamie, cu curte, construit 1856 din piatră, acoperit cu olană, cu 2 încăperi și 1 șopron în față, suprafață teren 9750 m², suprafață clădire 104 m²
- 1 imobil școală cumpărat din veniturile comunității și contribuția enoriașilor în 1930, construcție piatră, acoperită cu olană.
- suprafață teren 1320 m², suprafață clădită 84 m²
- suprafață teren cu construcție 5 ha dat de Stat în 1927
- suprafață cimitir 11899 m² din 1922
- suprafață teren 4840 m² - cimitir părăsit

Bunuri geamie:

- 1 tabut coșciug
- 1 masă pentru spălat morții

- 2 canapele
- 1 mimer
- 2 bucăți segide
- 14 bucăți rogojini
- 2 canapele mici brad
- 1 lampă candelabru mare

Bunuri școală:

- 1 masă brad
- 1 scaun fag
- 6 bănci fag

57. Satul Dărăban, Comuna Dărăban, Dosar 35, Proces Verbal 12 mai 1941

- geamia „Giama”, președinte al comunității musulmane Ismail Ali
- 1 imobil geamie 1854, din piatră, 2 încăperi
- suprafața teren 2860 m², suprafață clădită 144 m² plus teren donat de comună
- suprafață teren cultivat 5 ha din 1935, donație a Statului pentru întreținerea geamiei
- suprafață 10 000 m² cimitir

Bunuri geamie:

- 1 scaun lemn
- 7 rogojini 2 m x 1 m
- 1 lighean
- 1 căldare cu apă
- 1 cană cu apă
- 1 lampă

58. Satul Grăniceru, Comuna Darabani Dosar 36, Proces Verbal 2 mai 1941

- imam Suliman
- H. Ismail, geamia „Giama”

Bunuri ale comunității musulmane

- 1 i m o b i l
- geamie, 1 încăpere, acoperită cu țiglă, construcție 1931
- suprafață teren 1500 m², suprafață clădită 96 m²
- suprafață teren cultivat 5 ha de la Stat, 1927, în folosința geamiei
- suprafață cimitir 4000 m², donație primărie

Bunuri geamie:
- 12 rogojini
2,50 m x 2 m
- 3 covoare mici 1,50 m x 0,60 m
- 3 lămpi
- 10 sfeșnice
- 1 mimer de lemn
- 1 tabut din lemn
- 1 drapel

59. Satul Veteran, Comuna Izvoarele, geamia „Giuma” - Dosar 47, Proces Verbal 5 mai 1941

- hatip Rustem Murat
- 1 imobil geamie, construit 1885 din piatră, acoperită cu olană, cu 2 încăperi și minaret
- donație a comunei suprafață teren 625 m², suprafață construcție 84 m²
Suprafață 8 ha teren cultură donație Stat 1905, din care 4 ha pentru comunitate, 4 ha pentru personalul geamiei

- 8 rogojini, 1 macat lână

- 1 covor lână
- 1 mimer
- 2 bucăți macaturi mici pentru Mihrap

60. Satul Pelinul, Comuna Amzacea - Dosar 15 Proces Verbal din 5 mai 1941, nr 1098

- primar Ion C. Stoia, hatip Iacob H. Mehmet

- 1 local geamie cu trei încăperi, construcție 1892 din piatră, acoperit cu olană
- suprafață clădită 75 m², suprafață teren 3000 m² împrejmuită cu piatră
- suprafață teren cultură 5 ha din 1927
- cimitir 7000 m², proprietatea comunei

Bunuri geamie:
- 1 mimer lemn
de brad
- 1 tabut lemn de brad
- 1 tenișir lemn de brad

- 4 rogojini 2 m x 3 m
- 1 covor lână 1,50 m x 2 m
- 1 covor mic 1 m x 0,60 m
- 2 lămpi nr. 11

Bunuri școală:

- 4 bănci lemn
- de brad
- 1 masă lemn de brad
 - 1 tablă de scris
 - 1 căldare zinc

Prin adresa 834 din 15 mai 1950 către Muftiat (strada I. G. Duca), se arată: Comunitatea musulmană din satul Pelinul, nu posedă teren arabil, fânețe, pășuni, izlazuri, vii, livezi grădini, etc. Adresa e semnată de Președinte Rasim Bari și secretar (indescifrabil).

61. Comuna Garvăn, satele Lespezi, Nastradin, Garvăn, Dobromir Deal

Comunitatea musulmană are în proprietate:

- la Lespezi 7
- ha teren arabil
- la Nastradin 5 ha teren arabil
 - la Garvăn 10 ha teren arabil
 - Dobromir Deal, conform adresei 93/13 februarie 1949 a Primăriei cu semnăturile primarului și notarului 10 ha teren arabil + 1 cimitir 2,50 ha + 1 local geamie cu casă pentru hatip, curte, construcție veche, de reparat (piatră și nuiele)

În casa din curtea geamiei Dobromir Deal, locuia din 1935 Carani Cadîr care semnală ruina geamiei, „materialul este putred pe jumătate” sesizare, cu intrare 101 la Muftiat din 19 februarie 1952.

Carani Cadâr, membru colectivist, membru GAC IC Frimu din 1950, a primit autorizație de a cumpăra vechiul local de geamie și locuința din curte cu 700 lei; în local nu se slujea de ani de zile.

Adresa 113/ 13 februarie 1949 către Muftiat consemnează că:

- geamia din satul **Lespezi** a fost cumpărată de cetățeni prin Proces Verbal nr. 1432- aprilie 1943, cu chitanța 878 și achitată cu suma de 12 000; teren arabil de 7 ha,

categoria IV

- geamia din satul **Valea Rea** a fost vândută locuitorului Ioan Gigei cu suma de 12 000 lei.

- Satul **Nastradin** are 5 ha teren arabil, categoria IV. Adresa Muftiatului 536/949 din 7 mai 1949, menționează că Hogeia din Cernavodă, Gevdet Muharem, a încuviințat ridicarea materialului de la geamia din Carvan de către cetățeanul Petre Pârvu, primar în 1946, cu 30 000; lei localul geamiei era ruinat „din cauza lipsei de credincioși”, „materialul putând fi înstrăinat de răufăcători”. El s-a obligat la 9 aprilie 1949 să plătească casieriei Muftiatului 5000 lei, dar până la 1 iunie 1949 nu s-a achitat de obligație.

Comunitatea musulmană din **Garvăn** avea 10 ha teren arabil un loc pentru construcție de 2000 m², pe care a existat o geamie până în primăvara lui 1946

- 94 locuitori musulmani din satele Carvănul Mic, Carvănul Mare și Velichioi sate care compun comuna Carvăn sesizează Muftiatul (intrare 335, 8 III/ 1949) că au rămas fără geamie.

- sunt vreo 17 semnături (de exemplu: Omer C. Muselim, Șerif Vesiel, Ismail Aliș, Saif Aliș, Osman Ibram, Mamut Osman, Osman Chiazîm, Asan Mustafa, Mustafa Arif, Mamut Ali, Iomer Osman, Salim Iomer etc.

- lung șir de adrese între Petre Pârvu, primarul Carvănului și Muftiat pentru a se construi o geamie necesară locuitorilor.

62. Comuna Albești, cartier Akbaș, geamia „Chebir” Dosar 4, Proces Verbal 12 mai 1941

- imam Șaib Veli; bunurile comunității sunt:

- 1 imobil geamie cu curți, construcție 1865 din piatră, 2 încăperi; suprafață teren 1436 m², suprafață clădită 49 m²,

- 1 imobil școală cu curte, construcție 1865, cu 2 încăperi suprafață teren 1436 mp, suprafață clădită 40 mp. Terenurile pentru geamie și școala sunt donații ale comunei.

- 1 imobil casă parohială, construcție 1935 cu 2 încăperi, cumpărat de la Idris Bormambet, suprafață teren 200 m², clădit 45 m²

- suprafață 10 ha teren cultură, împrăștiat Stat din 1884 5 ha Comunitate, 5 ha personal geamie.

- cimitir 2920 m², împrejmuit cu gard piatră.

Comuna Albești, geamia „Giama”, cartierul Sarighiol - Dosar 12,

Proces Verbal 6 mai 1941

- imam Vefa
- Rîfat
 - 1 imobil geamie construit 1865, piatră, țiglă, 2 încăperi, suprafață teren 9556 m², suprafață clădită 196 m²
 - 1 imobil școală, construcție 1903, piatră, olană, 3 încăperi
 - 1 imobil casă parohială construcție 1889, donație D-na Zinet H.
- Omer
 - suprafață teren cultură 10 ha, de la Stat, 1884 5ha comunitate, 5 ha personal geamie
 - suprafață 2600 m² cimitir.

Bunuri geamie:

- 12 rogojini 2 m x 3 m
- 2 covoare 2 m x 2,80 m
- 1 lampă mare
- 4 sfeșnice de alamă

Bunuri clasă:

- 9 bănci de brad
- 1 tablă de scris
- 1 sobă de tablă pentru foc cu burlane

63. Satul Gherghina, Comuna Tortomanu, Dosar 79 Proces Verbal, 28 aprilie 1941

- geamia „Giuma”, hatip Seit Omer Abdulamit
- 1 imobil construcție 1886 din piatră acoperit cu olană, 3 încăperi
- suprafață 1500 m², suprafață clădită 78 m², donație a comunei
- suprafață 5 ha teren cultură, de la Stat, 1922
- suprafață 7000 m² - cimitir

Bunuri:

- 2 covoare mari
- 2 m x 3m
 - 6 rogojini
 - 6 sfeșnice mici
 - 2 covoare mici 0,60 m x 1m
 - 1 mimer lemn de brad

- 1 tabut lemn brad
- 1 masă predică lemn brad
- 1 șemidan
- 1 căldare zinc
- 1 lighean

64. Satul Piatra, Comuna Sibioara, geamia „Zuhdie” Dosar 73 proces Verbal 28 apriliei 1941

- hatip Veli
Baigazi Taigara

Bunuri:

- 1 i m o b i l
geamie, 1880, chirpici, țiglă, 4 camere, suprafață teren 770 m², suprafață clădită 65 m²

- 1 teren cultură 5 ha, împrăștiere Stat, 1928
- 1 teren cimitir 1 ha donație comună
- 1 teren 1 ha cimitir părăsit.

Bunuri:

- 1 mimber lemn
de brad, 1 dulap lemn de brad

- 3 sfeșnice; 1 tabut catafalc
- 1 lampă petrol
- 1 covor mare și 1 covor mic
- 5 rogojini
- 1 Coran bună stare
- 1 hutbe (text religios rostit de imam)
- 10 bucăți Leuha
- 1 rale (măsuța pe care se pune Coranul).

65. Satul Domnița Elena, Geamia „Giuma”, Dosar 37

Proces Verbal 26 aprilie 1941, hatip Zeidula Abselam

- 1 i m o b i l
geamie, piatră, olană, 4 încăperi, 90 m², curte 2754 m²

- suprafață 5 ha teren cultivat împrăștiere după Legea agrară 1922
- 3 ha pentru cimitir

66. Comuna 23 August, sat Dulcești Dosar 37

- în 1949, imam
Memet Emin Gafar

- geamie și școală din 1932, 1 minaret 1932

Bunuri geamie:

- coșciug
- masă spălat morți
- 6 sfeșnice
- 3 covoare
- 3 rogojini
- 2 rame lemn
- 2 drapele

Bunuri școală:

- 1 masă brad
- 1 tablă
- 3 bănci.

67. Sat Movilița, Comuna Musurat Dosar 82

- A d r e s a
Muftiat 400/ 27.07.2001 către S.C. Electrica, Constanța CEM Cobadin prin care se solicită aprobările necesare pentru conectarea la instalația electrică.

68. Comuna Voevodul Mihai, Proces Verbal din 23 mai 1941, Dosar 82

- hatip și imam
Murat Yusuf Abibula

- 1 imobil geamie 1884 din piatră, olană, 3 încăperi din care una servește ca salon de școală; suprafață 1000 m², suprafață clădită 114 m²
- 1 imobil geamie 1884 din piatră, olană, 2 încăperi, suprafață 1000 m², suprafață clădită 84 m²
- suprafață 10 ha teren cultură de la Stat, 1882 din care 5 ha pentru Comunitate, 5 ha pentru personalul geamiei
- suprafață 12 000 m² cimitir uman, donație a comunei
- suprafață 20 000 m² cimitir uman, donație a comunei

Bunuri geamia „Giama”:

- 1 covor mic
- 2 covoare mari
- 5 rogojini

Bunuri geamia „Mescid”

- 1 covor mic
- 1 covor mare
- 5 rogojini

Bunuri, sală de clasă

- 6 bănci brad
- 1 catedră brad
- 6 burlane pentru sobă și 3 corturi
- 1 tablă de scris cu trepied
- 1 căldare apă
- 1 drapel

69. Mereni Dosar 51, Proces verbal 19 mai 1941

- g e a m i a

„Giuma”, hatip Abdul Menan H. Calil

- 1 imobil geamie 1924, piatră, olană, 2 încăperi
- suprafață teren 6464 m², suprafață clădită 78 m²
- 1 imobil școală, proprietate comunitate musulmană, 1912, piatră, olană, 3 încăperi
- suprafață teren cultură, 1905 împroprietărire Stat din care 2 ½ ha pentru comunitate, 2 ½ ha pentru personal geamie
- suprafață 5 ha teren cultură, 1928, împroprietărire Stat, în folosință Școlii mahomedane, dar administrat de comunitate
- suprafață 1 ha, 500 m² pentru cimitir donație a comunei
- suprafață 2 ha. 2576 m² a servit de cimitir.

Bunuri geamie:

- 4 rogojini, 2 ¼ m/4 m
- 2 bucăți member
- 1 tabut lemn fag

Bunuri școală:

- 10 bănci lemn
- fag
- 1 masă lemn fag
- 1 scaun lemn fag

În 1950 se consemna că terenurile de cultură su fost luate comunității și date locuitorilor, în posesia GAS.

70. Satul Lungeni, Geamia „Giuma”, Dosar 52, Proces Verbal 28 aprilie 1941

- hatip Rasim

Actem Calil

- 1 imobil geamie, 1929, piatră și beton, acoperit cu olană, 3 încăperi
- suprafață teren 3360 m², suprafață clădire 84 m²
- 1 imobil școală, 1922, piatră și chirpic, acoperit cu olană, 4 încăperi, suprafață teren 3273, suprafață clădită 107,5 m².
- suprafață teren 5 ha, împroprietărire Stat, 1928, în folosința geamiei
- suprafață teren 5 ha, 1928, împroprietărire Stat, în folosință pentru Școala mahomedană
- suprafața 1 ha cimitir.

Procesul verbal din 23 ianuarie 1930 consemnează că M.Popescu, Șeful Regiunii Caraomer și Primar C.E.Vlad predau geamiei din Lungeni, Președintelui Comunității Abdulalim Begali, 5 ha teren, cu începere din 1930, „teren folosit până în prezent” de Biserica Românească.

Bunuri geamie:

- 3 preșuri 0,40 m / 4 m

Bunuri sală clasă:

- 12 bănci brad
- 1 masă scândură brad
- 2 scaune obișnuite
- 1 tablă scris.

71. Satul Hagieni, Comuna Limanul, Geamia „Giuma” Dosar 49,
Proces Verbal 28 aprilie 1941, Primar Nicolaie Vlădescu

- hatip Abdulatif

R. Abdișa

- imobil geamie 1856, piatră, olană, un minaret lipit de geamie, cu 2 încăperi, suprafață teren 2000 m², suprafață clădită 72 m²
- Terenul donație Primărie, clădire făcută de moștenitorii Gelal Seifedin și donată comunității, fără act de donație sau proprietate
- 1 imobil 1922, de școală, construit de enoriași
- 1 teren 11700 donație comună pentru cimitir, împrejmuit cu piatră
- 1 cimitir părăsit de 2168 m²
- suprafață 21688 m², cimitir părăsit
- 1 teren cultură, suprafață 5 ha, prin împroprietărire 1925

Bunuri:

- 3 sfeșnice

alamă

- 9 rogojini
- 1 tabut

- 1 drapel

72. Satul Furca, Comuna Negrești, Dosar 65, Proces Verbal 23 iunie 1941

- i m a m
particular Asan Mola Ali

- - 1 imobil geamie, 1877, din piatră, acoperiș olandă, 2 încăperi, 1 încăpere pentru geamie, 1 încăpere pentru școală
- suprafață 2442 m², suprafață clădită 32 m²
- suprafață 10 ha teren cultură, împrăștiere a Statului Român în 1896 din care 5 ha pentru personalul geamiei, 5 ha pentru comunitatea musulmană
- suprafață 2000 m² - pentru cimitir.

Bunuri:

- 2 b u c ă ț i
rogojini

- 1 tabut lemn
- 1 covor 2 m / 2 m
- 1 covor 1 m / 1.5 m
- 1 covor 3 m / 1.5 m
- 1 covor 1 m / 2 m
- 2 covoare 2 m / 1.25 m
- 1 segide pentru mimber
- 4 bucăți preș cârpă
- 1 segeade de cală
- 6 bucăți sfeșnice uzate
- 6 rogojini 2 m / 3.50 m
- 1 sobă tinichea
- 1 rogojină 2 m / 3.5 m în sala de așteptare
- 2 sfeșnice uzate
- 1 tabut
- 1 teneșir

Bunuri școală:

- 2 bănci lemn
- 1 tablă scris

73. Sat Valea Seacă, Comuna Valul Traian

- g e a m i a
„Giuma” Dosar 86, Proces Verbal, 24 aprilie 1941

- imam Bechir Hilmi
- 1 imobil geamie, 1905, donație Ablai Izet, din piatră cu șopron la intrare, 1 încăpere, suprafață teren 1972 m², suprafață clădită 60 m²
- 1 imobil școală, 1908, piatră și chirpic, olană
- suprafață clădită 96 m², în aceeași curte cu geamia
- suprafață 10 ha teren cultură, 1884 de la Statul Român
- suprafață 22 000 m² cimitir

Bunuri geamie:

- 3 preșuri
- 5 rogojini

Sală clasă

- 12 bănci
- 1 tablă scris

74. Ciocârlia de Jos, Dosar 20 sau 29

- g e a m i a
„Cabail”, Proces Verbal 30 aprilie 1941, hatip Ilias H. Cadâr, primar Dumitru Martin

- 1 imobil geamie și școală, 1879, din piatră și chirpic, acoperit cu olană, cu 3 încăperi
- suprafață teren 1000 m², suprafață clădire 104 m²; imobilul este donație Murtaza Beitula enoriaș, fără act proprietate.
- suprafață 5 ha teren cultură donat de Statul Român în 1884, din care donat 2,5 ha comunitate și 2,5 ha administrat de personal geamie
- suprafață 3, 25 ha cimitir musulman

Bunuri geamie:

- 1 preș 2 m x 5 m
- 1 preș 3 m x 2 m
- 8 rogojini 2,50 m x 2 m
- 4 sfeșnice

Sală de clasă:

- 6 bănci brad
- 1 masă brad
- 2 scaune brad
- 1 tablă scris
- 1 sobă tablă

- 1 ibric
- 1 lighean
- 1 butoi apă
- 1 cană apă

75. Sat Castelu, Dosar 14 Proces verbal 15 aprilie 1941, Geamia „Giuma”

- i m a m
Negimedin H. Emirbec

- 1 imobil geamie, 1870, piatră chirpic, olană, 2 încăperi, suprafață teren 2000 m², suprafață clădită 84 m²
- 1 imobil prin cumpărare teren 1933 de la Agi Veli Omer Agali
- suprafață 5 ha teren cultură, de la Stat, 1930
- suprafață 8000 m² - cimitir musulman împrejmuit cu stâlpi de stejar și sârmă ghimpată

Bunuri:

- 10 bucăți rogojini
- 1 mimber
- canapele de scândură țărănești
- 1 tabut/ catafalc

76.

Geamia din strada Costandache nr. 2

G a l a ț i

Bunuri:

- moschee de piatră, gard de cărămidă, tencuit, curte pavată
- covor oriental 6,50 m / 4,10 m
- covor oriental 6,50 m / 2,50 m
- covor persan 1,80 m / 1,10 m
- covor oriental 0,50 m / 0,50 m
- 1 perdea lână
- 6 rogojini de papură sub covoare
- 6 carpete orientale
- 1 sobă tablă cu burlane
- 1 masă lemn
- 6 scaune
- 1 sobă gatit tablă
- 1 puț tablă

- 2 bănci de fier și lemn
- 1 bancă lemn
- 1 fotoliu pae
- 1 masă scris lemn
- 6 sfeșnice alamă
- 1 candelabru
- 1 lighian zinc

77. Comuna Biruința Dosar 20, geamia „Giuma”

- i m a m
Abdulatif Gemil Isleam, Proces Verbal, 24 aprilie 1941, primar Voicu

- 1 imobil geamie, construit 1872, piatră, acoperit cu olană cu 4 camere, suprafață 2888 m², suprafață clădită 110 m²
- suprafață 5 ha teren cultură, împrăștiat Stat 1928
- suprafață 1 ha 7920 mp teren pentru cimitir

Bunuri:

- 2 sfeșnice
- 2 chilimuri 1 m x 0,70 m
- 1 lampă petrol

78. Biruința, Satul Muratan

Geamia „Giuma”, Dosar 21, Proces Verbal 24 aprilie 1941

- hatip Amet
Cupi

- 1 imobil geamie, construit 1877 din piatră cu 2 camere
- suprafață teren 1750 m² donație comună
- suprafață clădită 54 m²
- 1 casă locuită, construcție 1914 din piatră și chirpic, cu teren suprafață 1500 m² iar suprafața clădită 100 m²; imobilul are 4 încăperi, acum este nelocuit

- Suprafață 5 ha teren, împrăștiat Statului român 1928
- Suprafață 1 ha, pentru cimitir.

Bunuri în sala de rugăciuni:

- 4 rogojini
- 1 mimer / amvon pentru predică din scândură de brad
- 1 covoraș, pentru hatip, 1,50 m / 0,60 m

Bunuri în sala de așteptare:

- 1 canapea de scânduri

- 1 canapea scânduri de brad
- 1 căldare apă zinc
- 1 cană băut apă
- 1 lampă petrol nr. 5

79. Comuna Osmancea, sat Ciobănița, Dosar 62,

- g e a m i a
 „Giuma”, Proces Verbal 12 mai 1941, imam Rumi C. Osman
- construit cu contribuția benevolă a enoriașilor
 - 1 imobil geamie, construit 1898 din piatră, acoperit olană cu 4 încăperi din care una servește ca sală de școală. Suprafață teren 630 m², suprafață clădită 138 m²
 - 1 imobil, cartierul Agem, construit 1867, piatră, acoperit cu olană cu 2 încăperi, construit de enoriași; suprafață teren 2000 m², suprafață clădită de 111 m²
 - suprafață 10 ha teren cultură din care 5 ha pentru comunitate și 5 ha pentru personalul geamiei
 - suprafață teren 6375 m² - cimitir, în uz
 - suprafață 504 m², din timpuri străvechi, fără act de proprietate azi părăsit, folosit ca cimitir
 - suprafață teren 2250 m², cimitir în uz, donat de comună

Bunuri :

- 5 rogojini
- 5 preșuri mici
- 1 tenișir
- 1 candelă de scânduri

În sala de clasă:

- 4 bănci de scânduri
- 1 sobă tinichea
 - 1 tablă scris
 - 1 căldare și un ibric

În sala de rugaciune a geamiei din cartierul Agem

- 3 rogojini
- 3 preșuri mici de lână
- 1 candelă de lemn

80. Esechioi, sat și comună Dosar nr. 40, Proces Verbal 18 iunie 1941

- imam Fezula
- A. Gafar
- imobil construit 1908, acoperit cu olană, din piatră și chirpic, compus din 3 încăperi din care 1 antreu, o sală de clasă și un salon pentru geamie.
 - suprafața 5 ha teren cultivat cedat din lotul Bisericii Ortodoxe, administrat de comunitate
 - suprafața 5000 m² folosit ca cimitir, donat de comună

Bunuri:

- 2 macaturi
- 1 prelată
- 3 candelile de lemn
- 4 rogojini
- 1 lampă petrol

În sala de școală:

- 1 masă brad
- 1 scaun brad
- 1 căldare de zinc pentru apă

81. Sat Brebeni, Dosar 60, comuna Negreni, Proces Verbal 9 mai 1941

- hatip Megit S.

Ibraim

- 1 imobil geamie și școală construită în 1932 din piatră, acoperit olană, cu 3 încăperi; suprafața 875 m², suprafața clădită 130 m² se administrează de comunitate, iar restul în folosul geamiei
- suprafața 8000 m² - cimitir musulman

Bunuri:

- 1 amvon lemn
- 1 scaun lemn
- 1 masă lemn
- 1 sfeșnic alamă
- 1 coșciug brad
- 4 șervete bumbac
- 1 sobă fier cu 6 burlane tablă
- 1 lampă petrol
- 1 căldare galvanizată

Bunuri școală:

- 4 bănci

- 1 catedră
- 2 mese
- 4 covoare mari
- 2 covoare mici
- 1 rogojină
- 1 șampilă rotundă
- 1 tușieră
- 10 rame tablouri
- 10 cărți bibliotecă

82. Comuna și satul Bărăganul geamie „Teche”

-

D o s a r 22,

Proces Verbal 24 aprilie 1941

- hatip Seit Amet Abdulamit, perceptor fiscal Constantin Ionescu primar Dumitru Broască

- 1 imobil geamie construcție 1922, piatră, olană, 2 încăperi
- suprafața teren 4000 m²m, suprafață clădită 96 m²
- 1 imobil școală ce servește și drept casă parohială, construcție 1922, din chirpic, acoperit cu olană, suprafață clădită 60 mp.
- suprafață 10 ha teren cultură împroprietărit Statul Român 1882 din care 5 ha pentru comunitate, 5 ha pentru geamie
- suprafață 1 ha cimitir musulman
- suprafață 2 ha cimitir vechi părăsit

Bunuri:

-

3 covoare

- 10 rogojini
- 20 tablouri inscripții
- 10 bănci fier
- 1 masă cu scaun
- 1 căldare și 1 lighian
- 1 sobă fier cu 10 burlane

83. Satul Abrud, geamia „Giuma” Dosar 18, Proces Verbal 28 aprilie 1941

-

hatip Enan

Curt Mola

- 1 imobil geamie, construit 1898, piatră, olană, 1 încăpere și șopron la față; suprafața teren 663 m², suprafață clădită 54 m²
- suprafața 5 ha teren cultură dat de Stat în anul 1922
- suprafața 5 ha teren de la Statul Român tot din 1922 fost proprietar

Anastase Mihai

- 1 cimitir suprafață 6174 m² donat de către comună
- 1 teren 8736 m² donat de comună pentru cimitir

Bunuri:

- 1 covor 2 m x 1 m
- 1 preș 2,20 m x 0,80 m
- 1 preș 1,50 m x 0,60 m
- 1 preș 1 m x 0,70 m

Satul Abrud, Geamia „Mescit” Dosar 19 Proces verbal 28 aprilie 1941

- 1 i m o b i l geamie, construit 1898, piatră și chirpic, țiglă, 3 încăperi una servind ca școală. Suprafață teren 400 m² - donație primăria comunei. Suprafața clădirii de 114 m²

Bunuri:

- 1 covor 4 m x 3 m
- 1 preș 1 m x 0,50 m
- 6 rogojini

Sala de clasă

- 7 bănci brad
- 1 masă brad
- 1 scaun brad

84. Comuna Poarta Albă, Satul Galeșu, Inventar 69

Geamia „Chebir”, Proces Verbal 8/1941, imam Amet H. Ibadula și perceptor fiscal Niculae Zbarcea.

- 1 i m o b i l geamie, din timpul Imperiului Otoman, piatră, olană, 2 încăperi cu șopron; suprafață teren clădit 100 m², suprafață teren 1885 m²

- 1 imobil școală în aceeași curte cu geamia, construită 1933, cu 3 apartamente, construcție chirpic, acoperiș țiglă; suprafață clădită 66 m²
- suprafața 5 ha teren cultură de la Stat, 1929
- suprafață 2000 m² în vatra satului dat de comună, pentru cimitir

- Școala turcă

din Galeșu, comitet Galeșu, suprafață totală 1855,72 m², suprafață clădită 58,94 m²

- Casa de rugăciuni în limba turcă din Galeșu, suprafață totală 837,43 m², suprafață clădită 95,32 m²

Toate se trec în proprietatea Direcției Generale a Canalului Dunăre-Mare Neagră la solicitare cu adresa 31917/950, prin punerea în aplicare a Hotărârii Consiliului de Miniștri nr. 750/1950, prin încheierea 31317 din 14 septembrie 1950. Semnat 2 delegați ai Ministerului Justiției, 1 delegat Ministerul Agriculturii, 1 delegat Ministerul Afacerilor Interne, 1 delegat al Sfatului Popular Regiunea Constanța, 1 delegat Ministerul de Finanțe și secretarul Comisiei, șef al Oficiului Juridic.

În replică locuitorii musulmani din satul Galeșu, comuna Poarta Albă, raion Medgidia și Muftiatul prin adresa 26 din 17 ianuarie 1951 către Ministerul Cultelor București cer „soluționarea echitabilă și justă a acestei probleme, respectiv anularea pericolului dărâmării geamiei (școala tătară fiind deja dărâmată prin trecerea Canalului) și construirea unui alt lăcaș de rugăciune căci „enoriașii fiind săraci și neavând alte mijloace”. Cererea e adresată Muftiului, are 29 semnături în original și cu nelipsitul „Trăiască PMR”. Adresa enoriașilor este înregistrată la Muftiat în 16 ianuarie 1951.

Bunuri :

- 1 covor mare
- 2 covoare mici
- 1 mimer
- 4 bucăți semidan
- 12 rogojini
- 1 tabut
- 5 bănci

85. Satul Poartă Albă, Geamia „Giuma” Dosar 70, Proces Verbal 14 mai 1941

hatip Chiazim S. Ahmet,

- 1 i m o b i l
geamie, construit 1877, piatră, olană, 3 încăperi, din care 1 este sală de clasă; suprafață teren 1835 m², suprafață clădită 98 m²

- suprafață 1575 m², din timpuri străvechi
- suprafața 10 ha teren cultură, împrăștiat de la Stat 1885 din care 5 ha pentru comunitate și 5 ha pentru folosința geamiei
- suprafața de 1 ha, 1147 m² - cimitir musulman din timpuri vechi fără act de proprietate

- Bunuri:
- 5 rogojini de 2,50 m x 1,50 m
 - 1 covor 4 m x 3 m
 - 1 chilim lână 1,50 m x 1 m
 - 1 tabut
 - 5 bănci de brad

Terenul a trecut în 1949 în proprietate a Gospodăriei de Stat.

86. Topraisar Dosar 77, Proces Verbal, 23 mai 1944

- geamia „Ulla” și geamia „Orta”, satul Topraisar
 - hatip Abdulamit Muedin
 - Primar Gh. I. Banciu și perceptor Nicula Prip.
 - 1 imobil geamie, construit 1856, renovat, cu 3 încăperi din piatră acoperit cu olană, denumită geamia „Ulla”. Suprafață teren 2624 m², suprafață clădită 112 m²
 - 1 imobil geamie sub denumirea „Orta”, renovată în 1934 din piatră, cu 2 încăperi, acoperit, olană; suprafață teren 7400 m², suprafață clădită 92 m² donație comună
 - 1 imobil geamie sub denumirea „Mescit Cadâr Ali”, piatră, acoperit cu olană, cu 3 încăperi, donație Cadâr Ali, suprafață clădită 96 m²
 - 1 imobil local de școală obținut prin cumpărare de către enoriași, construit din piatră și chirpic, acoperit cu olană, cu 4 camere 2 săli și o marchiză. Suprafață teren 3640 m², suprafață clădită 220 m²
 - suprafață 10 ha teren cultură din care 5 ha pentru comunitate, 5 ha pentru personalul geamiei.
 - suprafață 1 ha 3500 m² și cimitir pentru enoriașii geamiei „Ulla”
 - suprafață 5580 m² - cimitir pentru enoriașii geamiei „Orta”

Bunuri, geamia „Ulla”:

- 8 rogojini
- 1 preș
- 1 mimber
- 3 sfeșnice
- 1 candelabru
- 1 catafalc
- 1 drapel național

Sala de rugăciuni „Mescit Cadâr Ali”:

- 4 rogojini
- 1 covor lână
- 2 sfeșnice
- 2 lămpi nr. 8
- 2 mături

Sala de rugăciuni geamia „Orta”

- 7 rogojini mari
- 1 preș din cârpe
- 1 covor lână
- 1 covor la altar
- 2 sfeșnice de metal
- 2 mături

Sala de clasă a școlii

- 8 bănci de brad
- 1 tablă scris
- 2 scaune
- 1 masă brad
- 2 căldări apă
- 3 căni apă

Prin adresa 411/15 septembrie 2002, semnată de Muftiu Osman Negeat și consilier Ablachim Ibrahim, către Primăria Topraisar se solicită aprobarea execuției la instalația electrică pentru clădirea, renovată de sponsori, pentru enoriașii musulmani din Movilița a clădirii ce a constituit a doua geamie, transformată în școala musulmană și în perioada comunistă în casă de locuit, care, neîntreținută, s-a degradat „de nu se mai poate locui”.

87. Siliștea, geamia „Giuma” Dosar 72, Proces Verbal 26 aprilie 1941

- hatip Nuri

Resul, primar Alex Calcan

- 1 imobil geamie construit 1910, piatră, chirpici, acoperit cu olană, din 3 încăperi, suprafața teren 4000 m², clădire 78 m²
- 1 imobil, construcție 1910, piatră și chirpici, acoperit cu olană, din 3 încăperi, 1 șopron, suprafața clădire 45 m²
- 1 teren arabil 10 ha, împrăștiere de la Statul Român în 1886
- 1 cimitir în funcțiune, 5000 m², donat de către comună
- 1 cimitir părăsit, 3000 m²

Bunuri geamie:

- 4 covoare
- 8 rogojini
- 2 preșuri
- 2 sfeșnice
- 1 tabut
- 1 tablă afișaj

88. Comuna Horia, Sat Cloșca, geamia „Giuma”, Dosar 44

- hatip Seit

Mamut M. Ali

- 1 imobil geamie 1907, piatră, chirpic acoperit cu olană, cu 2 încăperi, suprafață teren 1500 m², suprafață clădită 50 m²
- suprafață cultură 5 ha, împroprietărire de la Statul Român în 1922
- suprafață 8000 m² pentru cimitir

Bunuri geamie:

- 6 rogojini
- 1 așternut lână
- 1 lampă mare sticlă
- 1 sobă tablă pentru foc cu burlane
- 16 icoane de 40 cm x 50 cm
- 2 sfeșnice alamă pentru lumânări

În sala de clasă

- 1 masă lemn

brad

- 2 bănci lemn
- 1 scaun lemn
- 1 drapel tricolor

Recapitulare Cuprins

Ministerul Instrucțiunii, Educației, Cultelor și Artelor Muftiatul Județului Constanța

Inventarul Comunității Musulmane 1940/1941 (Cf. Instrucțiunii Subsecretariatului Cultelor și Artelor, Direcția Contabilitate Nr. 15139/1941)

1. Comuna Ciocârlia de Sus	Dosar 19, Geamia „Cabail”
2. Comuna Straja	Dosar 74, Geamia „Giuma”
3. Comuna Tâtaru	Dosarele 75 și 76, Geamiile „Sani Geafer” și „Giuma Bolat”
4. Comuna Nisipari	Dosar 58 Geamiile „Giuma” și „Orta”
5. Comuna Grădina	Dosar 42, Geamia „Giuma”
6. Comuna Agigea, satul Lazu	Dosar 17, Geamia „Giuma”
7. Comuna Tuzla, plasa Mangalia	Dosar 78, Geamia „Giuma”
8. Comuna urbană Hârșova	Dosarul 9, Geamia „Sultan Mahmud”
9. Satul Mirișteea, comuna Amzacea	Dosarul 14, Geamia „Giuma”
10. Comuna Nuntași	Dosarul 59, Geamia „Hairie”
11. Orașul Cernavodă	Dosar 13,
12. Orașul București	Dosar 7, Geamia „Giuma”, Parcul „Regele Carol”
13. Basarabi	Dosar 8, Geamia „Giuma”
14. Valul Traian	Dosarele 84 și 85, Geamiile „Giuma” și „Cara-Șura”
15. Satul Agigea	Dosar 2, Geamia „Agigea”
16. Negru-Vodă	Dosar 62, Geamia „Giuma”
17. Comuna Nicolae Bălcescu, Satul Carol I	Dosar 15, Geamia „Giuma”
18. Județul Tulcea, Topolog	Dosar 38, Anexă 1073/17 noiembrie 1938
19. Isaccea, Plasa Măcin, Județul Tulcea	Dosar 38
20. Satul Mircea Vodă, Județul Tulcea	Dosar 38
21. Murighiol	Dosar 38, Proces Verbal din 3 iulie 1943
22. Mahmudia	Dosar 38, copie anexă 1045, Proces Verbal din 10 noiembrie/1998
23. Satul Beibugeac, Comuna Sarinasuf	Dosar 38, Anexa 1138/9 decembrie 1938
24. Orașul Tulcea	Dosar 38, Geamia „Azizia”
25. Comuna Babadag	Dosar 38, Geamia „Gazi Ali Pașa”
26. Sulina	Dosar 38, Geamia „Sultan Abdul Aziz”
27. Comuna Greci, Județul Tulcea	Dosar 38, Anexă 1069/15 noiembrie 1938
28. Comuna Turda, Județul Tulcea	Dosar 38, Anexă fără număr/15 decembrie 1938
29. Comuna Câșla, Județul Tulcea	Dosar 38, Anexă fără număr/15 decembrie 1938
30. Comunele Frecăței, Trestenic, Alba, Regina Maria, Balabanca,	Dosar 38 Anexă fără număr/15 decembrie 1938

31. Comuna Măcin, Județul Tulcea	Dosar 38, Anexă 1068/15 noiembrie 1938
32. Comuna Brăila	Dosar 38, Anexă 1063/15 noiembrie 1938
33. Comuna Ciucurova	Dosar 38, Anexă 1115/2 decembrie 1938
34. Comuna Murighiol	Dosar 38, Anexă 1067/ 15 noiembrie 1938
35. Comuna Sarinasuf, Sat Caraibil	Dosar 38, Anexa 1124/ 2 decembrie 1938
36. Comuna Casimcea, Județul Tulcea	Dosar 38, Anexa 1064/ 14 noiembrie 1938
37. Satul General Praporgescu, Comuna Mircea Vodă, Județul Tulcea	Dosar 38, Anexa 1064/ 19 noiembrie 1938
38. Sat General Dragalina, comuna Mircea Vodă, Județul Tulcea	Anexă 1134/16 decembrie 1938
39. Ada-Kaleh, Județul Mehedinți	Proces Verbal, 31 martie 1946
40. Comuna urbană Techirghiol	Dosar 10, Geamia "Giuma"
41. Satul Cobadin	Dosar 30, Geamiile „Dayr” și „Aytugan”
42. Satul Vișoara, Comuna Cobadin	Proces Verbal 17 aprilie 1943, Dosar 81
43. Satul Curcani, Comuna Negrești	Dosar 55, Geamia „Giuma”
44. Satul Satul Conacu, comuna Negrești	Dosar 54
45. Satul Șiriu, comuna Horia	Dosar 45
46. Satul Palazu Mare	Foaia inventar 71, Geamia „Azizie”
47. Comuna Amzacea, Satul General Scărișoreanu	Dosar 5, Geamia „Giuma”
48. Comuna Maior Kiriacescu, Satul Casicea	Dosar 5, Geamia „Giuma”
49. Comuna Amzacea	Dosar 5, Geamia „Giuma”
50. Medgidia	Dosar 7, Geamiile „Principală”, „Curt-Mola Efendi”

51. Cotul Văii	Dosar 26, Geamia „Giuma”
52. Izvorul Mare	Dosar 46
53. Satul Tudor Vladimirescu	Dosar 80, Geamia „Hagi Ali”
54. Satul Lanurile, Comuna Bărăganul	Dosar 23 Geamia „Azizie”
55. Satul Răzvoarele, Comuna Oltina	Dosar nenumerotat
56. Satul Moșneni	Dosar 53, Geamia „Chebir”
57. Satul Dărăbani	Dosar 35, Geamia „Giuma”
58. Satul Grăniceru, Comuna Dărăbani	Dosar 36, Geamia „Giuma”
59. Satul Veteran, Comuna Izvoarele	Dosar 47, Geamia „Giuma”
60. Satul Pelinul, Comuna Amzacea	Dosar 15
61. Comuna Garvăn, Satele Lespezi, Nastratin, Garvăn, Dobromir Deal	Dosar nenumerotat
62. Comuna Albești	Dosar 4 și 12, Geamia „Chebir” și Geamia „Giuma”
63. Satul Gherghina, Comuna Tortomanu	Dosar 79, Geamia „Giuma”
64. Satul Piatra, Comuna Sibioara	Dosar 73, Geamia „Zuhdie”
65. Satul Domnița Elena	Dosar 37, Geamia „Giuma”
66. Comuna 23 August (satul Dulcești)	Dosar 37
67. Satul Movilița (Musurat) Comuna Topraisar	Dosar 82, Adresa 400- 27.07.2001
68. Comuna Voievodul Mihai	Dosar 82, Geamia „Giuma” și „Mescid”
69. Mereni	Dosar 51, Geamia „Giuma”
70. Satul Lungeni	Dosar 52, Geamia „Giuma”
71. Satul Hagieni, Comuna Limanul	Dosar 49, Geamia „Giuma”
72. Satul Furca, Comuna Negrești	Dosar 65
73. Satul Valea Seacă, Comuna Valul Traian	Dosar 86, Geamia „Giuma”
74. Satul Ciocârlia de Jos	Dosar 20 sau 29, Geamia „Cabail”
75. Satul Castelul	Dosar 14, Geamia „Giuma”
76. Galați	Dosar nenumerotat
77. Satul Biruința	Dosar 20, Geamia „Giuma”
78. Biruința, Satul Muratan	Dosar 21, Geamia „Giuma”
79. Comuna Osmancea, sat Ciobănița	Dosar 62, Geamia „Giuma”
80. Esecioi, Sat și Comună	Dosar 40
81. Sat Berebeni, comuna Negreni	Dosar 60
82. Comuna și Satul Bărăganul	Dosar 22, Geamia „Teche”
83. Satul Abrud	Dosar 18 și 19, Geamiile „Giuma” și „Mescit”
84. Comuna Poarta Albă, Satul Galeșu	Inventar 69, Geamia „Chebir”